

LATVIJAS LAUKU
KONSULTĀCIJU UN
IZGLĪTĪBAS CENTRS

LAUKSAIMNIECĪBAS BRUTO SEGUMU APRĒĶINI PAR 2016. GADU

Ozolnieki
2017

Nākotnes veiksmē slēpjas gudrā plānošanā

Ikkatra veiksmīga biznesa pamatā ir ne vien lietderīga, inovatīva vai aizraujoša ideja, bet arī nopietni ekonomiskie aprēķini un precīza nepieciešamo resursu plānošana. Lai lauksaimniekam un jebkuram interesentam palīdzētu racionalizēt un optimizēt savu esošo vai plānoto ražošanu, Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra (LLKC) speciālisti jau vairāk nekā 10 gadu sagatavo un publicē “Lauksaimniecības bruto segumu aprēķinus”.

Mainīgā ekonomiskā situācija pasaulē, dabas norišu ietekme un konkurences saasināšanās jau sen vairs nepieļauj saimniekošanu, neplānojot, kur, kas un cik daudz ir vai būs nepieciešams. Tieši tādēļ LLKC sagatavotais Bruto segumu aprēķins ir viena no svarīgākajām saimnieciskās darbības analīzes un prognozēšanas sastāvdaļām.

Tieši tādēļ aicinu ikvienu lauku uzņēmēju izmantot Bruto seguma aprēķinus, lai skaidri saprastu, kādi būs ieņēmumi un mainīgās izmaksas katrā konkrētā saimniekošanas veidā. To aprēķinot, kļūs skaidrs, kādu var plānot peļņu, ko ieguldīt tālākā uzņēmuma veiksmīgā attīstībā.

Gudra augsme – ceļš, kuru izvēloties, uzņēmējs kļūst konkurētspējīgāks.

Mārtiņš CIMERMANIS,
LLKC valdes priekšsēdētājs

SATURS

IEVADS	2	Vasaras mieži	60
1. BRUTO SEGUMA APRĒĶINĀŠANAS TEORĒTISKIE ASPEKTI	3	Ziemas kvieši	62
1.1. Bruto seguma veidošanas process un tajā izmantoto terminu skaidrojums	3	Ziemas mieži	64
1.2. Bruto seguma aprēķins augkopībā	5	Zirņi	66
1.3. Bruto seguma aprēķins lopkopībā	7	3.1.4. Lopbarības kultūras	68
1.4. Bruto segumu paskaidrojošās shēmas	9	Ganību zāle	68
1.5. Bruto seguma aprēķina paraugs	11	Kukurūza	70
2. BRUTO SEGUMU SAGATAVOŠANĀ PIEAICINĀTIE EKSPERTI	12	Siens	71
3. EKSPERTU SAGATAVOTIE BRUTO SEGUMI	13	Skābbarība	73
3.1. Augkopība	13	3.1.5. Nektāraugi	75
3.1.1. Augļi un ogas	13	Facēlija	75
Augļkopības nozares apskats par 2016. gadu	13	3.1.6. Zālāji	77
Ābeles	14	Āboliņš	77
Ābeļu ierīkošana	15	Timotiņš	79
Avenes (vasaras)	16	3.2. Lopkopība	81
Dzērvenes (lielloģu)	17	3.2.1. Aitkopība	81
Dzērveņu lauka ierīkošana	18	Aitkopības nozares apskats par 2016. gadu	81
Ķirši	19	Aitu mātes	82
Ķiršu dārza ierīkošana	20	Audzējamās aitas	83
Krūmcidonijas	21	Jēri šķirnei	84
Krūmmellenes	22	Nobarojamie jēri	85
Krūmmelleņu lauka ierīkošana	23	Vaislas teļi	86
Smiltsērķšķi	24	3.2.2. Biškopība	87
Smiltsērķšķu ierīkošana	25	Biškopības nozares apskats par 2016. gadu	87
Upenes	26	Bites	88
Zemenes (ekstensīvi)	27	3.2.3. Cūkkopība	89
Zemenes (intensīvi)	28	Cūkkopības nozares apskats par 2016. gadu	89
3.1.2. Dārzeni, garšaugi un salāti	29	Nobarojamās cūkas	90
Dārzenkopības nozares apskats par 2016. gadu ..	29	Sivēnmātes (intensīvi)	91
Baltie galviņkāposti	30	3.2.4. Gaļas lopkopība	92
Burkāni	31	Gaļas liellopu audzēšanas nozares apskats par 2016. gadu	92
Dilles	32	Nobarojamie jaunlopi 16 mēnešu vecumā	93
Galda bietes	33	Vaislas bulļi	94
Gurķi	34	Vaislai audzējamās teles	95
Kartupeļi	35	Gaļas šķirnes zīdītājgovis	96
Ķimenes	36	3.2.5. Kazkopība	97
Ķiploki	37	Kazas	97
Salāti siltumnīcās	38	3.2.6. Piena lopkopība	98
Sīpoli	39	Piena lopkopības nozares apskats par 2016. gadu	98
Tomāti siltumnīcās	40	Audzējamās teles (no 3 līdz 12 mēnešu vecumam)	99
3.1.3. Graudaugi, eļļas augi, šķiedraugi, pākšaugi	41	Audzējamās teles (no 13 līdz 24 mēnešu vecumam) ...	100
Graudkopības nozares apskats par 2016. gadu ...	41	Audzējamie teļi (līdz 2 mēnešu vecumam)	101
Auzas	42	Slaucamās govīs (pašaudzēta tele)	102
Griķi	44	Slaucamās govīs (pirkta tele)	103
Kaņepes	46	3.2.7. Truškopība	104
Lauka pupas	47	Truši	104
Lini	49	3.2.8. Vistkopība	105
Papuve	50	Dējējvistas	105
Rapši	52	3.2.9. Zirgkopība	106
Rudzi	54	Jaunzirgs	106
Triticāle	56	Pieaudzis, nodarbināts zirgs	107
Vasaras kvieši	58	3.3. Akvakultūra	108
		Diķa ierīkošana	108
		Karpas	109

Laikā, kad pastāv liela konkurence un nepastāvīga ekonomiskā situācija, svarīgi katram saimniekam pašam sekot līdzi savas saimnieciskās darbības finanšu radītājiem. Saimniekiem jācenšas saimniekot efektīvi – sasniegt vēlamos finanšu rādītājus, izlietojot pēc iespējas mazāk resursu.

Viens no instrumentiem, kā lauksaimnieks var izvērtēt, cik efektīvi viņš strādā, ir savā saimniecībā audzēto kultūraugu un/vai dzīvnieku bruto segumu aprēķināšana.

Bruto segumu aprēķinus kopš 1994. gada, sadarbojoties ar saimniecībām, ekspertiem un asociācijām, izstrādā Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs (LLKC). Pasākuma mērķis – palīdzēt lauku uzņēmējiem racionalizēt un optimizēt savu ražošanu.

Ir apkopoti augkopības un lopkopības nozares bruto segumu aprēķini lauksaimniecības uzņēmumos par 2016. gadu, kas atšķiras pēc ražošanas intensitātes pakāpes un ražošanas specifikas. Katrā bruto seguma aprēķinā ir izmantota konkrēta optimāla ražošanas tehnoloģija.

Augkopības nozarē sagatavoti bruto segumi sekojošās apakšnozarēs: augļu un ogu audzēšana; dārzeņu, garšaugu un salātu audzēšana; graudaugu, eļļas augu, šķiedraugu un pākšaugu audzēšana; lopbarības augu audzēšana; nektāraugu audzēšana; zālāju audzēšana. Jaunums ir tas, ka graudaugiem, rapšiem, zālājiem, lopbarības augiem un nektāraugiem sagatavoti bruto segumi, kuros izmantotas nevis tehnisko pakalpojumu vidējās tirgus cenas, bet gan tehnisko operāciju izmaksas, kādas var rasties, ja tehniskās operācijas tiek veiktas ar saimniecības resursiem, nevis pirkti tehniskie pakalpojumi no citām personām (cenas aprēķinātas LLKC Inženiertehniskajā nodaļā). Dārzenkopībā pirmo reizi ir sastādīts bruto segums bioloģiski audzētiem ķiplokiem. Savukārt, pēc vairāku gadu pārtraukuma, bruto segums atkal aprēķināts siltumnīcā audzētiem salātiem.

Lopkopības nozarē sagatavoti bruto segumi 9 apakšnozarēs – aitkopība, biškopība, cūkkopība, gaļas liellopu audzēšana, kazkopība, piena lopkopība, truškopība, vistkopība, zirgkopība. Pirmo reizi sastādīti bruto segumi jaunzirgiem un nobarojamiem jaunlopiem 16 mēnešu vecumā.

Vairākiem augkopības kultūraugiem un lopu grupām veikti vēl sīkāki aprēķini dažādām ražošanas tehnoloģijām. Piemēram, kartupeļiem bruto segumi sastādīti, gan audzējot sēklai, gan audzējot pārtikai.

Bez augkopības un lopkopības bruto segumiem šogad sagatavots bruto segums arī akvakultūrā – karpām. Kā arī aprēķinātas diķa ierīkošanas izmaksas.

Tāpat kā iepriekšējos divos gados, arī šogad bruto segumiem klāt pievienoti ekspertu ziņojumi par situāciju attiecīgajā nozarē 2016. gadā. Speciālisti ir īsi aprakstījuši aktualitātes augļkopībā, dārzenkopībā, graudkopībā, piena lopkopībā, gaļas liellopu audzēšanā, aitkopībā, cūkkopībā un biškopībā. Šie ziņojumi atklāj tendences nozarē, kā arī palīdz izprast cēloņus cenu un daudzumu svārstībām gan saražotajai produkcijai, gan izejvielām un pakalpojumiem. Tiek izskaidrota arī dažādu uzņēmējdarbības ārējo faktoru ietekme uz norisēm augkopības un lopkopības nozarēs.

Lai bruto segumus varētu izmantot konkrētas saimniecības vajadzībām, ir jāņem vērā tajā izmantotā ražošanas tehnoloģija un citi apstākļi. Un jāatceras, ka LLKC sastādītie bruto segumi pamatojas uz ilggadīgu audzēšanas pieredzi, bet tos nevar uzskatīt par universāliem un kategoriskiem. Katrā konkrētajā gadījumā audzētājam jāveic nepieciešamās audzēšanas korekcijas. Tehnikas pakalpojumu izmaksu noteikšanai ir izmantots LLKC tehnisko pakalpojumu cenu apkopums, kas veikts, pamatojoties uz novadu lauku attīstības speciālistu iesūtīto informāciju par 55 dažādu tehnisko pakalpojumu cenām visos Latvijas reģionos.

Īpaši svarīgi rēķināt bruto segumus ir jaunajiem saimniekiem vai esošiem saimniekiem, kas domā par jaunas nozares izvēli. Pirms tam ar bruto segumu palīdzību var izvērtēt, kuru nozari attīstīt attiecīgajos apstākļos būtu visizdevīgāk, tādā veidā novērtējot iespējamus ieguvumus un zaudējumus.

LLKC izstrādātie bruto seguma aprēķini un nozares ekspertu ziņojumi šobrīd pieejami LLKC mājaslapā: www.llkc.lv, sadaļā „Noderīgi”. Lai atvieglotu bruto segumu sastādīšanu savām vajadzībām, izmantojiet LLKC izveidoto bruto segumu sagatavošanas interneta rīku, kas pieejams, ievadot interneta pārlūkā sekojošu adresi: http://laukutikls.lv/riki/gross_margins/

Izstrādātie materiāli var būt noderīgi jauniem un esošiem lauku uzņēmējiem, kam precīzai plānošanai nepieciešami aprēķini no nozarē strādājošām saimniecībām, dažādu nozaru konsultantiem, lauksaimniecības skolu audzēkņiem, studentiem un pasniedzējiem, Zemkopības ministrijas speciālistiem, Lauku atbalsta dienesta speciālistiem, kā arī citiem interesentiem. Bruto seguma aprēķinus izmanto arī nozarei nozīmīgu aprēķinu veikšanai.

Materiāls ir sagatavots un publicēts, izmantojot LR Zemkopības ministrijas dotāciju līdzekļus.

Bruto segumu aprēķinus sagatavojuši LLKC Ekonomikas nodaļa.

Ja Jums ir kādi ieteikumi vai komentāri, sazinieties ar LLKC Ekonomikas konsultanti Lieni Dabīnu (e-pasts: liene.dabina@llkc.lv, tālr. 63050576).

1. BRUTO SEGUMA APRĒĶINĀŠANAS TEORĒTISKIE ASPEKTI

Bruto seguma aprēķins ir viena no svarīgākajām saimnieciskās darbības analīzes un prognozēšanas sastāvdaļām.

1.1. Bruto seguma veidošanas process un tajā izmantoto terminu skaidrojums

Bruto segums – starpība, ko iegūst, no bruto produkcijas novērtējuma atskaitot mainīgās izmaksas. Visas mainīgās izmaksas un ieņēmumi bruto segumu kalkulācijā ir iekļauti bez pievienotās vērtības nodokļa.

Bruto produkcija – gada laikā vai citā noteiktā periodā saražotā produkcija. Tajā ietilpst:

- produkcijas realizācijas ieņēmumi,
- saimniecībā patērētā pašražotā produkcija (novērtēta naudā),
- nepabeigtās ražošanas (novērtētas naudā) augkopības un lopkopības produkcijas krājumu gada beigu un gada sākuma vērtību starpība.

No bruto produkcijas vērtības atskaita iepirkto lopu vērtību.

Mainīgās izmaksas – izmaksas, kuru lielums mainās līdz ar ražošanas apjoma izmaiņām un kuras ir sadalāmas pa atsevišķām lauksaimnieciskās ražošanas nozarēm.

Augkopības mainīgās izmaksas sastāv no šādiem izmaksu posteņiem:

- sēklas materiāls,
- mēslojums,
- augu aizsardzības izmaksas,
- tehnikas pakalpojumu izmantošana,
- pārējās izmaksas, kuras var attiecināt uz konkrētu kultūraugu.

Lopkopības mainīgās izmaksas sastāv no šādiem posteņiem:

- lopbarība,
- medikamenti un veterinārie pakalpojumi,
- dzīvnieku pārraudzība,
- apsēklošana,
- pārējās izmaksas, kuras var attiecināt uz konkrētu lopu veidu.

Pastāvīgās izmaksas – relatīvi stabilas izmaksas, kas ir atkarīgas no saimniecības lieluma nevis no produkcijas ražošanas apjoma. Tajās ietilpst šādi izmaksu posteņi:

- ražošanas ēku un tehnikas remonts un uzturēšana,
- elektroenerģija un kurināmais,
- pastāvīgi strādājošo darba algas un sociālās apdrošināšanas maksājumi,
- saimniecības vadīšanas izmaksas, saimniecības apdrošināšana, nomas maksājumi, nodokļi un citas izmaksas, pamatlīdzekļu nolietojums (novērtēts naudā).

Tā kā degvielas un elektroenerģijas patēriņš ražošanas vajadzībām saimniecībās parasti ir zināms tikai par konkrētu laika periodu (visbiežāk – gadā vai sezonā) un to neuzskaita katrai nozarei vai kultūraugam atsevišķi, šīs mainīgās izmaksas pieskaita pie pastāvīgajām izmaksām. Ja kādā saimniecībā tiek veikta precīza šo resursu uzskaitē, tad degvielas un elektroenerģijas patēriņu var iekļaut bruto segumā kā mainīgās izmaksas.

Saimniecības peļņa veidojas, no bruto seguma atskaitot pastāvīgās izmaksas. Saimniecības peļņa ir matemātiski aprēķināts lielums, jo tajā ietilpst arī vērtības, kas ir novērtētas naudas izteiksmē, bet kā reāla nauda nepastāv, piemēram, krājumu izmaiņas, pamatlīdzekļu nolietojums u. tml. Bruto seguma veidošanās procesu skatīt 1. attēlā.

Ilustrācijai izmantosim vienkāršotu bruto seguma aprēķina piemēru (EUR), kas ir veikts 25 ha lielai saimniecībai ar 10 govīm. Saimniecībā 9 ha platībā audzē miežus, no kuriem 1 ha izmanto lopbarības ieguvei, bet graudus no pārējiem 8 ha realizē. Saimniecībā audzē arī kartupeļus – 1 ha un zālājus – 15 ha platībā.

1. att.
Bruto seguma veidošanās shēma

Avots: LLKC

1. tabula
Saimniecības bruto seguma aprēķina piemērs

Postenis	Vērtība, EUR
Ieņēmumi no 10 govīm, t. sk.:	25 191
– no piena	24 650
– no kūtsmēsliem	541
Ieņēmumi no 8 ha miežu	6045
Ieņēmumi no 1 ha kartupeļu	3150
Bruto produkcija, kopā	34 386
Mainīgās izmaksas lopkopībā, t. sk.:	12 368
– 15 ha ganību zālei	3687
– 1 ha miežiem	560
– minerālbarībai	376
– pārējai lopbarībai	5327
– veterinārām izmaksām	498
– citām mainīgām izmaksām	1920
Mainīgās izmaksas augkopībā, t. sk.:	8075
– 8 ha miežiem	5600
– 1 ha kartupeļiem	2475
Mainīgās izmaksas kopā	20 442
Saimniecības bruto segums	13 944

Avots: LLKC

Šajā piemērā saimniecības bruto produkcijas vērtība ir EUR 34 386, no kuriem EUR 25 191 ir ieņēmumi no 10 govīm, EUR 6045 – no miežiem un EUR 3150 – no kartupeļiem. Mieži 1 ha platībā tiek izmantoti lopbarībai, tāpēc to audzēšanas izmaksas ir uzskaitītas kā pašražotā lopbarība pie lopkopības mainīgajām izmaksām.

1.2. Bruto seguma aprēķins augkopībā

Izdevumā ir aprēķināts dažādu kultūraugu Bruto segums 1, Bruto segums 2 un Bruto segums 3.

Bruto segums 1 ir noteikts, pieņemot, ka saimniecībā visus darbus veic pašu spēkiem un neizmanto pakalpojumus. Ja izmanto saimniecībai piederošo tehniku, tās izmantošanas izmaksas ietilpst saimniecības pastāvīgajās izmaksās kā pamatlīdzekļu nolietojums, remonts, apkope un degvielas patēriņš.

Intensīvās ražošanas rādītāji ir aprēķināti, ņemot vērā ražību, kuru var iegūt, izmantojot konkrētajā bruto segumā uzrādīto ražošanas tehnoloģiju. Audzēšanas tehnoloģijas ir atkarīgas arī no paredzamā produkcijas izmantošanas veida (piemēram, graudi pārtikai vai lopbarībai, burkāni pārdošanai buntītēs u. c.). Audzējot kultūraugus saskaņā ar bioloģiskās audzēšanas metodi, tehnoloģijas atšķiras no konvencionālajā saimniekošanā lietotajām tehnoloģijām. Skābbarības ražošanā ir salīdzinātas divas atšķirīgas tehnoloģijas – skābbarības gatavošana rituļos un stirpās. Āboliņam un timotiņam sēklai, lopbarības zālājiem, augļiem un ogām aprēķinos atsevišķi ir izdalīts ierīkošanas un pārējie ražošanas gadi. Ziemas kviešiem, tritikālei, rudziem, ziemas miežiem un ziemas rapšiem bruto segumi papildināti ar minimālās augsnes apstrādes tehnoloģiju.

Bruto segums 2 parāda ražošanas variantu, kad saimniecībai būtu jāpērk visi tehnikas pakalpojumi. Izmantotās tehnikas pakalpojumu cenas ir iegūtas, aprēķinot vidējo tirgus cenu no pakalpojumu sniedzējiem Latvijas novados.

Bruto segums 3 ir noteikts, ņemot vērā augkopībā pieejamo Eiropas Savienības (ES) atbalstu. Augkopības bruto segumos ietvertā atbalsta apkopojumu skatīt 2. tabulā.

Platību maksājumus 2016. gadā veido Vienotais platības maksājums (VPM) un Maksājums par klimatom un videi labvēlīgu lauksaimniecības praksi jeb Zaļināšanas maksājums (skatīt 2. tabulu).

Vienotais platības maksājums (VPM) tiek piešķirts par lauksaimniecībā izmantojamo zemi, kurā tiek audzēts kāds no atbalsttiesīgajiem lauksaimniecības kultūraugiem, kur uzturēšanā ir ievēroti labas lauksaimniecības un vides stāvokļa nosacījumi un kura ir lauksaimnieka īpašumā vai lietošanā uz 15.06.2016.

Zaļināšanas maksājumam lauksaimnieks piesakās automātiski – piesakoties uz VPM. Lauksaimniekiem zaļināšanas prasības ir jānodrošina uz visiem īpašumā vai tiesiskajā valdījumā (lietošanā) esošajiem atbalsttiesīgajiem hektāriem, t.sk. uz tiem, kas netiek pieteikti tiešajiem maksājumiem, ja vien saimniecībai nav piemērojams izņēmums. Zaļināšanas prasības neattiecinā uz bioloģiski sertificētām saimniecībām vai bioloģiski sertificētām platībām.

Pārejas posma valsts atbalsts par laukaugu platībām (PPVA) ir tā saucamais vēsturiskais maksājums. Lauksaimnieks 2016. gadā šo maksājumu varēja saņemt par hektāru skaitu, kas 2009. gadā bija apstiprināts kā atbilstošs PVTM par laukaugu platībām.

Atdalīto pārejas posma valsts atbalstu par platībām (APL) lauksaimnieks 2016. gadā varēja saņemt par to laukaugu hektāru skaitu, par kuru 2006. gadā saņēma PVTM par laukaugu platībām vai līgumā ar kartupeļu cietes ražotāju noteiktām platībām.

Brīvprātīgā saistītā atbalsta (BSA) mērķis ir risināt noteiktas grūtības sektoros, kas ir nozīmīgi ekonomisku, sociālu vai vides apstākļu dēļ. Atbalstu var piešķirt tādā apjomā, lai nodrošinātu esošo ražošanas apjomu saglabāšanu.

2. tabula
ES atbalsts kultūraugiem 2016. gadā

Atbalsta maksājumu veidi	Likmes, EUR/ha
Platību maksājumi	
Vienotais platības maksājums (VPM)	62.46
Zaļināšanas maksājums	36.56
Atdalītie pārejas posma valsts atbalsti (PPVA)	
Atdalītais PPVA par platībām (APL)	4.27
Atdalītais PPVA par laukaugu platībām (ALA)	6.70
Brīvprātīgs saistītais atbalsts (BSA)	
par proteīnaugiem (SAP)	72.39
par sertificētas sēklas kartupeļiem (SSK)	409.86
par sertificētām stiebrzāļu un lopbarības augu sēklām (SSA)	68.09
par sertificētu labības sēklu (SLS)	84.40
par miežiem (SMI)	36.33
par vasaras rapsi (SVR)	80.54
par dārzeniņiem (SDA)	535.80
par augļiem un ogām (SAU)	151.79
Pasākums "Bioloģiskā lauksaimniecība" (BLA)	
Ilggadīgie zālāji, aramzemē sētie zālāji, papuve	97.00
Laukaugi (t. sk. tehniskās kultūras), pārejas kultūras uz aramzemes, zālāji sertificētu sēklu ieguvei, nektāraugi	117.00
Dārzeni, garšaugi, ārstniecības augi, izņemot kartupeļus	399.00
Augļu koki, ogulāji	485.00

Avots: LLKC, sagatavots pēc LAD datiem, 2016

Bioloģiskās lauksaimniecības aktivitātes paredzētas tiem lauksaimniekiem, kuriem jau ir pieredze bioloģiskās lauksaimniecības saimniekošanā (t. sk. tiem, kuriem pirms 2016. gada bija tikai pārejas periods). Lai saņemto šo atbalstu, visai saimniecībai, t. i., visām saimniecības vienībām (t. sk. dzīvniekiem), ir jābūt bioloģiski sertificētām. Arī tie lauksaimnieki, kas 2016. tikai sāka saimniekot pēc bioloģiskās lauksaimniecības metodēm (t. i., atrodas pārejas periodā), atbalsta maksājumu var saņemt. Tādā gadījumā atbalsta likmes atšķiras no LLKC bruto segumos iekļautajām bioloģiskās lauksaimniecības atbalsta likmēm.

Bruto segumā ir parādīts izlietoto minerālmēsļu fiziskais daudzums, kā arī doti nepieciešamo minerālmēsļu apjomi tīrvielā. Aprēķinu tabulās minētā minerālmēsļu lietošana ir tikai viens no iespējamiem mēslošanas variantiem. Graudaugiem un rapšiem nepieciešamais minerālmēsļu daudzums ir noteikts, izmantojot datorprogrammu augu mēslošanas plānu sastādīšanai.

Saimniecībā minerālmēslojums ir jāizvēlas, pamatojoties uz augu barības vielu izneses normatīviem atbilstoši izvēlētajai tehnoloģijai un ražībai, ja augsnes nodrošinājums ar minerālvielām ir vidējs.

3. tabula

Darbīgās vielas apjoma aprēķina piemērs

Kompleksais mēslojums: NPK 5:20:30 (N – slāpeklis, P – fosfors, K – kālijs), fiziskais apjoms 150 kg.

Rādītāji	N	P ₂ O ₅	K ₂ O
Tīrviela, %	5	20	30
Fiziskais apjoms, kg	150	150	150
Tīrviela, kg = kg x (tīrv.%) : 100	8	30	45

Avots: LLKC

Izdevumā ietvertajiem bruto segumiem saimniecībās ar bioloģisko audzēšanas veidu mēslošanai tiek izmantoti kūtsmēsli. Kūtsmēslos esošā NPK daudzums ir koriģēts, ņemot vērā tā izmantošanās procentu. Kūtsmēsli bruto segumos iekļauti nevis tirgus cenā, bet vērtībā, kas tiek noteikta, pieņemot, ka iegūto kūtsmēsļu vērtība ir vienāda ar tajos ietilpstošo, augiem pieejamo barības elementu – N, P₂O₅ un K₂O – tirgus cenu. Līdzīgā veidā ir noteikta arī iegūto kūtsmēsļu vērtība lopkopības bruto segumu aprēķinos.

Kaltēšanas izmaksu aprēķinā 2016. gadā, pamatojoties uz augkopības ekspertu sniegto informāciju, ir pieņemts, ka graudaugu ziemāju un vasarāju kultūrām, rapšu sēklām un eļļas līniju mitrumu bija nepieciešams samazināt līdzvērtīgi – par 4%.

Augkopības kultūraugu transporta izmaksas ir noteiktas atkarībā no vidējā transportēšanas attāluma un vidējā vienā reizē transportējamā produkcijas daudzuma. Atkarībā no kravas automašīnas kravnesības 2016. gadā tika apkopotas šādas transporta pakalpojumu cenas (bez PVN):

- 1,5 – 10 t – 0,79 EUR/km,
- virs 10 t – 0,89 EUR/km.

Aprēķinos izmantota mērvienība tonnkilometrs (tkm) – transporta mērvienība, kas raksturo vienas tonnas produkcijas pārvadājumu viena kilometra attālumā. To aprēķina, transporta pakalpojuma cenu par kilometru dalot ar pārvadājamās produkcijas daudzumu. Līdz ar to arī transporta pakalpojumu cenas par kilometru tiek koriģētas, aprēķinot transporta cenu par tonnkilometru.

1.3. Bruto seguma aprēķins lopkopībā

Atšķirībā no augkopības bruto segumiem lopkopības bruto seguma aprēķinu tabulās nav mašīnu un roku darba operāciju, bet ir izmaksas par algoto darbaspēku.

Slaucamajām govīm, sivēnmātēm, aitām, kazām, dējējvistām un bitēm bruto segums ir aprēķināts gadam, audzējamiem teļiem, audzējamām telītēm un nobarojamiem dzīvniekiem – audzēšanas periodam.

Lopbarībā izmantojamo kultūraugu (piemēram, graudu) cena ir vienāda ar to tirgus cenu, bet speciālo lopbarības kultūraugu cena ir vienāda ar to audzēšanas izmaksām.

Lopkopībā **Bruto segums 3** arī ir iegūts, pamatojoties uz **Bruto segumu 2** un ņemot vērā lopkopībai 2016. gadā pieejamo valsts un ES atbalstu (4. tabulā).

4. tabula
ES un valsts atbalsts lopkopībai 2016. gadā

Atbalsta maksājumu veidi	likmes	mērvienība
ES ārkārtas atbalsts		
par pienu	22.49	EUR/t
Brīvprātīgs saistītais atbalsts (BSA)		
par slaucamām govīm (SSG)	141.72	EUR/dzīvn.
par kazām (SKZ)	58.95	EUR/dzīvn.
par liellopiem (SLM)	76.68	EUR/dzīvn.
par aitām (SAI)	17.75	EUR/dzīvn.
Pārejas posma valsts atbalsts (PPVA)		
PPVA par zīdītājgovi gadā	50.00	EUR/dzīvn.
PPVA par aitu māti gadā	3.36	EUR/dzīvn.
Valsts subsīdijas		
par piena šķirņu slaucamo govi gadā (izslaukums 5000 kg – 6999 kg)	76.74	EUR/dzīvn.
par piena šķirņu slaucamo govi gadā (izslaukums vismaz 7000kg)	94.39	EUR/dzīvn.
par vismaz otrās pakāpes krustojuma gaļas šķirnes govi un vaislas teli	29.56	EUR/dzīvn.
par aitu mātes novērtēšanu	23.00	EUR/dzīvn.
par audzējamo aitu	13.00	EUR/dzīvn.
par vaislas teķi	50.00	EUR/dzīvn.
par piena kazas produktivitātes novērtēšanu	88.70	EUR/dzīvn.
par bišu saimi	17.07	EUR/saimi
papildus atbalsts piena ražotājiem	14.05	EUR/t

Avots: LLKC, sagatavots pēc LAD datiem, 2016

Brīvprātīgā saistītā atbalsta (BSA) mērķis ir risināt noteiktas grūtības sektoros, kas ir nozīmīgi ekonomisku, sociālu vai vides apstākļu dēļ. Atbalstu var piešķirt tādā apjomā, lai nodrošinātu esošo ražošanas apjomu saglabāšanu.

Pārejas posma valsts atbalstu (PPVA) par zīdītājgovi saņem par:

- gaļas šķirnes zīdītājgovi vai zīdītājgovi, kas iegūta krustojumā ar gaļas šķirnes dzīvnieku;
- govi, ja to neslauc, bet izmanto teļu zīdīšanai;
- telīti, kas uz iesnieguma iesniegšanas brīdi sasniegusi astoņu mēnešu vecumu.

Pārejas posma valsts atbalstu (PPVA) saņem par aitu māti, kas ir vecāka par gadu vai vismaz vienu reizi atnesusies un ja aitu māšu kopskaits ganāmpulkā ir ne mazāk kā 10.

ES ārkārtas atbalstu par pienu piešķir par piena daudzumu, kas laikposmā no 1. marta līdz 31. augustam piegādāts atbilstošam pircējam (sīkāk skatīt MK noteikumus Nr. 688).

Valsts papildu atbalstu piena ražotājiem maksā par piena daudzumu tonnās, kas piegādāts pircējam no 2015. gada 1. oktobra līdz 2016. gada 30. aprīlim, ja piena ražotājam pēc stāvokļa 2016. gada 1. maijā ir reģistrētas slaucamas govīs vai teļiem, kas vecākas par 18 mēnešiem.

1.4. Bruto segumu paskaidrojošās shēmas

Bruto segumu aprēķini ir viens no galvenajiem instrumentiem, kas saimniecības vadītājam palīdz analizēt saimniekošanas rezultātus. Bruto seguma aprēķins ir jāveic visiem kultūraugiem un lopu sugām, kas saimniecībā tiek audzētas pārdošanai. Tādā veidā tiek aprēķināts kopējais lauksaimniecības bruto segums, no kura atņemot saimniecības pastāvīgās izmaksas, pamatlīdzekļu nolietojumu u. c., tiek aprēķināta saimniecības peļņa vai zaudējumi (skatīt 2. attēlu).

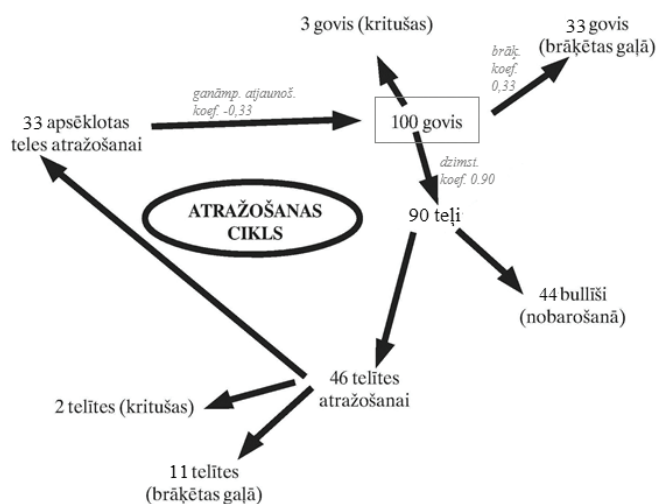

2. att.
Saimniecības peļņas veidošanas shēma

Lopkopības bruto segumos ieņēmumu sadaļā, lai aprēķinātu precīzus ieņēmumus no teļu piedzimšanas uz vienu dzīvnieku vienību (dzimstības koeficients) un brāķētiem dzīvniekiem uz vienu dzīvnieku vienību (brāķēšanas koeficients), kā arī precīzus izdevumus dzīvnieku nomaiņai (atjaunošanai) uz vienu dzīvnieku vienību (ganāmpulka atjaunošanas koeficients), tiek izmantoti koeficienti. Koeficienti tiek aprēķināti, izmantojot ganāmpulka atražošanas shēmas.

Ja pieņem, ka ganāmpulkā gada laikā vidēji ir 100 govys, tad koeficienti tiek aprēķināti sekojoši:

- brāķēšanas koeficients = brāķēto govju skaits/vidējais govju skaits ($33/100 = 0,33$);
- dzimstības koeficients = dzimušo teļu skaits/vidējais govju skaits ($90/100 = 0,9$);
- ganāmpulka atjaunošanas koeficients = apsēklotu teļu atražošanai skaits/vidējais govju skaits ($33/100 = 0,33$). Šis koeficients ieņēmumu sadaļā iet ar mīnus zīmi, t.i., $-0,33$, jo, lai ganāmpulku atražotu, rodas izdevumi (skatīt 3. attēlu).

3. att.
Govju ganāmpulka atražošanas shēma

Avots: LLKC

Tieši tāds pats koeficientu aprēķināšanas princips ir arī pārējiem dzīvniekiem. 4. attēlā redzama cūku ganāmpulka atražošanas shēma.

Ja pieņem, ka ganāmpulkā gada laikā vidēji ir 100 sivēnmātes, tad koeficienti tiek aprēķināti sekojoši:

- brāķēšanas koeficients = brāķēto sivēnmāšu skaits/vidējais sivēnmāšu skaits ($33/100 = 0,33$);
- dzimstības koeficients = dzimušo sivēnu skaits/vidējais sivēnmāšu skaits ($1008/100 = 10,08$);
- ganāmpulka atjaunošanas koeficients = apsēklotu remontcūku skaits/vidējais sivēnmāšu skaits ($33/100 = 0,33$). Šis koeficients ieņēmumu sadaļā iet ar mīnus zīmi, t.i., $-0,33$, jo, lai ganāmpulku atražotu, rodas izdevumi.

4. att.
Cūku ganāmpulka atražošanas shēma

Avots: LLKC

1.5. Bruto seguma aprēķina paraugs

ZIEMAS KVIEŠĪ

	Mēr- vienība	Intensīvi		
		Daudz.	Cena, EUR	Kopā, EUR
IEŅĒMUMI				
Graudi	t	6.3	147.00	926.10
KOPĀ (1)				926.10
MAINĪGĀS IZMAKSAS				
IZEJVIELU IZMAKSAS				
Sēkla	kg	240	0.22	52.80
Mēslojums:				
Tīrvielā	kg	N:P ₂ O ₅ :K ₂ O (165:50:75)		
Rudens:				
NPK 8:20:30	kg	250	0.32	80.00
Kūtsmēsli	t			
Pavasaris:				
Amonija nitrāts 34	kg	250	0.23	57.50
Amonija sulfāts 30+7S	kg	200	0.30	60.00
Augu aizsardzība:				
Rudens:				
Kodne				6.84
Herbicīdi				
Pavasaris:				
Herbicīdi				12.86
Fungicīdi				50.16
Retardanti				17.19
Bioloģiskie AAL				
KOPĀ (2)				337.35
MAŠĪNU UN ROKU DARBA OPERĀCIJAS				
Minerālmēsļu izkliešana	reizes	3	17.70	53.10
Kūtsmēsļu izkliešana	t			
Kultivēšana	reizes	1	30.74	30.74
Sējumu ecēšana	reizes			
Sēšana	reizes	1	29.44	29.44
Kombinētā augsnes apstrāde + sēja				
Smidzināšana	reizes	4	20.33	81.32
Graudu kulšana	reizes	1	62.95	62.95
Graudu tīrīšana	t	6.3	5.87	36.98
Graudu kaltēšana (4 t%)	t	6.3	5.30	133.56
Transports (20 t/60 km)	tkm	378	0.045	17.01
Aršana	reizes	1	50.01	50.01
KOPĀ (3)				495.11
KOPĀ MAINĪGĀS IZMAKSAS (4=2+3)				832.46
BRUTO SEGUMS 1 (5=1-2) (ieņēmumi-izejvielu izmaksas)				588.75
BRUTO SEGUMS 2 (6=1-4) (ieņēmumi-kopā mainīgās izmaksas)				93.64
ATBALSTS				
Vienotais platības maksājums (VPM)				62.46
Zaļināšanas maksājums				36.56
Atdalītais PPVA par platībām (APL)				4.27
Atdalītais PPVA par laukaugu platībām (ALA)				6.70
Bioloģiskās lauksaimniecības atbalsts				
KOPĀ atbalsts (7)				109.99
BRUTO SEGUMS 3 (8=(1+7)-4) ((ieņēmumi+atbalsts)-kopā mainīgās izmaksas)				203.63

Kopējie
ieņēmumi no
produkcijas
realizācijas

Pakalpojumu cenas no
LLKC tehnisko
pakalpojumu vidējo cenu
apkopojuma

Kopējās izejvielu
izmaksas

Kopējās mašīnu un
roku darba
operāciju izmaksas

Kopējās mainīgās
izmaksas, kas
rodas, saskaitot
izejvielu izmaksas
un mašīnu un roku
darba operāciju
izmaksas

Kopējais
saņemtais
atbalsts par
ziemas kviešiem

Ziemas kviešu
Bruto segums 1, kur
no ieņēmumiem
atskaitītas izejvielu
izmaksas

Ziemas kviešu Bruto
segums 2, kur no
ieņēmumiem
atskaitītas kopējās
mainīgās izmaksas

Ziemas kviešu Bruto
segums 3, kur no
ieņēmumu un
atbalsta summas
atskaitītas kopējās
mainīgās izmaksas

2. BRUTO SEGUMU SAGATAVOŠANĀ PIEAICINĀTIE EKSPERTI

Eksperti		Bruto segumu veidi
LLKC	Ārējie	
Oskars Balodis, LLKC Augkopības nodaļas vadītājs (e-pasts: oskars.balodis@llkc.lv), Andris Skudra, LLKC Augkopības nodaļas vecākais speciālists (e-pasts: andris.skudra@llkc.lv)		Graudaugu, eļļas augu, šķiedraugu, pākšaugu un papuves bruto segumi
Laura Kirsanova, LLKC Augkopības nodaļas konsultante (e-pasts: laura.kirsanova@llkc.lv).		Graudaugu bioloģiskie bruto segumi, lopbarības kultūraugu, zālāju sēklas bruto segumi
Māris Narvils, LLKC Augkopības nodaļas vecākais speciālists dārzkopībā (e-pasts: maris.narvils@llkc.lv)	Latvijas Augļkopju asociācija; Jānis Lepsis – Pūres Dārzkopības izmēģinājumu centra vadītājs; Latvijas Valsts Augļkopības institūts; Andrejs Brūvelis – Smiltsērķšķū audzētāju apvienības vadītājs; Pauls Kantāns – z/s “Abullāči 2” īpašnieks; Dr.sc.ing. Andris Ansis Špats – z/s “Gundegas” īpašnieks, Z/s “Smilškalni”, SIA “Lubeco”	Augļu un ogu bruto segumi
Māris Narvils, LLKC Augkopības nodaļas vecākais speciālists dārzkopībā (e-pasts: maris.narvils@llkc.lv)	Edīte Strazdiņa KS “Mūsmāju dārzeni” vadītāja; attiecīgo kultūraugu audzētāji	Dārzeņu un garšaugu bruto segumi
Silvija Dreijere, LLKC Lopkopības nodaļas vadītāja (e-pasts: silvija.dreijere@llkc.lv), Aija Galeja, LLKC Pierīgas biroja lopkopības konsultante (e-pasts: aija.galeja@llkc.lv)		Slaucamo govju, audzējamo teļu un zirgu un jaunzirgu bruto segumi
Daiga Baltiņa, LLKC Lopkopības nodaļas speciāliste lopkopībā (e-pasts: daiga.baltina@llkc.lv)	Z/s „Gribēni” (vistkopība), Dzintra Lezdiņa, Latvijas šķirnes trušu audzētāju asociācijas speciāliste (truškopība)	Nobarojamo gaļas jaunlopu, zīdītājgovju, vaislas teļu, vaislas buļļu, vistu, trušu bruto segumi
Dainis Arbidāns, LLKC Lopkopības nodaļas konsultants – eksperts veterinārmedicīnā (e-pasts: dainis.arbidans@llkc.lv)		Sivēnmāšu un nobarojamo cūku bruto segumi
Ilmārs Gruduls, LLKC Lopkopības nodaļas konsultants piena kvalitātes jautājumos (e-pasts: ilmars.gruduls@llkc.lv)	Z/s „Līvi” (kazkopība)	Aitu māšu, nobarojamo jēru, jēru šķirnei, audzējamo aitu, vaislas teķu un kazu bruto segumi
Guntars Melnis, LLKC Daugavpils biroja vadītājs, biškopības konsultants (e-pasts: guntars.melnis@llkc.lv)		Bišu un facēlijas bruto segumi
Raivis Apsītis, LLKC Zivsaimniecības nodaļas eksperts (e-pasts: raivis.apsitis@llkc.lv)		Karpu bruto segums, dīķa ierīkošanas izmaksu aprēķins

3. EKSPERTU SAGATAVOTIE BRUTO SEGUMI

3.1. AUGKOPĪBA

3.1.1. AUGĻI UN OGAS

Augļkopības nozares apskats par 2016. gadu

Augļkopības nozarē 2016. gads sākās labi. Augļu kultūraugiem ziemošanas apstākļi bija labvēlīgi.

Ābelēm ziedēšana bija normas robežās, ziedi aizmetās ļoti labi. Pastāvot lielai divreizējai augļizmetņu pašnobīrei, ābolu augļizmetņu retināšana tikpat kā nebija nepieciešama. No kraupja izvairīties bija ļoti grūti – pat tur, kur tika izmantota RIMPRO kraupja ierobežošanas sistēma, kraupis tik un tā parādījās.

Masveida ražas novākšana iesākās par divām nedēļām agrāk, nekā ierasts. Tomēr ražas novākšanas apstākļi bija ļoti labi. Tirgus vietējiem āboliem nebija aktīvs līdz pat nākamā gada janvāra beigām. Polijas produkcijas salīdzinoši zemo cenu un Krievijas embargo dēļ arī mūsu augļu cenas nepalielinājās.

Citi augļkopības kultūraugi, piemēram, bumbieres, saldīgie ķirši un plūmes Latvijā vēl ir salīdzinoši maz izplatīti, tāpēc par šo kultūraugu tirgu vēl ir pārāgi runāt.

Lielākajā Latvijas teritorijas daļā arī ogulāju kultūraugiem ziemošanas apstākļi bija labvēlīgi. Veģetācija un ziedēšana arī sākās vidēji par divām nedēļām agrāk nekā parasti. Diemžēl maija sākuma karstums un sausums pasliktināja ogulāju apputeksnēšanās iespējas, tādēļ daļa ziedu nobira. Situāciju jūnija beigās un jūlija sākumā uzlaboja bagātīgie nokrišņi, kas ievērojami palielināja masu tādām ogām kā upenes un avenes.

Salīdzinoši vēsās un sausās jūlija beigas un augusta sākums nebija labvēlīgi rudens avenēm, aizkavējot to ražošanas sākumu. Avenēm trūka mitruma, līdz ar to platībās, kurās nebija piļņveida laistīšanas sistēmu, ogas bija sīkākas un kopējā raža – mazāka. Tā kā avenju audzētāju Latvijā nav daudz, pagaidām ar realizāciju lielu problēmu nav, un cena turas pietiekami augstā līmenī.

Zemeņu ražas negatīvi ietekmēja maija sākuma sausums, bet kopumā zemeņu raža bija laba. Lai arī zemeņu produkcijai ir liela konkurence no Polijas, arvien vairāk palielinās noieta iespējas arī vietējām zemenēm. Tas notiek, pateicoties tam, ka palielinās tiešās pārdošanas popularitāte.

Integrēti audzētām upenēm tirgus ir salīdzinoši neliels. Lielākoties tās tiek realizētas vairumtirdzniecībā, kur cenas ir zemas. Bioloģiski audzētas upenes iespējams pārdot par ļoti labu cenu, – bet lielākoties tirgi jāmeklē ārpus Latvijas.

Pēdējos gados strauji augusi popularitāte smiltsērķšķu audzēšanai. Ar optimismu varētu raudzīties uz smiltsērķšķu audzēšanas attīstīšanu, ja vien nenotiktu raibspārnu mušas invāzīvā attīstība. Šī muša sabojā smiltsērķšķu ogas, padarot tās pārtikai nederīgas. Arī krūmmelleņu audzēšana vērsās plašumā. Traucējošais faktors šajā nozarē ir tas, ka ir manāms darbaspēka trūkums ražas novākšanā.

Pateicoties tam, ka Latvijas tirgū parādījušās jaunas šķirnes, kā arī tam, ka strauji attīstās sukāžu ražošana, arī krūmcidonu platības sāk palielināties.

Dzērveņu stādījumiem 2016. gads bija nelabvēlīgs, jo lielus postījumus nodarīja radiālās salnas.

No Eiropas Savienības pieejamiem atbalstiem augļkopībai 2016. gadā pieejami bija atbalsts integrētai audzēšanai, atbalsts bioloģiskajai audzēšanai un brīvprātīgi saistītais atbalsts. Atsevišķu svaigās produkcijas veidu, piemēram zemeņu, tirdzniecībā, tika konstatēti pārkāpumi – ārzemju izcelsmes produkti tika pārdoti ar latviešu saimniecību nosaukumiem.

Tālākai augļkopības nozares attīstībai svarīgi faktori ir labas kvalitātes stādi, piemērotas dārzu vietas, pareizās šķirnes, vainagu veidošana augļu kokiem un prasmīga augu aizsardzības īstenošana. Lai nozare stabilizētos, nepieciešams turpināt labu glabātuvju un saldētavu celtniecību.

Māris NARVILS,
LLKC Augkopības nodaļas
vecākais speciālists dārzkopībā

ĀBELES

Razošanas ilgums – 17 g.	Mēr- vienība	Augļu dārzis uz maza auguma potcelma (4.–20.g.)	
		Daudz.	Cena, EUR
IEŅĒMUMI			
Āboli	t	16	330.00
Āboli sulai	t	4	50.00
KOPĀ (1)			5480.00
MAINĪGĀS IZMAKSAS			
IZEJVIELU IZMAKSAS			
Mēslojums:			
Triviēla	kg		N:P ₂ O ₅ :K ₂ O (25:15:30)
Kalcija nitrāts	kg	15	0.51
Amonija nitrāts	kg	29	0.26
Kalcija hlorīds	kg	10	0.47
Karbamīds	kg	30	0.33
Superfosfāts	kg	75	0.19
Kālija hlorīds	kg	50	0.32
Augu aizsardzība:			
Herbicīdi			90.40
Fungicīdi			245.25
Insekticīdi			56.39
Stādījuma atjaunošana (izmantoto materiālu amortizācija 17 g.)			821.62
KOPĀ (2)			1273.90
MAŠĪNU UN ROKU DARBA OPERĀCIJAS			
Vainaga veidošana	h	200	4.13
Minerālmēslu izkliešana (manuāli – 2 reizes)	h	20	4.13
Smidzināšana (mēslojums, augu aizsardzības līdzekļi)	reizes	12	20.33
Zāles applaušana rindst. + zaru smalcināšana	reizes	4	30.00
Apobju smidzināšana (manuāli – 2 reizes)	h	14	4.13
Ražas vākšana	h	160	4.13
Transportis (60 km)	tkm	1200	0.395
Šķīrošana, fāsēšana	h	120	4.13
Darbspēks stādījumu atjaunošanai (17 g.)			495.60
			498.26
KOPĀ (3)			3398.24
KOPĀ MAINĪGĀS IZMAKSAS (4=2+3)			4672.14
BRUTO SEGUMS 1 (5=1-2) (ieņēmumi-izejvielu izmaksas)			4206.10
BRUTO SEGUMS 2 (6=1-4) (ieņēmumi-kopā mainīgās izmaksas)			807.86
ATBALSTS			
Vienotais platības maksājums (VPM)			62.46
Zajināšanas maksājums			36.56
Brīvprātīgs saistītais atbalsts par augļiem un ogām (SAU)			151.79
KOPĀ (7)			250.81
BRUTO SEGUMS 3 (8=(1+7)-4) ((ieņēmumi+atbalsts)-kopā mainīgās izmaksas)			1058.67

Bruto seguma sastādīšanai izmantoti LLLKC Augkopības nodaļas un Latvijas Augļkopju asociācijas sniegtie dati.

Izstrādātais ābeļu bruto segums parāda vienu konkrētu audzēšanas tehnoloģiju, kas saskaņā ar ekspertu viedokli ir jāpielieto, lai šādos apstākļos iegūtu konkrēto ražību.

Bruto segums sastādīts ābelēm, kas audzētas augsnē ar 120 kg/ha K₂O un 120 kg/ha P₂O₅ nodrošinājumu. Augsnes skābums pH 6.0–7.0, trūdvielu saturs augsnē 2.0%.

Audzējot ābeles, augsnes apakškārtai jābūt irdenai, vidēji smagai - smilšmālai vai mālsmiltij.

Minerālmēsli iestrādājami apdabes joslā un ar lapu mēslojumu.

Kalcija nitrātu smidzina uz lapām ar 0.5% šķīdumu līdz jūlija pirmajai dekādei. Smidzināšanu veic vidēji reizi divās nedēļās pēc ziedēšanas.

Kalcija hlorīdu smidzina uz lapām ar 1% šķīdumu vasaras otrajā pusē vidēji reizi divās nedēļās.

Karbamīdu smidzina rudenī uz birstošām un nobirušām lapām ar 5%

šķīdumu. Smidzināšanai ar augu aizsardzības līdzekļiem un mēslojumu vēlamais ūdens apjoms ir vismaz 600 L/ha.

Vainagu veido pavasarī un vasaras vidū, retiņot un izgaismojot.

Taras daudzumi un izmaksas var mainīties atkarībā no uzglabāšanas, transportēšanas un realizēšanas veida.

Transportēšanas attālums plānots no produkcijas novākšanas vietas līdz uzglabāšanas vietai.

Algotā darbaspēka izmaksu aprēķinā piemērota Valsts ieņēmumu dienesta apkopotā bruto vidējā stundu tarifa likme augļu audzēšanas lauksīrādniekam 2016. gadā.

Katrā saimniecībā saņemtie atbalsta veidi un lielumi attiecīgajam kultūraugam var atšķirties, jo saimniecība konkrēto platību var arī nepieteikt atbalsta saņemšanai. Ja saimniecība atrodas teritorijā, kurā ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi, ir iespējams saņemt arī atbalstu "Maksājumi apgabalos, kuros ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi", kā arī pieejami vēl citi atbalsta veidi.

Piemērojot izstrādāto tehnoloģiju konkrētai saimniecībai, ir jāveic korekcijas atbilstoši konkrētajiem saimniekošanas apstākļiem (augšnes auglība, iekultivētības pakāpe, nezāļainība, cenas u. c.).

ĀBEJU IERĪKOŠANA

Materiāli un darbi	Mēr- vienība		Augsnes sagatavošanas gads		1. gads		2.-3. gads		Kopā, EUR
	Daudz.	Cena, EUR	Daudz.	Cena, EUR	Daudz.	Cena, EUR	Daudz.	Cena, EUR	
MATERIĀLU IZMAKSAS									
Stādi	gab.	1250	4.50	5625					
Zālāja sēkla	kg	25	5.00	125					
Mēslojums:									
Tīrvielā	kg	10	0.26	2.60	NP ₂ O ₅ :K ₂ O(10:10:24)	20	0.26	5.20	
Amonija nitrāts	kg					6	0.33	1.98	
Karbamīds	kg	25	0.19	4.85		50	0.19	9.70	
Superosfāts	kg	20	0.32	6.40		40	0.32	12.80	
Kālija hlorīds	kg								
Zaļmēslojuma sēkla (misirs)	kg	40	1.65	66.00					
Augu aizsardzība:									
Herbiīdi						58.50		19.50	
Fungīciīdi						118.90		193.90	
Insektīciīdi								20.12	
Citas mairīgās izmaksas:									
Palīgmateriāli rindu iezīmēšanai (komplekts)	gab.	1	50.00	50.00					
Balstu sistēma	gab.	225	7.90	1777.50					
betona stabi	gab.	1250	1.80	2250.00					
bambusa mieti	gab.	50	6.30	315.00					
enkuri	gab.	50	2.00	100.00					
atsaites komplekts	gab.	1	272.00	272.00					
stieple (5000 m)	gab.	200	1.20	240.00					
spriegotāji	gab.	1	120.00	120.00					
materiāli ierīņu paplašināšanai	gab.	1	120.00	120.00					
Žogs									
siets (ruļļi 25 m, 1.80 m augsti)	gab.	18	42.20	759.60					
stabi	gab.	82	7.50	615.00					
skērsstabi	gab.	26	4.00	104.00					
stieple (440 m)	gab.	1	6.30	6.30					
Vārti	gab.	1	189.10	189.10					
Mūlča (šēdā)	m ³	100	8.80	880.00					
KOPĀ (1)				84.60	13619.75				263.20
IMASĪNU UN ROKU DARBA OPERĀCIJAS									
Dzīvošnodrošināšana									
Aršana	reizes	1	50.09	50.09					
Šūksšana	reizes	1	50.01	50.01					
Kultivēšana	reizes	1	30.74	30.74					
Zaļmēslojuma sēšana	reizes	1	29.44	29.44					
Šķivšošana	h	1	30.02	30.02					
Rindu vietu iezīmēšana	h	15	4.13	61.95					
Zemes urbšanas iekārtas pakalpojumi – bedru rakšanai	reizes	1	292.00	292.00					
Stādīšana	h	83	4.13	342.79					
Apdobju frēzēšana	reizes	1	50.00	50.00					
Apdobju kaplēšana	h	22	4.13	90.86					
Balstu sistēmas izveidošana	reizes	1	2622.00	2622.00					
Apgriešana	gab.	1250	0.15	187.50					
Laišanās manuāli	reizes	3	172.00	516.00					
Vainaga veidošana	h	20	4.13	82.60					
Mīnerālmēslu izkliešana (manuāli)	h	20	4.13	82.60					
Smidzināšana (mēslojums, augu aizsardzības līdzekļi)	reizes	4	20.33	81.32					
Zātes sēja rindstarpās (60% no platības)	reizes	1	162.00	162.00					
Zātes applaušana rindst. (max. 5x)	reizes	4	27.74	110.96					
Mulčēšana	h	42	4.13	173.46					
Žoga uzstādīšana	reizes	1	1986.00	1986.00					
KOPĀ (2)				180.61	6972.35				890.67
KOPĀ MAINĪGĀS IZMAKSAS (3) (1+2 =3)				263.21	20592.10				1153.87
BRUTO SEGUMS 1 (4=0-1) (ieņēmumi-izdevi) izmaksas)				-84.60	-13619.75				-263.20
BRUTO SEGUMS 2 (5=0-3) (ieņēmumi-kopā mairīgās izmaksas)				-263.21	-20592.10				-1153.87
ATBALSTS									
Vienotais platības maksājums (VPM)				62.46	62.46				62.46
Zaļmēslošanas maksājums				36.56	36.56				36.56
Brīvprātīgs saistītais atbalsts par augļiem un ogām (SAU)				151.79	151.79				151.79
KOPĀ (6)				250.81	250.81				250.81
BRUTO SEGUMS 3 (7=6-3) (atbalsts-kopā mairīgās izmaksas)				-14.40	-20341.29				-903.06
Dārza ilikvidēšana									427
1 Materiālu izmaksas kopā (1.-4.gads)									13967.55
2 Darbaspēka izmaksas kopā (ieskaitot dārza ilikvidēšanu)									8043.63
3 Izmaksas (darbs un materiāli) kopā (1.+2.)									22011.18

Izstrādātais ābeļu bruto segums parāda vienu konkrētu audzēšanas tehnoloģiju, kas saskaņā ar ekspertu viedokli ir jāpielieto, lai šādos apstākļos iegūtu konkrēto ražību.

Stādīšanas attālumam ir 4*2m, 1250 stādu uz 1 ha. Stādīšanas materiālu izmaksas, kas saskaņā ar ekspertu viedokli ir jāpielieto, lai šādos apstākļos iegūtu konkrēto ražību.

Balstu sistēmu veido betona stabi (3,5 m gari, 225 gab.), bambusa mieti (3 m gari, 1250 gab.), enkuri (50 gab.), stieple (2 kārtas – 5000 m), spriegotāji (200 gab.), atsaisu komplekti (50 gab.).

Taras daudzumi un izmaksas var mainīties atkarībā no uzglabāšanas, transportēšanas un realizēšanas veida.

Žogs: tiek pieņemts, ka lauka lielums ir 100 x100 m, nepieciešams 440 m žogs un 82 metāla stabi, vēlamais augstums vismaz 1,8 m, 26 šķērsstabi, 440 m stieple, vārti.

Žoga un bastu sistēmas izmaksas ir atkarīgas no lauka konfigurācijas un pielietotiem materiāliem.

Ir iespēja pretendēt uz atbalstu saimniecību modernizācijai, atgūstot līdz 40% no stādu, balstu sistēmu, žoga izmaksām, stādīšanas un stādījumu ierīkošanas izmaksām, ja pakalpojums ir pirktis.

Katrā saimniecībā saņemtie atbalsta veidi un lielumi attiecīgajam kultūraugam var atšķirties, jo saimniecība konkrēto platību var arī nepielietot atbalsta saņemšanai. Ja saimniecība atrodas teritorijā, kurā ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi, ir iespējams saņemt arī atbalstu "Maksājumi apgabatos, kuros ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi", ka arī pieejami vēl citi atbalsta veidi.

Piemēroti izstrādāto tehnoloģiju konkrētai saimniecībai, ir jāveic korekcijas atbilstoši konkrētajiem saimniecības apstākļiem (augšnes auglība, iekultivētības pakāpe, nezāļainība, cenas u. c.).

Algotā darbaspēka izmaksu aprēķinā piemērota Valsts ienākumu dienesta apkopota bruto vidējā stundu tarifa likme augļu audzēšanas lauksaimniecībai 2016. gadā.

Bruto seguma sastādīšanai izmantoti LLJKC Augkopības nodaljas, Latvijas Augļkopju asociācijas, Jaņa Lepša (Pūres dārzkopības izmēģinājumu stacija), Latvijas Valsts Augļkopības institūta sniegtie dati.

AVENES (vasaras)

IENĒMUMI	Mēr- vienība		1. gads (ierīkošana)		2. gads		3. - 10. gads	
	Daudz.	Cena, EUR	Kopā, EUR	Daudz.	Cena, EUR	Kopā, EUR	Daudz.	Cena, EUR
Ogas svaigam patēriņam	t						1.5	2500.00
Ogas pārstrādei	t						1.5	1280.00
KOPĀ (1)								5670.00
MAIŅĪGĀS IZMAKSAS								
IZEJVIELU IZMAKSAS								
Stādi	gab.	0.70	4200.00					
Zāļāja sēkļa rindstarpam	kg	5.00	125.00					
Mēslojums:								
Tīrvieļa	kg	N:P ₂ O ₅ :K ₂ O (125:130:150)		N:P ₂ O ₅ :K ₂ O (126:104:120)				
Amonija nitrāts	kg	0.26	72.80	0.26	78.00	0.26	78.00	
NPK 6:26:30	kg	0.33	165.00	0.33	132.00	0.33	132.00	
Augu aizsardzība:								
Herbicīdi			51.40	58.50				58.50
Insekticīdi			4.82	4.82				4.82
Fungicīdi			66.00	66.00				66.00
Citas maiņīgās izmaksas								
Mulča izmaksas (skaidas)	m ³	8.00	2400.00	1	800.00	800.00	50	8.00
Balstu sistēma	sk.						200	0.80
Kastes (3 kg)	gab.						1500	0.11
Kastes (vienreizlietojamās 0,5 kg)	gab.							165.00
KOPĀ (2)			7085.02		1139.32			904.32
MAŠĪNU UN ROKU DARBA OPERĀCIJAS								
Minerālmēslu izkliešana	reizes	2	17.70					
Minerālmēslu izkliešana manuāli - 2 reizes	reizes		35.40				30	4.13
Šūķšana	reizes	1	19.54					
Kultivēšana	reizes	1	30.74					
Lauka marķēšana	h	15	61.95					
Stādīšana ar rokām	h	115	474.95					
Zāļāju sēja rindstarpās	reizes	1	29.44					
Smidzināšana	reizes	5	101.65				5	20.33
Krūma veidošana	h						200	4.13
Balstu sistēmas uzstādīšana	reizes						1	49.80
Novākšana ar rokām	kg	4	139.56				3000	0.80
Zāļāja applaušana	reizes	4	34.89				5	34.89
Transports (30 km)	tkm	1	50.01				90	0.79
Aršana	reizes	1	50.01					
Mulčēšana	h	100	413.00				33	4.13
KOPĀ (3)			1356.24		1275.80			3833.39
KOPĀ MAIŅĪGĀS IZMAKSAS (4)			8441.26		2415.12			4737.71
BRUTO SEGUMS 1 (5=1-2) (ieņēmumi-izejvielu izmaksas)			-7085.02		-1139.32			4765.68
BRUTO SEGUMS 2 (6=1-4) (ieņēmumi+kopā maiņīgās izmaksas)			-8441.26		-2415.12			932.29
ATBALSTS								
Vienotais platības maksājums (VPM)			62.46		62.46			62.46
Zāļināšanas maksājums			36.56		36.56			36.56
Brīvprātīgs saistītais atbalsts par augļiem un ogām (SAU)			151.79		151.79			151.79
KOPĀ (7)			250.81		250.81			250.81
BRUTO SEGUMS 3 (8=(1+7)-4) (ieņēmumi+atbalsts+kopā maiņīgās izmaksas)			-8190.45		-2164.31			1183.10

Aveņu dārza ilkvīdēšanas izmaksas

600.00

Bruto seguma sastādīšanai izmantoti LILK Augkopības nodaļas, Latvijas Augkopju asociācijas un Z/S Smilškalni sniegtie dati.

Izstrādātais aveņu bruto segums parāda vienu konkrētu audzēšanas tehnoloģiju, kas saskaņā ar ekspertu viedokli ir jāpielieto, lai šādos apstākļos iegūtu konkrēto ražību.

Avenes ieteicams stādīt rudenī laikā no 20. septembra līdz 15. oktobrim, jo pavasarī stādi ātri saplaukst, slikti pieaug, kā arī trūkst mitruma.

Aveņu ražu var plānot arī lielāku, ja ir pietiekama kopšana un ja visu ražu var novākt. Sadalījums starp ogām svaigam patēriņam un pārstrādei ir mainīgs atkarībā no šķirnes, laika apstākļiem (lietainā laikā samazinās ogu kvalitāte) un mēslošanas intensitātes. Raža tiek novākta ar 8-10 piegājieniem. Darbā dienā 1 lasītājs nolasa vidēji 25 kg.

Taras daudzumi un izmaksas var mainīties atkarībā no uzglabāšanas, transportēšanas un realizēšanas veida.

Ierīkojot laistīšanas sistēmu, ražu var palielināt atkarībā no klimātskaļiem apstākļiem. Tomēr atsevišķos gados laistīšana nav nepieciešama.

Mulčējuma papildināšanu veic ik gadu (50 m²) vai pēc diviem gadiem, atjaunojot 100 m³ mulčas. Ja ir pieejami salmi vai šķeida, mulčas izmaksas ir ietaikas.

Mēslošana katrā konkrētā gadījumā ir jāveic atbilstoši augsnes analīzēm.

Krūmu veido, atstājot 15 dzinumus uz stādījuma metru. Krūmi ir jāapgriež 2x gadā pēc ražas novākšanas, izgriežot vecos norāžņojušos dzinumus un pavasarī, veicot dzinumumu retināšanu. Viens cilvēks dienā var saskopt 0.1-0.15 ha stādījumu.

Algotā darbaspēka izmaksu aprēķinā piemērota Valsts ieņēmumu dienesta apkopotā bruto vadeļa stundu tarifa likme augļu audzēšanas lauksaīdniekam 2016. gadā.

Katrā saimniecībā saņemtie atbalsta veidi un lielumi attiecīgajam kultūraugam var atšķirties, jo saimniecība konkrēto platību var arī nepieļikt atbalsta saņemšanai. Ja saimniecība atrodas teritorijā, kurā ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi, ir iespējams saņemt arī atbalstu "Maksājumi apgabalos, kuros ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi", kā arī pieejami vēl citi atbalsta veidi.

Piemērojot izstrādāto tehnoloģiju konkrētai saimniecībai, ir jāveic korekcijas atbilstoši konkrētajiem saimniecības apstākļiem (augšnes auglība, iekultivētības pakāpe, nezāļainība, cenas u. c.).

DZĒRVENES (LIELOGU)

IENĒMUMI	Mēr- vienība	4. gads		5.-9. gads		10. .... gads	
		Daudz.	Cena, EUR	Daudz.	Cena, EUR	Daudz.	Cena, EUR
Augļi uz zariem	t	1	2750.00	10	2750.00	12	2750.00
Stigas	kg		2750.00	500	5.00	500	5.00
KOPĀ (1)			2750.00		30000.00		35500.00
MAIŅĪGĀS IZMAKSAS							
IZEJVIĒLU IZMAKSAS							
Tīrvieļi:							
Mēslojums:							
NPK 11:11:21	kg	150	0.41	150	0.41	150	0.41
Citas maiņīgās izmaksas	m ³						
Zāģu skaidas	m ³						
Kūdra	gab	350	4.50	40	8.00	40	25.00
Kastes (17 kg)	gab	60	3.60	600	0.06	200	0.06
Maisi (16 kg)	gab.	20	8.00				
Ogu lasāmās kastes (kombaini)	gab.						
Sikais inventārs							
Stādījuma atjaunošana (izmantojot materiālu amortizācija 50 g.)							
KOPĀ (2)			2393.29		393.19		393.19
MAŠĪNU UN ROKU DARBA OPERĀCIJAS							
Agrokīmiskās analīzes	reizes						
Ravēšana	reizes	1	183.00	0.5	50.00	0.5	25.00
Minerālmēslu izkliedēšana	reizes	1	17.70	1	183.00	1	183.00
Apūdeņošanas sistēmas ikgadējā tīrīšana	reizes	1	160.00	1	17.70	1	17.70
Zāģu skaidu izkliedēšana – mulčēšana (ar lāpstām)	EUR/m ³						
Kūdras izkliedēšana – mulčēšana (ar lāpstām)	EUR/m ³						
Ražas novākšana (roku darbs ar ogu lasāmām kastēm)	kg	1000	0.40	10000	0.40	4000.00	4.00
Transportis (80 km)	tkm	80	0.79	700	0.40	4000.00	0.40
Ražas atīrīšana, frakcionēšana, fāsešana	kg	1000	0.05	10000	0.05	276.50	0.40
Uzglabāšana (2 mēn.)	reizes	1	213.00	1	213.00	1	213.00
Dēstu pieveļšana	reizes	1	80.00	1	80.00	1	80.00
Stumbru noguldīšana	reizes			0.25	150.00	0.25	37.50
Stīgu ķemmēšana, virsējo stīgu apgriešana	reizes			0.5	160.00	0.5	80.00
Darbaspēks stādījumu atjaunošanai (50 g.)							
KOPĀ (3)			319.12		319.12		319.12
KOPĀ MAINĪGĀS IZMAKSAS (4+2+3)			1166.90		6534.70		6534.70
BRUTO SEGUMS 1 (6=1-2) (Ieņēmumi-Izejvielu izmaksas)			3560.19		6543.39		8001.39
BRUTO SEGUMS 2 (6=1-4) (Ieņēmumi-kopā mainīgās izmaksas)			356.71		29189.31		34033.31
ATBALSTS			-810.19		23456.61		27498.61
Vienotais platības maksājums (VPM)			62.46		62.46		62.46
Zaļināšanas maksājums			36.56		36.56		36.56
Brīvprātīgs saistītais atbalsts par augļiem un ogām (SAU)			151.79		151.79		151.79
KOPĀ (7)			250.81		250.81		250.81
BRUTO SEGUMS 3 (6=(1+7)-4) (Ieņēmumi+atbalsts)-Kopā mainīgās izmaksas)			-559.38		23707.42		27749.42

Bruto segums sagatavots, izmantojot Z/S "Gundegas" īpašnieka Dr.sc.ing. Andra Anša Špata sniegtos datus.

Izstrādātais dzērveņu bruto segums parāda vienu konkrētu audzēšanas tehnoloģiju, kas saskaņā ar ekspertu viedokli ir jāpielieto, lai šādos apstākļos iegūtu konkrēto ražu. Šis bruto segums vādots tālām šķirēm kā Ševens, Ben Lear, Pilgrim, kuras ilgstošā periodā uzrāda lietišķas vidējās ražas. Palielināt ražu vai izmantot minerālmēslus, bet tad palielinās nezāļu pārņemšanas risks, otrkārt, palielinās balto - neiekrāsoto ogu daļa.

Dzērveņu lūka izmantošanas līgums ir 50 gadi. 10.–25. gadā pie labas kopšanas līgumim klimatiskajiem apstākļiem raža var sasniegt 20–25 t/ha. 20. gada raža ir 10 t/ha, kas ir vidējais ražu līmenis stādījuma pirmajās 10 gados. Ražas samazināšanās sākas 10. gadā, un raža ir 5 t/ha. Stādījuma vecums ir 10–12 gadi, kas ir optimālais ražas ražošanas stadijums, kas nodrošina maksimāli augstas ražas. Raža ir 5 t/ha, kas ir optimālais ražošanas stadijums, kas nodrošina maksimāli augstas ražas. Raža ir 5 t/ha, kas ir optimālais ražošanas stadijums, kas nodrošina maksimāli augstas ražas.

Ogu cena 2016. gadā bija intervālā no 2.50–3.00 eiro/kg.

Mikroelementu analīzes vajadzētu veikt ik pēc 2–3 gadiem.

Izstrādātajā bruto segumā par mulčas materiālu izvēlēts skuju koku zāģu skaidas. Šis mulčas materiāls nodrošina labu augu veselības stāvokli, t.i., aizsargā no slimībām. Laikā no 11.–20. gadam pāri skaidām kaša kūdra (apmēram 3 reizes), tā lai kūdras slāņa biezums sasniegtu 2–4 cm. Fungicīdu nepieciešams lietot, lai novērstu vai ierobežotu stādū galotņu puvi. To lieto lokāli.

Ja dzērveņu vertikālā dziļumi ir slikti auguši (< 5 cm), tad nepieciešams papildus mēsot ar amonija sulfātu. Ja slāpekļa dzērvenēm būs par daudz, ievērojami palielināsies stīgu masa, savukārt samazināsies ogu raža. Palielināties stīgu daudzumam, tās biežāk jāķemē, jāgriez un jānogūda. Superosāti jādot agri pavasarī.

Dzērveņu dēsti jāpievel, lai piespiestu zemei saļā izclāto augenes virskārtu.

Taras daudzumi un izmaksas var mainīties atkarībā no uzglabāšanas, transportēšanas un realizēšanas veida.

Pēc ekspertu atzinuma, ielogu dzērveņu vidēji tiek transportētas 80 km lielā attālumā.

Katrā saimniecībā saņemtie atbalsta veidi un ielumi attiecīgajam kultūraugam var atšķirties, jo saimniecība konkrēto platību var arī nepieņemt atbalsta saņemšanai. Ja saimniecība atrodas teritorijā, kurā ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi, ir iespējams saņemt arī atbalstu "Maksājumi apgabalos, kuros ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi", kā arī pieejami vēl citi atbalsta veidi.

Sastādītais bruto segums pamatojas uz ilgādu audzēšanas pieredzi, bet to nevar uzskatīt par universālu un kateorisku. Katrā konkrētajā gadījumā audzētājam jāveic nepieciešamas audzēšanas korekcijas.

ĶIRŠI

Ražošanas ilgums –16.g.		Mēr- vienība		4.-20. gads	
		Daudz.	Cena, EUR	Kopā, EUR	
IEŅĒMUMI					
Ķirši		4.5	1500.00		6750.00
KOPĀ (1)					6750.00
MAINĪGĀS IZMAKSAS					
IZEJVIELU IZMAKSAS					
Mēslojums:					
Tīrvielā			N:P ₂ O ₅ :K ₂ O (53:18:40)		
NPK 11:9:20+Mg+S+B	kg	200	0.46		92.60
Kalcija nitrāts	kg	200	0.46		91.60
Augu aizsardzība:					
Herbicīdi					78.00
Fungicīdi					95.40
Insekticīdi					18.00
Stādījuma atjaunošana (dārza amortizācija 16 g.)					548.89
KOPĀ (2)					924.49
MAŠĪNU UN ROKU DARBA OPERĀCIJAS					
Vainaga veidošana	h	150	4.13		619.50
Minerālmēslu izkliešana (manuāli - 2 reizes)	h	26	4.13		107.38
Smidzināšana	reizes	3	20.33		60.99
Plaūšana	reizes	4	27.74		110.96
Apdobju frēzēšana	reizes	1	70.00		70.00
Masveida ražas novākšana	kg	3000	0.36		1080.00
Vēlāku ogu novākšana	kg	1000	0.43		430.00
Transports (60 km)	tkm	270	0.79		213.30
Darbspēks stādījumu atjaunošanai (16 g.)					336.88
KOPĀ (3)					3029.01
KOPĀ MAINĪGĀS IZMAKSAS (4=2+3)					3953.50
BRUTO SEGUMS 1 (5=1-2) (ieņēmumi-izejvielu izmaksas)					5825.51
BRUTO SEGUMS 2 (6=1-4) (ieņēmumi-kopā mainīgās izmaksas)					2796.50
ATBALSTS					
Vienotais platības maksājums (VPM)					62.46
Zaļināšanas maksājums					36.56
Brīvrāfīgs saistītais atbalsts par augļiem un ogām (SAU)					151.79
KOPĀ (7)					250.81
BRUTO SEGUMS 3 (8=(1+7)-4) ((ieņēmumi+atbalsts)-kopā mainīgās izmaksas)					3047.31

Bruto seguma sastādīšanai izmantoti LL.KC. Augkopības nodaļas un Latvijas Augļkopju asociācijas sniegtie dati.

Izstrādātais ķiršu bruto segums parāda vienu konkrētu audzēšanas tehnoloģiju, kas saskaņā ar ekspertu viedokli ir jāpielieto, lai šādos apstākļos iegūtu konkrēto ražību.

Bruto segums sastādīts ķiršiem, kas audzēti augsnē ar 180–250 kg/ha P₂O₅ un ne vairāk kā 350 kg/ha K₂O nodrošinājumu. Trūdvielu saturs augsnē 2,0–3,0%, augsnes skābums pH 6,0–7,0. Ja augsnes skābums ir zemāks par pH 6,5, nepieciešama papildus apstrāde ar kalciju.

Taras daudzumi un izmaksas var mainīties atkarībā no uzglabāšanas, transportēšanas un realizēšanas veida.

Transportēšanas attālumš plānots no produkcijas novākšanas vietas līdz uzglabāšanas vietai.

Katrā saimniecībā saņemtie atbalsta veidi un lielumi attiecīgajam kultūraugam var atšķirties, jo saimniecība konkrēto platību var arī nepieteikt atbalsta saņemšanai. Ja saimniecība atrodas teritorijā, kurā ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi, ir iespējams saņemt arī atbalstu "Maksājumi apgabalos, kuros ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi", kā arī pieejami vēl citi atbalsta veidi.

Algotā darbaspēka izmaksu aprēķinā piemērota Valsts ieņēmumu dienesta apkopotā bruto vidējā stundu tarifa likme augļu audzēšanas laukstrādniekam 2016. gadā.

Piemērojot izstrādāto tehnoloģiju konkrētai saimniecībai, ir jāveic korekcijas atbilstoši konkrētajiem saimniekošanas apstākļiem (augšnes auglība, iekultivētības pakāpe, nezāļainība, cenas u. c.).

ĶIRŠU (SKĀBO) DĀRZA IERĪKOŠANAS UN KOPŠANAS IZMAKSAS LĪDZ RAŽAI

Rāžošanas ligums – 17 g.	Mēr- vienība		Augšnes sagatavošana		1. gads (stādīšanas gads)		2.-3. gads	
	Daudz.	Cena, EUR	Daudz.	Cena, EUR	Daudz.	Cena, EUR	Daudz.	Cena, EUR
MATERIĀLU IZMAKSAS								
Stādi	gab.		800	6.80	5440.00			
Zaļāja sēkla	kg		25	5.00	125.00			
Mēslojums:								
Tirvielā	kg		10	0.26	2.60	N:P ₂ O ₅ :K ₂ O(10:10:24)	20	0.26
Amonija nitrāts	kg						6	0.33
Karbamīds	kg		25	0.19	4.85		50	0.19
Superfosfāts	kg		20	0.32	6.40		40	0.32
Kālija hlorīds	kg							
Zālmēslojuma sēkla (mistrs)	kg		40	1.65	57.00			
Augu aizsardzība:								
Herbicīdi					18.60			19.50
Fungicīdi								138.09
Insekticīdi								20.12
Citas mainīgās izmaksas:								
palīgmateriāli rindu iezīmēšanai (komplekts)	gab.		1	50.00	50.00			
žogs	gab.		18	42.20	759.60			
siets (ruļļi 25 m, 1.80m augsti)	gab.		82	7.50	615.00			
mieti	gab.		26	4.00	104.00			
šķērssiabi	gab.		5	3.60	18.00			
sīpeli (500m)	gab.		1	189.10	189.10			
vārti	m3		100	8.80	880.00			
mulča (šķeldā)	gab.						200	0.80
kastes 4 kg								160.00
KOPĀ (1)				75.60	8339.25			367.39
MAŠĪNU UN ROKU DARBA OPERĀCIJAS								
Dzīrlīdzināšana	reizes	1	50.09	50.01	50.01			
Arsāna	reizes	1	50.01	19.54	19.54			
Sjūķšana	reizes	1	30.74	30.74	30.74			
Kultivēšana	reizes	1	29.44	29.44				
Zālmēslojuma sēšana	reizes	1			30.02			
Skivēšana	h	15	4.13	61.95	61.95			
Rindu vietu iezīmēšana	reizes	1	187.00	187.00	187.00			
Zemes urbšanas iekārtas pakalpojumi - bedru rakšanai	h	53	4.13	218.89	218.89			
Stādīšana	reizes	1	50.00	50.00	50.00			
Apdojību frēzēšana	h	14	4.13	57.82	57.82			
Apdojību kaplējšana	gab.	800	0.15	120.00	120.00			
Apgrīšana	reizes	3	111.00	333.00	333.00			
Laisīšana manuāli	h	15	4.13	61.95	61.95			
Vainaga veidošana	h	13	4.13	53.69	53.69			
Minerālmēslu izkliešana (manuāli - 2 reizes)	reizes	3	20.33	60.99	60.99			
Smidzināšana (mēslojums, augu aizsardzības līdzekļi)	reizes	1	162.00	162.00	162.00			
Zāles sēja rindstarpās	reizes	4	27.74	110.96	110.96			
Zāles applausāna rindstarpās	h	27	4.13	111.51	111.51			
Mulčēšana	reizes	1	1986.00	1986.00	1986.00			
Žoga uzstādīšana								
KOPĀ (2)				180.61	3706.07			649.45
KOPĀ MAINĪGĀS IZMAKSAS (3) (1+2 = 3)				256.21	12045.32			1016.84
BRUTO SEGUMS 1 (4=0-1) (ieņēmumi-izdevienu izmaksas)				-75.60	-8339.25			-367.39
BRUTO SEGUMS 2 (5=0-3) (ieņēmumi-kopā mainīgās izmaksas)				-256.21	-12045.32			-1016.84
ATBALSTS								
Vienotais platības maksājums (VPM)				62.46	62.46			62.46
Zālmēslojuma maksājums				36.56	36.56			36.56
Brīvprātīgs saistītais atbalsts par augļiem un ogām (SAU)				151.79	151.79			151.79
KOPĀ (6)				250.81	250.81			250.81
BRUTO SEGUMS (7=6-3 (atbalsts-kopā mainīgās izmaksas))				-5.40	-11794.51			-766.03
Dārza likvidēšana								
1	Materialu izmaksas kopā (1-4.gads)						427	
2	Darbaspēka izmaksas kopā (ieskaitot dārza likvidēšanu)						8782.24	
3	Izmaksas (darbs un materiāli) kopā (1.+2.)						4963.13	

Bruto seguma sastādīšanai izmantoti L.L.KC Augkopības nodaļas, Latvijas Valsts Augļkopības institūta sniegtie dati.

KRŪMČIDONIJAS (Henomeles)

IENĒMUMI	Mēr- vienība	1. gads (ierīkošana)		2., 3. gads		4. gads		5., 12. gads		
		Daudz.	Cena, EUR	Kopā, EUR	Daudz.	Cena, EUR	Kopā, EUR	Daudz.	Cena, EUR	Kopā, EUR
Ogas	t				0,60	1000,00	600,00	10	1000,00	10000,00
KOPĀ (1)							600,00			10000,00
MAIŅĪGĀS IZMAKSAS										
IZEĻVIELU IZMAKSAS										
Zālāju sēkla	kg	25	5,00	125,00						
Stādi (viengadīgi)	gab.	4714	2,00	9428,00						
Mēslojums:										
Tīrviela	kg	500	0,46	231,47						
NPK 11:9:20	kg				250	0,46	115,74			
Amonija nitrāts	kg				100	0,26	26,00			
Augu aizsardzība:										
Herbicīdi	kg									
Citas maiņīgās izmaksas				70,90			58,50			
Mulčas segums Austais ģeotekstils	m ²	3960	1,20	4752,00						
Kastes (10 kg)	gab.	500	0,80	400,00						
KOPĀ (2)				15007,37			200,24			200,24
MAŠĪNU UN ROKU DARBA OPERĀCIJAS										
Minerālmēslu izkliedēšana - manuāli	h	18	4,13	74,34	18	4,13	74,34	18	4,13	74,34
Sjūksana	reizes	1	19,54	19,54						
Kultivēšana	reizes	1	30,74	30,74						
Stādīšana	h	83	4,13	342,79						
Zālāja sēšana	reizes	1	29,44	29,44						
Smidzināšana	reizes	2	20,33	40,66	3	20,33	60,99	3	20,33	60,99
Zaru izgriešana/krūmu veidošana	h	15	4,13	61,95	30	4,13	123,90	45	4,13	185,85
Zālāja applaušana	reizes	3	34,89	104,67	4	34,89	139,56	4	34,89	139,56
Novākšana ar rokam (0,10 EUR/kg)	kg				600	0,10	60,00	10000	0,10	1000,00
Mulčas seguma iekļāšana	h	125	4,13	516,25						
Transportis (30 km, veot pa 1 tonnai)	tkm	22	4,13	90,86	44	4,13	181,72	30	0,79	23,70
Apdobju rāvēšna/apkopsana	h	2	50,01	100,02				44	4,13	181,72
Aršana	reizes	2								
KOPĀ (3)				1411,26			580,51			1941,41
KOPĀ MAIŅĪGĀS IZMAKSAS (4=2+3)				16418,63			780,75			2141,65
BRUTO SEGUMS 1 (5=1-2) (ieņēmumi-izejvielu izmaksas)				-15007,37			-200,24			-9799,77
BRUTO SEGUMS 2 (6=1-4) (ieņēmumi-kopā maiņīgās izmaksas)				-16418,63			-780,75			-7858,36
ATBALSTS										
Vienotais platības maksājums (VPM)				62,46			62,46			62,46
Zālīnāšanas maksājums				36,56			36,56			36,56
Brīvprātīgs saistītais atbalsts par augļiem un ogām (SAU)				151,79			151,79			151,79
KOPĀ (7)				250,81			250,81			250,81
BRUTO SEGUMS 3 (8=(1+7)-4) (ieņēmumi+atbalsts)-kopā maiņīgās izmaksas)				-16167,82			-529,94			-8109,17

Krūmčidoniju dārza likvidēšanas izmaksas

600,00

Bruto seguma sastādīšanai izmantoti L.L.KC Augkopības nodalās un SIA "Lubeco" smiegtie dati.

Izstrādātais krūmčidoniju bruto segums parāda vienu konkrētu audzēšanas tehnoloģiju, kas saskaņā ar ekspertu viedokli ir jāpielieto, lai šādos apstākļos iegūtu konkrētu ražību.

Krūmčidonijas stāda rudenī no 15. septembra līdz 15. oktobrim vai pavasarī no 15. aprīļa līdz 1. maijam.

Rindstarpās tiek sēts zālājs.

Bruto segums sastādīts krūmčidonijām, kas audzētas augsnē ar 200 kg/ha K₂O un 180 kg/ha P₂O₅ nodrošinājumu. Augsnes skābums pH 5,7-6,0, tirdzvielu saturs augsnē virs 3,0%.

Stādīšanai piemēroti divgadīgi sējņi vai veģetatīvi pavairoti stādi ar spēcīgu sakņu sistēmu un sazarotu vismaz 15 cm garu virszemes daļu.

Šajā variantā stādu daudzums aprēķināts, piemērojot stādīšanas attālumus: 0,7m x 3m.

Taras daudzumi un izmaksas var mainīties atkarībā no uzglabāšanas, transportēšanas un realizēšanas veida.

Herbicīdus smidzina gar ar auto ģeotekstilu noklātām malām krūmčidoniju stādījumos. Veģetācijas periodā krūmčidonijas jānodrošina ar ūdeni un barības vielām.

Transportēšanas attālumus plānots no produkcijas novākšanas vietas līdz uzglabāšanas vietai. Augļus vislabāk uzglabāt vieta, kur gaisa mitrums ir 85 - 90%, temperatūra 0...+1°C.

Katrā saimniecībā saņemtie atbalsta veidi un lielumī attiecīgajam kultūraugam var atšķirties, jo saimniecība konkrēto platību var arī nepieteikt atbalsta saņemšanai. Ja saimniecība atrodas teritorijā, kurā ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi, ir iespējams saņemt arī atbalstu "Maksājumi apgabalos, kuros ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi", kā arī pieejami vēl citi atbalsta veidi.

Aļģotā darbaspēka izmaksu aprēķinā piemērota Valsts ieņēmumu dienesta apkopotā bruto vidēja stundu tarifa likme augļu audzēšanas lauksaimniecībai 2016. gada.

Ir iespēja pretendēt uz atbalstu saimniecību modernizācijai, algūstot līdz 40% no stādu, balstu sistēmu, stādīšanas un stādījumu ierīkošanas izmaksām, ja pakalpojums ir pirktis.

Piemērojot izstrādāto tehnoloģiju konkrētai saimniecībai, ir jāveic korekcijas atbilstoši konkrētajiem saimniecības apstākļiem (augšnes augsība, iekultivēšanas pakāpe, nozāļainība, cenas u. c.).

KRŪMMELLENE

IENĒĒMUMI	Mēr- vienība	3. qads			4. qads			5. qads			6. qads		
		Daudz.	Cena, EUR	Kopā, EUR	Daudz.	Cena, EUR	Kopā, EUR	Daudz.	Cena, EUR	Kopā, EUR	Daudz.	Cena, EUR	Kopā, EUR
IZŅĒMUMI													
Ogas	t	0.70	5000.00	3500.00	2.10	5000.00	10500.00	4.90	5000.00	24500.00	7.00	5000.00	35000.00
KOPĀ (1)				3500.00			10500.00			24500.00			35000.00
MAINĪGĀS IZMAKSAS													
IZEJVIELU IZMAKSAS													
Mēslojums:													
Triviela													
Minerālmēsli	kg	140	0.768	107.52	140	0.768	107.52	140	0.768	107.52	140	0.768	107.52
NPK 12-11-18 (YaraMila complex)	kg	100	0.30	30.00	100	0.30	30.00	100	0.30	30.00	100	0.30	30.00
Amonija sulfāts	kg	100	0.30	30.00	100	0.30	30.00	100	0.30	30.00	100	0.30	30.00
Mikroelementi	l			162.14			175.11			188.08			202.67
Augu aizsardzība:													
Fungicīdi				133.83			133.83			133.83			133.83
Citas mainīgās izmaksas													
Muļča izmaksas (ktūtra)	m ³	84	25.00	2100.00	84	25.00	2100.00	84	25.00	2100.00	84	25.00	2100.00
Kārbas (0.5 kg)	gab.	1400	0.11	154.00	4200	0.11	462.00	9800	0.11	1078.00	14000	0.11	1540.00
Kaštes (5 kg)	gab.	140	0.80	112.00	200	0.80	160.00	400	0.80	320.00	200	0.80	160.00
Stādījuma atjaunošana (izmantoto materiālu amortizācija 50 g.)				635.50			635.50			635.50			635.50
KOPĀ (2)				3434.99			3803.96			4592.93			4059.52
MAŠĪNU UN ROKU DARBA OPERĀCIJAS													
Agrokīmiskās analīzes	reizes	2	17.70	35.40	2	17.70	35.40	2	17.70	35.40	2	17.70	35.40
Minerālmēsļu izkliedēšana	h	23	4.13	94.99	23	4.13	94.99	23	4.13	94.99	23	4.13	94.99
Muļčošana	h	30	4.13	123.90	30	4.13	123.90	30	4.13	123.90	30	4.13	123.90
Smidzināšana (manuāli - 5 reizes)	h	6	8.50	51.00	6	8.50	51.00	6	8.50	51.00	6	8.50	51.00
Latīšana	reizes	10	60.00	600.00	10	60.00	600.00	10	60.00	600.00	10	60.00	600.00
Rindstarpu zāles pļaušana	h	320	4.13	1321.60	320	4.13	1321.60	320	4.13	1321.60	320	4.13	1321.60
Apdaboju ravēšana (manuāli - 4 reizes)	h	2800	0.60	1680.00	2800	0.60	1680.00	2800	0.60	1680.00	2800	0.60	1680.00
Zaru griešana	gab.	700	0.69	483.00	2100	0.69	1449.00	4900	0.69	3381.00	7000	0.69	4830.00
Ogu lasīšana	kg	80	0.80	64.00	80	0.80	64.00	80	0.80	64.00	80	0.80	64.00
Transporta izmaksas (80 km)	tkm			348.60			348.60			348.60			348.60
Darbaspēks stādījumu atjaunošanai (50 g.)				4802.49			5818.49			7700.49			9149.49
KOPĀ (3)				8237.48			9622.45			12293.43			13209.02
KOPĀ MAINĪGĀS IZMAKSAS (4=2+3)				65.01			6696.04			19907.07			30940.48
BRUTO SEGUMS 1 (5=1-2) (ieņēmumi-izejvielu izmaksas)				-4737.48			877.55			12206.57			21790.98
ATBALSTS													
Vienotais platības maksājums (VPM)				62.46			62.46			62.46			62.46
Zaļmācības maksājums				36.56			36.56			36.56			36.56
Brīvvaldības saistītais atbalsts par augļiem un ogām (SAU)				151.79			151.79			151.79			151.79
KOPĀ (7)				250.81			250.81			250.81			250.81
BRUTO SEGUMS 3 (8=(1+7)-4) (ieņēmumi+ atbalsts)-kopā mainīgās izmaksas)				-4486.67			1128.36			12457.38			22041.79

Bruto seguma sastādīšanai izmantoti z/s "Abullāči" īpašnieka Paula Kantāna sniegtie dati.

KRŪMELLEŅU LAUKA IERĪKOŠANAS UN KOPŠANAS IZMAKSAS LĪDZ RAŽAI

Materiāli un darbi	Mēr- vienība	Ierīkošanas, stādīšanas gads-1.			2. gads		
		Daudz.	Cena, EUR	Kopā, EUR	Daudz.	Cena, EUR	Kopā, EUR
MATERIĀLU IZMAKSAS							
Stādāmais materiāls – stādi	gab.	2800	4.00	11200.00			
Zālāja sēkla rindstarpām	kg	25	5.00	125.00			
Mēslojums:							
Tīrvielā:							
Minerālmēsli	kg	140	0.768	107.52	140	0.768	
NPK 12:11:18 (YaraMila complex)	kg	100	0.30	30.00	100	0.30	
Amonija sulfāts				162.15		162.15	
Mikroelementi							
Augu aizsardzība:							
Herbicīdi				24.39		24.39	
Fungicīdi				66.91		66.91	
Citas maitīgās izmaksas:							
Pilieneida laistīšanas sistēma	gab.	1	4700.00	4700.00			
Pretsalnu laistīšanas sistēma	gab.	1	5700.00	5700.00			
Kūdra (mulča)	m ³	224	25.00	5600.00			
Žogs	gab.	1	1110.00	1110.00	84	25.00	
KOPĀ (1)				29079.42		2695.64	
MAŠĪNU UN ROKU DARBA OPERĀCIJAS							
Agrokīmiskās analīzes	reizes	1	50.00	50.00			
Dīķa rakšana	reizes	1	5000.00	5000.00			
Laistīšanas sistēmu izveide	reizes	1	2300.00	2300.00			
Virsmas līdzināšana	reizes	1	285.00	285.00			
Kūdras uzvešana	reizes	1	20.00	20.00			
Aršana	reizes	1	50.01	50.01			
Smidzināšana (traktorvilkmes)	reizes	1	20.33	20.33			
Kultivēšana	reizes	1	30.74	30.74			
Vagu dzīšana	reizes	1	24.71	24.71			
Stādīšana	gab.	2800	0.68	1904.00			
Minerālmēsļu izkliešana	reizes	2	17.70	35.40	2	17.70	
Mulčēšana	h	23	4.13	94.99	23	4.13	
Zālāja sēšana	reizes	1	28.46	28.46			
Laistīšana	reizes	6	8.50	51.00	6	8.50	
Ravēšana (manuāli - 4 reizes)	h	320	4.13	1321.60	320	4.13	
Smidzināšana (manuāli)	reizes	5	17.70	88.50	5	17.70	
Zaru izgriešana	gab.				2800	0.60	
Rindstarpu zāles plaušana	reizes	10	60.00	600.00	10	60.00	
Žoga uzstādīšana	reizes	1	740.00	740.00			
Transports	reizes	1	60.00	60.00			
KOPĀ (2)				12704.74		3871.49	
KOPĀ MAINTĪGĀS IZMAKSAS (3) (1+2 =3)				41784.16		6567.13	
ATBALSTS							
Vienotais platības maksājums (VPM)				62.46		62.46	
Zaļināšanas maksājums				36.56		36.56	
Brīvprātīgos saistītāis atbalsts par augļiem un ogām (SAU)				151.79		151.79	
KOPĀ (4)				250.81		250.81	
BRUTO SEGUMS (5=4-3 (atbalsts-kopā maintīgās izmaksas))				-41533.35		-6316.32	

	Dārza likvidēšana
1 Materiālu izmaksas kopā (1-4.gads)	31775.06
2 Darbaspēka izmaksas kopā (ieskaitot dārza likvidēšanu)	17003.23
3 Izmaksas (darbs un materiāli) kopā (1.+2.)	48778.29

Bruto seguma sastādīšanai izmantoti z/s "Abullāci" īpašnieka Paula Kantiāna sniegtie dati.

Izstrādātais krūmelleņu bruto segums parāda vienu konkrētu audzēšanas tehnoloģiju, kas saskaņā ar ekspertu viedokli ir jāpielieto, lai šādos apstākļos iegūtu konkrēto ražību.

Izstrādātais bruto segums sastādīts stādījumam, kas izveidots kultūraugsnē ar skābumu pH6.0, augsni skābinot ar kūdras substrātu līdz pH4.5. Kūdra tiek izmantota arī kā mulčējama materiāls.

Stādu cenas diapazons ir ļoti plašs. Cenas atšķiras no stādu kvalitātes un daudzuma, ko iegādājas. Ja stādus nepieciešams ielā daudzumā, bieži vien nākas tos pirkt ārvalstīs, jo Latvijā krūmelleņu stādu piedāvājums nav liels. Latvijas krūmelleņu stādu tirgū novērojama parādība - jo lielāks stādu daudzums nepieciešams, jo stādu cena lielāka.

Pirms stādījumu ierīkošanas obligāti ir jāveic augsnes agrokīmiskās analīzes, noskaidrojot augsnes sastāvu, skābumu un citas īpašības. Vadoties no analīžu rezultātiem, augsne jālelābo tā, lai tiktu nodrošināti krūmelleņiem visoptimālākie audzēšanas apstākļi.

Pirms stādījumu ierīkošanas ir jāizveido laistīšanas sistēma. Ja tuvumā ir ūdens ieguves vieta (ezeri, dīķi upe), tad laistīšanas sistēmas izveide ir daudz lētāka nekā tad, ja ir jārada maksimāla ūdens tilpne. Nepieciešamas divu veidu laistīšanas sistēmas – pretsalnu un pilieneida laistīšanas sistēmas. Jānodrošina, ka ūdens ieguves vieta varēs iegūt apmēram 1000 m³ ūdens – tā, lai pietiek ūdens 3 salnu nakšīm. Pilieneida laistīšanas sistēmu sak izmantoj jau no brīža, kad ierīkoti stādījumi.

Audzētājiem dzērveņu lauka kopšanai būtu ieteicams iegādāties savu tehniku, ielā veidā gan samazinot izmaksas ilgtermiņā, gan profilaktiski izvairoties no slimībām, kas tiek pārnēsātas ar nomātu tehniku.

Algotā darbaspēka izmaksu aprēķinā piemērota Valsts ieņēmumu dienesta apkopotā bruto vidējā stundu tarifa likme augļu audzēšanas laukstrādniekam 2016. gadā.

Katrā saimniecībā saņemtie atbalsta veidi un lielumi attiecīgajam kultūraugam var atšķirties, jo saimniecība konkrēto platību var arī nepieteikt atbalsta saņemšanai. Ja saimniecība atrodas teritorijā, kurā ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi, ir iespējams saņemt arī atbalstu "Maksājumi apgabalos, kuros ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi", kā arī pieejami vēl citi atbalsta veidi.

Sastādītais bruto segums pamatojas uz ilggadīgu audzēšanas pieredzi, bet to nevar uzskatīt par universālu un kategorisku. Katrā konkrētajā gadījumā audzētājam jāveic nepieciešamās audzēšanas korekcijas.

SMILTSĒRKŠĶI

IENĒMI Augļi uz zariem	Mēr- viensība	5. gads			6. gads			7., 8., 11., 12., 15., 16., 18. gads			9., 10., 13., 14., 17., 18., 19. gads		
		Daudz.	Cena, EUR	Kopā, EUR	Daudz.	Cena, EUR	Kopā, EUR	Daudz.	Cena, EUR	Kopā, EUR	Daudz.	Cena, EUR	Kopā, EUR
KOPĀ (1)	t	1	1500.00	1500.00	3	1500.00	4500.00				4	1500.00	6000.00
MAINĪGĀS IZMAKSAS				1500.00			4500.00						6000.00
IZEJVIELU IZMAKSAS													
Mēslojums													
Tīrviela													
NPK 8:11:23	kg	250	0.63	157.50	250	0.63	157.50	250	0.63	157.50	250	0.63	157.50
Sīdriņuma atjaunošana (izmantoto materiālu amortizācija 15 g.)				133.30			133.30			133.30			133.30
KOPĀ (2)				290.80			290.80			290.80			290.80
MĀŠĪŅU UN ROKU DARBA OPERĀCIJAS													
Zāles plaušana	reizes	5	27.74	138.70				5	27.74	138.70			138.70
Mīnērāmeņu izkliešana manuāli	h	20	4.13	82.60	20	4.13	82.60	20	4.13	82.60	20	4.13	82.60
Laišlīšana	reizes	3	50.00	150.00	3	50.00	150.00	3	50.00	150.00	3	50.00	150.00
Ražas vākšana-ražojošo zaru nogriešana, atlopošana	t	1	150.00	150.00	3	150.00	450.00	4	150.00	600.00	4	150.00	600.00
Zaru transports (70 km)	tkm	70	0.79	55.30	210	0.79	165.90	280	0.79	221.20	280	0.79	221.20
Plantācijas sanitārā apkopšana	reizes	1	34.15	34.15				1	34.15	34.15	1	34.15	34.15
Darbspēks sīdriņumu atjaunošanai (15 g.)				170.88			170.88			170.88			170.88
KOPĀ (3)				781.63			1019.38			576.33			1397.53
KOPĀ MAINĪGĀS IZMAKSAS (4=2+3)				1072.43			1310.18			867.13			1688.33
BRUTO SEGUMS 1 (5=1-2) (ieņēmumi- izejvielu izmaksas)				1209.20			4209.20			-290.80			5709.20
BRUTO SEGUMS 2 (6=1-4) (ieņēmumi- kopā mainīgās izmaksas)				427.57			3189.82			-867.13			4311.67
ATBALSTS													
Vienotais platības maksājums (VPM)				62.46			62.46			62.46			62.46
Zaļmāšņas maksājums				36.56			36.56			36.56			36.56
Brīvprātīgs saistītais atbalsts par augļiem un ogām (SAU)				151.79			151.79			151.79			151.79
KOPĀ (7)				250.81			250.81			250.81			250.81
BRUTO SEGUMS 3 (8=(1+7)-4) (ieņēmumi+ atbalsts)- kopā mainīgās izmaksas)				678.38			3440.63			-616.32			4562.48

Izstrādātais smiltsērķšķu bruto segums parāda vienu konkrētu audzēšanas tehnoloģiju, kas saskaņā ar eksperimentu viedokli ir jāpielieto, lai šādos apstākļos iegūtu konkrēto rezultātu.

Ogas tiek novāktas ik pa diviem gadiem – divus gadus augļus nogriežot ar visiem zariem, nākošos divus gadus rāzū nenovāc. Rezultāts parādīsies 10. gada beigās, ja no 10. gada beigām sākas cirtoties ar raibspānu mūšu. Reglāri divi "bada" gadi ierobežo šī sistēma monolōģa savairošanās plāntācijā.

Lai arī augļu uzturēji, šī konkurencē savā starpā, augļu pārdevējiem dod izmantojot savu taru – kastes, kurās smiltsērķšķu produkciju lasīt un tālāk nodot uzpirceļiem. Līdz ar to taras izmaksas bruto segumā nav parērtētas.

Bruto segumā paredzēts, ka smiltsērķšķi tiks realizēti ar visiem zariem - augļi netiks atāllti no zariem. Tam ir sekojoši iemesli - audzētājiem nav jāinvēstē sādētāvās, ka arī sādā veida produkciju ir vieglāk realizēt. Kaut arī pārdošanas cena augļiem ar visiem zariem ir nedaudz zemāka, to kompensē tas, ka tiek samazinātas izmaksas.

Katrā saimniecībā saņemtie atbalsta veidi un lielumi attiecīgajam kultūraugam var atšķirties, jo saimniecība konkrēto platību veidā ir pieņēmusi atbalsta saņemšanai, ja saimniecība atrodas teritorijā, kurā ir tādas vai citi specifiski ierobežojumi, ir iespējams saņemt arī atbalstu "Maksājumi apgabalos, kuros ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi", kā arī pieejami veidi atbalsta veidi.

Algotā darbaspēka izmaksu aprēķinā piemērota Valsts ieņēmumu dienesta apkopotā bruto vidējā stundu tarifa likme augļu audzēšanas lauksīrādniekam 2016. gadā.

Piemērojot izstrādāto tehnoloģiju konkrētai saimniecībai, ir jāveic korekcijas atbilstoši konkrētajam saimniecības apstākļiem (augšnes augsība, iekultivēšanas pakāpe, nezāļainība, cenas u. c.).

Bruto segums sagatavots, izmantojot Smiltsērķšķu audzētāju apvienības vadītāja Andreja Brūveļa sniegtos datus.

SMILTSĒRKŠĶU DĀRZA IERĪKOŠANAS UN KOPŠANAS IZMAKSAS LĪDZ RAŽAI

Materiāli un darbi	Mēr- vienība	Augšnes sagatavošanas gads		1. gads		2. gads		3.-4. gads	
		Daudz.	Cena, EUR	Daudz.	Cena, EUR	Daudz.	Cena, EUR	Daudz.	Cena, EUR
MATERIĀLU IZMAKSAS									
Stādi (viengadīgi)	gab.			1250	1,20				
Mēslojums:	kg								
Tirviela	kg								
NPK 21:11:21	kg			70	0,64				
Amonija nitrāts	kg			20	0,26				
Cīņas izmaksas	kg								
Zāļmēslojuma sāķļa (mists)	kg		1,65						
Zāļmēslojuma sistēma	gab.		66,00	1	1000				
KOPĀ (1)			66,00		2550,00		50,00		96,00
MAŠINU UN ROKU DARBA OPERĀCIJAS									
Augšņu pilno analīžu veikšana	reizes	1	50,00						
Zemes urbšana (iekārtas noma, benzīns, darbspēks) – 20 cm diametrā	dienas	1	50,09						
Dziļirdināšana	reizes	1	50,01						
Aššana	reizes	1	19,54						
Sjūšana	reizes	1	30,74						
Kultivēšana	reizes	1	29,44						
Zāļmēslojuma sēšana	reizes	1	29,44						
Šķivēšana	reizes	1							
Rindņu vietu iezīmēšana	reizes	1							
Stādīšana	h								
Apoduju kaplēšana (manuāli - 3 reizes)	h								
Laišanās sistēmas ierīkošana	gab.								
Laišanās sistēmas ierīkošana	reizes								
Vānaga veidošana	h								
Minerālmēslu izkliešana (manuāli)	h								
Zāles applaušana rindst. (max. 5x)	reizes								
KOPĀ (2)			210,28		1562,49		791,14		791,14
KOPĀ MAINĪGĀS IZMAKSAS (3) (1+2 =3)			276,28		4112,49		841,14		887,14
BRUTO SEGUMS 1 (4=0-1) (Ieņēmumi-izejvielu izmaksas)			-66,00		-2550,00		-50,00		-96,00
BRUTO SEGUMS 2 (5=0-3) (Ieņēmumi-kopā mainīgās izmaksas)			-276,28		-4112,49		-841,14		-887,14
ATBALSTS									
Vienotais platības maksājums (VPM)			62,46		62,46		62,46		62,46
Zāļmēslojuma maksājums			36,56		36,56		36,56		36,56
Brīvprātīgais sarītais atbalsts par audļiem un ogām (SAU)			151,79		151,79		151,79		151,79
KOPĀ (6)			250,81		250,81		250,81		250,81
BRUTO SEGUMS (7=6-3 (atbalsts-kopā mainīgās izmaksas))			-25,47		-3381,68		-590,33		-636,33

Dārza ilkvērtēšana		427
1	Materiālu izmaksas kopā (1.–4.gads)	2666,00
2	Darbspēka izmaksas kopā (ieskaitot dārza ilkvērtēšanu)	2990,77
3	Izmaksas (darbs un materiāli) kopā (1.+2.)	5656,77

Bruto segums sagatavots, izmantojot Smiltsērķšķu audzētāju apvienības vadītāja Andreja Brūveļa sniegtos datus.

Izstrādātais smiltsērķšķu bruto segums parāda vienu konkrētu audzēšanas tehnoloģiju, kas saskaņā ar eksperimentu uzcikli ir jāpielieto, lai sācos apstākļos iegūtu konkrētu ražot.
Stādīšanas attālumi ir 4*2m, 1250 stādus uz 1 ha.
Smiltsērķšķu audzēšanai ir piemērota mālsmilts augšne vai viegls smilsmāls ar tirdzniecību daudzumu virs 3,0% un augšnes skābumu robežās no pH 5,6–6,5. Katļamāks augsnēs var būt vites (valdodu mikrobes) ierosinātais <i>Verticillium daniē</i> .
Ierīkojot stādījumu, parasti zālāju nesēj, bet ļauj augt dabiskai lakstaugu zemsedzei.
Ir iespēja pretendēt uz atbalstu saimniecību modernizācijai, atgūstot līdz 40% no stādu, stādīšanas un stādījumu ierīkošanas izmaksām, ja pakalpojums ir pirktis.
Atkārtā no augšņu analīžu rezultātiem katram stādījumam iesniedz komplekso mēslojumu līdz 100 gramiem ar NPK attiecību 2:1:2. Īpaši jāpievērš uzmanība fosforam un molibdēnam.
Mēslojuma daudzumu palielina pakāpeniski, krūmiem kļūstot lielākiem. Slāpekļa jonsvaru samazina pakāpeniski, krūmiem pārejot no veģetatīvās augšanas uz generatīvo.
Atgūta darbspēka izmaksu aprēķina piemērota Valsts ieņēmumu dienesta apkopotā bruto vidējā stundrū tarifā likme augļu audzēšanas lauksaimniecībai 2016. gadā.
Katrā saimniecībā sapenīta atbalsta veidi un lielumi attiecīgajam kultūragam vai atšķirīgs, jo samnēdas konkrēto platību var arī apvienot ar citu saimniecībā saimniecība ar atbalsta teritoriju, kurā ir izstrādāta atbalsta sistēma. Maksājumi jāņem vērā atbalstu "Maksājumi apgabals, kurās ir dabas vai citi specifiski robežojumi", kā arī pieejami arī citi atbalsta veidi.
Piemērojot izstrādāto tehnoloģiju konkrētai saimniecībai, ir jāveic korekcijas atbilstoši konkrētajiem saimniecības apstākļiem (augšnes auglība, reikultivēšanas pakāpe, nezāļaugība, cenas u. c.).

UPENES

IENĒMUMI Ogas svaigam patēriņam Ogas pārstrādei KOPĀ (1)	1. gads (ierīkošana)		2. gads		3. gads		4. gads		5.–12. gads	
	Mēr- vienība	Daudz.	Cena, EUR	Kopā, EUR	Daudz.	Cena, EUR	Kopā, EUR	Daudz.	Cena, EUR	Kopā, EUR
MAINĪGĀS IZMAKSAS										
IZEJVIELU IZMAKSAS										
Slādi (virsgadīgi)	kg	25	5,00	125,00						
Mēslojums:	gab.	5000	0,50	2500,00						
Trīsvēlā	kg									
NPK 11:9:20+Mg+S+B	kg									
Kalcija nitrāts	kg	500	0,46	231,50						
Raskila	kg									
Augu aizsardzība:	l									
Fungicīdi				43,67						43,67
Herbicīdi				56,50						56,50
Citas mainīgās izmaksas										
Kasītes (10 kg)	gab.	300	0,80	300,00						
KOPĀ (2)				3168,90			285,61			392,03
MĀŠINŪ UN ROKU DARBA OPERĀCIJAS										
Minerālmēslu izkliešana	reizes	1	17,70	17,70						
Minerālmēslu izkliešana manuāli	reizes									
Sjūksana	reizes	1	19,54	19,54						
Kultivēšana	reizes	1	30,74	30,74						
Slāpšana	h	96	4,13	396,48						
Zaļā sēšana	reizes	1	29,44	29,44						
Smidzināšana	reizes	1	20,33	20,33						
Zaru izgriešana	reizes	1	50,00	50,00						
Zaļā applaušana	reizes	3	34,89	104,67						
Novākšana ar rokām (0,90 EUR/kg)	kg									
Novākšana ar kombainu (570EUR/ha)	reizes									
Transports (30 km)	h	22	4,13	90,86						
Ravēšana	h	1	50,01	50,01						
Aršana	reizes	1	809,77	809,77						
KOPĀ (3)				3168,90			691,94			1480,44
BRUTO SEGUMS 1 (5=1-2) (ieņēmumi-izejvielu izmaksas)				3978,67			977,55			1825,07
BRUTO SEGUMS 2 (6=1-4) (ieņēmumi-kopā mainīgās izmaksas)				-3168,90			-285,61			1107,97
ATBALSTS										
Vienotais platības maksājums (VPM)				62,46			62,46			62,46
Zaļmānāšanas maksājums				36,56			36,56			36,56
Brīvprātīgs salīdzināts atbalsts par augļiem un ogām (SAU)				151,79			151,79			151,79
KOPĀ (7)				250,81			250,81			250,81
BRUTO SEGUMS 3 (8=(+7)-4) (ieņēmumi+ atbalsts-kopā mainīgās izmaksas)				-3727,86			-726,74			609,53
BRUTO SEGUMS 4 (9=8-3) (ieņēmumi+ atbalsts-kopā mainīgās izmaksas- izmaksas izkliešanai)										1480,44
BRUTO SEGUMS 5 (10=9-1) (ieņēmumi+ atbalsts-kopā mainīgās izmaksas- izmaksas izkliešanai- izmaksas transportam)										1890,47
BRUTO SEGUMS 6 (11=10-2) (ieņēmumi+ atbalsts-kopā mainīgās izmaksas- izmaksas izkliešanai- izmaksas transportam- izmaksas darbam)										2089,97
BRUTO SEGUMS 7 (12=11-3) (ieņēmumi+ atbalsts-kopā mainīgās izmaksas- izmaksas izkliešanai- izmaksas transportam- izmaksas darbam- izmaksas iekārtām)										609,53

Upeņu darza likvidēšanas izmaksas

600,00

Bruto seguma sastādīšanai izmantoti LLKC Augkopības nodaļas un Latvijas Augkopju asociācijas sniegtie dati.

Izstrādātais upeņu bruto segums parāda vienu konkrētu audzēšanas tehnoloģiju, kas saskaņā ar ekspertu viedokli ir jāpielieto, lai šādos apstākļos iegūtu konkrētu ražību.

Upenes slāda rudenī no 15. septembra līdz 15. oktobrim vai pavasarī no 15. aprīļa līdz 1. maijam.

Rindstarpās tiek sēts zaļājs.

Bruto segums sastādīts upeņēm, kas audzētas augsnē ar 200 kg/ha K₂O un 250 kg/ha P₂O₅ nodrošinājumu. Augšnes skābums pH 6,0–7,0, tūrvielu saturs augsnē virs 3,0%.

Tarās daudzumi un izmaksas var mainīties atkarībā no uzglabāšanas, transportēšanas un realizēšanas veida.

Sakot ar 23.01.2017. upeņu audzēšana atļauta lietot arī noteiktu insekticīdu, 2016. gada bruto segumā tas nav iekļauts.

Veģetācijas periodā upenes jānodrošina ar ūdeni un barības vielām.

Transportēšanas atalums plānots no produkcijas novākšanas vietas līdz uzglabāšanas vietai.

Katrā saimniecībā saņemtie atbalsta veidi un ieliumi attiecīgajam kultūraugam var atšķirties, jo saimniecība konkrēto platību var arī nepietiekami atbalsta saņemšanai. Ja saimniecība atrodas teritorijā, kurā ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi, ir iespējams saņemt arī atbalstu "Maksājumi apgabalos, kuros ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi", kā arī pieejami vēl citi atbalsta veidi.

Algotā darbaspēka izmaksu aprēķinā piemērota Valsts ieņēmumu dienesta apkopota bruto viedā stundri tarifa likme augļu audzēšanas lauksaimniecībā 2016. gada.

Piemērojot izstrādāto tehnoloģiju konkrētai saimniecībai, ir jāveic korekcijas atbilstoši konkrētajiem saimniecības apstākļiem (augšnes auglība, iekultivēšanas pakāpe, nezāļainība, cenas u. c.).

ZEMENES (ekstensīvi)

IENĒMUMI	Mēr- vienība	Ierīkošana		1. gads		2. gads		3. gads		Izstrādātais zemeņu bruto segums parāda vienu konkrētu audzēšanas tehnoloģiju, kas sastāva ar eksportu visos kļi ir jāpielieto, lai šādos apstākļos iegūtu konkrēto ražību.
		Daudz.	Cena, EUR	Kopā, EUR	Daudz.	Cena, EUR	Kopā, EUR	Daudz.	Cena, EUR	
Ogas svaigam patēriņam	t		2000.00	4000.00	4	2000.00	8000.00	2,70	2000.00	5400.00
Ogas pārstrādei	t		1200.00	1200.00	2	1200.00	2400.00	1,30	1200.00	1560.00
KOPĀ (1)				5200.00			10400.00			6960.00
MAINĪGĀS IZMAKSAS										
IZEJVIELU IZMAKSAS										
Stādi	tūkst.gab.	33	257.00	8481.00						
Mēslojums:										
Triviēļā	kg	100	0.26	26.00	100	0.26	26.00	50	0.26	13.00
Amonija nitrāts	kg	100	0.47	47.40	100	0.47	47.40	50	0.47	23.70
Nitrabors	kg	400	0.46	185.20	200	0.46	92.60	200	0.46	92.60
NPK 11:9:20+Mg+S+B	kg									
Auģu aizsardzība:										
Fungicīdi	m ³			120.44			120.44			120.44
Insekticīdi	gab.			4.82			10.22			10.22
Citas mairīgās izmaksas										
Mulča izmaksas (salmi)										
Kastes (4 gadiem, 5 kg)		80	0.80	64.00	300	0.71	213.00	300	0.71	213.00
Kastes (vienreiz lietojamās 0.5 kg)	gab.				4000	0.11	440.00	8000	0.11	880.00
KOPĀ (2)				8881.46			1389.66			974.36
MAŠĪNU UN ROKU DARBA OPERĀCIJAS										
Aršana	reizes	1	50.01	50.01						
Kultivēšana (rindstarpās)	reizes	5	30.74	153.70	4	30.74	122.96	4	30.74	122.96
Šūķšana	reizes	2	19.54	39.08						
Minerālmēslu izkliedēšana	reizes	3	17.70	53.10	4	17.70	70.80	4	17.70	70.80
Stādīšana+Haisfīšana	tūkst.gab.	33	70.00	2310.00						
Smitzīnāšana	reizes	3	20.33	60.99	5	20.33	101.65	4	20.33	81.32
Lauka marķēšana	reizes	1	45.00	45.00						
Ravēšana	reizes				1	500.00	500.00	2	500.00	1000.00
Mulčēšana (gan mulčas uzklāšana, gan novākšana)	h				240	4.13	991.20	240	4.13	991.20
Ražas novākšana (0,28 EUR/kg)	kg				1000	0.28	280.00	2000	0.28	560.00
Transports (30 km)	tkm				30	2.37	71.10	30	2.37	71.10
KOPĀ (3)				2711.88			2897.38			2701.38
KOPĀ MAINĪGĀS IZMAKSAS (4=2+3)				11593.34			4287.04			3675.74
BRUTO SEGUMS 1 (5=1-2) (ieņēmumi-izejvielu izmaksas)				-8881.46			9010.34			5985.64
BRUTO SEGUMS 2 (6=1-4) (ieņēmumi-kopā mainīgās izmaksas)				-11593.34			6112.96			3284.26
ATBALSTS										
Vienotais piatības maksājums (VPM)				62.46			62.46			62.46
Zaļināšanas maksājums				36.56			36.56			36.56
Brīvprātīgs saistītais atbalsts par augļiem un ogām (SAU)				151.79			151.79			151.79
KOPĀ (7)				250.81			250.81			250.81
BRUTO SEGUMS 3 (8=(1+7)-4) (ieņēmumi+atbalsts)-kopā mainīgās izmaksas)				-11342.53			6363.77			3535.07

Bruto seguma sastādīšanai izmantoti LĻKC Augkopības nodaljas un SIA "Lubeco" sniegtie dati.

ZEMENES (intensīvi)

	Mēr- vienība	Ierīkošana		1. gads		2. gads		3. gads		Izstrādātais zemeņu bruto segums parāda vienu konkrētu audzēšanas tehnoloģiju, kas saskaņā ar ekspertu viedokli ir jāpielieto, lai šādos apstākļos iegūtu konkrētu ražību.
		Daudz.	Cena, EUR	Daudz.	Kopā, EUR	Daudz.	Cena, EUR	Daudz.	Cena, EUR	
IENĒMUMI										
Ogas svaigam patēriņam	t		2000.00	5	10000.00	7	2000.00	4	2000.00	8000.00
Ogas pārstrādei	t		12000.00	2	24000.00	3	12000.00	2	12000.00	24000.00
KOPĀ (1)			124000.00		124000.00		176000.00			104000.00
MAINĪGĀS IZMAKSAS										
IZEJVIELU IZMAKSAS										
Stādī (kasetēs)	tūkst.gab.	285.00	14250.00	50						
Mēslojums:										
Tirviela										
Amonija nitrāts	kg	N:P ₂ O ₅ :K ₂ O (78:80:84)	26.00	100	2600.00	100	0.26	100	NP ₂ O ₅ :K ₂ O (92:38:127)	NP ₂ O ₅ :K ₂ O (73:11:64)
Kālija nitrāts	kg		0.19	100	19.00	100	1.01	100		0.26
Superfosfāts	kg		34.92	180	6285.60	60	0.19	60		1.01
Nitrabors	kg		185.20	150	22380.00	150	0.47	150		0.47
NPK 11:9:20+Mg+S+B	kg			200	18520.00	200	0.46	200		0.46
Augu aizsardzība:										
Herbicīdi										
Fungicīdi										
Insekticīdi										
Citas mainīgās izmaksas										
Pļēve mulčēšanai (platums 1,2 m)	m	0.18	990.00	5500						
Pilienvēlida laistīšanas sistēma	gab.	2000.00	20000.00	1						
Kastes (vienreizlietojamās 0,5 kg)	gab.									
Kastes (4 gadiem, 5 kg)	gab.	0.80	96.00	120						
KOPĀ (2)		17582.12			1769.71					1479.71
MAŠĪNU UN ROKU DARBA OPERĀCIJAS										
Aršana	reizes	50.01	50.01	1						
Sūkšana	reizes	19.54	39.08	2						
Minerālmēslu izkliešana	reizes	17.70	17.70	1						
Stādīšana	h	123.90	123.90	30						
Pļēves viļķšana	reizes	130.00	130.00	1						
Smitzināšana	reizes	20.33	60.99	3						
Stīgu mehānizēta atgrīšana	reizes									
Veco lapu notīrīšana	h	30.00	30.00	1						
Laistīšanas sistēmas izveide	reizes	9.40	376.00	40						
Laistīšana	reizes									
Ražas novākšana	kg									
Transports (30 km)	tkm									
Stādījuma iznīcināšana un pļēves utilizācija	reizes									
KOPĀ (3)		827.68			1300.73					1676.59
KOPĀ MAINĪGĀS IZMAKSAS (4=2+3)		18409.80			3070.44					3156.30
BRUTO SEGUMS 1 (5=1-2) (ienēsumi-izejvielu izmaksas)		-17582.12			10630.29					8920.29
BRUTO SEGUMS 2 (6=1-4) (ienēsumi-kopā mainīgās izmaksas)		-18409.80			9329.56					7243.70
ATBALSTS										
Vienotais platības maksājums (VPM)		62.46	62.46							62.46
Zaļināšanas maksājums		36.56	36.56							36.56
Brīvprātīgs saistīts atbalsts par augļiem un ogām (SAU)		151.79	151.79							151.79
KOPĀ (7)		250.81	250.81		250.81					250.81
BRUTO SEGUMS 3 (8=(1+7)-4) (ienēsumi+atbalsts)-kopā mainīgās izmaksas)		-18158.99			9580.37					7494.51

Bruto seguma sastādīšanai izmantoti L.L.K. Augkopības nodaļas un Latvijas Augļkopju asociācijas sniegtie dati.

3.1.2. DĀRZEŅI, GARŠAUGI UN SALĀTI

Dārzenkopības nozares apskats par 2016. gadu

Dārzeņu audzētājiem 2016. gada sezona nebija no vieglākajām. Tā prasīja zināšanas un laiku lauku apsekošanā. Bija nepieciešams meklēt jaunus risinājumus un prasīt padomus, spēt izdarīt korekcijas audzēšanas stratēģijā.

Kā jau katru gadu, arī 2016. gadā savas korekcijas ienesa klimatiskie apstākļi, kas, jāatzīst, kļūst nepastāvīgāki, neprognozējamāki, un iespējamās straujās izmaiņas jau kļūst par ikdienu.

Veģetācijas perioda otrajā mēnesī maijā iestājās vasaras gaisa temperatūra un sausums. Tas ietekmēja visu agro dārzeņu ražu, tajā skaitā radot nopietnu kaitēkļu izplatību. Savukārt lietainais un vairs ne tik siltais augusts radīja papildus draudus dažādu ar augsni saistītu patogēnu izplatībā, nopietni apdraudot dārzeņu spēju uzglabāties. Vismaz sezonas noslēgums bija gana labvēlīgs, jo novākšanas apstākļi lielāki daļai dārzeņu bija labvēlīgi.

Kvalitatīvu galviņkāpostu šogad būs mazāk, jo kāpostu cekulkodes masveida savairošanās jau maijā ievērojami ietekmēja visa veida galviņkāpostu un pārējo kāpostu dzimtas dārzeņu attīstību. Bojājumus pastiprināja arī citi kaitēkļi, kā rezultātā bīstamākas kļuva arī slimības.

Agrie burkānu sējumi cieta no sausuma. Savukārt tie, kas tika iesēti jūnijā, attīstījās ļoti labi. Pārmērīgie nokrišņi vasaras otrajā pusē mēdza izraisīt sakņu bojājumus sējumiem, kas bija iesēti līdzenu lauku zemākajās vietās.

Sarkanās bietes joprojām Latvijā tiek audzētas lielos apjomos un arīdzan eksportētas. Biešu ražība bija laba. Vienīgi laukos, kur nav noregulēts mitruma režīms, bietes noslika.

No sīksīpoliņiem stādītie sīpoli attīstījās labi, tikai veģetācijas perioda otrajā pusē ļoti attīstījās nezāles un līdz ar to arī slimības. Ražas lielumu tas īsti nepaspēja ietekmēt, toties uzglabāšanās spēju slimības ievērojami pasliktināja. No sēklām sētie sīpoli cieta no sausuma un karstuma maijā, tādēļ ražas bija mazākas.

Ķirbjaugiem 2016. gads kopumā bija labvēlīgs. Vairāk resursu bija jāpatērē, lai pasargātu sējumus un stādījumus no slimībām, un atsevišķās vietās ražu ietekmēja nezāļu klātbūtne.

Latvijas dārzeņu audzētāji jau sesto gadu piedalījās programmā "Skolas auglis", kur skolēni varēja saņemt 100 gramus svaigu dārzeņu un augļu trīs reizes nedēļā.

Attīstoties "zaļajiem iepirkumiem", zemniekiem bija labākas iespējas pieteikt produktus piegādēm, tomēr ne visos gadījumos tas tika izmantots. Gadījumos, kad konkursos bija uzvarējušas starpnieku kompānijas, dažkārt tika konstatēts, ka ar mūsu zemnieku vārdiem piegādēs bija atrodama citu valstu izcelsmes produkti.

No Eiropas Savienības atbalstiem dārzenkopībai 2016. gadā bija pieejams atbalsts integrētai audzēšanai, atbalsts bioloģiskajai audzēšanai un brīvprātīgi saistītais atbalsts. Kompensācijām par Krievijas embargo bija iespējams pieteikties par šādiem apjomiem: 1264 t ražotāju organizācijām un 2336 t individuālajiem ražotājiem. Pieteicās viena ražotājorganizācija ar 2269 tonnām burkānu, tā aizpildot tikai 63% no kopējā apjoma. No tā var secināt, ka jāpārskata sadalījums produkcijas apjomiem starp ražotāju organizācijām un individuālajiem ražotājiem.

Tirgū katru gadu parādās arī arvien jauni vietējo audzētāju dārzeņu produkti, piemēram, krāsainie burkāni un garšaugi podiņos. Joprojām trūkst zaļumu dārzeņu, garšaugu un pākšaugu svaigam patēriņam.

Māris NARVILS,
LLKC Augkopības nodaļas
vecākais speciālists dārzkopībā

BALTIE GALVIŅKĀPOSTI

IENĒMUMI	Mēr- vienība	Agnie		Vēlie		Bioloģiski	
		Daudz.	Cena, EUR	Kopā, EUR	Daudz.	Cena, EUR	Kopā, EUR
Kāposti	t	30	180.00	5400.00	40	170.00	6800.00
KOPĀ (1)				5400.00			6900.00
MAINĪGĀS IZMAKSAS							
IZEJVIELU IZMAKSAS							
Slādi	tūkst.	60	78.26	4695.60	35	49.80	1743.00
Mēslojums:	kg	400	0.75	300.00			
NPK 12:8:16	kg	100	0.23	23.00			
Amonija nitrāts	kg						
Kālija hlorīds	kg						
Superfosfāts	kg						
Dolomītmilti	kg						
Bastfoliar 20:19:19	kg	2	1.70	3.40			
Kelpak	kg						
Omex BIO 20	kg						
Kūtmēsli	litri						
Augu aizsardzība	litri						
Herbicīdi	t						
Insekticīdi							
Bioloģiskie AAL							
Citas mainīgās izmaksas							
Maisi ražas realizācijai (66 gab. uz t)	gab.	1980	0.06	118.80	2640	0.06	158.40
KOPĀ (2)				5218.59			2354.26
MAŠĪNU UN ROKU DARBA OPERĀCIJAS							
Minerālmēslu izkļiedšana	reizes	2	17.70	35.40	3	17.70	53.10
Kūtmēslu izkļiedšana	t						
Kultivēšana	reizes	2	30.74	61.48	2	30.74	61.48
Stādīšana	reizes	1	215.00	215.00	1	140.00	140.00
Smidzināšana	reizes	3	20.33	60.99	6	20.33	121.98
Rušināšana	reizes	1	28.50	28.50	2	28.50	57.00
Kāpostu novākšana ar rokām	h	210	3.73	783.30	280	3.73	1044.40
Transports (6 t/140 km)	tkm	4200	0.132	554.40	5600	0.132	739.20
Aršana	reizes	1	50.01	50.01	1	50.01	50.01
Uzglabāšana konteineros (2 mēneši)	t				20	14.23	569.20
Sagatavošana realizācijai	t	30	10.00	300.00	40	10.00	400.00
KOPĀ (3)				2089.08			3236.37
KOPĀ MAINĪGĀS IZMAKSAS (4=2+3)				7307.67			5590.63
BRUTO SEGUMS 1 (5=1-2) (ieņēmumi-izejvielu izmaksas)				181.41			4445.74
BRUTO SEGUMS 2 (6=1-4) (ieņēmumi-kopā mainīgās izmaksas)				-1907.67			1209.37
ATBALSTS							
Vienotais platības maksājums (VPM)				62.46			62.46
Zaļināšanas maksājums				36.56			36.56
Brīvprātīgs seisītāis atbalsts par dārzeniem (SDA)				535.80			535.80
Bioloģiskās lauksaimniecības atbalsts							
KOPĀ (7)				634.82			634.82
BRUTO SEGUMS 3 (8=(1+7)-4) ((ieņēmumi+atbalsts)-kopā mainīgās izmaksas)				-1272.85			1844.19

Bruto seguma sastādīšanai vēlajiem kāpostiem izmantoti audzētāju dati, bet agrariem un bioloģiskajam audzēšanas variantam – LLKC Augkopības nodaļas sniegtie dati.

Izstrādātais balto galviņkāpostu bruto segums parāda konkrētas audzēšanas tehnoloģijas, kas saskaņā ar ekspertu viedokli ir jāpielieto, lai šādos apstākļos iegūtu konkrēto ražību.

Bruto segums sastādīts baltajiem galviņkāpostiem, kas audzēti augsnē ar 90–100 kg/ha P₂O₅ un 150–180 kg/ha K₂O nodrošinājumu. Augsnes skābums pH 6.0–6.5, trūdvielu saturs augsnē 2.5–2.8%.

Balto galviņkāpostu dēstu izstādīšanas daudzums izvēlēts pēc ekspertu ieteikuma. Mēslojuma daudzums baltajiem galviņkāpostiem izvēlēts tāds, lai sasniegtu optimālo ražas līmeni. Pamalmēslojuma režimē ar stādīšanu agrariem kāpostiem tiek iesīrādāti minerālmēsli Novotec Classic (NPK 12:8:16) ar mikroelementiem un nitrifikācijas inhibitoru. Bioloģiskajā audzēšanas variantā drīkst izmantot tikai bioloģiskos mēslošanas (kūtmēsli, kompostus) un augu aizsardzības līdzekļus.

Nepieciešamie tehniskie pakalpojumi tiek iegādāti no tehnisko pakalpojumu sniedzējiem, un to cenas nemētas no LLKC apkopoto tehnisko pakalpojumu vidējām cenām 2016. gadā. Pēc ekspertu atzinuma, balte galviņkāposti viedēji tiek transportēti 140 km lielā attālumā pa 6 t vienā reizē. Jāņem vērā arī kāpostu transportēšana no lauka līdz uzglabāšanas vietai, bet šo izmaksu līkums ir individuāls katrā saimniecībā, jo atkarīgs no transportēšanas attāluma un izmantojamās tehnikas.

Katrā saimniecībā saņemtie atbalsta veidi un lielumī attiecīgajam kultūraugam var atšķirties, jo saimniecība konkrēto platību var arī nepieteikt atbalsta saņemšanai. Ja saimniecība atrodas teritorijā, kurā ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi, ir iespējams saņemt arī atbalstu "Maksājumi apgabalos, kuros ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi", kā arī pieejami vēl citi atbalsta veidi. Atbalsta veidi un likmes norādītas atbilstoši 2016. gadam.

Atgoda darbaspēka izmaksu aprēķinā piemērota Valsts ieņēmumu dienesta apkopotā bruto vidējā stundu tarifa likme dārzenju audzēšanas lauksaimniecībai 2016. gadā.

Piemērojot izstrādāto tehnoloģiju konkrētai saimniecībai, ir jāveic korekcijas atbilstoši konkrētajiem saimniecības apstākļiem (augsnes auglība, iekultivēšanas pakāpe, nezāļainība, cenas u. c.).

BURKĀNI

	Mēr- vienība	Intensīvi		Bioloģiski	
		Daudz.	Cena, EUR	Cena, EUR	Kopā, EUR
IEŅĒMUMI					
Burkāni	t	40	320.00	450.00	13500.00
KOPĀ (1)			12800.00		13500.00
MAINĪGĀS IZMAKSAS					
IZEJVIELU IZMAKSAS					
Sēklas	milj.	1.0	570.00	916.33	1099.60
Mēslojums:					
Tirviela	kg		N:P ₂ O ₅ :K ₂ O (177:55:105)		
NPK 11:11:21	kg	500	0.64	320.00	
Amonija nitrāts	kg	200	0.23	46.00	
Kalcija amonija nitrāts	kg	200	0.26	52.00	
Keipak	litri				
Dolomītmilti	kg				
Kūtsmēsli	t				
Augu aizsardzība:					
Herbicīdi			95.95		28.80
Insekticīdi			3.62		45.00
Fungicīdi			53.38		134.00
Citas mainīgās izmaksas					
Maisi ražas realizācijai (66 gab. uz t)		2640	0.06	158.40	72.00
KOPĀ (2)			1299.35	0.06	1379.40
MAŠĪNU UN ROKU DARBA OPERĀCIJAS					
Minerālmēsļu izkliešana	reizes	3	17.70	53.10	108.40
Kūtsmēsļu izkliešana	t				
Kultivēšana	reizes	1	30.74	30.74	61.48
Sešana	reizes	1	30.00	30.00	30.00
Pieveļšana	reizes	1			20.75
Smidzināšana	reizes	5	20.33	101.65	20.33
Rušināšana	reizes	1	57.00	57.00	114.00
Ravēšana	h				596.80
Burkānu novākšana ar rokām	reizes	1	355.00	355.00	895.20
Burkānu novākšana ar kombainu	reizes	1	0.530	2968.00	2226.00
Transports (1.5 t/140 km)	tkm	5600	50.01	50.01	50.01
Aršana	reizes	1	14.23	569.20	426.90
Uzglabāšana konteineros (2 mēneši)	t	20			
KOPĀ (3)			4214.70		4549.87
KOPĀ MAINĪGĀS IZMAKSAS (4=2+3)			5514.05		5929.27
BRUTO SEGUMS 1 (5=1-2) (ieņēmumi-izejvielu izmaksas)			11500.65		12120.60
BRUTO SEGUMS 2 (6=1-4) (ieņēmumi-kopā mainīgās izmaksas)			7285.95		7570.73
ATBALSTS					
Vienotais platības maksājums (VPM)			62.46		62.46
Zaļināšanas maksājums			36.56		36.56
Brīvprātīgs saistītais atbalsts par dārzeniņiem (SDA)			535.80		535.80
Bioloģiskās lauksaimniecības atbalsts			399.00		399.00
KOPĀ (7)			634.82		1033.82
BRUTO SEGUMS 3 (8=(1+7)-4) ((ieņēmumi+atbalsts)-kopā mainīgās izmaksas)			7920.77		8604.55

Izstrādātais burkānu bruto segums parāda konkrētas audzēšanas tehnoloģijas, kas saskaņā ar ekspertu viedokli ir jāpielieto, lai šādos apstākļos iegūtu konkrēto ražību.

Bruto segums sastādīts burkāniem, kas audzēti augsnē ar 60–90 kg/ha P₂O₅ un 150–180 kg/ha K₂O nodrošinājumu. Augsnes skābums pH 5.5–6.0, trūdvielu saturs augsnē 2.5–2.8%.

Burkānu sēklas izsējas daudzums izvēlēts pēc ekspertu ieteikuma. Mēslojuma daudzums burkāniem izvēlēts tāds, lai sasniegtu optimālo ražas līmeni. Pamatmēslojumā reizē ar sēju tiek iestrādāti minerālmēsli NPK 11:11:21, amonija nitrāts un kalcija amonija nitrāts. Bioloģiskajā audzēšanas variantā drīkst izmantot tikai bioloģiskos mēslošanas (kūtsmēsli, kompostis) un augu aizsardzības līdzekļus.

Nepieciešamie tehniskie pakalpojumi tiek iegādāti no tehnisko pakalpojumu sniedzējiem, un to cenas ņemtas no LLKC apkopoto tehnisko pakalpojumu vidējām cenām 2016. gadā.

Pēc ekspertu atzinuma, burkāni vidēji tiek transportēti 140 km lielā attālumā pa 1.5 t vienā reizē. Jāņem vērā arī burkānu transportēšana no lauka līdz uzglabāšanas vietai, bet šo izmaksu lielums ir individuāls katrā saimniecībā, jo atkarīgs no transportēšanas attāluma un izmantojamās tehnikas.

Katrā saimniecībā saņemtie atbalsta veidi un lielumi attiecīgajam kultūraugam var atšķirties, jo saimniecība konkrēto platību var arī nepieteikt atbalsta saņemšanai. Ja saimniecība atrodas teritorijā, kurā ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi, ir iespējams saņemt arī atbalstu "Maksājumi apgabalos, kuros ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi", kā arī pieejami vēl citi atbalsta veidi. Atbalsta veidi un likmes norādītas atbilstoši 2016. gadam.

Algotā darbaspēka izmaksu aprēķinā piemērota Valsts ieņēmumu dienesta apkopotā bruto vidējā stundu tarifa likme dārzeņu audzēšanas laukstrādniekiem 2016. gadā.

Piemērojot izstrādāto tehnoloģiju konkrētai saimniecībai, ir jāveic korekcijas atbilstoši konkrētajiem saimniecības apstākļiem (augšnes auglība, iekultivētības pakāpe, nezāļainība, cenas u. c.).

Bruto seguma sastādīšanai burkāniem pamatprodukcijai izmantoti audzētāju dati, bet bioloģiskajam audzēšanas variantam – LLKC Augkopības nodaļas sniegtie dati.

DILLES

Mēr- vienība	Pāstrādei		Būnītes, svaigam patēriņam			
	Daudz.	Cena, EUR	Kopā, EUR	Daudz.	Cena, EUR	Kopā, EUR
IEŅĒMUMI						
Dilles	t	850.00	4250.00	40000	0.30	12000.00
Dilles būnītes	gab.		4250.00			12000.00
MAINĪGĀS IZMAKSAS						
IZEJVIELU IZMAKSAS						
Sēkla	kg	25.00	500.00	40	25.00	1000.00
Mēslojums:						
Tīrvielā	kg	N:P ₂ O ₅ :K ₂ O (112:55:90)			N:P ₂ O ₅ :K ₂ O (87:33:54)	
NPK 12:11:18	kg	0.64	320.00	300	0.64	192.00
Amonija nitrāts	kg	0.23	34.50	150	0.23	34.50
Omex Calmax	l	4.60	18.40			
Augu aizsardzība:						
Herbīcīdi			49.88			49.88
Citas mainīgās izmaksas						
Materiāli iepakošanai	gab.	6.00	30.00	40	6.00	240.00
KOPĀ (2)			952.78			1516.38
MAŠĪNU UN ROKU DARBA OPERĀCIJAS						
Minerālmēslu izkliešana	reizes	2	17.70		17.70	35.40
Kultivēšana	reizes	2	30.74		30.74	61.48
Sēšana	reizes	1	30.00		30.00	30.00
Pieveļšana	reizes	1	20.75		20.75	20.75
Smidzināšana	reizes	1	20.33		20.33	20.33
Dīļu novākšana ar rokām	h	130	484.90		3.73	559.50
Dīļu sagatavošana realizācijai (pirmapstrāde)	reizes	5	125.00		0.05	2000.00
Transports (reiss 140 km)	tkm	700	553.00		0.79	553.00
Šķīvošana	reizes	1	30.02		30.02	30.02
Aršana	reizes	1	50.01		50.01	50.01
KOPĀ (3)			1410.89			3360.49
KOPĀ MAINĪGĀS IZMAKSAS (4=2+3)			2363.67			4876.87
BRUTO SEGUMS 1 (5=1-2) (ieņēmumi-izejvielu izmaksas)			3297.22			10483.62
BRUTO SEGUMS 2 (6=1-4) (ieņēmumi-kopā mainīgās izmaksas)			1886.33			7123.13
ATBALSTS						
Vienotais platības maksājums (VPM)			62.46			62.46
Zaļināšanas maksājums			36.56			36.56
KOPĀ atbalsts (7)			99.02			99.02
BRUTO SEGUMS 3 (8=(1+7)-4) ((ieņēmumi+atbalsts)-kopā mainīgās izmaksas)			1985.35			7222.15

Bruto seguma sastādīšanai izmantoti LLKC Augkopības nodaljas un audzētāju sniegtie dati.

Izstrādātais galda dīļu bruto segums parāda konkrētas audzēšanas tehnoloģijas, kas saskaņā ar ekspertu viedokli ir jāpielieto, lai šādos apstākļos iegūtu konkrēto ražību.

Bruto segums sastādīts dīļēm, kas audzētas augsnē ar 100–120 kg/ha P₂O₅ un 120–150 kg/ha K₂O nodrošinājumu. Augsnes skābums pH 6.5–7.0, trūsvielu saturs augsnē 2.9–3.3%.

Dīļu sēklas izsējās daudzums izvēlēts pēc ekspertu ieteikuma. Lai iegūtu dīles būnītēm, jāizvēlas vēlīnas šķīmes. Izņemot agrīnas, herbīcīdus izmantot nedrīkst. Mēslojuma daudzums galda dīļēm izvēlēts tāds, lai sasniegtu attiecīgu ražas līmeni.

Nepieciešamie tehniskie pakalpojumi tiek iegādāti no tehnisko pakalpojumu sniedzējiem, un to cenas ņemtas no LLKC apkopoto tehnisko pakalpojumu vidējām cenām 2016. gadā.

Pēc ekspertu atziņuma, dīles vidēji tiek transportētas 140 km lielā attālumā pa 500 kg vai 500 buntītēm vienā reizē. Jāņem vērā arī dīļu transportēšana no lauku līdž uzglabāšanas – iesaiņošanas vietai, bet šo izmaksu līelums ir individuāls katrā saimniecībā, jo atkarīgs no transportēšanas attāluma un tehnoloģijas.

Katrā saimniecībā saņemtie atbalsta veidi un lielumi attiecīgajam kultūraugam var atšķirties, jo saimniecība konkrēto platību var arī nepieteikt atbalsta saņemšanai. Ja saimniecība atrodas teritorijā, kurā ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi, ir iespējams saņemt arī atbalstu "Maksājumi apgabalos, kuros ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi", kā arī pieejami vēl citi atbalsta veidi. Atbalsta veidi un likmes norādītas atbilstoši 2016. gadam.

Algotā darbaspēka izmaksu aprēķinā piemērota Valsts ieņēmumu dienesta apkopotā bruto vidējā stundu tarifa likme darzeņu audzēšanas lauksāimniecībai 2016. gadā.

Piemērojot izstrādāto tehnoloģiju konkrētai saimniecībai, ir jāveic korekcijas atbilstoši konkrētajiem saimniekošanas apstākļiem (augšnes auglība, iekultivēšanas pakāpe, nezāļainība, cenas u. c.).

GALDA BIETES

	Mēr- vienība	Intensīvi		Bioloģiski	
		Daudz.	Cena, EUR	Daudz.	Cena, EUR
IENĒMUMI					
Bietes	t	40	160.00	25	220.00
KOPĀ (1)			6400.00		5500.00
			6400.00		5500.00
MAIŅĪGĀS IZMAKSAS					
IZEJVIELU IZMAKSAS					
Vienīgiģstu sēkla	tūkst.gab.	300	1.43	500	1.85
Mēslojums:					N:P ₂ O ₅ :K ₂ O (52:28:99)
Tīrvielā	kg	300	0.33		
NPK 16:16:16	kg	200	0.23		
Amonija nitrāts	kg	2	6.61		
Omex Bio 20	litri			40	3.35
Kūtsmesli	t				134.00
Augu aizsardzība:					
Herbīcīdi			114.39		
Insekticīdi			4.82		
Citas maiņīgās izmaksas					
Maisi ražas realizācijai (66 gab. uz t)	gab.	2640	0.06	1650	0.06
KOPĀ (2)			158.40		99.00
			864.83		1158.00
MAŠĪNU UN ROKU DARBA OPERĀCIJAS					
Minerālmēslu izkliešana	reizes	2	17.70	40	2.71
Komposta izkliešana	t			1	19.54
Šķīšana	reizes	2	30.74	2	30.74
Kultivēšana	reizes	1	29.44	2	29.44
Sēšana	reizes	7	20.33	1	20.75
Pievēšana	reizes	2	40.00		
Smidzināšana	reizes	1	350.00		
Rušināšana	reizes	40	5.00		
Ravēšana	reizes	5600	0.527		
Biešu novākšana ar kombainu	t	1	30.02		
Biešu sagatavošana realizācijai	tkm	1	50.01		
Transports (1.5 t/140 km)	reizes	1	6.40		
Šķīvošana	reizes	20	6.40		
Aršana	t			12.5	6.40
Ražas uzglabāšana (2 mēneši)					
KOPĀ (3)			4185.86		3515.94
			5050.69		4673.94
KOPĀ MAIŅĪGĀS IZMAKSAS (4=2+3)			5535.17		4342.00
BRUTO SEGUMS 1 (5=1-2) (ieņēmumi-izejvielu izmaksas)			1349.31		826.06
BRUTO SEGUMS 2 (6=1-4) (ieņēmumi-kopā maiņīgās izmaksas)					
ATBALSTS					
Vienotais platības maksājums (VPM)			62.46		62.46
Zaļināšanas maksājums			36.56		36.56
Brīvprātīgs saistītais atbalsts par dārzeniem (SDA)			535.80		535.80
Bioloģiskās lauksaimniecības atbalsts					399.00
KOPĀ (7)			634.82		1033.82
BRUTO SEGUMS 3 (8=(1+7)-4) (ieņēmumi+atbalsts)-kopā maiņīgās izmaksas)			1984.13		1659.88

Bruto seguma sastādīšanai intensīvajam audzēšanas variantam izmantoti audzētāju dati, bet bioloģiskajam – LLKC Augkopības nodaļas sniegtie dati.

Izstrādātais galda biešu bruto segums parāda konkrētas audzēšanas tehnoloģijas, kas saskaņā ar ekspertu viedokli ir jāpielieto, lai šādos apstākļos iegūtu konkrēto ražību.

Bruto segums sastādīts galda biešm, kas audzētas augsnē ar 100–120 kg/ha P₂O₅ un 120–150 kg/ha K₂O nodrošinājumu. Augsnes skābums pH 6.5–7.0, tūrvielu saturs augsnē 2.9–3.3%.

Galda biešu sēklas izsējas daudzums izvēlēts pēc ekspertu ieteikuma. Mēslojuma daudzums galda biešm izvēlēts tāds, lai sasniegtu optimālo ražas līmeni. Bioloģiskajā audzēšanas variantā drīkst izmantot tikai bioloģiskos mēslošanas (kūtsmesli, komposts) un augu aizsardzības līdzekļus.

Nepieciešamie tehniskie pakalpojumi tiek iegādāti no tehnisko pakalpojumu sniedzējiem, un to cenas ņemtas no LLKC apkopoto tehnisko pakalpojumu vidējām cenām 2016. gadā. Pēc ekspertu atzinuma, galda bietes vidēji tiek transportētas 140 km lielā attālumā pa 1.5 vienā reizē. Jāņem vērā arī biešu transportēšana no lauka līdz uzglabāšanas vietai, bet šo izmaksu lielums ir individuāls katrā saimniecībā, jo atkarīgs no transportēšanas attāluma un izmantojamās tehnikas.

Katrā saimniecībā saņemtie atbalsta veidi un lielumi attiecīgajam kultūraugam var atšķirties, jo saimniecība konkrēto platību var arī nepietikt atbalsta saņemšanai. Ja saimniecība atrodas teritorijā, kurā ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi, ir iespējams saņemt arī atbalstu "Maksājumi apgabalos, kuros ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi", kā arī pieejami vēl citi atbalsta veidi. Atbalsta veidi un likmes norādītas atbilstoši 2016. gadam.

Piemērojot izstrādāto tehnoloģiju konkrētai saimniecībai, ir jāveic korekcijas atbilstoši konkrētajiem saimniekošanas apstākļiem (augšnes auglība, iekultivētības pakāpe, nezaļinība, cenas u. c.).

GURĶI

IEŅĒMUMI	Mēr-vienība	Ar stādu		Ar sēklu		Bioloģiski ar stādu	
		Daudz.	Cena, EUR	Kopā, EUR	Daudz.	Cena, EUR	Kopā, EUR
Gurķi	t	25	688.00	17200.00	15	688.00	10320.00
KOPĀ (1)			17200.00	10320.00	15	720.00	10800.00
MAINĪGĀS IZMAKSAS							
IZEJVIĒLU IZMAKSAS							
Sēklas	tūkst.	40	90.00	3600.00	50	35.57	1778.50
Stādi	tūkst.						
Mēslojums:							
Tirviela	kg	300	N:P ₂ O ₅ :K ₂ O (112:46:90)				N:P ₂ O ₅ :K ₂ O (65:35:124)
NPK 12:8:16	kg	200	0.75	225.00	400	0.75	300.00
NPK 11:1:21	kg	200	0.64	128.00	200	0.64	128.00
Kalcija amonija nitrāts	kg	200	0.26	52.00	200	0.26	52.00
Omxex Calmax (2x)	litri	6	4.60	27.60	6	4.60	27.60
Kelpak	litri						
Kūtmēsli	t						
Augu aizsardzība			54.46				54.46
Fungicīdi			141.30				141.30
Insekticīdi			4228.36				2481.86
KOPĀ (2)				4228.36			4196.30
MAŠINŪ UN ROKU DARBA OPERĀCIJAS							
Minerālmēslu izkliešana	reizes	2	17.70	35.40	2	17.70	35.40
Kūtmēsli izkliešana	t	1	30.74	30.74	2	30.74	61.48
Kultivēšana	reizes	1			1	55.00	55.00
Sēšana	reizes	1	150.00	150.00			
Stādīšana	reizes	1	20.75	20.75	1	20.75	20.75
Pievešana	reizes	1	128.00	128.00	1	128.00	128.00
Ravēšana	reizes	2	57.00	114.00	2	57.00	114.00
Rušiņošana	reizes	5	20.33	101.65	5	20.33	101.65
Smidzināšana	t	25	45.00	1125.00	15	45.00	675.00
Gurķu novākšana ar rokām	t	25	70.00	1750.00	15	70.00	1050.00
Šjirošana	t	3500	0.530	1855.00	2100	0.530	1113.00
Transports (1.5 V/140 km)	tkm	1	50.01	50.01	1	50.01	50.01
Aršana	reizes						
KOPĀ (3)				5360.55			3538.40
KOPĀ MAINĪGĀS IZMAKSAS (4=2+3)				9589.91			7734.70
BRUTO SEGUMS 1 (5=1-2) (ieņēmumi-izejvielu izmaksas)				12971.64			6603.70
BRUTO SEGUMS 2 (6=1-4) (ieņēmumi-kopā mainīgās izmaksas)				7611.09			3065.30
ATBALSTS							
Vienotais platības maksājums (VPM)			62.46	62.46			62.46
Zaļināšanas maksājums			36.56	36.56			36.56
Brīvrādīgs saistītais atbalsts par dārzeniem (SDA)			535.80	535.80			535.80
Bioloģiskās lauksaimniecības atbalsts							399.00
KOPĀ (7)			634.82	634.82			1033.82
BRUTO SEGUMS 3 (8=(1+7)-4) (ieņēmumi+atbalsts)-kopā mainīgās izmaksas)				8245.91			4099.12

Bruto seguma sastādīšanai izmantoti LLKC Augkopības nodaļas sniegtie dati.

Izstrādātais gurķu bruto segums parāda konkrētas audzēšanas tehnoloģijas, kas saskaņā ar ekspertu viedokli ir jāpielieto, lai šādos apstākļos iegūtu konkrēto ražību.

Bruto segums sastādīts gurķiem, kas audzēti augsnē ar 150–200 kg/ha P₂O₅ un 150–200 kg/ha K₂O nodrošinājumu. Augsnes skābums pH 6.–7.0, trūcvielu saturs augsnē 3.3–3.5%.

Gurķu sāskas izsējas un stādu izstādīšanas daudzums izvēlēts pēc ekspertu ieteikuma. Mēslojuma daudzums gurķiem izvēlēts tāds, lai sasniegtu optimālo ražas līmeni. Bioloģiskajā audzēšanas variantā drīkst izmantot tikai bioloģiskos mēslošanas (kūtmēsli, kompost) un augu aizsardzības līdzekļus.

Nepieciešamie tehniskie pakalpojumi tiek iegādāti no tehnisko pakalpojumu sniedzējiem, un to cenas ņemtas no LLKC apkopoto tehnisko pakalpojumu vidējām cenām 2016. gadā. Pēc ekspertu atzinuma, gurķi vidēji tiek transportēti 140 km lielā attālumā pa 1.5 t vienā reizē. Jāņem vērā arī gurķu transportēšana no lauka līdz uzglabāšanas vietai, bet šo izmaksu līmeļus ir individuāls katrā saimniecībā, jo atkarīgs no transportēšanas attāluma un izmantojamās tehnikas.

Katrā saimniecībā saņemtie atbalsta veidi un lielumi attiecīgajam kultūraugam var atšķirties, jo saimniecība konkrēto platību var arī nepieteikt atbalsta saņemšanai. Ja saimniecība atrodas teritorijā, kurā ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi, ir iespējams saņemt arī atbalstu "Maksājumi apgabalos, kuros ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi", kā arī pieejami vēl citi atbalsta veidi. Atbalsta veidi un līkmes norādītas atbilstoši 2016. gadam.

Piemērojot izstrādāto tehnoloģiju konkrētai saimniecībai, ir jāveic korekcijas atbilstoši konkrētajam saimniecības apstākļiem (augšanas auglība, iekultivēšanas pakāpe, nezāļainība, cenas u. c.).

KARTUPEĻI

	Mēr- vienība	Sēklai		Pārtikai		Bioloģiski	
		Daudz.	Cena, EUR	Daudz.	Cena, EUR	Daudz.	Cena, EUR
IEŅĒMUMI							
Kartupeļi pamatprodukcijai	t	17	400.00	22	200.00	15	220.00
Kartupeļi lopbarībai	t	3	30.00	8	40.00	5	40.00
KOPĀ (1)			6890.00		4720.00		3500.00
MAINĪGAS IZMAKSAS							
IZEJVIELU IZMAKSAS							
Sēkla	kg	2500	1375.00	2500	1000.00	2500	1500.00
Mēslojums:							
Tīrviela	kg						
NPK 8:11:23	kg						
NPK 8:19:29	kg						
Kaicija nitrāts	kg	400	261.20	200	96.00	5	20.00
Universal Bio	litri			3	13.38		
Trihodermins	kg						
Keipak	litri						
Kūtsmēsli	t						
Augu aizsardzība:							
Kodone			27.67		27.67	5	53.70
Herbicīdi			20.54		20.54	4	28.80
Desikanti			25.60		25.60	40	134.00
Fungicīdi			111.75		143.98		
Insekticīdi			12.00		8.26		
Bioloģiskie AAL							
KOPĀ (2)			1833.76		1773.43		138.43
MAŠĪNU UN ROKU DARBA OPERĀCIJAS							
Minerālmēslu izkliešana	reizes	1	17.70	1	17.70	40	108.40
Komposta izkliešana	t					1	2.71
Sēklas materiāla sagatavošana	reizes	2	17.00	1	17.00	1	17.00
Kultivēšana	reizes	1	61.48	2	30.74	1	61.48
Stādīšana	reizes	1	62.23	1	62.23	2	61.48
Vāgu uzfrēzēšana	reizes	1	47.03	1	47.03	1	62.23
Vagošana	reizes					3	74.13
Smidzināšana	reizes	6	121.98	8	162.64	2	40.66
Ecēšana	reizes					1	18.42
Lakstu plaušana	reizes	1	20.33	1	20.33	1	29.07
Lakstu desikācija – smidzināšana	reizes	1	20.33	1	20.33	1	29.07
Novākšana ar kombainu	reizes	1	228.64	1	228.64	1	228.64
Transports (20 t/100 km)	lkm	2000	90.00	3000	135.00	2000	90.00
Šķirošana ar tehniku	reizes	1	64.03	1	64.03	1	80.00
Šķirošana ar rokām	reizes	1	50.01	1	50.01	1	50.01
Aršana	reizes	10	128.00	15	192.00	10	128.00
Ražas uzglabāšana (2 mēneši)	t						
KOPĀ (3)			908.43		1066.83		988.04
KOPĀ MAINĪGAS IZMAKSAS (4=2+3)			2742.19		2840.26		2842.97
BRUTO SEGUMS 1 (5=1-2) (ieņēmumi-izejvielu izmaksas)			5056.24		2946.57		1645.07
BRUTO SEGUMS 2 (6=1-4) (ieņēmumi-kopā mainīgās izmaksas)			4147.81		1879.74		657.04
ATBALSTS							
Vienotais platības maksājums (VPM)			62.46		62.46		62.46
Zaļināšanas maksājums			36.56		36.56		36.56
Brīvprātīgs saistīts atbalsts par sertificētas sēklas kartupeļiem (SSK)			505.00		505.00		397.00
Bioloģiskās lauksaimniecības maksājums kartupeļiem							496.02
KOPĀ (7)			604.02		99.02		1153.06
BRUTO SEGUMS 3 (8=(1+7)-4) (ieņēmumi+atbalsts)-kopā mainīgās izmaksas)			4751.83		1978.76		

Bruto seguma sastādīšanai izmantoti LLKC Augkopības nodaljas sniegtie dati.

Izstrādātais kartupeļu bruto segums parāda konkrētas audzēšanas tehnoloģijas, kas saskaņā ar ekspertu viedokli ir jāpielieto, lai šādos apstākļos iegūtu konkrēto ražību.

Bruto segums sastādīts kartupeļiem, kas audzēti augsnē ar 150–250 kg/ha P₂O₅ un 200–300 kg/ha K₂O nodrošinājumu. Augsnes skābums pH 5.5–6.5, trūdvielu saturs augsnē 2.5–2.8%.

Kartupeļu izstādīšanas daudzums izvēlēts pēc ekspertu ieteikuma. Mēslojuma daudzums kartupeļiem izvēlēts tāds, lai sasniegtu optimālo ražas līmeni. Bioloģiskajā audzēšanas variantā drīkst izmantot tikai bioloģiskos mēslošanas (kūtsmēsli, kompostus) un augu aizsardzības līdzekļus.

Nepieciešamie tehniskie pakalpojumi tiek iegādāti no tehnisko pakalpojumu sniedzējiem, un to cenas ņemtas no LLKC apkopoto tehnisko pakalpojumu vidējām cenām 2016. gadā. Pēc ekspertu atzinuma, kartupeļi vidēji tiek transportēti 100 km lielā attālumā pa 20 t vienā reizē.

Katrā saimniecībā saņemtie atbalsta veidi un lielumi attiecīgajam kultūraugam var atšķirties, jo saimniecība konkrēto platību var arī nepieteikt atbalsta saņemšanai. Ja saimniecība atrodas teritorijā, kurā ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi, ir iespējams saņemt arī atbalstu "Maksājumu apgabalos, kuros ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi", kā arī pieejami vēl citi atbalsta veidi. Atbalsta veidi un likmes norādītas atbilstoši 2016. gadam.

Piemērojot konkrēto tehnoloģiju konkrētai saimniecībai, ir jāveic korekcijas atbilstoši konkrētajiem saimniecības apstākļiem (augsnes auglība, iekultivētības pakāpe, nezāļainība, cenas u. c.).

ĶĪMENES

	Mēr- vienība	1. gads		2. gads		
		Daudz.	Cena, EUR	Daudz.	Cena, EUR	
IEŅĒMUMI	kg			1200	1.50	1800.00
KOPĀ (1)						1800.00
MAINĪGĀS IZMAKSAS IZEJVIELU IZMAKSAS						
Sēkļa	kg	10	2.80	28.00		
Mēslojums:	kg	500	N:P ₂ O ₅ :K ₂ O (72:90:170)			
Tīrviela	kg	200	0.34	171.00		
NPK 6:18:34	kg		0.21	42.00		
Amonija sulfāts:	kg			49.88		
Augu aizsardzība:				12.24		
Herbicīdi						
Insekticīdi						
Gifosāti						
KOPĀ (2)						303.12
MAŠĪNU UN ROKU DARBA OPERĀCIJAS						
Aršana	reizes	1	50.01	50.01		
Šķīvošana	reizes	1	30.02	30.02		
Minerālmēslu izklēšana	reizes	2	17.70	35.40	17.70	17.70
Kultivēšana	reizes	1	30.74	30.74		
Pļevēšana	reizes	1	20.75	20.75		
Sēšana	reizes	1	29.44	29.44		
Smidzināšana	reizes	2	20.33	40.66	20.33	40.66
Apjaušana	reizes	2	34.89	69.78		
Ražas nokulšana	reizes				70.90	70.90
Tīršana	reizes				5.87	5.87
Kaltēšana	reizes				10.60	10.60
Transports (1.5 t/140 km)	tkm				168	89.04
KOPĀ (3)						234.77
KOPĀ MAINĪGĀS IZMAKSAS (4=2+3)						286.79
BRUTO SEGUMS 1 (5=1-2) (ieņēmumi-izejvielu izmaksas)						1747.98
BRUTO SEGUMS 2 (6=1-4) (ieņēmumi-kopā mainīgās izmaksas)						1513.21
ATBALSTS						
Vienotais platības maksājums (VPM)				62.46		62.46
Zaļināšanas maksājums				36.56		36.56
KOPĀ (7)						99.02
BRUTO SEGUMS 3 (8=(1+7)-4) ((ieņēmumi+atbalsts)-kopā mainīgās izmaksas)						-510.90
BRUTO SEGUMS 3 (8=(1+7)-4) ((ieņēmumi+atbalsts)-kopā mainīgās izmaksas)						1612.23

Izstrādātais ķimeņu bruto segums parāda konkrētas audzēšanas tehnoloģijas, kas saskaņā ar ekspertu viedokli ir jāpielieto, lai šādos apstākļos iegūtu konkrēto ražību.

Bruto segums sastādīts ķimenēm, kas audzētas vieglā smiltis augsnē ar videju P₂O₅ un K₂O nodrošinājumu. Augsnes skābums pH 6.0–7.0. Obligāts priekšnoteikums ir 3–4 gadu optimāla augu maiņas plāna ieviešana (ziemāju labības, rušīnmaugi, zaļbarības augi u. c.).

Ķimeņu sēklas izsējas daudzums izvēlēts pēc ekspertu ieteikuma. Mēslojuma daudzums ķimenēm izvēlēts tāds, lai sasniegtu attiecīgu ražas līmeni.

Nepieciešamie tehniskie pakalpojumi tiek iegādāti no tehnisko pakalpojumu sniedzējiem, un to cenas ņemtas no LLKC apkopoto tehnisko pakalpojumu vidējām cenām 2016. gadā. Pēc ekspertu atzinuma, ķimenes vidēji tiek transportētas 140 km lielā attālumā 1.5 t vienā reizē. Kaltējot ķimenes, nav ieteicams pārsniegt optimālo temperatūru +45...+50 °C.

Katrā saimniecībā saņemtie atbalsta veidi un lielumi attiecīgām kultūraugajam var atšķirties, jo saimniecība konkrēto platību var arī nepieteikt atbalsta saņemšanai. Ja saimniecība atrodas teritorijā, kurā ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi, ir iespējams saņemt arī atbalstu "Maksājumi apgabalos, kuros ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi", kā arī pieejami vēl citi atbalsta veidi. Atbalsta veidi un likmes norādītas atbilstoši 2016. gadam.

Piemērojot izstrādāto tehnoloģiju konkrētai saimniecībai, ir jāveic korekcijas atbilstoši konkrētajiem saimniekošanas apstākļiem (augšnes auglība, iekultivētības pakāpe, nezāļainība, cenas u. c.).

Bruto seguma sastādīšanai izmantoti audzētāju sniegtie dati.

ĶIPLOKI (ziemas)

	Mēr- vienība	Intensīvi (no daivinām)		Bioloģiski			
		Daudz.	Cena, EUR	Kopā, EUR	Daudz.	Cena, EUR	Kopā, EUR
IEŅĒMUMI							
Ķiploki	t	7	3350.00	23450.00	5	5000.00	25000.00
KOPĀ (1)			23450.00	23450.00			25000.00
MAINĪGĀS IZMAKSAS							
IZEJVIELU IZMAKSAS							
Sēklas	kg	1000	4.70	4700.00	1000	4.70	4700.00
Mēslojums:							
Tirvielā	kg	300	N:P ₂ O ₅ :K ₂ O (197:57:102)			N:P ₂ O ₅ :K ₂ O (52:28:99)	
NPK 12:11:18	kg	300	0.64	192.00			
NPK 12:8:16	kg	300	0.75	225.00			
Amonija sulfāts	kg	150	0.21	31.50			
Kālija sulfāts	kg	150	0.80	120.00			
Kalcija nitrāts	kg	100	0.48	48.00			
Omex Calmax (3x)	litri	15	4.60	69.00			
Kelpak					4	7.20	28.80
Kūtsmēsli	t				40	3.35	134.00
Augu aizsardzība:							
Herbicīdi				49.88			
Insekticīdi				7.23			
Fungicīdi							
Bioloģiskie AAL							282.20
Citas mainīgās izmaksas							
Maisi ražas realizācijai (20 kg)	gab.	350	0.11	38.50	350	0.11	38.50
KOPĀ (2)			5481.11	5481.11			5183.50
MAŠĪNU UN ROKU DARBA OPERĀCIJAS							
Minerālmēsli izkliešana	reizes	3	17.70	53.10	40	2.71	108.40
Kūtsmēsli izkliešana	t	2	30.74	61.48	2	30.74	61.48
Kultivēšana	reizes	1000	0.40	400.00	1	18.42	18.42
Ecēšana	kg	1	250.00	250.00	1000	0.40	400.00
Daiņu sagatavošana stādīšanai	reizes	1	238.72	238.72	2	238.72	477.44
Stādīšana	reizes	4	24.71	98.84	1	24.71	24.71
Ravēšana, ziedkopu nolaušana	reizes	4	20.33	81.32	2	20.33	40.66
Vagošana	reizes	1	60.00	60.00	1	60.00	60.00
Smidzināšana	t	7	120.00	840.00	5	120.00	600.00
Ķiploku novākšana ar racēju	t	7	200.00	1400.00	5	200.00	1000.00
Ražas savākšana, sakņu, lakstu nogriešana	t	7	40.00	280.00	5	40.00	200.00
Notīršana un tarošana	tkm	980	0.79	774.20	700	0.79	553.00
Žāvēšana	reizes	1	50.01	50.01	1	50.01	50.01
Transports (1 t/140 km)							
Aršana	t	3.5	70.00	245.00	3.5	70.00	245.00
Uzglabāšana (2 mēneši)							
KOPĀ (3)			5077.67	5077.67			4408.25
KOPĀ MAINĪGĀS IZMAKSAS (4=2+3)			10588.78	10588.78			9591.75
BRUTO SEGUMS 2 (6=1-4) (ieņēmumi-kopā mainīgās izmaksas)			12891.22	12891.22			15408.25
ATBALSTS							
Vienotais platības maksājums (VPM)			62.46	62.46			62.46
Zaļināšanas maksājums			36.56	36.56			36.56
Brīvprātīgs saistītais atbalsts par dārzeniem (SDA)			535.80	535.80			535.80
Bioloģiskās lauksaimniecības atbalsts							399.00
KOPĀ (7)			634.82	634.82			634.82
BRUTO SEGUMS 3 (8=(1+7)-4) (ieņēmumi+atbalsts)-kopā mainīgās izmaksas)			13526.04	13526.04			16043.07

Bruto seguma sastādīšanai izmantoti L.L.K.C. Augkopības nodaljas un audzētāju sniegtie dati.

SALĀTI SILTUMNĪCĀS (1000 m²)

	Mēr- vienība	Intensīvi		
		Daudz.	Cena, EUR	Kopā, EUR
IEŅĒMUMI				
Salāti	kg	1500.00	2.15	3225.00
KOPĀ (1)				3225.00
MAIŅĪGĀS IZMAKSAS				
IZEJVIELU IZMAKSAS				
Dēsti	tūkst.	10	67.00	670.00
Mēslojums:			N:P ₂ O ₅ :K ₂ O (6:4:6)	
Tīrvielā	kg	33	0.64	21.12
NPK 12:11:18	kg	10	0.48	4.80
Kalcija nitrāts	kg	0.30	4.60	1.38
Omex Calmax	kg			7.03
Augu aizsardzība: Fungicīdi				
Citas maiņīgās izmaksas				
Kūdras neitralizēta kūdra (KKS)	m ³	25	25.00	625.00
Iepakojums – kastes, plēve	gab.	34	5.25	178.50
KOPĀ (2)				1507.83
MAŠĪNU UN ROKU DARBA OPERĀCIJAS				
Substrāta izkliešana	h	8	6.02	48.16
Minerālmēslu izkliešana	reizes	1	6.02	6.02
Frēzēšana	reizes	1	9.00	9.00
Stādīšana	h	36	6.02	216.72
Ravēšana (2 reizes)	reizes	2	52.80	105.60
Laistīšana + papildmēslošana	h	45	6.02	270.90
Smidzināšana	h	1	6.02	6.02
Salātu novākšana ar rokām	h	24	6.02	144.48
Tīrīšana un tarošana	h	48	6.02	288.96
Mazgāšana pirms realizācijas	h	20	6.02	120.40
Transports (60 km pa 200 kg) (7.5 reizes)	km	60	0.79	47.40
KOPĀ (3)				1263.66
KOPĀ MAIŅĪGĀS IZMAKSAS (4=2+3)				2771.49
BRUTO SEGUMS 1 (5=1-2) (ieņēmumi-izejvielu izmaksas)				1717.17
BRUTO SEGUMS 2 (6=1-4) (ieņēmumi-kopā maiņīgās izmaksas)				453.51

Izstrādātais salātu bruto segums parāda konkrētas audzēšanas tehnoloģijas, kas saskaņā ar ekspertu viedokli ir jāpielieto, lai šajos apstākļos iegūtu konkrēto ražību. Salātu bruto segums aprēķināts vienam augšanas ciklam, plānojot, ka salāti tiks iestādīti siltumnīcā pirms tomātiem (Irdz ar to nav plānotas siltumnīcas izveides un uzturēšanas izmaksas).

Bruto segums sastādīts salātiem, kas audzēti gatavā, ar barības vielām bagātinātā kūdras substrātā, kura skābums pH 5,1–5,9, nodrošinājums ar N 100–140 mg/litrā, P₂O₅ 110–170 mg/litrā, K₂O 190–290 mg/litrā.

Siltumnīcas salātu dēstu izslāidīšanas daudzums izvēlēts pēc ekspertu ieteikuma. Mēslojuma daudzums siltumnīcas salātiem izvēlēts tāds, lai sasniegtu optimālo ražas līmeni.

Algotā darbaspēka izmaksu aprēķinā piemērota Valsts ieņēmumu dienesta apkopotā bruto vidējā stundu tarifa likme siltumnīcas darzniekam 2016. gadā.

Piemērojot izstrādāto tehnoloģiju konkrētai saimniecībai, ir jāveic korekcijas atbilstoši konkrētajiem saimniekošanas apstākļiem (siltumnīcas parametriem, substrāta, audzēšanas veida, cenas u. c.).

Bruto seguma sastādīšanai izmantoti LLJKC Augkopības nodaļas un salātu audzētāju sniegtie dati.

SĪPOLI

IENĒMUMI	Mēr- vienība		No sēklas		No sīkspolēm		Bioloģiski	
	Daudz.	Cena, EUR	Daudz.	Cena, EUR	Daudz.	Cena, EUR	Daudz.	Cena, EUR
Sīpoli	35	270.00	30	270.00	20	440.00	20	8800.00
KOPĀ (1)		9450.00		8100.00		8100.00		8800.00
MAIŅĪGĀS IZMAKSAS								
IZEJVIELU IZMAKSAS								
Sēkla	1	910.64	1000	1.14	750	1.14	855.00	
Sīkspoli								
Mēslojums:								
Tīrviela	400	0.75		N:P ₂ O ₅ :K ₂ O (90:32:140)		N:P ₂ O ₅ :K ₂ O (52:28:99)		
NPK 12:8:16	kg	300.00	400	0.64	256.00			
NPK 11:11:21	kg	42.00	150	0.23	34.50			
Amonija nitrāts	kg	140.00	200	0.21				
Amonija sulfāts	kg	107.00	200	0.70				
Kālija magnēzīns	kg	140.00	100	1.07				
Kālija nitrāts	kg	23.00	5	4.60	13.22			
Omx BIO 20	litri	30.72	6	5.12				
Omx Calmax	litri	4.80	1	4.80				
Omx Super	litri	4.48	1	4.48				
Omx Foliar Boron	litri	141.09			55.00			
Omx Sulphomex	litri	8.44			3.62			
Keipak	litri	164.05			93.66			
Kūtsmēslis	litri							
Augu aizsardzība:	litri							
Herbicīdi	litri							
Insekticīdi	litri							
Fungicīdi	litri							
Citas maiņīgās izmaksas	litri							
Maisi ražas realizācijai (66 gab. uz t)	gab.	23.10	1980	0.06	118.80	0.06	79.20	
KOPĀ (2)		2014.82		1714.80		1097.00		
MAŠĪNU UN ROKU DARBA OPERĀCIJAS								
Minerālmēslu izkliešana	reizes	3	17.70	17.70	35.40	2.71	108.40	
Kūtsmēslu izkliešana	t	2	30.74	30.74	30.74	30.74	61.48	
Kultivēšana	reizes	1	30.00	40.00	40.00	40.00	40.00	
Sēšana/ stādīšana	reizes	1	20.75	20.75				
Pievēšana	reizes	13	264.29	20.33	121.98	20.33	40.66	
Rušināšana	reizes	1	57.00	57.00	114.00	57.00	114.00	
Ravēšana	reizes	1	30.00	149.20	298.40	208.88	417.76	
Novākšana ar krattīģu	reizes	1	30.00	30.00	30.00	30.00	30.00	
Novākšana ar rokām	h	116	432.68	3.73	373.00	3.73	249.91	
Transports (2 t/140 km)	lkm	4900	1935.50	0.395	1659.00	0.395	1106.00	
Aršana	reizes	1	50.01	50.01	50.01	50.01	50.01	
Sagatavošana realizācijai	t	35	875.00	25.00	750.00	25.00	500.00	
Žāvēšana, ventilēšana, uzglabāšana (2 mēneši)	t	18	525.00	15.00	450.00	15.00	300.00	
KOPĀ (3)		4334.81		3952.53	3018.22			
KOPĀ MAIŅĪGĀS IZMAKSAS (4=2+3)		6349.63		5667.33	4115.22			
BRUTO SEGUMS 1 (6=1-2) (ieņēmumi-izejvielu izmaksas)		7435.18		6385.20	7703.00			
BRUTO SEGUMS 2 (6=1-4) (ieņēmumi-kopā maiņīgās izmaksas)		3100.37		2432.67	4684.78			
ATBALSTS								
Vienotais platības maksājums (VPM)		62.46		62.46			62.46	
Zaļināšanas maksājums		36.56		36.56			36.56	
Brīvprātīgs saistītais atbalsts par dārzeņiem (SDA)		535.80		535.80			535.80	
Bioloģiskās lauksaimniecības atbalsts							399.00	
KOPĀ (7)		634.82		634.82			1033.82	
BRUTO SEGUMS 3 (6=(1+7)-4) (ieņēmumi+atbalsts)-kopā maiņīgās izmaksas)		3735.19		3067.49	5718.60			

Bruto seguma sastādīšanai, audzējot no sīkspolēm, izmantoti audzētāju dati, bet no sēklas un bioloģiskajam audzēšanas variantam – LLLKC Augkopības nodaljas sniegtie dati.

TOMĀTI SILTUMNĪCĀS (1000 m²)

IEŅĒMUMI	Mēr- vienība	Intensīvi		
		Daudz.	Cena, EUR	Kopā, EUR
Tomāti	t	12	850.00	10200.00
KOPĀ (1)				10200.00
MAINĪGĀS IZMAKSAS				
IZEJVIELU IZMAKSAS				
Sēklas	gab.	2200	0.10	220.00
Mēslojums:				
Tīrvielā	kg	30	0.52	15.60
Calcinit	kg	53	3.47	183.91
Kristalon sarkanais	kg	25	3.93	98.25
Kristalon zliais	kg	20	0.99	19.80
Nitrabors	l	3	2.27	6.81
Tradebor	l	4	2.43	9.72
Universal Bio				
Augu aizsardzība:				
Fungicīdi	kg	90	0.35	31.50
Citas mainīgās izmaksas	gab.	30	5.00	150.00
Krītis	gab.	2200	0.057	125.40
Kastes				
Podiņi	gab.	2200		150.40
Polietilēna plēve siltumnīcai (reize 5 gados)				
Polietilēna plēve kūdras renēm (reize 2 gados)				
Kūdras substrāts (250 l maisos) (reize 2 gados)				
Pilināšanas caurules	m	360	0.05	18.00
Auklas				
Stieples				
Spriegotāji				
Dzeļtenie līmes vairogji (20 gab.)				
Dezinfekcijas līdzeklis	l	36	8.00	288.00
Slāpekļskābe ūdens paskābināšanai	l	14	10.00	140.00
KOPĀ (2)				2146.00
MAŠĪNU UN ROKU DARBA OPERĀCIJAS				
Plēves likšana siltumnīcai	reize	1	100.00	100.00
Plēves renes sagatavošana	h	16	6.02	96.32
Substrāta papildīšana podos (2200 gab.)	h	16	6.02	96.32
Sēšana kastītēs	reize	1	6.00	6.00
Plikšana podos	reize	1	36.00	36.00
Dēstu laistīšana un papildmēslošana	reize	3	12.00	36.00
Pilināmo cauruļu izlikšana	reize	1	6.00	6.00
Stādu izstādīšana	h	21	6.02	126.42
Stādu uzšiešana	h	35	6.02	210.70
Laiššana un mēslošana	h	126	6.02	758.52
Kopsāna (pazaru nolašana, attapošana, galoļu saīsināšana utt.)	reize	180	6.02	1083.60
Ravēšana	h	40	6.02	240.80
Ražas novākšana, šķirošana	kg	12000	0.10	1200.00
Transports (60 km pa 500 kg)	tkm	720	0.79	568.80
Pilināmo cauruļu skalošana un novākšana	reize	1	12.00	12.00
Augu atlieku izvākšana, siltumnīcas dezinfekcija	h	17	6.02	102.34
Augu aizsardzības līdzekļu smidzināšana	reize	3	10.00	30.00
KOPĀ (3)				4709.82
KOPĀ MAINĪGĀS IZMAKSAS (4=2+3)				6855.82
BRUTO SEGUMS 1 (5=1-2) (Ieņēmumi-izejvielu izmaksas)				8054.00
BRUTO SEGUMS 2 (6=1-4) (Ieņēmumi-kopā mainīgās izmaksas)				3344.18

Izstrādātais tomātu bruto segums parāda konkrētas audzēšanas tehnoloģijas, kas saskaņā ar ekspertu viedokli ir jāpielieto, lai šajos apstākļos iegūtu konkrēto ražību.

Bruto segums sastādīts tomātiem, kas audzēti gatavā, ar barības vielām bagātinātā kūdras substrātā, kura skābums pH 5.1–5.9, nodrošinājums ar N 100–140 mg/litrā, P₂O₅ 110 –170 mg/litrā, K₂O 190–290 mg/litrā.

Plēvi siltumnīcai maina reizi piecos gados. Vajadzīga plēves platība 1600 m².

Plēvi kūdras renēm maina reizi divos gados. Vajadzīga plēves platība 420 m². Paredzēts, ka plēves reņu sagatavošanai ar rokām tiek patērētas vismaz 48 h. Ja sagatavošanas procesu mehanizē, laika patēriņš samazināsies.

Pilināšanas caurules maina reizi divos gados. Vajadzīgais cauruļu garums 300 m.

Kūdras substrātu maina reizi divos gados. Vajadzīgais kūdras substrāta daudzums 31 m³. Kūdras substrāts jāapstrādā, lai aizsargātu tomātus no sēkņu puves.

Stieples maina reizi piecos gados. Vajadzīgais stieplu garums 760 m.

Spriegotājus var izmantot vismaz 10 gadus. Nepieciešami 12 spriegotāji.

Līmes vairogji jāmaina reizi trijos gados. Nepieciešami 20 gabali. Līmes vairogji ir tīrāmi, veļak atkārtoti var uzklāt līmi.

Algotā darbaspēka izmaksu aprēķinā piemērota Valsts ieņēmumu dienesta apkopotā bruto vidējā stundu tarifa likme siltumnīcas dārzniekam 2016. gadā.

Piemērojot izstrādāto tehnoloģiju konkrētai saimniecībai, ir jāveic korekcijas atbilstoši konkrētajiem saimniecības apstākļiem (siltumnīcas parametriem, substrāta, audzēšanas veida, cenas u. c.).
Tomātu audzēšanas sezonas ilgums paredzēts 18 nedēļas jeb 126 dienas.

Bruto seguma sastādīšanai izmantoti LL.KC. Augkopības nodaljas un tomātu audzētāju sniegtie dati.

3.1.3. GRAUDAUGI, EĻĻAS AUGI, ŠĶIEDRAUGI, PĀKŠAUGI

Graudkopības nozares apskats par 2016. gadu

Ar ziemas rapša sējas termiņu ievērošanu 2015. gada augustā zemniekiem nebija problēmu. Tomēr laukos ar smagu granulometrisko sastāvu vai, veicot sēju bezaršanas tehnoloģijā, ziemas rapsis sadīga ļoti nevienmērīgi. Šajos laukos pēdējie rapši sadīga tikai septembra sākumā, kad nedaudz bija nolijis lietus. Šāda situācija visizplatītāk bija novērojama Zemgales reģionā, citos reģionos mazāk. Ziemeļiem rapsis bija gatavs.

Veiksmīgu ziemas labības sēju veicināja 2015. gada septembrī nolijušais lietus. Zemnieki sēja ziemcietīgas ziemas kviešu šķirnes – populārākās no tām bija ‘Skagen’ un ‘Edvīns’. Oktobrī sējumiem nedaudz sāka trūkt mitruma, bet siltais novembris ar nokrišņiem situāciju krasi uzlaboja. Lauki veiksmīgi sagaidīja ziemu.

Ziemāji Zemgalē un Kurzemē 2016. gada pavasarī attīstījās ļoti labi. Salīdzinoši vēsie laika apstākļi nesteidzināja augu augšanu, bet gan nostiprināja to sakņu sistēmu, – graudaugi papildus ceroja, bet rapsis ieviesa spēcīgus pumpurus. Agrākajiem ziemas kviešiem jau laikus sākās stiebrošana. Mazu daļu ziemas sējumu nācās pārsēt dažos Vidzemes apgabalos.

Vasarāju sēja Zemgales un Kurzemes reģionos sākās salīdzinoši agri, līdz ar to bija ielikts labs pamats augstvērtīgām ražām. Citos reģionos vasarāju sēja notika ierastajā laikā.

Maijs nāca ar saulainu un sausu laiku lielākajā Latvijas daļā. Tas neveicināja vasarāju cerošanu. Lietus bija tikai Kurzemē un Zemgalē, līdz ar to vasarāji tur ceroja labāk. Turklāt Kurzemē un Zemgalē vasarāji bija sēti pāris nedēļu agrāk nekā citviet, tādēļ tie labi spēja izmantot pavasara augsnes mitrumu un attīstīties labāk.

Augusts visā Latvijā nāca ar lielām lietavām. Vislielākās problēmas ar ražas novākšanu bija Latgalē un Vidzemē, kur lielā lietus rezultātā ražas cieta visvairāk. Šo reģionu zemnieki par lielāko problēmu minēja pārlieku nezāļainību, ko radīja ilgstošais mitrums, kā arī veldri, kura pēc augusta lietavām vairs nebija novācama. Lietavu dēļ dažviet graudi jau bija sadīguši vārpās uz lauka. Slikto laikapstākļu ietekmē lauksaimnieki pie pirmās iespējas novāca sēklas laukus.

Vidējais graudu apjoms, ko saimniecībās nāca kaltēt, veidoja aptuveni 75% no kopražas. Graudu mitrums ražas novākšanas laikā bija lielāks nekā parasti – attiecīgi ap 18–20% un vairāk.

Oskars BALODIS,
LLKC Augkopības nodaļas vadītājs

AUZAS

	Mēr- vienība	Intensīvi		Bioloģiski	
		Daudz.	Cena, EUR	Daudz.	Cena, EUR
IEŅĒMUMI					
Graudi	t	3.5	157.00	2.8	220.00
KOPĀ (1)			549.50		616.00
			549.50		616.00
MAINĪGĀS IZMAKSAS					
IZEJVIELU IZMAKSAS					
Sēkla	kg	210	0.20	210	0.25
Mēslojums:					
Tīrviela	kg				
Amonija nitrāts	kg	100	0.23		
NPK 15:15:15+11S	kg	200	0.20		
Kūtsmēsli	t				
Augu aizsardzība:					
Herbicīdi			7.65		
Bioloģiskie AAL					
KOPĀ (2)			112.65		24.80
					211.30
MAŠĪNU UN ROKU DARBA OPERĀCIJAS					
Minerālmēslu izkliedēšana	reizes	2	17.70		
Kūtsmēslu izkliedēšana	t				
Kultivēšana	reizes	1	30.74	40	2.71
Sējumu ecešana	reizes	1	29.44	1	30.74
Sēšana	reizes	1	29.44	1	18.42
Smidzināšana	reizes	1	20.33	1	29.44
Graudu kuišana	reizes	1	62.95		
Salmu presēšana rītuļos (t. sk. aukla)	reizes	1	20.55	1	57.91
Graudu tīrīšana	t	3.5	5.87	1	37.64
Graudu kaltēšana (4 t%)	t	3.5	5.30	2.8	16.44
Transports (20 t/60 km)	tkm	210	0.045	2.8	59.36
Aršana	reizes	1	50.01	168	7.56
KOPĀ (3)			333.07	1	50.01
			445.72		415.92
KOPĀ MAINĪGĀS IZMAKSAS (4=2+3)			445.72		627.22
BRUTO SEGUMS 1 (5=1-2) (ieņēmumi-izejvielu izmaksas)			436.85		404.70
BRUTO SEGUMS 2 (6=1-4) (ieņēmumi-kopā mainīgās izmaksas)			103.79		-11.22
ATBALSTS					
Vienotais platības maksājums (VPM)			62.46		62.46
Zaļināšanas maksājums			36.56		36.56
Atdalītais PPVA par platībām (APL)			4.27		4.27
Atdalītais PPVA par lauku augu platībām (ALA)			6.70		6.70
Bioloģiskās lauksaimniecības atbalsts			117.00		117.00
KOPĀ atbalsts (7)			109.99		226.99
BRUTO SEGUMS 3 (8=(1+7)-4) (ieņēmumi+atbalsts)-kopā mainīgās izmaksas)			213.78		215.77

Bruto seguma sastādīšanai izmantoti LL.KC. Augkopības nodaļas sniegtie dati.

Izstrādātais auzu bruto segums parāda vienu konkrētu audzēšanas tehnoloģiju, kas saskaņā ar ekspertu viedokli ir jāpielieto, lai šādos apstākļos iegūtu konkrēto ražību.

Bruto segums sastādīts auzām, kas audzētas augsnē ar vidēju P un K nodrošinājumu. Augsnes skābums pH 6.5-7.0, trūdvielu saturs augsnē 2.0-2.5%.

Auzu cena intensīvajā variantā ņemta no LR Centrālās statistikas pārvaldes cenu apkopojuma.

Auzu sēklas izsējas daudzums izvēlēts pēc ekspertu ieteikuma. Mēslojuma daudzums auzām izvēlēts tāds, lai sasniegtu optimālo ražas līmeni. Bioloģiskajā audzēšanas variantā drīkst izmantot tikai bioloģiskos mēslošanas (kūtsmēsli, komposts) un augu aizsardzības līdzekļus.

Visi nepieciešamie pakalpojumi tiek iegādāti no tehnisko pakalpojumu sniedzējiem, un to cenas ņemtas no LLKC apkopotajām viedām tehnisko pakalpojumu cenām Latvijā 2016. gadā.

Pēc ekspertu atzinuma, auzas vidēji tiek transportētas 60 km lielā attālumā pa 20 t vienā reizē. Graudu kaltēšanai izvēlēti 4 t%, jo 2016. gadā bija liels mitrums. Kaltēšanas izmaksas atšķiras atkarībā no sarazotā produkcijas apjoma, mitruma un pakalpojuma sniedzēja izcenojuma līkmeņiem.

Katrā saimniecībā saņemtie atbalsta veidi un lielumi attiecīgajam kultūragam var atšķirties, jo saimniecība konkrēto platību var arī nepieteikt atbalsta saņemšanai. Ja saimniecība atrodas teritorijā, kurā ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi, ir iespējams saņemt arī atbalstu "Maksājumi apgabalos, kuros ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi", kā arī pieejami vēl citi atbalsta veidi.

Piemērojot izstrādāto tehnoloģiju konkrētai saimniecībai, ir jāveic korekcijas atbilstoši konkrētajiem saimniekošanas apstākļiem (augšnes auglība, iekultivētības pakāpe, nezāļainība, cenas u. c.).

AUZAS (izmantojot saimniecības īpašumā esošo tehniku)

IENĒMUMI	Mēr- vienība	Intensīvi		Bioloģiski	
		Daudz.	Cena, EUR	Daudz.	Cena, EUR
Graudi	t	3.5	157.00	2.8	220.00
KOPĀ (1)			549.50		616.00
MAINĪGĀS IZMAKSAS			549.50		616.00
IZEJVIELU IZMAKSAS					
Sēkla	kg	210	0.20	210	0.25
Mēslojums:					
Tīrvielā	kg		N:P ₂ O ₅ :K ₂ O (64:30:30)		N:P ₂ O ₅ :K ₂ O (52:28:99)
Amonija nitrāts	kg	100	0.23		
NPK 15:15:15+11S	kg	200	0.20		
Kūtsmēslī	t		7.65	40	3.35
Augu aizsardzība:					
Herbicīdi					
Bioloģiskie AAL					
Citas mainīgās izmaksas					
Tīkls	gab.	18		18	0.27
KOPĀ (2)			112.65		216.16
MAŠĪNU UN ROKU DARBA OPERĀCIJAS					
Minerālmēsļu izkliešana	reizes	2	6.67	1	54.73
Kūtsmēsļu izkliešana	reizes	1	15.86	1	15.86
Kultivēšana	reizes	1	17.20	1	11.12
Sējumu ecešana	reizes	1	7.10	1	17.20
Sēšana	reizes	1	49.07	1	49.07
Smidzināšana	reizes	1	20.55	1	34.19
Graudu kulišana	t	3.5	5.87	3	5.87
Salmu presēšana rituljos	t	3.5	74.20	3	59.36
Graudu tīrīšana (pakalpojums)	t	3.5	13.02	3	10.42
Graudu kaltešana (4 t%) (pakalpojums)	t	3.5	40.58	3	3.72
Transports (20 t/60 km)	reizes	1		1	40.58
Aršana					
KOPĀ (3)			250.92		308.96
KOPĀ MAINĪGĀS IZMAKSAS (4=2+3)			363.57		525.12
BRUTO SEGUMS 1 (5=1-2) (ieņēmumi-izejvielu izmaksas)			436.85		399.84
BRUTO SEGUMS 2 (6=1-4) (ieņēmumi-kopā mainīgās izmaksas)			185.94		90.88
ATBALSTS					
Vienotais platības maksājums (VPM)			62.46		62.46
Zaļmāšāšanas maksājums			36.56		36.56
Atbalstais PPVA par platībām (APL)			4.27		4.27
Atbalstais PPVA par laukaugu platībām (ALA)			6.70		6.70
Bioloģiskās lauksaimniecības atbalsts					117.00
KOPĀ atbalsts (7)			109.99		226.99
BRUTO SEGUMS 3 (8=(1+7)-4) (ieņēmumi+atbalsts)-kopā mainīgās izmaksas)			295.93		317.87

Bruto seguma sastādīšanai izmantoti LLKC Augkopības nodaļas sniegtie dati.

Izstrādātais auzu bruto segums parāda vienu konkrētu audzēšanas tehnoloģiju, kas saskaņā ar ekspertu viedokli ir jāpielieto, lai šādos apstākļos iegūtu konkrēto ražību.

Bruto segums sastādīts auzām, kas audzētas augsnē ar vidēju P un K nodrošinājumu. Augsnes skābums pH 6.5-7.0, tūrvielu saturs augsnē 2.0-2.5%.

Auzu cena intensīvajā variantā ņemta no LR Centrālās statistikas pārvaldes cenu apkopojuma.

Auzu sēklas izsējas daudzums izvēlēts pēc ekspertu ieteikuma. Mēslojuma daudzums auzām izvēlēts tāds, lai sasniegtu optimālo ražas līmeni. Bioloģiskajā audzēšanas variantā drīkst izmantot tikai bioloģiskos mēslošanas (kūtsmēslī, komposti) un augu aizsardzības līdzekļus.

Graudu tīrīšanas un kaltešanas pakalpojumi tiek iegādāti no tehnisko pakalpojumu sniedzējiem, un to cenas ņemtas no LLKC apkopotajām tehnisko pakalpojumu vidējām cenām 2016. gadā. Pārējām tehniskajām operācijām piemērotas LLKC Inženier tehniskās nodaļas eksperta aprēķinātās izmaksas, kādas tās varētu būt, ja operācijas veic ar saimniecībā pieejamo tehniku (tehniskie parametri tiek pieņemti). Skaidrojumu par tehnisko izmaksu aprēķinu skatīt levadrakstā. Pēc ekspertu atzinuma, auzas vidēji tiek transportētas 60 km lielā attālumā pa 20 t vienā reizē.

Graudu kaltešanai izvēlēti 4 t%, jo 2016. gadā bija liels mitrums. Kaltešanas izmaksas atšķiras atkarībā no sarazotā produkcijas apjoma, mitruma un pakalpojuma sniedzēja izcenojuma līkēm.

Katrā saimniecībā saņemtie atbalsta veidi un lielumi attiecīgajam kultūraugam var atšķirties, jo saimniecība konkrēto platību var arī nepieņemt atbalsta saņemšanai. Ja saimniecība atrodas teritorijā, kurā ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi, ir iespējams saņemt arī atbalstu "Maksājumi apgabalos, kuros ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi", kā arī pieejami vēl citi atbalsta veidi.

Piemērojot izstrādāto tehnoloģiju konkrētai saimniecībai, ir jāveic korekcijas atbilstoši konkrētajiem saimniekošanas apstākļiem (augšnes auglība, iekultivēšanas pakāpe, nezāļainība, cenas u. c.).

GRIĶI

	Mēr- vienība	Pārtikai		Bioloģiski			
		Daudz.	Cena, EUR	Kopā, EUR	Daudz.	Cena, EUR	Kopā, EUR
IEŅĒMUMI							
Griķi	t	1.2	229.00	274.80	0.8	550.00	440.00
KOPĀ (1)			274.80			440.00	
MAINĪGĀS IZMAKSAS							
IZEJVIELU IZMAKSAS							
Sēkla	kg	80	0.30	24.00	80	0.51	40.80
Mēslojums:							
Tīrvielā	kg						
NPK 8:20:30+3S	kg	200	0.32	64.00			
Kūtsmēsli	t						
Augu aizsardzība:							
Bioloģiskie AAL							
KOPĀ (2)			88.00				153.70
MĀŠINU UN ROKU DARBA OPERĀCIJAS							
Minerālmēslu izkliešana	reizes	1	17.70	17.70	30	2.71	81.30
Kūtsmēslu izkliešana	t						
Kultivēšana	reizes	1	30.74	30.74	2	30.74	61.48
Sējumu ecēšana	reizes	1	0.00	0.00	1	18.42	18.42
Sēšana	reizes	1	29.44	29.44	1	29.44	29.44
Kulšana	reizes	1	62.95	62.95	1	62.95	62.95
Tīrīšana	t	1	5.87	7.04	0.8	5.87	4.70
Kaltēšana (4 t%)	t	1	5.30	25.44	0.8	5.30	16.96
Transports (5 t/60 km)	tkm	72	0.158	11.38	48	0.158	7.58
Aršana	reizes	1	50.01	50.01	1	50.01	50.01
KOPĀ (3)			234.70				332.84
KOPĀ MAINĪGĀS IZMAKSAS (4=2+3)			322.70				486.54
BRUTO SEGUMS 1 (5=1-2) (ieņēmumi-izejvielu izmaksas)			186.80				286.30
BRUTO SEGUMS 2 (6=1-4) (ieņēmumi-kopā mainīgās izmaksas)			-47.90				-46.54
ATBALSTS							
Vienotais platības maksājums (VPM)			62.46				62.46
Zajmāšanas maksājums			36.56				36.56
Atbalstais PPVA par platībām (APL)			4.27				4.27
Atbalstais PPVA par lauku augu platībām (ALA)			6.70				6.70
Bioloģiskās lauksaimniecības atbalsts							
KOPĀ atbalsts (7)			109.99				117.00
BRUTO SEGUMS 3 (8=(1+7)-4) (ieņēmumi+atbalsts)-kopā mainīgās izmaksas)			62.09				226.99
BRUTO SEGUMS 3 (8=(1+7)-4)							180.45

Bruto seguma sastādīšanai izmantoti LLLKC Augkopības nodaļas sniegtie dati.

Izstrādātais griķu bruto segums parāda vienu konkrētu auzēšanas tehnoloģiju, kas saskaņā ar ekspertu viedokli ir jāpielieto, lai šādos apstākļos iegūtu konkrēto ražību.

Pārtikas griķu cena ņemta no LR Centrālās statistikas pārvaldes cenu apkopojuma.

Bruto segums sastādīts griķiem, kas audzēti augsnē ar vidēju P un K nodrošinājumu. Augsnes skābums pH 6.0, trūdvielu saturs augsnē 2.0–2.5%.

Griķu sēklas izsējas daudzums izvēlēts pēc ekspertu ieteikuma. Mēslojuma daudzums griķiem izvēlēts tāds, lai sasniegtu optimālo ražas līmeni.

Bioloģiskajā audzēšanas variantā drīkst izmantot tikai bioloģiskos mēslošanas (kūtsmēsli, komposts) un augu aizsardzības līdzekļus.

Visi nepieciešamie pakalpojumi tiek iegādāti no tehnisko pakalpojumu sniedzējiem, un to cenas ņemtas no LLLKC apkopotajām vidējām tehnisko pakalpojumu cenām Latvijā 2016. gadā.

Pēc ekspertu atzinuma, griķi vidēji tiek transportēti 60 km lielā attālumā pa 5 t vienā reizē.

Kaltēšanai izvēlēti 4 t%, jo 2016. gadā bija liels mitrums.

Kaltēšanas izmaksas atšķirās atkarībā no sarazotā produkcijas apjoma, mitruma un pakalpojuma sniedzēja izcenojuma likmēm.

Katrā saimniecībā saņemtie atbalsta veidi un lielumi attiecīgajam kultūraugam var atšķirties, jo saimniecība konkrēto platību var arī nepieteikt atbalsta saņemšanai. Ja saimniecība atrodas teritorijā, kurā ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi, ir iespējams saņemt arī atbalstu "Maksājumi apgabalos, kuros ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi", kā arī pieejami vēl citi atbalsta veidi.

Piemērojot izstrādāto tehnoloģiju konkrētai saimniecībai, ir jāveic korekcijas atbilstoši konkrētajiem saimniecības apstākļiem (augsnes auglība, iekultivētības pakāpe, nezaļainība, cenas u. c.).

GRIĶI (izmantojot saimniecības īpašumā esošo tehniku)

IENĒMUMI	Mēr- vienība	Pārtikai		Bioloģiski	
		Daudz.	Cena, EUR	Daudz.	Cena, EUR
Griķi	t	1.2	229.00	0.8	550.00
KOPĀ (1)			274.80		440.00
MAIŅĪGĀS IZMAKSAS IZEJVIELU IZMAKSAS					
Sēkla	kg	80	0.30	80	0.51
Mēslojums:					
Tīrvielā	kg		N:P ₂ O ₅ :K ₂ O (16:40:60)		N:P ₂ O ₅ :K ₂ O (39:21:74)
NPK 8:20:30+3S	kg	200	0.32	30	3.35
Kūtsmēsli	t				100.50
Augu aizsardzība:					12.40
Bioloģiskie AAL					153.70
KOPĀ (2)			88.00		153.70
MĀŠINU UN ROKU DARBA OPERĀCIJAS					
Minerālmēslu izkliešana	reizes	1	6.67	1	41.23
Kūtsmēslu izkliešana	reizes	1	15.86	2	31.72
Kultivēšana	reizes	1	17.20	1	11.12
Sējumu eocēšana	reizes	1	49.07	1	17.20
Sēšana	reizes	1	5.87	1	49.07
Kulšana	t	1	7.04	0.8	5.87
Tīrīšana (pakalpojums)	t	1	5.30	0.8	5.30
Kaltēšana (4 t%) (pakalpojums)	t	1	5.74	0.8	5.74
Transportis (5 t/60 km)	reizes	1	40.58	1	40.58
Aršana			168.75		217.17
KOPĀ (3)			256.75		370.87
KOPĀ MAIŅĪGĀS IZMAKSAS (4=2+3)			186.80		286.30
BRUTO SEGUMS 1 (5=1-2) (ieņēmumi-izejvielu izmaksas)			18.05		69.13
BRUTO SEGUMS 2 (6=1-4) (ieņēmumi-kopā mainīgās izmaksas)					
Vienotais platības maksājums (VPM)			62.46		62.46
Zajimāšanas maksājums			36.56		36.56
Atbalsta PPVA par platībām (APL)			4.27		4.27
Atbalsta PPVA par laukuogu platībām (ALA)			6.70		6.70
Bioloģiskās lauksaimniecības atbalsts					117.00
KOPĀ atbalsts (7)			109.99		226.99
BRUTO SEGUMS 3 (8=(1+7)-4) (ieņēmumi+atbalsts)-kopā mainīgās izmaksas)			128.04		296.12

Bruto seguma sastādīšanai izmantoti LLKC Augkopības nodaljas sniegtie dati.

Izstrādātais griķu bruto segums parāda vienu konkrētu audzēšanas tehnoloģiju, kas saskaņā ar ekspertu viedokli ir jāpielieto, lai šādos apstākļos iegūtu konkrēto ražību.

Pārtikas griķu cena ņemta no LR Centrālās statistikas pārvaldes cenu apkopojuma.

Bruto segums sastādīts griķiem, kas audzēti augsnē ar vidēju P un K nodrošinājumu. Augsnes skābums pH 6.0, tirdzniecības augsnē 2.0-2.5%.

Griķu sēklas izsējas daudzums izvēlēts pēc ekspertu ieteikuma. Mēslojuma daudzums griķiem izvēlēts tāds, lai sasniegtu optimālo ražas līmeni.

Bioloģiskajā audzēšanas variantā drīkst izmantot tikai bioloģiskos mēslošanas (kūtsmēsli, komposts) un augu aizsardzības līdzekļus.

Graudu tīrīšanas un kaltēšanas pakalpojumi tiek iegādāti no tehnisko pakalpojumu sniedzējiem, un to cenas ņemtas no LLKC apkopotajām tehnisko pakalpojumu vidējām cenām 2016. gadā. Pārējām tehniskajām operācijām piemērotas LLKC Inženier tehniskās nodaljas eksperta aprēķinātās izmaksas, kādas tās varētu būt, ja operācijas veic ar saimniecībā pieejamo tehniku (tehniskie parametri tiek pieņemti). Skaidrojumu par tehnisko izmaksu aprēķinu skatīt Ievadkrāstā. Pēc ekspertu atzinuma, griķi vidēji tiek transportēti 60 km lielā attālumā pa 5 t vienā reizē.

Kaltēšanai izvēlēti 4 t%, jo 2016. gadā bija liels mitrums. Kaltēšanas izmaksas atšķiras atkarībā no sarazotā produkcijas apjoma, mitruma un pakalpojuma sniedzēja izcenojuma likmēm.

Katrā saimniecībā saņemtie atbalsta veidi un lielumi attiecīgajam kultūraugam var atšķirties, jo saimniecība konkrēto platību var arī nepieteikt atbalsta saņemšanai. Ja saimniecība atrodas teritorijā, kurā ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi, ir iespējams saņemt arī atbalstu "Maksājumi apgabalos, kuros ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi", kā arī pieejami vēl citi atbalsta veidi.

Piemērojot izstrādāto tehnoloģiju konkrētai saimniecībai, ir jāveic korekcijas atbilstoši konkrētajiem saimniecības apstākļiem (augšnes auglība, iekultivētības pakāpe, nezāļainība, cenas u. c.).

KAŅEPES

	Mēr- vienība	Skiedrai	
		Daudz.	Cena, EUR
IEŅĒMUMI			
Kaņepes	t	5.0	150.00
KOPĀ (1)			750.00
MAINĪGĀS IZMAKSAS			
IZEJVIELU IZMAKSAS			
Sēkla (kodināta)	kg	45	4.33
Mēslojums:	kg		N:P ₂ O ₅ :K ₂ O (84:40:60)
Tīrvielā	kg	200	0.32
NPK 8:20:30+3S	kg	200	0.23
Amonija nitrāts	kg		
KOPĀ (2)			304.85
MAŠĪNU UN ROKU DARBA OPERĀCIJAS			
Minerālmēslu izkliešana	reizes	2	17.70
Kultivēšana	reizes	1	30.74
Sēšana	reizes	1	29.44
Kaņepju tīlināšana, apvēršana	reizes	1	15.00
Kaņepju plaušana	reizes	1	34.89
Transports kaņepju stiebrīņiem (5 t/80 km)	tkm	400	0.16
Aršana	reizes	1	50.01
KOPĀ (3)			259.48
KOPĀ MAINĪGĀS IZMAKSAS (4=2+3)			564.33
BRUTO SEGUMS 1 (5=1-2) (ieņēmumi-izejvielu izmaksas)			445.15
BRUTO SEGUMS 2 (6=1-4) (ieņēmumi-kopā mainīgās izmaksas)			185.67
ATBALSTS			
Vienotais platības maksājums (VPM)			62.46
Zaļināšanas maksājums			36.56
Atdalītais PPVA par platībām (APL)			4.27
Atdalītais PPVA par laukaugu platībām (ALA)			6.70
Brīvprātīgais saistītais atbalsts par proteinaugiem (SAP)			72.39
KOPĀ atbalsts (7)			182.38
BRUTO SEGUMS 3 (8=(1+7)-4) (ieņēmumi+atbalsts)-kopā mainīgās izmaksas)			368.05

Bruto seguma sastādīšanai izmantoti LLKC Augkopības nodaļas sniegtie dati.

Izstrādātais kaņepju bruto segums parāda vienu konkrētu audzēšanas tehnoloģiju, kas saskaņā ar ekspertu viedokli ir jāpielieto, lai šādos apstākļos iegūtu konkrēto ražību.

Bruto segums sastādīts kaņepēm, kas audzētas augsnē ar vidēju P un K nodrošinājumu. Augsnes skābums pH 6.5, trūdvielu saturs augsnē 2.0–2.5%.

Kaņepju sēklas izsējas daudzums izvēlēts pēc ekspertu ieteikuma.

Mēslojuma daudzums kaņepēm izvēlēts tāds, lai sasniegtu optimālo ražas līmeni.

Visi nepieciešamie pakalpojumi tiek iegādāti no tehnisko pakalpojumu sniedzējiem, un to cenas ņemtas no LLKC apkopotajām vidējām tehnisko pakalpojumu cenām Latvijā 2016. gadā.

Pēc ekspertu atzinuma, kaņepju stiebrīņi tiek transportēti 80 km attālumā pa 5 t vienā reizē.

Katrā saimniecībā saņemtie atbalsta veidi un lielumi attiecīgajam kultūraugam var atšķirties, jo saimniecība konkrēto platību var arī nepieteikt atbalsta saņemšanai. Ja saimniecība atrodas teritorijā, kurā ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi, ir iespējams saņemt arī atbalstu "Maksājumi apgabalos, kuros ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi", kā arī pieejami vēl citi atbalsta veidi.

Piemērojot izstrādāto tehnoloģiju konkrētai saimniecībai, ir jāveic korekcijas atbilstoši konkrētajiem saimniekošanas apstākļiem (augšnes auglība, iekultivētības pakāpe, nezāļainība, cenas u. c.).

LAUKA PUPAS

	Mēr- vienība	Intensīvi		Bioloģiski	
		Daudz.	Cena, EUR	Daudz.	Cena, EUR
IEŅĒMUMI					
Graudi	t	4.5	200.00	2.8	300.00
KOPĀ (1)			900.00		840.00
MAIŅĪGĀS IZMAKSAS					
IZEJVIELU IZMAKSAS					
Sēkla	kg	340	0.25	300	0.30
Mēslojums:					
Tīrvielā	kg	250	N:P ₂ O ₅ :K ₂ O (38:38:38)		N:P ₂ O ₅ :K ₂ O (46:25:87)
NPK 15:15:15+11S	kg	2	0.20		
Bors	l		2.62		
Kūtsmēsli	t			35	3.35
Augu aizsardzība:					
Herbicīdi			42.15		
Insekticīdi			17.87		
Fungicīdi			40.50		
Bioloģiskie AAL					24.80
KOPĀ (2)			240.76		232.05
MAŠINU UN ROKU DARBA OPERĀCIJAS					
Minerālmēsļu izkliešana	reizes	1	17.70		
Kūtsmēsļu izkliešana	t			35	2.71
Kultivēšana	reizes	1	30.74	2	30.74
Sēšana	reizes	1	29.44	1	29.44
Smidzināšana	reizes	3	20.33		
Graudu kulišana	reizes	1	62.95	1	62.95
Graudu tīrīšana	t	4.5	5.87	3	5.87
Graudu kaltēšana (4 t%)	t	4.5	5.30	3	5.30
Transports (20 t/60 km)	tkm	270	0.045	168	0.045
Pieveļšana	reizes	1	50.01	1	20.75
Aršana	reizes	1	50.01	1	50.01
KOPĀ (3)			385.80		402.84
KOPĀ MAIŅĪGĀS IZMAKSAS (4=2+3)			626.55		634.89
BRUTO SEGUMS 1 (5=1-2) (ieņēmumi-izejvielu izmaksas)			659.25		607.95
BRUTO SEGUMS 2 (6=1-4) (ieņēmumi-kopā mainīgās izmaksas)			273.45		205.11
ATBALSTS					
Vienotais platības maksājums (VPM)			62.46		62.46
Zaļmāšanas maksājums			36.56		36.56
Atbalsts PPVA par platībām (APL)			4.27		4.27
Atbalsts PPVA par laukuugau platībām (ALA)			6.70		6.70
Bioloģiskās lauksaimniecības atbalsts			72.39		97.00
Brīvprātīgais saistītais atbalsts par proteīnaugiem (SAP)					72.39
KOPĀ atbalsts (7)			182.38		279.38
BRUTO SEGUMS 3 (8=(1+7)-5) ((ieņēmumi+atbalsts)-kopā mainīgās izmaksas)			455.83		484.49

Bruto seguma sastādīšanai izmantoti LL.KC. Augkopības nodaljas sniegtie dati.

Izstrādātais lauka pupu bruto segums parāda vienu konkrētu audzēšanas tehnoloģiju, kas saskaņā ar ekspertu viedokli ir jāpielieto, lai šādos apstākļos iegūtu konkrēto ražību.

Bruto segums sastādīts lauka pupām, kas audzētas augsnē ar vidēju P un K nodrošinājumu. Augsnes skābums pH 6.5–7.0, trūsvielu saturs augsnē 2.0–2.5%.

Lauka pupu sēklas izsējas daudzums izvēlēts pēc ekspertu ieteikuma. Mēslojuma daudzums pupām izvēlēts tāds, lai sasniegtu optimālo ražas līmeni. Bioloģiskajā audzēšanas variantā drīkst izmantot tikai bioloģiskos mēslošanas (kūtsmēsli, komposts) un augu aizsardzības līdzekļus.

Visi nepieciešamie pakalpojumi tiek iegādāti no tehnisko pakalpojumu sniedzējiem, un to cenas ņemtas no LLKC apkopotajām vidējām tehnisko pakalpojumu cenām Latvijā 2016. gadā.

Pēc ekspertu atzinuma, lauka pupas vidēji tiek transportētas 60 km līnā attālumā pa 20 t vienā reizē.

Kaltēšanai izvēlēti 4 t%, jo 2016. gada bija liels mitrums. Kaltēšanas izmaksas atšķiras atkarībā no saražotā produkcijas apjoma, mitruma un pakalpojuma sniedzēja izcenojuma līkmēm.

Katrā saimniecībā saņemtie atbalsta veidi un lielumi attiecīgajam kultūraugam var atšķirties, jo saimniecība konkrēto platību var arī nepieteikt atbalsta saņemšanai. Ja saimniecība atrodas teritorijā, kurā ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi, ir iespējams saņemt arī atbalstu "Maksājumi apgabalos, kuros ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi", kā arī pieejami vēl citi atbalsta veidi.

Piemērojot izstrādāto tehnoloģiju konkrētai saimniecībai, ir jāveic korekcijas atbilstoši konkrētajiem saimniekošanas apstākļiem (augšnes augsība, iekultivēšanas pakāpe, nezāļainība, cenas u. c.).

LAUKA PUPAS (izmantojot saimniecības īpašumā esošo tehniku)

	Mēr- vienība	Intensīvi		Bioloģiski			
		Daudz.	Cena, EUR	Kopā, EUR	Daudz.	Cena, EUR	Kopā, EUR
IEŅĒMUMI	t	4.5	200.00	900.00	2.8	300.00	840.00
Graudi							
KOPĀ (1)			900.00			840.00	840.00
MAINĪGĀS IZMAKSAS IZEJVIELU IZMAKSAS							
Sēkla	kg	340	0.25	85.00	300	0.30	90.00
Mēslojums:							
Tirviela	kg	250	N:P ₂ O ₅ :K ₂ O (38:38:38)			N:P ₂ O ₅ :K ₂ O (46:25:87)	
NPk 15:15:15+11S	kg	2	0.20	50.00			
Bors	l	2	2.62	5.24			
Kūtsmēsli	t				35	3.35	117.25
Augu aizsardzība:							
Herbicīdi			42.15				
Insekticīdi			17.87				
Fungicīdi			40.50				
Bioloģiskie AAL							24.80
KOPĀ (2)			240.76				232.05
IMAŠĪNU UN ROKU DARBA OPERĀCIJAS							
Minerālmēsļu izkliešana	reizes	1	6.67	6.67	1	48.32	48.32
Kūtsmēsļu izkliešana	reizes	1	40.58	40.58	2	40.58	81.16
Kultivēšana	reizes	1	17.20	17.20	1	17.20	17.20
Sēšana	reizes	3	7.10	21.30			
Smidzināšana	reizes	1	49.07	49.07	1	49.07	49.07
Graudu kulišana	t	4.5	5.87	26.42	3	5.87	16.44
Graudu tīrīšana (pakalpojums)	t	4.5	5.30	95.40	3	5.30	59.36
Graudu kaltēšana (4 t%) (pakalpojums)	t	4.5	3.72	16.74	3	3.72	10.42
Transports (20 t/60 km)	t	4.5			1	15.83	15.83
Pieveišana	reizes	1	40.58	40.58	1	40.58	40.58
Aršana							
KOPĀ (3)			313.96				338.37
KOPĀ MAINĪGĀS IZMAKSAS (4=2+3)			554.71				570.42
BRUTO SEGUMS 1 (5=1-2) (ieņēmumi-izejvielu izmaksas)			659.25				607.95
BRUTO SEGUMS 2 (6=1-4) (ieņēmumi-kopā mainīgās izmaksas)			345.29				269.58
ATBALSTS							
Vienotais platības maksājums (VPM)			62.46				62.46
Zaļmāšanas maksājums			36.56				36.56
Ataļķais PPVA par platībām (APL)			4.27				4.27
Ataļķais PPVA par laukaugu platībām (ALA)			6.70				6.70
Bioloģiskās lauksaimniecības atbalsts			72.39				97.00
Brīvprātīgais saistītais atbalsts par proteīnaugiem (SAP)			182.38				72.39
KOPĀ atbalsts (7)							279.38
BRUTO SEGUMS 3 (8=(1+7)-5) ((ieņēmumi+atbalsts)-kopā mainīgās izmaksas)			527.67				548.96

Bruto seguma sastādīšanai izmantoti LL.KC Augkopības nodaļas sniegtie dati.

Izstrādātais lauka pupu bruto segums parāda vienu konkrētu audzēšanas tehnoloģiju, kas saskaņā ar ekspertu viedokli ir jāpielieto, lai šādos apstākļos iegūtu konkrēto ražību.

Bruto segums sastādīts lauka pupām, kas audzētas augsnē ar vidēju P un K nodrošinājumu. Augsnes skābums pH 6.5-7.0, trūdvielu saturs augsnē 2.0- 2.5%.

Lauka pupu sēklas izsējas daudzums izvēlēts pēc ekspertu ieteikuma.
Mēslojuma daudzums pupām izvēlēts tāds, lai sasniegtu optimālo ražas līmeni.
Bioloģiskajā audzēšanas variantā drīkst izmantot tikai bioloģiskos mēslošanas (kūtsmēsli, komposts) un augu aizsardzības līdzekļus.

Graudu tīrīšanas un kaltēšanas pakalpojumi tiek iegādāti no tehnisko pakalpojumu sniedzējiem, un to cenas ņemtas no LL.KC apkopotajām tehnisko pakalpojumu vidējām cenām 2016. gadā.
Pārējām tehniskajām operācijām piemērotas LL.KC Inženiertehnikas nodaļas eksperta aprēķinātās izmaksas, kādas tās varētu būt, ja operācijas veic ar saimniecībā pieejamo tehniku (tehniskie parametri tiek pieņemti pēc biežāk lietotajiem).

Skaidrojumu par tehnisko izmaksu aprēķinu skatīt levdzīvē. Pēc ekspertu atzinuma, lauku pupas vidēji tiek transportētas 60 km lielā attālumā pa 20 t vienā reizē.

Kaltēšanai izvēlēti 4 t%, jo 2016. gadā bija liels mitrums.
Kaltēšanas izmaksas atšķīrās atkarībā no sarazotā produkcijas apjoma, mitruma un pakalpojuma sniedzēja izcenojuma līkmēm.

Katrā saimniecībā saņemtie atbalsta veidi un lielumi attiecīgajam kultūraugam var atšķirties, jo saimniecība konkrēto platību var arī nepieteikt atbalsta saņemšanai. Ja saimniecība atrodas teritorijā, kurā ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi, ir iespējams saņemt arī atbalstu "Maksājumi apgabalos, kuros ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi", kā arī pieejami vēl citi atbalsta veidi.

Piemērojot izstrādāto tehnoloģiju konkrētai saimniecībai, ir jāveic korekcijas atbilstoši konkrētajiem saimniecības apstākļiem (augšnes auglība, iekultivētības pakāpe, nezāļainība, cenas u. c.).

LINI

	Mēr- vienība	Eļļai		
		Daudz.	Cena, EUR	Kopā, EUR
IEŅĒMUMI				
Linsēklas	t	2	315.00	630.00
KOPĀ (1)				630.00
MAIŅĪGĀS IZMAKSAS				
IZEJVIELU IZMAKSAS				
Sēkla (kodināta)	kg	70	1.85	129.50
Mēslojums:				
Tīrviela	kg	N:P ₂ O ₅ :K ₂ O (72:30:30)		
NPK15:15+11S	kg	200	0.20	40.00
Amonija sulfāts	kg	200	0.30	60.00
Bors	l	2	2.62	5.24
Augu aizsardzība:				
Herbicīdi				9.24
Insekticīdi				3.62
KOPĀ (2)				247.60
MAŠĪNU UN ROKU DARBA OPERĀCIJAS				
Minerālmēslu izkliešana	reizes	2	17.70	35.40
Kultivēšana	reizes	1	30.74	30.74
Sēšana	reizes	1	29.44	29.44
Smidzināšana	reizes	2	20.33	40.66
Linu kulšana	reizes	1	115.00	115.00
Transports linu sēklai (5 t/80 km)	tkm	160	0.16	25.60
Sēkļu kaltēšana (4 t%)	t	2	5.30	42.40
Sēkļu tīrīšana	t	2	5.87	11.74
Aršana	reizes	1	50.01	50.01
KOPĀ (3)				380.99
KOPĀ MAIŅĪGĀS IZMAKSAS (4=2+3)				628.59
BRUTO SEGUMS 1 (5=1-2) (ieņēmumi-izejvielu izmaksas)				382.40
BRUTO SEGUMS 2 (6=1-4) (ieņēmumi-kopā mainīgās izmaksas)				1.41
ATBALSTS				
Vienotais platības maksājums (VPM)				62.46
Zaļināšanas maksājums				36.56
Atdalītais PPVA par platībām (APL)				4.27
Atdalītais PPVA par laukaugu platībām (ALA)				6.70
KOPĀ atbalsts (7)				109.99
BRUTO SEGUMS 3 (8=(1+7)-4) ((ieņēmumi+atbalsts)-kopā mainīgās izmaksas)				111.40

Izstrādātais linu bruto segums parāda vienu konkrētu audzēšanas tehnoloģiju, kas saskaņā ar ekspertu viedokli ir jāpielieto, lai šādos apstākļos iegūtu konkrēto ražību.

Bruto segums sastādīts līnēm, kas audzēti augsnē ar vidēju P un K nodrošinājumu. Augsnes skābums pH 6.5, trūdvielu saturs augsnē 2.0–2.5%.

Linu sēklas izsējas daudzums izvēlēts pēc ekspertu ieteikuma.
Mēslojuma daudzums līnēm izvēlēts tāds, lai sasniegtu optimālo ražas līmeni.

Visi nepieciešamie pakalpojumi tiek iegādāti no tehnisko pakalpojumu sniedzējiem, un to cenas ņemtas no LLKC apkopotajām vidējām tehnisko pakalpojumu cenām Latvijā 2016. gadā.

Pēc ekspertu atzinuma, linu sēklas vidēji tiek transportētas 80 km lielā attālumā pa 5 t vienā reizē. Kaltēšanai izvēlēti 4 t%, jo 2016. gadā bija liels mitrums. Kaltēšanas izmaksas atšķirās atkarībā no saražotā produkcijas apjoma, mitruma un pakalpojuma sniedzēja izcenojuma likmēm.

Katrā saimniecībā saņemtie atbalsta veidi un lielumi attiecīgajam kultūraugam var atšķirties, jo saimniecība konkrēto platību var arī nepieteikt atbalsta saņemšanai. Ja saimniecība atrodas teritorijā, kurā ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi, ir iespējams saņemt arī atbalstu "Maksājumi apgabalos, kuros ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi", kā arī pieejami vēl citi atbalsta veidi.

Piemērojot izstrādāto tehnoloģiju konkrētai saimniecībai, ir jāveic korekcijas atbilstoši konkrētajiem saimniekošanas apstākļiem (augšnes auglība, iekultivētības pakāpe, nezāļainība, cenas u. c.).

Bruto seguma sastādīšanai izmantoti LLKC Augkopības nodaļas sniegtie dati.

PAPUVE

	Mēr- vienība	Intensīvi (ķīmiskā)		Bioloģiski	
		Daudz.	Cena, EUR	Daudz.	Cena, EUR
MAINĪGĀS IZMAKSAS					
IZEJVIELU IZMAKSAS					
Augu aizsardzība: Glifosāti			10.80		
KOPĀ (1)			10.80		
MAŠĪNU UN ROKU DARBA OPERĀCIJAS					
Smidzināšana	reizes	1	20.33		61.48
Kultivēšana	reizes				50.01
Aršana	reizes	1	50.01		50.01
KOPĀ (2)			70.34		111.49
KOPĀ MAINĪGĀS IZMAKSAS (3=1+2)			81.14		111.49
BRUTO SEGUMS 1 (4=1-2) (ieņēmumi-izejvielu izmaksas)			-10.80		
BRUTO SEGUMS 2 (6=1-4) (ieņēmumi-kopā mainīgās izmaksas)			-81.14		-111.49
ATBALSTS					
Vienotais platības maksājums (VPM)			62.46		62.46
Zaļināšanas maksājums			36.56		36.56
Bioloģiskās lauksaimniecības atbalsts					97.00
KOPĀ atbalsts (7)			99.02		196.02
BRUTO SEGUMS 3 (8=(1+7)-5) (ieņēmumi+atbalsts)-kopā mainīgās izmaksas)			17.88		84.53

Izstrādātais papuves bruto segums, parāda vienu konkrētu apstrādes tehnoloģiju, kas saskaņā ar eksperimentu viedokli ir jāpielieto, lai šādos apstākļos sagatavotu augsni sējai.

Visi nepieciešamie pakalpojumi tiek iegādāti no tehnisko pakalpojumu sniedzējiem, un to cenas ņemtas no LLKC apkopotajām vidējām tehnisko pakalpojumu cenām Latvijā 2016. gadā.

Katrā saimniecībā saņemtie atbalsta veidi un lielumi attiecīgajam kultūraugam var atšķirties, jo saimniecība konkrēto platību var arī nepieteikt atbalsta saņemšanai. Ja saimniecība atrodas teritorijā, kurā ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi, ir iespējams saņemt arī atbalstu "Maksājumi apgabalos, kuros ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi", kā arī pieejami vēl citi atbalsta veidi.

Piemērojot izstrādāto tehnoloģiju konkrētai saimniecībai, ir jāveic korekcijas atbilstoši konkrētajiem saimniekošanas apstākļiem (iekultivētības pakāpe, nezaļainība, cenas u. c.).

Bruto seguma sastādīšanai izmantoti LLKC Augkopības nodaļas sniegtie dati.

PAPUVE (izmantojot saimniecības īpašumā esošo tehniku)

	Mēr- vienība	Intensīvi (ķīmiskā)		Bioloģiski	
		Daudz.	Cena, EUR	Daudz.	Cena, EUR
MAINĪGĀS IZMAKSAS					
IZEJVIELU IZMAKSAS					
Augu aizsardzība: Glifosāti			10.80		
KOPĀ (1)			10.80		
MAŠĪNU UN ROKU DARBA OPERĀCIJAS					
Smidzināšana	reizes	1	7.10		
Kultivēšana	reizes			2	15.86
Aršana	reizes	1	40.58	1	40.58
KOPĀ (2)			47.68		72.30
KOPĀ MAINĪGĀS IZMAKSAS (3=1+2)			58.48		72.30
BRUTO SEGUMS 1 (4=1-2) (ieņēmumi-izejvielu izmaksas)			-10.80		
BRUTO SEGUMS 2 (6=1-4) (ieņēmumi-kopā mainīgās izmaksas)			-58.48		-72.30
ATBALSTS					
Vienotais platības maksājums (VPM)			62.46		62.46
Zaļināšanas maksājums			36.56		36.56
Bioloģiskās lauksaimniecības atbalsts					97.00
KOPĀ atbalsts (7)			99.02		196.02
BRUTO SEGUMS 3 (8=(1+7)-5) (ieņēmumi+atbalsts)-kopā mainīgās izmaksas)			40.54		123.72

Izstrādātais papuves bruto segums parāda vienu konkrētu apstrādes tehnoloģiju, kas saskaņā ar ekspertu viedokli ir jāpielieto, lai šādos apstākļos sagatavotu augsnī sējai.

Tehniskajām operācijām piemērotas LLC Inženierietniskās nodaljas eksperta aprēķinātās izmaksas, kādas tās varētu būt, ja operācijas veic ar saimniecībā pieejamo tehniku (tehniskie parametri tiek pieņemti pēc biežāk lietotajiem). Skaidrojumu par tehnisko izmaksu aprēķinu skatīt levadprakstā.

Katrā saimniecībā saņemtie atbalsta veidi un lielumi attiecīgajam kultūraugam var atšķirties, jo saimniecība konkrēto platību var arī nepieteikt atbalsta saņemšanai. Ja saimniecība atrodas teritorijā, kurā ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi, ir iespējams saņemt arī atbalstu "Maksājumi apgabalos, kuros ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi", kā arī pieejami vēl citi atbalsta veidi.

Piemērojot izstrādāto tehnoloģiju konkrētai saimniecībai, ir jāveic korekcijas atbilstoši konkrētajiem saimniecības apstākļiem (iekultivētības pakāpe, nezāļainība, cenas u. c.).

Bruto seguma sastādīšanai izmantoti LLC Augkopības nodaļas sniegtie dati.

RAPŠI

	Mēr- vienība	Vasaras rapši		Ziemas rapši		Ziemas rapši - minimālā augsnes apstrāde	
		Daudz.	Cena, EUR	Kopā, EUR	Daudz.	Cena, EUR	Kopā, EUR
IEŅĒMUMI							
Sēkļa	t	2.2	352.00	774.40	3.5	352.00	1232.00
KOPĀ (1)			774.40	774.40		1232.00	1056.00
MAINĪGĀS IZMAKSAS							
IZEJVIELU IZMAKSAS							
Sēkļa (kodināta)	kg	4	7.50	30.00	3	16.67	50.01
Mēslojums:	kg		N:P ₂ O ₅ :K ₂ O (137:38:38)			N:P ₂ O ₅ :K ₂ O (168:60:90)	
Tirviela	kg				300	0.32	96.00
Rudens:							
NPK 8:20:30+3S	kg						60.00
Pavasaris:							
NPK 15:15:15+11S	kg	250	0.20	50.00	200	0.30	60.00
Amonija sulfāts	kg	150	0.30	45.00	300	0.23	69.00
Amonija nitrāts	kg	200	0.23	46.00	300	0.23	69.00
Bors	kg	3	2.62	7.86	4	2.62	10.48
Augu aizsardzība:							
Rudens:							
Herbicīdi				33.00			63.12
Fungicīdi				6.61			16.31
Pavasaris:							
Herbicīdi							17.87
Insekticīdi				6.61			34.90
Fungicīdi				16.31			34.90
KOPĀ (2)			234.78	234.78		417.69	417.69
MAŠINU UN ROKU DARBA OPERĀCIJAS							
Mīnērāmēslu izkliešana	reizes	3	17.70	53.10	3	17.70	53.10
Augsnes kombinētā pirmsējas apstrāde	reizes	1	39.07	39.07	1	39.07	39.07
Sēšana	reizes	1	29.44	29.44	1	29.44	29.44
Smidzināšana	reizes	4	20.33	81.32	4	20.33	81.32
Kulšana	reizes	1	70.90	70.90	1	70.90	70.90
Transports (20 t/100 km)	tkm	220	0.045	9.90	350	0.045	15.75
Sēkļu tīrīšana	t	2.2	5.87	12.91	3.5	5.87	20.55
Sēkļu kaitēšana (4 t%)	t	2.2	5.30	46.64	3.5	5.30	74.20
Aišana	reizes	1	50.01	50.01	1	50.01	50.01
KOPĀ (3)			393.29	393.29		434.34	368.54
KOPĀ MAINĪGĀS IZMAKSAS (4=2+3)			628.07	628.07		852.03	786.23
BRUTO SEGUMS 1 (5=1-2) (ieņēmumi-izejvielu izmaksas)			539.62	539.62		814.31	638.31
BRUTO SEGUMS 2 (6=1-4) (ieņēmumi-kopā mainīgās izmaksas)			146.33	146.33		379.98	269.77
ATBALSTS							
Vienotais platības maksājums (VPM)			62.46	62.46		62.46	62.46
Zaļināšanas maksājums			36.56	36.56		36.56	36.56
Atbalsts PPVA par platībām (APL)			4.27	4.27		4.27	4.27
Atbalsts PPVA par lauku augu platībām (ALA)			6.70	6.70		6.70	6.70
Brīvprātīgs saistītais atbalsts par vasaras rapši (SVR)			80.54	80.54		80.54	80.54
KOPĀ atbalsts (7)			190.53	190.53		109.99	109.99
BRUTO SEGUMS 3 (6=(1+7)-4) (ieņēmumi+atbalsts)-kopā mainīgās izmaksas)			336.86	336.86		489.97	379.76

Bruto seguma sastādīšanai izmantoti L.L.K.C. Augkopības nodaljas sniegtie dati.

Izstrādātais rapšu bruto segums parāda vienu konkrētu audzēšanas tehnoloģiju, kas saskaņā ar ekspertu viedokli ir jāpielieto, lai šādos apstākļos iegūtu konkrēto ražību.

Bruto segums sastādīts rapšiem, kas audzēti augsnē ar vidēju P un K nodrošinājumu. Augsnes skābums pH 6.5–7.0, trūdievielu saturs augsnē 2.0–2.5%.

Rapšu cena ņemta no Valsts agrārās ekonomikas institūta cenu apkopojuma.

Rapšu sēklas izsējas daudzums izvēlēts pēc ekspertu ieteikuma. Mēslojuma daudzums rapšiem izvēlēts tāds, lai sasniegtu optimālo ražas līmeni.

Vīsi nepieciešamie pakalpojumi tiek iegādāti no tehnisko pakalpojumu sniedzējiem, un to cenas ņemtas no L.L.K.C. apkopotajām vidējām tehnisko pakalpojumu cenām Latvijā 2016. gadā. Pēc ekspertu atzinuma, rapši vidēji tiek transportēti 100 km lielā attālumā pa 20 t vienā reizē.

Kaitēšanai izvēlēti 4 t%, jo 2016. gadā bija liels mitrums. Kaitēšanas izmaksas atšķiras atkarībā no sarazotā produkcijas apjoma, mitruma un pakalpojuma sniedzēja izcenojuma līkēm.

Katrā saimniecībā saņemtie atbalsta veidi un lielumi attiecīgajam kultūraugam var atšķirties, jo saimniecība konkrēto platību var arī nepieteikt atbalsta saņemšanai. Ja saimniecība atrodas teritorijā, kurā ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi, ir iespējams saņemt arī atbalstu "Maksājumi apgabatos, kuros ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi", kā arī pieejami vēl citi atbalsta veidi.

Piemērojot izstrādāto tehnoloģiju konkrētai saimniecībai, ir jāveic korekcijas atbilstoši konkrētajiem saimniecības apstākļiem (augšnes auglība, iekultivētības pakāpe, nezāļainība, cenas u. c.).

RAPŠI (izmantojot saimniecības īpašumā esošo tehniku)

IEŅĒMUMI	Mēr- vienība	Vasaras rapši		Ziemas rapši		Ziemas rapši - Minimālā augsnes apstrāde				
		Daudz.	Cena, EUR	Kopā, EUR	Daudz.	Cena, EUR	Kopā, EUR	Daudz.	Cena, EUR	Kopā, EUR
Sēkļa	t	2.2	352.00	774.40	3.5	352.00	1232.00	3.0	352.00	1056.00
KOPĀ (1)				774.40			1232.00			1056.00
MAINĪGĀS IZMAKSAS										
IZEJVIELU IZMAKSAS										
Sēkļa (kodināta)	kg	4	7.50	30.00	3	16.67	50.01	3	16.67	50.01
Mēslojums:	kg									
Tirviela	kg									
Rudens:										
NPK 8:20:30+3S	kg	300	0.32	96.00	300	0.32	96.00	300	0.32	96.00
Pavasaris:										
NPK 15:15:15+11S	kg	250	0.20	50.00	200	0.30	60.00	200	0.30	60.00
Amonija sulfāts	kg	150	0.30	45.00	300	0.23	69.00	300	0.23	69.00
Amonija nitrāts	kg	200	0.23	46.00	4	2.62	10.48	4	2.62	10.48
Bors	kg	3	7.86	23.58						
Augu aizsardzība:										
Rudens:										
Herbicīdi										
Fungicīdi										
Pavasaris:										
Herbicīdi				33.00			17.87			17.87
Insekticīdi				6.61			34.90			34.90
Fungicīdi				16.31			417.69			417.69
KOPĀ (2)				234.78			417.69			417.69
MAŠĪNU UN ROKU DARBA OPERĀCIJAS										
Minerālmēslu izkliedēšana	reizes	3	6.67	20.01	3	6.67	20.01	3	6.67	20.01
Augsnes kombinētā pirmsējas apstrāde (pakaļpojums)	reizes	1	42.18	42.18	1	42.18	42.18	1	42.18	42.18
Sēšana	reizes	1	17.20	17.20	1	17.20	17.20	1	17.20	17.20
Smidzināšana	reizes	4	7.10	28.40	4	7.10	28.40	4	7.10	28.40
Kulšana	reizes	1	49.07	49.07	1	49.07	49.07	1	49.07	49.07
Transports (20 t/100 km)	t	2.2	3.72	8.18	3.5	3.72	13.02	3.0	3.72	11.16
Sēkļu tīršana (pakaļpojums)	t	2.2	5.87	12.91	3.5	5.87	20.55	3.0	5.87	17.61
Sēkļu kaltēšana (4 t%) (pakaļpojums)	t	2.2	5.30	46.64	3.5	5.30	74.20	3.0	5.30	63.60
Aršana	reizes	1	40.58	40.58	1	40.58	40.58	1	40.58	40.58
KOPĀ (3)				255.18			305.21			249.23
KOPĀ MAINĪGĀS IZMAKSAS (4=2+3)				499.96			722.90			666.92
BRUTO SEGUMS 1 (5=1-2) (ieņēmumi-izejvielu izmaksas)				539.62			814.31			638.31
BRUTO SEGUMS 2 (6=1-4) (ieņēmumi-kopā mainīgās izmaksas)				274.44			509.11			389.08
ATBALSTS										
Vienotais platības maksājums (VPM)				62.46			62.46			62.46
Zaļināšanas maksājums				36.56			36.56			36.56
Atbalsts PPVA par platībām (APL)				4.27			4.27			4.27
Atbalsts PPVA par laukuugņu platībām (ALA)				6.70			6.70			6.70
Brīvprātīgs saistītais atbalsts par vasaras rapši (SVR)				80.54			80.54			80.54
KOPĀ atbalsts (7)				190.53			109.99			109.99
BRUTO SEGUMS 3 (8=(1+7)-4) (ieņēmumi-atbalsts)-kopā mainīgās izmaksas)				484.97			619.10			499.07

Bruto seguma sastādīšanai izmantoti LLKC Augkopības nodalās sniegtie dati.

Izstrādātais rapšu bruto segums parāda vienu konkrētu audzēšanas tehnoloģiju, kas saskaņā ar ekspertu viedokli ir jāpielieto, lai šādos apstākļos iegūtu konkrēto ražību.

Bruto segums sastādīts rapšiem, kas audzēti augsnē ar vidiņu P un K nodrošinājumu. Augsnes skābums pH 6.5-7.0, tirdzniecības saturu augsnē 2.0-2.5%.

Rapšu cena ņemta no Valsts Agrārās Ekonomikas Institūta cenu apkopojuma.

Rapšu sēklas izsejas daudzums izvēlēts pēc ekspertu ieteikuma. Mēslojuma daudzums rapšiem izvēlēts tāds, lai sasniegtu optimālo ražas līmeni.

Graudu tīršanas un kaltēšanas pakalpojumi tiek iegādāti no tehnisko pakalpojumu sniedzējiem, un to cenas ņemtas no LLKC apkopotajām tehnisko pakalpojumu viedējām cenām 2016. gadā. Parējām tehniskajām operācijām piemērotas LLKC inženierietehniskās nodalās ekspertu aprēķinātās izmaksas, kādas tās varētu būt, ja operācijas veic ar saimniecībā pieejamo tehniku (tehniskie parametri tiek ņemti pēc biežāk lietotajiem). Skaidrojumu par tehnisko izmaksu aprēķinu skatīt levedrakstā. Pēc ekspertu atzīmuma, rapši viedēji tiek transportēti 100 km lielā attālumā pa 20 t vienā reizē. Kaltēšanai izvēlēti 4 t%, jo 2016. gadā bija liels mitrums. Kaltēšanas izmaksas atšķirās atkarībā no sarazotā produkcijas apjoma, mitruma un pakalpojuma sniedzēja izcenojuma likmēm.

Katrā saimniecībā saņemtie atbalsta veidi un lielumi attiecīgajam kultūraugam var atšķirties, jo saimniecība konkrēto platību var arī neapleikt atbalsta saņemšanai. Ja saimniecība atrodas teritorijā, kurā ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi, ir iespējams saņemt arī atbalstu "Maksājumi apgabalos, kuros ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi", kā arī pieejami vēl citi atbalsta veidi.

Piemērojot izstrādāto tehnoloģiju konkrētai saimniecībai, ir jāveic korekcijas atbilstoši konkrētajiem saimniecības apstākļiem (augšnes auglība, iekultivētības pakāpe, nezāļainība, cenas u. c.).

RUDZI

	Mēr- vienība	Intensīvi		Minimālā augsnes apstrāde		Bioloģiski		
		Daudz.	Cena, EUR	Daudz.	Kopā, EUR	Daudz.	Cena, EUR	Kopā, EUR
IEŅĒMUMI								
Graudi	t	5.2	116.00	4.7	116.00	3.0	116.00	348.00
KOPĀ (1)			603.20		545.20			348.00
			603.20		545.20			348.00
MAINĪGĀS IZMAKSAS								
IZEJVIELU IZMAKSAS								
Sēkla	kg	160	0.18	160	0.18	170	0.20	34.00
Mēslojums:								
Tirvielā	kg		N:P ₂ O ₅ :K ₂ O (101:50:75)		N:P ₂ O ₅ :K ₂ O (101:50:75)		N:P ₂ O ₅ :K ₂ O (52:28:99)	
Rudens:								
Kūtsmēsli	t		0.32	200	0.32	40	3.35	134.00
NPK 8:20:30	kg	200	0.32	200	0.32			
Pavasaris:								
Amonija nitrāts 34	kg	250	0.23	250	0.23			
Augu aizsardzība:								
Rudens:								
Kodne			4.56		4.56			
Herbicīdi			9.17		9.17			
Pavasaris:								
Herbicīdi			11.40		11.40			
Insekticīdi			17.50		17.50			
Fungicīdi			19.00		19.00			
Retardanti								
Bioloģiskie AAL								
KOPĀ (2)			211.93		217.41			39.24
			211.93		217.41			207.24
IMASĪNU UN ROKU DARBU OPERĀCIJAS								
Minerālmēslu izkliešana	reizes	2	17.70	2	17.70	40	2.71	108.40
Kūtsmēslu izkliešana	t		35.40		35.40		30.74	61.48
Kultivēšana	reizes	1	30.74		30.74	2	18.42	36.84
Sējumu ecēšana	reizes	1	29.44		29.44	2	29.44	29.44
Sēšana	reizes	1	29.44		29.44	1		
Kombinētā augsnes apstrāde+sēja								
Smidzināšana	reizes	2	20.33		42.18			
Graudu kulisana	reizes	1	62.95		60.99			
Graudu tīršana	t	5.2	5.87		62.95	1	62.95	62.95
Graudu kaltēšana (4 t%)	t	5.2	5.30		26.42	2.5	5.87	14.68
Transports (20 t/60 km)	tkm	312	0.045		95.40	2.5	5.30	53.00
Aršana	reizes	1	50.01		12.69	180	0.045	8.10
KOPĀ (3)			404.00		336.03	1	50.01	50.01
			404.00		336.03			424.90
KOPĀ MAINĪGĀS IZMAKSAS (4=2+3)			615.93		553.44			632.14
BRUTO SEGUMS 1 (5=1-2) (ieņēmumi-izejvielu izmaksas)			391.27		327.79			140.76
BRUTO SEGUMS 2 (6=1-4) (ieņēmumi-kopā mainīgās izmaksas)			-12.73		-8.24			-284.14
ATBALSTS								
Vienotais platības maksājums (VPM)			62.46		62.46			62.46
Zaļināšanas maksājums			36.56		36.56			36.56
Atdalītais PPVA par platībām (APL)			4.27		4.27			4.27
Atdalītais PPVA par lauku augu platībām (ALA)			6.70		6.70			6.70
Bioloģiskās lauksaimniecības atbalsts								
KOPĀ (7)			109.99		109.99			117.00
			109.99		109.99			226.99
BRUTO SEGUMS 3 (8=(1+7)-4) (ieņēmumi+atbalsts)-kopā mainīgās izmaksas)			97.26		101.75			-57.15

Bruto seguma sastādīšanai izmantoti LLKC Augkopības nodaljas sniegtie dati.

Izstrādātais rudzu bruto segums parāda vienu konkrētu audzēšanas tehnoloģiju, kas saskaņā ar ekspertu viedokli ir jāpielieto, lai šādos apstākļos iegūtu konkrēto ražību.

Bruto segums sastādīts rudziem, kas audzēti augsnē ar vidēju P un K nodrošinājumu. Augsnes skābums pH 6,5-7,0, trūdvielu saturs augsnē 2,0-2,5%.

Rudzu cena intensīvajā un minimālās augsnes apstrādes variantā ņemta no Eiropas Komisijas cenu apkopojuma.

Rudzu sēklas izsējas daudzums izvēlēts pēc ekspertu ieteikuma. Mēslojuma daudzums rudziem izvēlēts tāds, lai sasniegtu optimālo ražas līmeni. Bioloģiskajā audzēšanas variantā drīkst izmantot tikai bioloģiskos mēslošanas (kūtsmēsli, komposti) un augu aizsardzības līdzekļus.

Visi nepieciešamie pakalpojumi tiek iegādāti no tehnisko pakalpojumu sniedzējiem, un to cenas ņemtas no LLKC apkopotajām vidējām tehnisko pakalpojumu cenām Latvijā 2016. gadā.

Pēc ekspertu atziņuma, rudzi vidēji tiek transportēti 60 km lielā attālumā pa 20 t vienā reizē. Graudu kaltēšanai izvēlēti 4 t%, jo 2016. gadā bija liels mitrums. Kaltēšanas izmaksas atšķiras atkarībā no sarazotā produkcijas apjoma, mitruma un pakalpojuma sniedzēja izcenojuma līkmēm.

Katrā saimniecībā saņemtie atbalsta veidi un lielumi attiecīgajam kultūraugam var atšķirties, jo saimniecība konkrēto platību var arī nepieteikt atbalsta saņemšanai. Ja saimniecība atrodas teritorijā, kurā ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi, ir iespējams saņemt arī atbalstu "Maksājumi apgabalos, kuros ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi", kā arī pieejami vēl citi atbalsta veidi.

Piemērojot izstrādāto tehnoloģiju konkrētai saimniecībai, ir jāveic korekcijas atbilstoši konkrētajiem saimniecības apstākļiem (augšnes auglība, iekultivētības pakāpe, nezāļainība, cenas u. c.).

RUDZI (izmantojot saimniecības īpašumā esošo tehniku)

	Mēr- vienība	Intensīvi		Minimālā augsnes apstrāde		Bioloģiski				
		Daudz.	Cena, EUR	Kopā, EUR	Daudz.	Cena, EUR	Kopā, EUR	Daudz.	Cena, EUR	Kopā, EUR
IEŅĒMUMI										
Graudi	t	5.2	116.00	603.20	4.7	116.00	545.20	3.0	116.00	348.00
KOPĀ (1)			603.20	603.20		545.20				348.00
MAINĪGĀS IZMAKSAS										
IZEJVIELU IZMAKSAS										
Sēkla	kg	160	0.18	28.80	160	0.18	28.80	170	0.20	34.00
Mēslojums:										
Tirviela	kg									
Rudens:										
Kūtsmēsli	t									
NPK 8:20:30	kg	200	0.32	64.00	200	0.32	64.00	40	3.35	134.00
Pavasaris:										
Amonija nitrāts 34	kg	250	0.23	57.50	250	0.23	57.50			
Augu aizsardzība:										
Rudens:										
Kodne				4.56			4.56			
Herbicīdi				9.17			9.17			
Pavasaris:										
Herbicīdi				11.40			11.40			
Insekticīdi				17.50			17.50			
Fungicīdi				19.00			19.00			
Retardanti										
Bioloģiskie AAL										
KOPĀ (2)			211.93	211.93		217.41	217.41			39.24
MĀŠĪNU UN ROKU DARBŪ OPERĀCIJAS										
Minerālmēsļu izkliešana	reizes	2	6.67	13.34	2	6.67	13.34	1	54.73	54.73
Kūtsmēsļu izkliešana	reizes	1	15.86	15.86				2	15.86	31.72
Kultivēšana	reizes	1	17.20	17.20				2	11.12	22.24
Sējumu ecēšana	reizes	1			1	37.21	37.21	1	17.20	17.20
Sēšana					3	7.10	21.30			
Kombinētā augsnes apstrāde+sēja	reizes	2	7.10	14.20	1	49.07	49.07	1	49.07	49.07
Smidzināšana	reizes	1	49.07	49.07	1	5.87	5.87	2.5	5.87	14.68
Graudu kulisana	t	5	5.87	30.52	4.7	5.30	27.59	2.5	5.30	53.00
Graudu tīršana (pakalpojums)	t	5	5.30	110.24	4.7	5.30	99.64	2.5	3.72	9.30
Graudu kaltēšana (4 t%) (pakalpojums)	t	5	3.72	19.34	4.7	3.72	17.48	1	40.58	40.58
Transports (20 t/60 km)	reizes	1	40.58	40.58						
Aišana										
KOPĀ (3)			310.36	310.36		265.63	265.63			292.52
KOPĀ MAINĪGĀS IZMAKSAS (4=2+3)			522.29	522.29		483.04	483.04			499.76
BRUTO SEGUMS 1 (5=1-2) (ieņēmumi-izejvielu izmaksas)			391.27	391.27		327.79	327.79			140.76
BRUTO SEGUMS 2 (6=1-4) (ieņēmumi-kopā mainīgās izmaksas)			80.91	80.91		62.16	62.16			-151.76
ATBALSTS										
Vienotais platības maksājums (VPM)			62.46	62.46		62.46	62.46			62.46
Zaļināšanas maksājums			36.56	36.56		36.56	36.56			36.56
Atbalsts PPVA par platībām (APL)			4.27	4.27		4.27	4.27			4.27
Atbalsts PPVA par lauku augu platībām (ALA)			6.70	6.70		6.70	6.70			6.70
Bioloģiskās lauksaimniecības atbalsts										
KOPĀ (7)			109.99	109.99		109.99	109.99			117.00
BRUTO SEGUMS 3 (8=(1+7)-4) (ieņēmumi+atbalsts)-kopā mainīgās izmaksas)			190.90	190.90		172.15	172.15			75.24

Izstrādātais rudzu bruto segums parāda vienu konkrētu audzēšanas tehnoloģiju, kas saskaņā ar ekspertu viedokli ir jāpielieto, lai šādos apstākļos iegūtu konkrēto ražību.

Bruto segums sastādīts rudziem, kas audzēti augsnē ar vidēju P un K nodrošinājumu. Augsnes skābums pH 6.5-7.0, tūrvielu saturs augsnē 2.0-2.5%.

Rudzu cena intensīvajā un minimālās augsnes apstrādes variantā ņemta no Eiropas Komisijas cenu apkopojuma.

Rudzu sēklas izsējas daudzums izvēlēts pēc ekspertu ieteikuma.
Mēslojuma daudzums rudziem izvēlēts tāds, lai sasniegtu optimālo ražas līmeni.
Bioloģiskajā audzēšanas variantā drīkst izmantot tikai bioloģiskos mēslošanas (kūtsmēsli, komposts) un augu aizsardzības līdzekļus.

Graudu tīršanas un kaltēšanas pakalpojumi tiek iegādāti no tehnisko pakalpojumu sniedzējiem, un to cenas ņemtas no LLKC apkopotajām tehnisko pakalpojumu vidējām cenām 2016. gadā. Pārējām tehniskajām operācijām piemērotas LLKC Inženiertehniskās nodaļas eksperta aprēķinātās izmaksas, kādas tās varētu būt, ja operācijas veic ar saimniecībā pieejamo tehniku (tehniskie parametri tiek pieņemti pēc biežāk lietotajiem). Skaidrojumu par tehnisko izmaksu aprēķinu skatīt levdarāstā. Pēc ekspertu atzinuma, rudzi vidēji tiek transportēti 60 km lielā attālumā pa 20 t viena reize.
Graudu kaltēšanai izvēlēti 4 t%, jo 2016. gadā bija liels mitrums. Kaltēšanas izmaksas atšķiras atkarībā no sarazotā produkcijas apjoma, mitruma un pakalpojuma sniedzēja izcenojuma likmēm.

Katrā saimniecībā saņemtie atbalsta veidi un lielumi attiecīgajam kultūraugam var atšķirties, jo saimniecība konkrēto platību var arī nepieteikt atbalsta saņemšanai. Ja saimniecība atrodas teritorijā, kurā ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi, ir iespējams saņemt arī atbalstu "Maksājumi apgabalos, kuros ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi", kā arī pieejami vēl citi atbalsta veidi.

Piemērojot izstrādāto tehnoloģiju konkrētai saimniecībai, ir jāveic korekcijas atbilstoši konkrētajiem saimniekošanas apstākļiem (augšnes augība, iekultivētības pakāpe, nezāļainība, cenas u. c.).

Bruto seguma sastādīšanai izmantoti LLKC Augkopības nodaļas sniegtie dati.

TRITIKĀLE

	Mēr- vienība	Intensīvi		Minimālā augsnes apstrāde		Bioloģiski	
		Daudz.	Cena, EUR	Daudz.	Cena, EUR	Daudz.	Cena, EUR
IEŅĒMUMI							
Graudi	t	5.3	107.00	4.8	107.00	3.0	160.00
KOPĀ (1)			567.10		513.60		480.00
			567.10		513.60		480.00
MAINĪGĀS IZMAKSAS							
IZEJVIELU IZMAKSAS							
Sēkla	kg	220	0.20	220	0.20	240	0.31
Mēslojums:	kg						
Tīrvielā	kg	N:P ₂ O ₅ :K ₂ O (118:50:75)		N:P ₂ O ₅ :K ₂ O (118:50:75)		N:P ₂ O ₅ :K ₂ O (52:28:99)	
Rudens:	t						
Kūtsmēslī	kg	200	0.32	200	0.32	40	3.35
NPK 8:20:30	kg	300	0.23	300	0.23		
Pavasaris:	kg						
Amonija nitrāts 34							
Augu aizsardzība:							
Rudens:							
Kodne			6.27				
Herbicīdi					6.27		
Pavasaris:							
Herbicīdi			9.17		5.48		
Fungicīdi			17.50		9.17		
Retardants			1.96		27.34		
Bioloģiskie AAL					1.96		
KOPĀ (2)			211.90		227.22		55.39
							263.79
MAŠĪNU UN ROKU DARBA OPERĀCIJAS							
Mīnērāmēslu izkliešana	reizes	3	17.70	3	17.70	40	2.71
Kūtsmēslu izkliešana	t	1	30.74			2	30.74
Kultivēšana	reizes	1	29.44			2	18.42
Sējumu ecēšana	reizes	1	29.44			1	29.44
Sēšana							
Kombinētā augsnes apstrāde+sēja							
Smidzināšana	reizes	2	20.33				
Graudu kulisšana	reizes	1	62.95				
Graudu tīrīšana	t	5.3	31.11				
Graudu kaltsēšana (4 t%)	t	5.3	5.30				
Transports (20 t/60 km)	tkm	318	112.36				
Aršana	reizes	1	50.01				
KOPĀ (3)			424.68		349.38		438.43
			636.58		576.60		702.22
KOPĀ MAINĪGĀS IZMAKSAS (4=2+3)							
			355.20		286.38		216.21
BRUTO SEGUMS 1 (5=1-2) (ieņēmumi-izejvielu izmaksas)							
			-69.48		-63.00		-222.22
ATBALSTS							
Vienotais platības maksājums (VPM)			62.46		62.46		62.46
Zaļināšanas maksājums			36.56		36.56		36.56
Atbalsts PPVA par platībām (APL)			4.27		4.27		4.27
Atbalsts PPVA par laukaugu platībām (ALA)			6.70		6.70		6.70
Bioloģiskās lauksaimniecības atbalsts							
KOPĀ atbalsts (7)			109.99		109.99		117.00
			40.51		46.99		226.99
BRUTO SEGUMS 3 (8=(1+7)-4) (ieņēmumi+atbalsts)-kopā mainīgās izmaksas)							4.77

Bruto seguma sastādīšanai izmantoti LLKC Augkopības nodaļas sniegtie dati.

Izstrādātais tritikāles bruto segums parāda vienu konkrētu audzēšanas tehnoloģiju, kas saskaņā ar ekspertu viedokli ir jāpielieto, lai šādos apstākļos iegūtu konkrēto ražību.

Bruto segums sastādīts tritikālei, kas audzēta augsnē ar vidēju P un K nodrošinājumu. Augsnes skābums pH 6.5-7.0, trūdvielu saturs augsnē 2.0-2.5%.

Tritikāles cena intensīvajā un minimālās augsnes apstrādes variantā ņemta no LR Centrālās statistikas pārvaldes cenu apkopojuma.

Tritikāles sēklas izsējas daudzums izvēlēts pēc ekspertu ieteikuma. Mēslojuma daudzums tritikālei izvēlēts tāds, lai sasniegtu optimālo ražas līmeni. Bioloģiskajā audzēšanas variantā drīkst izmantot tikai bioloģiskos mēslošanas (kūtsmēslī, komposts) un augu aizsardzības līdzekļus.

Visi nepieciešamie pakalpojumi tiek iegādāti no tehnisko pakalpojumu sniedzējiem, un to cenas ņemtas no LLKC apkopotajām vidējām tehnisko pakalpojumu cenām Latvijā 2016. gadā.

Pēc ekspertu atzinuma, tritikāle vidēji tiek transportēta 60 km lielā attālumā pa 20 t vienā reizē.

Graudu kaltsēšanai izvēlēti 4 t%, jo 2016. gadā bija liels mitrums. Kaltsēšanas izmaksas atšķiras atkarībā no sarazotā produkcijas apjoma, mitruma un pakalpojuma sniedzēja izcenojuma līkmeņiem.

Katrā saimniecībā saņemtie atbalsta veidi un lielumi attiecīgajam kultūraugam var atšķirties, jo saimniecība konkrēto platību var arī nepieteikt atbalsta saņemšanai. Ja saimniecība atrodas teritorijā, kurā ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi, ir iespējams saņemt arī atbalstu "Maksājumi apgabalos, kuros ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi", kā arī pieejami vēl citi atbalsta veidi.

Piemērojot izstrādāto tehnoloģiju konkrētai saimniecībai, ir jāveic korekcijas atbilstoši konkrētajiem saimniecības apstākļiem (augšnes auglība, iekultivētības pakāpe, nezāļainība, cenas u. c.).

TRITIKĀLE (izmantojot saimniecības īpašumā esošo tehniku)

IENĒMUMI	Mēr- vienība	Intensīvi		Minimālā augšnes apstrāde		Bioloģiski	
		Daudz.	Cena, EUR	Daudz.	Cena, EUR	Daudz.	Cena, EUR
Graudi	t	5.3	107.00	4.8	513.60	3.0	160.00
KOPĀ (1)			567.10		513.60		480.00
MAINĪGĀS IZMAKSAS							
IZEJVIELU IZMAKSAS							
Sēkla	kg	220	0.20	220	44.00	240	0.31
Meslojums:	kg						
Tīrvielā							
Rudens:							
Kūtsmēsli	t						
NPK 8:20:30	kg	200	0.32	200	64.00		
Pavasaris:							
Amonija nitrāts 34	kg	300	0.23	300	69.00		
Augu aizsardzība:							
Rudens:							
Kodne			6.27				
Herbicīdi					6.27		
Pavasaris:							
Herbicīdi			9.17				
Fungicīdi			17.50				
Retardanti			1.96				
Bioloģiskie AAL							
KOPĀ (2)			211.90		227.22		55.39
MAŠĪNU UN ROKU DARBA OPERĀCIJAS							
Minerālmēsļu izkliešana	reizes	3	6.67	3	20.01		
Kūtsmēsļu izkliešana	reizes	1	15.86			1	54.73
Kultivēšana	reizes	1	17.20			2	15.86
Sējumu ecēšana	reizes	1	17.20			2	11.12
Sēšana	reizes	1	17.20			1	17.20
Kombinētā augšnes apstrāde+sēja	reizes	2	7.10	1	37.21		
Smidzināšana	reizes	1	49.07	3	21.30		
Graudu kulšana	reizes	1	49.07	1	49.07	1	49.07
Graudu tīrīšana (pakalpojums)	t	5.3	5.87	4.8	28.18	3.0	17.61
Graudu kaltēšana (4 t%) (pakalpojums)	t	5.3	5.30	4.8	101.76	3.0	63.60
Transports (20 t/60 km)	t	5.3	3.72	4.8	17.86	3.0	11.16
Aršana	reizes	1	40.58	4.8	17.86	1	40.58
KOPĀ (3)			320.11		275.39		307.91
KOPĀ MAINĪGĀS IZMAKSAS (4=2+3)			532.01		502.61		571.70
BRUTO SEGUMS 1 (5=1+2) (ieņēmumi-izejvielu izmaksas)			355.20		286.38		216.21
BRUTO SEGUMS 2 (6=1+4) (ieņēmumi-kopā mainīgās izmaksas)			35.09		10.99		-91.70
ATBALSTS							
Vienotais platības maksājums (VPM)			62.46		62.46		62.46
Zaļināšanas maksājums			36.56		36.56		36.56
Atbalsts PPVA par platībām (APL)			4.27		4.27		4.27
Atbalsts PPVA par laukuugu platībām (ALA)			6.70		6.70		6.70
Bioloģiskās lauksaimniecības atbalsts							
KOPĀ atbalsts (7)			109.99		109.99		117.00
BRUTO SEGUMS 3 (8=(1+7)-4) ((ieņēmumi+atbalsts)-kopā mainīgās izmaksas)			145.08		120.98		135.29

Bruto seguma sastādīšanai izmantoti L.L.K.C Augkopības nodaļas sniegtie dati.

Izstrādātais tritikāles bruto segums parāda vienu konkrētu audzēšanas tehnoloģiju, kas saskaņā ar ekspertu viedokli ir jāpielieto, lai šādos apstākļos iegūtu konkrēto ražību.

Bruto segums sastādīts tritikālei, kas audzēta augsnē ar viedēji P un K nodrošinājumu. Augšnes skābums pH 6.5-7.0, trūsvielu saturs augsnē 2.0-2.5%.

Tritikāles cena intensīvajā un minimālās augšnes apstrādes variantā ņemta no LR Centrālās statistikas pārvaldes cenu apkopojuma.

Tritikāles sēklas izsējas daudzums izvēlēts pēc ekspertu ieteikuma.
Mēslojuma daudzums tritikālei izvēlēts tāds, lai sasniegtu optimālo ražas līmeni.
Bioloģiskajā audzēšanas variantā drīkst izmantot tikai bioloģiskos mēslošanas (kūtsmēsli, komposts) un augu aizsardzības līdzekļus.

Graudu tīrīšanas un kaltēšanas pakalpojumi tiek iegādāti no tehnisko pakalpojumu sniedzējiem, un to cenas ņemtas no L.L.K.C apkopotajām tehnisko pakalpojumu viedējām cenām 2016. gadā. Pārējām tehniskajām operācijām piemērotas L.L.K.C inženiertehnikas nodaļas eksperta aprēķinātās izmaksas, kādas tās varētu būt, ja operācijas veic ar saimniecībā pieejamo tehniku (tehniskie parametri tiek pieņemti pēc biežāk lietotajiem). Skaidrojumu par tehnisko izmaksu aprēķinu skatīt ievadrakstā.

Pēc ekspertu atzinuma, tritikāle viedēji tiek transportēta 60 km lielā attālumā pa 20 t vienā reizē.
Graudu kaltēšanai izvēlēti 4 t%, jo 2016. gadā bija liels mitrums. Kaltēšanas izmaksas atšķiras atkarībā no saražotā produkcijas apjoma, mitruma un pakalpojuma sniedzēja izcenojuma līmeņiem.

Katrā saimniecībā saņemtie atbalsta veidi un lielumi attiecīgajam kultūraugam var atšķirties, jo saimniecība konkrēto platību var arī nepieteikt atbalsta saņemšanai. Ja saimniecība atrodas teritorijā, kurā ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi, ir iespējams saņemt arī atbalstu "Maksājumi apgabalos, kuros ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi", kā arī pieejami vēl citi atbalsta veidi.

Piemērojot izstrādāto tehnoloģiju konkrētā saimniecībā, ir jāveic korekcijas atbilstoši konkrētajiem saimniecības apstākļiem (augšnes auglība, iekultivēšanas pakāpe, nezāļainība, cenas u. c.).

VASARAS KVIEŠI

	Mēr- vienība	Intensīvi		Bioloģiski			
		Daudz.	Cena, EUR	Kopā, EUR	Daudz.	Cena, EUR	
IEŅĒMUMI	t	4.7	147.00	690.90	2.3	200.00	460.00
Graudi				690.90			460.00
KOPĀ (1)			690.90				460.00
MAIŅĪGĀS IZMAKSAS							
IZEJVIELU IZMAKSAS							
Sēkla	kg	220	0.25	55.00	240	0.25	60.00
Mēslojums:							
Tīrvielā	kg						
NPK 15:15:15+11S	kg	200	0.20	40.00	N:P ₂ O ₅ :K ₂ O (52:28:99)		
Amonija nitrāts	kg	350	0.230	80.50			
Kūtmēsli	t				40	3.35	134.00
Augu aizsardzība:							
Kodne				6.60			
Herbicīdi				7.65			
Fungicīdi				28.40			
Retardanti				12.71			
Bioloģiskie AAL							24.80
KOPĀ (2)			230.86				218.80
MAŠĪNU UN ROKU DARBA OPERĀCIJAS							
Minerālmēsļu izkliešana	reizes	3	17.70	53.10	40	2.71	108.40
Kūtmēsļu izkliešana	t	1	30.74	30.74	2	30.74	61.48
Kultivēšana	reizes	1	29.44	29.44	2	18.42	36.84
Sējumu ecēšana	reizes	1	29.44	29.44	1	29.44	29.44
Sēšana	reizes	3	20.33	60.99			
Smidzināšana	reizes	1	62.95	62.95	1	62.95	62.95
Graudu kulišana	t	4.7	5.87	27.59	2.3	5.87	13.50
Graudu tīrīšana	t	4.7	5.30	99.64	2.3	5.30	48.76
Graudu kaltēšana (4 t%)	tkm	282	0.045	12.69	138	0.045	6.21
Transportis (20 t/60 km)	reizes	1	50.01	50.01	1	50.01	50.01
Aršana				427.15			417.59
KOPĀ (3)			658.01				636.39
KOPĀ MAIŅĪGĀS IZMAKSAS (4=2+3)			460.04				241.20
BRUTO SEGUMS 1 (5=1-2) (ieņēmumi-izejvielu izmaksas)			32.89				-176.39
BRUTO SEGUMS 2 (6=1-4) (ieņēmumi-kopā maiņīgās izmaksas)							
ATBALSTS							
Vienotais platības maksājums (VPM)				62.46			62.46
Zaļināšanas maksājums				36.56			36.56
Atbalstais PPVA par platībām (APL)				4.27			4.27
Atbalstais PPVA par laukuogu platībām (ALA)				6.70			6.70
Bioloģiskās lauksaimniecības atbalsts				109.99			117.00
KOPĀ atbalsts (7)			142.88				226.99
BRUTO SEGUMS 3 (8=(1+7)-4) ((ieņēmumi+atbalsts)-kopā maiņīgās izmaksas)							50.60

Bruto seguma sastādīšanai izmantoti LL.KC Augkopības nodaļas sniegtie dati.

Izstrādātais vasaras kviešu bruto segums parāda vienu konkrētu audzēšanas tehnoloģiju, kas saskaņā ar ekspertu viedokli ir jāpielieto, lai šādos apstākļos iegūtu konkrēto ražību.

Vasaras kviešu cena intensīvajā variantā ņemta no LR Centralās statistikas pārvaldes cenu apkopojuma.

Bruto segums sastādīts vasaras kviešiem, kas audzēti augsnē ar vidēju P un K nodrošinājumu. Augsnes skābums pH 6.5–7.0, trūdvielu saturs augsnē 2.0–2.5%.

Vasaras kviešu sēklas izsējas daudzums izvēlēts pēc ekspertu ieteikuma. Mēslojuma daudzums vasaras kviešiem izvēlēts tāds, lai sasniegtu optimālo ražas līmeni. Bioloģiskajā audzēšanas variantā drīkst izmantot tikai bioloģiskos mēslošanas (kūtmēsli, komposts) un augu aizsardzības līdzekļus.

Visi nepieciešamie pakalpojumi tiek iegādāti no tehnisko pakalpojumu sniedzējiem, un to cenas ņemtas no LLKC apkopotajām vidējām tehnisko pakalpojumu cenām Latvijā 2016. gadā.

Pēc ekspertu atzinuma, vasaras kvieši vidēji tiek transportēti 60 km lielā attālumā pa 20 t vienā reizē. Graudu kaltēšanai izvēlēti 4 t%, jo 2016. gadā bija liels mitrums. Kaltēšanas izmaksas atšķiras atkarībā no saražotā produkcijas apjoma, mitruma un pakalpojuma sniedzēja izcenojuma likmēm.

Katrā saimniecībā saņemtie atbalsta veidi un lielumi attiecīgajam kultūraugam var atšķirties, jo saimniecība konkrēto platību var arī nepieņemt atbalsta saņemšanai. Ja saimniecība atrodas teritorijā, kurā ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi, ir iespējams saņemt arī atbalstu "Maksājumi apgabalos, kuros ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi", kā arī pieejami vēl citi atbalsta veidi.

Piemērojot izstrādāto tehnoloģiju konkrētai saimniecībai, ir jāveic korekcijas atbilstoši konkrētajiem saimniekošanas apstākļiem (augsnes auglība, iekultivētības pakāpe, nezāļainība, cenas u. c.).

VASARAS KVIEŠI (izmantojot saimniecības īpašumā esošo tehniku)

	Mēr- vienība	Intensīvi		Bioloģiski			
		Daudz.	Cena, EUR	Kopā, EUR	Daudz.	Cena, EUR	Kopā, EUR
IEŅĒMUMI							
Graudi	t	4.7	147.00	690.90	2.3	200.00	460.00
KOPĀ (1)			690.90			460.00	
MAINĪGAS IZMAKSAS							
IZEJVIELU IZMAKSAS							
Sēkla	kg	220	0.25	55.00	240	0.25	60.00
Mēslojums:							
Tirvielā	kg						
NPk 15:15:15+11S	kg	200	0.20	40.00	N:P ₂ O ₅ :K ₂ O (52:28:99)		
Amonija nitrāts	kg	350	0.23	80.50			
Kūtsmēsli	t				40	3.35	134.00
Augu aizsardzība:							
Kodne				6.60			
Herbīcīdi				7.65			
Fungīcīdi				28.40			
Retardanti				12.71			
Bioloģiskie AAL							24.80
KOPĀ (2)			230.86				218.80
MAŠĪNU UN ROKU DARBA OPERĀCIJAS							
Minerālmēslu izkliešana	reizes	3	6.67	20.01	1	54.73	54.73
Kūtsmēslu izkliešana	reizes	1	15.86	15.86	2	15.86	31.72
Kultivēšana	reizes	1	17.20	17.20	2	11.12	22.24
Sējumu ecēšana	reizes	1	17.20	17.20	1	17.20	17.20
Sēšana	reizes	3	7.10	21.30	1	49.07	49.07
Smidzināšana	reizes	1	49.07	49.07	1	49.07	49.07
Graudu kulšana	t	4.7	5.87	27.59	2.3	5.87	13.50
Graudu tīrīšana (pakalpojums)	t	4.7	5.30	99.64	2.3	5.30	48.76
Graudu kaltēšana (4 t%) (pakalpojums)	t	4.7	3.72	17.48	2.3	3.72	8.56
Transports (20 t/60 km)	reizes	1	40.58	40.58	1	40.58	40.58
Aršana				308.73			286.36
KOPĀ (3)			539.59				505.16
KOPĀ MAINĪGĀS IZMAKSAS (4=2+3)			460.04				241.20
BRUTO SEGUMS 1 (5=1-2) (ieņēmumi-izejvielu izmaksas)			151.31				-45.16
BRUTO SEGUMS 2 (6=1-4) (ieņēmumi-kopā mainīgās izmaksas)							
ATBALSTS							
Vienotais platības maksājums (VPM)			62.46				62.46
Zaļināšanas maksājums			36.56				36.56
Atbalstais PPVA par platībām (APL)			4.27				4.27
Atbalstais PPVA par laukaugu platībām (ALA)			6.70				6.70
Bioloģiskās lauksaimniecības atbalsts							117.00
KOPĀ atbalsts (7)			109.99				226.99
BRUTO SEGUMS 3 (8=(1+7)-4) ((ieņēmumi+atbalsts)-kopā mainīgās izmaksas)			261.30				181.83

Izstrādātais vasaras kviešu bruto segums parāda vienu konkrētu audzēšanas tehnoloģiju, kas saskaņā ar ekspertu viedokli ir jāpielieto, lai šādos apstākļos iegūtu konkrēto ražību.

Vasaras kviešu cena intensīvajā variantā ņemta no LR Centrālās statistikas pārvaldes cenu apkopojuma.

Bruto segums sastādīts vasaras kviešiem, kas audzēti augsnē ar vidēju P un K nodrošinājumu. Augsnes skābums pH 6.5–7.0, trūdvielu saturs augsnē 2.0–2.5%.

Vasaras kviešu sēklas izsējas daudzums izvēlēts pēc ekspertu ieteikuma.
Mēslojuma daudzums vasaras kviešiem izvēlēts tāds, lai sasniegtu optimālo ražas līmeni.
Bioloģiskajā audzēšanas variantā drīkst izmantot tikai bioloģiskos mēslošanas (kūtsmēsli, komposts) un augu aizsardzības līdzekļus.

Graudu tīrīšanas un kaltēšanas pakalpojumi tiek iegādāti no tehnisko pakalpojumu sniedzējiem, un to cenas ņemtas no LLKC apkopotajam tehnisko pakalpojumu vidējām cenām 2016. gadā.
Pārējam tehniskajām operācijām piemērotas LLKC Inženiertehniskās nodaļas eksperta aprēķinātās izmaksas, kādas tās varētu būt, ja operācijas veic ar saimniecībā pieejamo tehniku (tehniskie parametri tiek pieņemti pēc biežāk lietotajiem).
Skaidrojumu par tehnisko izmaksu aprēķinu skatīt levdarīkstā Pēc ekspertu atzinuma, vasaras kvieši vidēji tiek transportēti 60 km lielā attālumā pa 20 t vienā reizē.
Graudu kaltēšanai izvēlēti 4 t%, jo 2016. gadā bija liels mitrums.
Kaltēšanas izmaksas atšķirās atkarībā no sarazotā produkcijas apjoma, mitruma un pakalpojuma sniedzēja izenojuma līkmēm.

Katrā saimniecībā saņemtie atbalsta veidi un lielumi attiecīgajam kultūraugam var atšķirties, jo saimniecība konkrēto platību var arī nepieteikt atbalsta saņemšanai. Ja saimniecība atrodas teritorijā, kurā ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi, ir iespējams saņemt arī atbalstu "Maksājumi apgabalos, kuros ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi", kā arī pieejami vēl citi atbalsta veidi.

Piemērojot izstrādāto tehnoloģiju konkrētai saimniecībai, ir jāveic korekcijas atbilstoši konkrētajiem saimniecības apstākļiem (augsnes auglība, iekultivētības pakāpe, nezāļainība, cenas u. c.).

VASARAS MIEŽI

	Mēr- vienība	Intensīvi		Bioloģiski	
		Daudz.	Cena, EUR	Daudz.	Cena, EUR
IEŅĒMUMI					
Graudi	t	4.2	119.00	2.5	155.00
KOPĀ (1)			499.80		387.50
MAINĪGĀS IZMAKSAS					
Sēkla	kg	240	0.30	240	0.25
Mēslojums:					
Tirviela	kg		N:P ₂ O ₅ :K ₂ O (81:30:30)		N:P ₂ O ₅ :K ₂ O (52:28:99)
NPK 15:15+11S	kg	200	0.20		
Amonija nitrāts	kg	150	0.23		
Kūtmēsli	t			40	3.35
Augu aizsardzība:					134.00
Kodne			3.78		
Herbicīdi			7.65		
Fungicīdi			25.00		
Retardanti			5.78		
Bioloģiskie AAL					24.80
KOPĀ (2)			188.71		218.80
MAŠĪNU UN ROKU DARBA OPERĀCIJAS					
Minerālmēslu izkliedēšana	reizes	2	17.70		
Kūtmēslu izkliedēšana	t			40	2.71
Kultivēšana	reizes	1	30.74	2	30.74
Sējumu ecēšana	reizes	1	29.44	1	18.42
Sēšana	reizes	2	20.33	1	29.44
Smidzināšana	reizes	1	62.95	1	57.91
Graudu kuļšana	reizes	1	24.65	1	37.64
Salmu presēšana rītuļos (t. sk. aukla)	t	4.2	5.87	2.5	14.68
Graudu tīršana	t	4.2	5.30	2.5	53.00
Graudu kaltēšana (4 t%)	tkm	252	0.045	150	6.75
Transports (20 t/60 km)	reizes	1	50.01	1	50.01
Aršana					
KOPĀ (3)			374.23		437.73
KOPĀ MAINĪGĀS IZMAKSAS (4=2+3)			562.94		656.53
BRUTO SEGUMS 1 (5=1-2) (ieņēmumi-izejvielu izmaksas)			311.09		168.70
BRUTO SEGUMS 2 (6=1-4) (ieņēmumi-kopā mainīgās izmaksas)			-63.14		-269.03
ATBALSTS					
Vienotais platības maksājums (VPM)			62.46		62.46
Zaļināšanas maksājums			36.56		36.56
Ataļļtais PPVA par platībām (APL)			4.27		4.27
Ataļļtais PPVA par laukaugu platībām (ALA)			6.70		6.70
Bioloģiskās lauksaimniecības atbalsts					117.00
Brīvprātīgs saistītais atbalsts par miežiem (SMI)			36.33		36.33
KOPĀ atbalsts (7)			146.32		263.32
BRUTO SEGUMS 3 (8=(1+7)-4) ((ieņēmumi+atbalsts)-kopā mainīgās izmaksas)			83.18		-5.70

Izstrādātais vasaras miežu bruto segums parāda vienu konkrētu audzēšanas tehnoloģiju, kas saskaņā ar ekspertu viedokli ir jāpielieto, lai šādos apstākļos iegūtu konkrēto ražību.

Vasaras miežu cena intensīvajā variantā ņemta no Eiropas Komisijas cenu apkopojuma.

Bruto segums sastādīts vasaras miežiem, kas audzēti augsnē ar vidēju P un K nodrošinājumu. Augsnes skābums pH 6.0–6.5, trūsvielu saturs augsnē 2.0–2.5%.

Vasaras miežu sēklas izsējas daudzums izvēlēts pēc ekspertu ieteikuma. Mēslojuma daudzums vasaras miežiem izvēlēts tāds, lai sasniegtu optimālo ražas līmeni. Bioloģiskajā audzēšanas variantā drīkst izmantot tikai bioloģiskos mēslošanas (kūtmēsli, komposts) un augu aizsardzības līdzekļus.

Visi nepieciešamie pakalpojumi tiek iegādāti no tehnisko pakalpojumu sniedzējiem, un to cenas ņemtas no LLKC apkopotajām vidējām tehnisko pakalpojumu cenām Latvijā 2016. gadā.

Pēc ekspertu atzinuma, mieži vidēji tiek transportēti 60 km lielā attālumā pa 20 t vienā reizē. Graudu kaltēšanai izvēlēti 4 t%, jo 2016. gadā bija liels mitrums. Kaltēšanas izmaksas atšķiras atkarībā no sarazotā produkcijas apjoma, mitruma un pakalpojuma sniedzēja izcenojuma likmēm.

Katrā saimniecībā saņemtie atbalsta veidi un lielumi attiecīgajam kultūraugam var atšķirties, jo saimniecība konkrēto platību var arī nepieteikt atbalsta saņemšanai. Ja saimniecība atrodas teritorijā, kurā ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi, ir iespējams saņemt arī atbalstu "Maksājumi apgabalos, kuros ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi", kā arī pieejami vēl citi atbalsta veidi.

Piemērojot izstrādāto tehnoloģiju konkrētai saimniecībai, ir jāveic korekcijas atbilstoši konkrētajiem saimniecības apstākļiem (augsnes auglība, iekultivēšanas pakāpe, nezāļainība, cenas u. c.).

VASARAS MIEŽI (izmantojot saimniecības īpašumā esošo tehniku)

	Mēr- vienība	Intensīvi		Bioloģiski		
		Daudz.	Cena, EUR	Kopā, EUR	Daudz.	Cena, EUR
IEŅĒMUMI						
Graudi	t	4.2	119.00	499.80	2.5	155.00
KOPĀ (1)			499.80			387.50
MAINĪGĀS IZMAKSAS						387.50
Sēkla	kg	240	0.30	72.00	240	0.25
Mēslojums:						
Tirviela	kg					
NPK 15:15+11S	kg	200	0.20	40.00	N:P ₂ O ₅ :K ₂ O (52:28:99)	
Amonija nitrāts	kg	150	0.23	34.50		
Kūtsmēslī	t				40	3.35
Augu aizsardzība:						
Kodhe				3.78		
Herbicīdi				7.65		
Fungicīdi				25.00		
Retardanti				5.78		
Bioloģiskie AAL						24.80
Citas mainīgās izmaksas						
Tiklis	gab.	16			16	0.27
KOPĀ (2)			188.71			223.12
MAŠINĀ UN ROKU DARBA OPERĀCIJAS						
Minerālmēslu izkliešana	reizes	2	6.67	13.34	1	54.73
Kūtsmēslu izkliešana	reizes	1	15.86	15.86	2	31.72
Kultivēšana	reizes	2	7.10	14.20	1	11.12
Sējumu ecēšana	reizes	1	49.07	49.07	1	49.07
Smidzināšana	reizes	1			1	34.19
Graudu kulisana	reizes	1			2.5	5.87
Salmu presēšana rituļos	t	4.2	5.87	24.65	2.5	14.68
Graudu tīršana (pakalpojums)	t	4.2	5.30	89.04	2.5	53.00
Graudu kaltešana (4 t%) (pakalpojums)	t	4.2	3.72	15.62	2.5	9.30
Transports (20 t/60 km)	reizes	1	40.58	40.58	1	40.58
Aršana						
KOPĀ (3)			279.57			315.59
KOPĀ MAINĪGĀS IZMAKSAS (4=2+3)			468.28			538.71
BRUTO SEGUMS 1 (5=1-2) (ieņēmumi-izejvielu izmaksas)			311.09			164.38
BRUTO SEGUMS 2 (6=1-4) (ieņēmumi-kopā mainīgās izmaksas)			31.52			-151.21
ATBALSTS						
Vienotais platības maksājums (VPM)			62.46			62.46
Zaļināšanas maksājums			36.56			36.56
Atbalsts PPVA par platībām (APL)			4.27			4.27
Atbalsts PPVA par laukaugu platībām (ALA)			6.70			6.70
Bioloģiskās lauksaimniecības atbalsts						117.00
Brīvprātīgs saistītais atbalsts par miežiem (SMI)			36.33			36.33
KOPĀ atbalsts (7)			146.32			263.32
BRUTO SEGUMS 3 (8=(1+7)-4) (ieņēmumi+atbalsts)-kopā mainīgās izmaksas)			177.84			112.12

Bruto seguma sastādīšanai izmantoti LL.KC. Augkopības nodalnes sniegtie dati.

Izstrādātais vasaras miežu bruto segums parāda vienu konkrētu audzēšanas tehnoloģiju, kas saskaņā ar ekspertu viedokli ir jāpielieto, lai šādos apstākļos iegūtu konkrēto ražību.

Vasaras miežu cena intensīvajā variantā ņemta no Eiropas Komisijas cenu apkopojuma.

Bruto segums sastādīts vasaras miežiem, kas audzēti augsnē ar vidēju P un K nodrošinājumu. Augsnes skābums pH 6.0-6.5, trūdvielu saturs augsnē 2.0-2.5%.

Vasaras miežu sēklas izsējas daudzums izvēlēts pēc ekspertu ieteikuma.

Mēslojuma daudzums vasaras miežiem izvēlēts tāds, lai sasniegtu optimālo ražas līmeni. Bioloģiskajā audzēšanas variantā drīkst izmantot tikai bioloģiskos mēslošanas (kūtsmēslī, komposts) un augu aizsardzības līdzekļus.

Graudu tīršanas un kaltešanas pakalpojumi tiek iegādāti no tehnisko pakalpojumu sniedzējiem, un to cenas ņemtas no LLKC apkopotajam tehnisko pakalpojumu vidējām cenām 2016. gadā. Pārējiem tehniskajām operācijām piemērotas LLKC Inženiertehniskās nodalnes ekspertu aprēķinātās izmaksas, kādas tās varētu būt, ja operācijas veic ar saimniecībā pieejamo tehniku (tehniskie parametri tiek ņemti pēc biežāk lietotajiem).

Skaidrojumu par tehnisko izmaksu aprēķinu skatīt levdraķstā. Pēc ekspertu atzinuma, mieži vidēji tiek transportēti 60 km liela attālumā pa 20 t vienā reizē.

Graudu kaltešanai izvēlēti 4 t%, jo 2016. gadā bija liels mitrums. Kaltešanas izmaksas atšķiras atkarībā no saražotā produkcijas apjoma, mitruma un pakalpojuma sniedzēja izcenojuma likmēm.

Katrā saimniecībā saņemtie atbalsta veidi un lielumi attiecīgajam kultūraugam var atšķirties, jo saimniecība konkrēto platību var arī nepieteikt atbalsta saņemšanai. Ja saimniecība atrodas teritorijā, kurā ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi, ir iespējams saņemt arī atbalstu "Maksājumi apgabalos, kuros ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi", kā arī pieejami vēl citi atbalsta veidi.

Piemērojot izstrādāto tehnoloģiju konkrētai saimniecībai, ir jāveic korekcijas atbilstoši konkrētajiem saimniecības apstākļiem (augšnes auglība, iekultivētības pakāpe, nezāļainība, cenas u. c.).

ZIEMAS KVIEŠI

	Mēr- vienība	Intensīvi		Intensīvi lopbarībai		Minimālā augsnes apstrāde		Bioloģiski		
		Daudz.	Cena, EUR	Kopā, EUR	Daudz.	Cena, EUR	Kopā, EUR	Daudz.	Cena, EUR	Kopā, EUR
IEŅĒMUMI										
Graudi	t	6.3	147.00	926.10	5.6	126.00	705.60	6.0	136.50	819.00
KOPĀ (1)				926.10			705.60			819.00
MAINĪGAS IZMAKSAS										
IZEJVIELU IZMAKSAS										
Sēkla	kg	240	0.22	52.80	240	0.22	52.80	240	0.22	52.80
Mēslojums:										
Tirvielā	kg			N:P ₂ O ₅ :K ₂ O (165:50:75)			N:P ₂ O ₅ :K ₂ O (165:50:75)			
Rudens:										
NPK 8:20:30	kg	250	0.32	80.00	250	0.32	80.00	250	0.32	80.00
Kūtsmēši	t									
Pavasaris:										
Amonija nitrāts 34	kg	250	0.23	57.50	350	0.23	80.50	250	0.23	57.50
Amonija sulfāts 30+7S	kg	200	0.30	60.00				200	0.30	60.00
Augu aizsardzība:										
Rudens:										
Kodne				6.84			6.84			9.36
Herbicīdi										5.48
Pavasaris:										
Herbicīdi				12.86			9.17			12.86
Fungicīdi				50.16			24.00			59.50
Retardanti				17.19			2.94			17.19
Bioloģiskie AAL										
KOPĀ (2)				337.35			256.25			289.21
MASĪNU UN ROKU DARBA OPERĀCIJAS										
Minerālmēslu izkliedēšana	reizes	3	17.70	53.10	3	17.70	53.10	3	17.70	53.10
Kūtsmēslu izkliedēšana	t									
Kultivēšana	reizes	1	30.74	30.74	1	30.74	30.74			108.40
Sējumu ecēšana	reizes									61.48
Sēšana	reizes	1	29.44	29.44	1	29.44	29.44			36.84
Kombinētā augsnes apstrāde + sēja	reizes									29.44
Smidzināšana	reizes	4	20.33	81.32	3	20.33	60.99	1	42.18	42.18
Graudu kulisana	reizes	1	62.95	62.95	3	62.95	191.65	5	20.33	101.65
Graudu tīrīšana	t	6.3	5.87	36.98	5.6	5.87	32.87	1	62.95	62.95
Graudu kaltēšana (4 t%)	t	6.3	5.30	33.56	5.6	5.30	118.72	6	5.87	35.22
Transportis (20 t/60 km)	tkm	378	0.045	17.01	336	0.045	16.20	360	0.045	16.20
Aršana	reizes	1	50.01	50.01	1	50.01	50.01			7.02
KOPĀ (3)				495.11			453.94			50.01
KOPĀ MAINĪGAS IZMAKSAS (4=2+3)				832.46			710.19			426.52
BRUTO SEGUMS 1 (5=1-2) (ieņēmumi-izejvielu izmaksas)				588.75			449.35			673.22
BRUTO SEGUMS 2 (6=1-4) (ieņēmumi-kopā mainīgās izmaksas)				93.64			-4.59			195.30
ATBALSTS										-231.22
Vienotais platības maksājums (VPM)				62.46			62.46			62.46
Zaļināšanas maksājums				36.56			36.56			36.56
Atdalītais PPVA par platībām (APL)				4.27			4.27			4.27
Atdalītais PPVA par laukuogu platībām (ALA)				6.70			6.70			6.70
Bioloģiskās lauksaimniecības atbalsts										
KOPĀ atbalsts (7)				109.99			109.99			117.00
BRUTO SEGUMS 3 (8=(1+7)-4) ((ieņēmumi+atbalsts)-kopā mainīgās izmaksas)				203.63			105.40			226.99
BRUTO SEGUMS 3 (8=(1+7)-4) ((ieņēmumi+atbalsts)-kopā mainīgās izmaksas)							201.28			-4.23

Bruto seguma sastādīšanai izmantoti LLKC Augkopības nodaljas sniegtie dati.

Izstrādātais ziemas kviešu bruto segums parāda vienu konkrētu audzēšanas tehnoloģiju, kas saskaņā ar ekspertu viedokli ir jāpielieto, lai sādos apstākļos iegūtu konkrēto ražību. Abos intensīvajos bruto segumos iekļauts herbicīds rudzu smilgas teroabežošanai.

Kviešu cena intensīvajā variantā ņemta no Eiropas Komisijas cenu apkopojuma.

Bruto segums sastādīts ziemas kviešiem, kas audzēti augsnē ar vidēju P un K nodrošinājumu. Augsnes skābums pH 6.5-7.0, tirdzvielu saturs augsnē 2.0-2.5%. Intensīvā ziemas kviešu audzēšana no intensīvās audzēšanas loppbarībai atšķiras ar pielietoto tehnoloģiju un mēslošanu, jo rezultātā intensīvi audzētajiem kviešiem jābūt ar augstākiem kvalitātes rādītājiem kā loppbarībai paredzētajiem graudiem.

Ziemas kviešu sēklas izsējās daudzums izvēlēts pēc ekspertu ieteikuma. Mēslojuma daudzums ziemas kviešiem izvēlēts tāds, lai sasniegtu optimālo ražas līmeni. Bioloģiskajā audzēšanas variantā drīkst izmantot tikai bioloģiskos mēslošanas (kūtsmēši, komposts) un bioloģiskos augu aizsardzības līdzekļus.

Visi nepieciešamie pakalpojumi tiek iegādāti no tehnisko pakalpojumu sniedzējiem, un to cenas ņemtas no LLKC apkopotajām vadejām tehnisko pakalpojumu cenām Latvijā 2016.gadā.

Pēc ekspertu atzinuma, ziemas kvieši vidēji tiek transportēti 60 km iela atālumā pa 20 t vienā reizē. Graudu kaltēšanai izvēlēti 4 t%, jo 2016. gadā bija liels mitrums. Kaltēšanas izmaksas atšķiras atkarībā no saražotā produkcijas apjoma, mitruma un pakalpojuma sniedzēja izcenojuma likmēm.

Katrā saimniecībā saņemtie atbalsta veidi un lielumi attiecīgajam kultūraugam var atšķirties, jo saimniecība konkrēto platību var arī nepieņemt atbalsta saņemšanai. Ja saimniecība atrodas teritorijā, kurā ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi, ir iespējams saņemt arī atbalstu "Maksājumi apgabalos, kuros ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi", kā arī pieejami vēl citi atbalsta veidi.

Piemērojot izstrādāto tehnoloģiju konkrētai saimniecībai, ir jāveic korekcijas atbilstoši konkrētajiem saimniecības apstākļiem (augšnes auglība, iekultivēšanas pakāpe, nezāļainība, cenas u. c.).

ZIEMAS KVIEŠI (izmantojot saimniecības īpašumā esošo tehniku)

IENĒMUMI	Mēr-vienība	Intensīvi		Intensīvi lopbarībai		Minimālā augsnes apstrāde		Bioloģiski	
		Daudz.	Cena, EUR	Daudz.	Cena, EUR	Daudz.	Cena, EUR	Daudz.	Cena, EUR
Graudi	t	6.3	147.00	926.10	5.6	126.00	705.60	819.00	170.00
KOPĀ (1)			926.10	705.60		819.00		442.00	442.00
MAINĪGĀS IZMAKSAS									
IZEJVIELU IZMAKSAS									
Sēkļa	kg	240	0.22	52.80	240	0.22	52.80	250	0.22
Mēslojums:	kg	N:P ₂ O ₅ :K ₂ O (165:50:75)			N:P ₂ O ₅ :K ₂ O (139:50:75)			N:P ₂ O ₅ :K ₂ O (52:28:99)	
Tīrvielā	kg	250	0.32	80.00	250	0.32	80.00	40	3.35
Rudens:	t								
NPK 8:20:30	kg	250	0.23	57.50	250	0.23	57.50		
Kūsmēsli	kg	200	0.30	60.00	200	0.30	60.00		
Pavasaris:	kg								
Amonija nitrāts 34	kg								
Amonija sulfāts 30+7S	kg								
Augu aizsardzība:									
Rudens:									
Koode			6.84			6.84	9.36		
Herbicīdi							5.48		
Pavasaris:									
Herbicīdi			12.86			12.86			
Fungicīdi			50.16			50.16			
Retardanti			17.19			17.19			
Bioloģiskie AAL									
KOPĀ (2)			337.35			256.25	289.21		57.70
MAŠĪNU UN ROKU DARBA OPERĀCIJAS									
Minerālmēslu izkliešana	reizes	3	6.67	20.01	3	6.67	20.01	3	6.67
Kūsmēsļu izkliešana	reizes	1	15.86	15.86	1	15.86	15.86	1	15.86
Kultivēšana	reizes	1	17.20	17.20	1	17.20	17.20	1	17.20
Sēšana	reizes	4	7.10	28.40	3	7.10	21.30	5	37.21
Kombinētā augsnes apstrāde + sēja	reizes	1	49.07	49.07	1	49.07	49.07	1	49.07
Smidzināšana	t	6.3	5.87	36.98	5.6	5.87	32.87	6.0	5.87
Graudu kultūra	t	6.3	5.30	33.56	5.6	5.30	31.72	6.0	5.30
Graudu kultūra (4%) (pakalpojums)	t	6.3	3.72	23.44	5.6	3.72	20.83	6.0	3.72
Graudu kaltēšana (20 t/60 km)	reizes	1	40.58	40.58	1	40.58	40.58	1	40.58
Aršana									
KOPĀ (3)			365.10			336.44	326.53		295.59
KOPĀ MAINĪGĀS IZMAKSAS (4=2+3)									
			702.45			592.69	615.74		542.29
BRUTO SEGUMS 1 (5=1-2) (ieņēmumi-izejvielu izmaksas)									
			588.75			449.35	529.79		195.30
BRUTO SEGUMS 2 (6=1-4) (ieņēmumi-kopā mainīgās izmaksas)									
			223.65			112.91	203.26		-100.29
ATBALSTS									
Vienotais platības maksājums (VPM)			62.46			62.46	62.46		62.46
Zaļināšanas maksājums			36.56			36.56	36.56		36.56
Atdalītais PPVA par platībām (APL)			4.27			4.27	4.27		4.27
Atdalītais PPVA par lauku augu platībām (ALA)			6.70			6.70	6.70		6.70
Bioloģiskās lauksaimniecības atbalsts									
KOPĀ atbalsts (7)			109.99			109.99	109.99		117.00
BRUTO SEGUMS 3 (8=(1+7)-4) (ieņēmumi+atbalsts)-kopā mainīgās izmaksas)									
			333.64			222.90	313.25		126.70

Bruto seguma sastādīšanai izmantoti L.L.K.C. Augkopības nodaljas sniegtie dati.

ZIEMAS MIEŽI

	Mēr- vienība	Intensīvi		Minimālā augsnes apstrāde		Bioloģiski		
		Daudz.	Cena, EUR	Daudz.	Kopā, EUR	Daudz.	Cena, EUR	Kopā, EUR
IENĒMUMI								
Graudi	t	4.8	119.00	4.2	119.00	2.9	160.00	464.00
KOPĀ (1)			571.20		499.80			464.00
MAINĪGĀS IZMAKSAS								
IZEJVIELU IZMAKSAS								
Sēkla	kg	240	0.18	240	0.18	240	0.33	79.20
Mēslojums:	kg							
Tīrvielā	kg							
Rudens:								
NPK 8:20:30	kg	200	0.32	200	0.32	200	0.32	64.00
Kūtsmēsli	t							
Pavasaris:								
Amonija nitrāts	kg	250	0.23	250	0.23	250	0.23	57.50
Augu aizsardzība:								
Rudens:								
Kodine								
Herbicīdi								
Pavasaris:								
Herbicīdi								
Fungicīdi								
Retardanti								
Bioloģiskie AAL								
KOPĀ (2)			210.85		231.67			55.39
MĀŠINU UN ROKU DARBA OPERĀCIJAS								
Mīnērāmēslu izkliešana	reizes	2	17.70	2	17.70	2	17.70	35.40
Kūtsmēsli izkliešana	t							
Kultivēšana	reizes	1	30.74					30.74
Sējumu ecēšana	reizes	1	29.44					29.44
Sēšana	reizes	1	29.44					29.44
Kombinētā augsnes apstrāde + sēja	reizes	2	20.33					40.66
Smidzināšana	reizes	1	62.95					62.95
Graudu kulisana	t	4.8	5.87					28.18
Graudu tīršana	t	4.8	5.30					25.44
Graudu kaltēšana (4 t%)	t	4.8	101.76					490.44
Transports (20 t/60 km)	t	288	0.045					12.96
Atšana	reizes	1	50.01					50.01
KOPĀ (3)			392.10		327.09			435.45
KOPĀ MAINĪGĀS IZMAKSAS (4=2+3)			602.95		558.76			704.04
BRUTO SEGUMS 1 (5=1-2) (ieņēmumi-izejvielu izmaksas)			360.35		268.13			195.41
BRUTO SEGUMS 2 (6=1-4) (ieņēmumi-kopā mainīgās izmaksas)			-31.75		-58.96			-240.04
ATBALSTS								
Vienotais platības maksājums (VPM)			62.46		62.46			62.46
Zaļināšanas maksājums			36.56		36.56			36.56
Atbalsts PPVA par platībām (APL)			4.27		4.27			4.27
Atbalsts PPVA par laukaugu platībām (ALA)			6.70		6.70			6.70
Bioloģiskās lauksaimniecības atbalsts								
Brīvpriekšais saistītais atbalsts par miežiem (SMI)			36.33		36.33			36.33
KOPĀ atbalsts (7)			146.32		146.32			263.32
BRUTO SEGUMS 3 (8=(1+7)-4) (ieņēmumi+atbalsts)-kopā mainīgās izmaksas)			114.57		87.36			23.28

Bruto seguma sastādīšanai izmantoti LLKC Augkopības nodaļas sniegtie dati.

Izstrādātais ziemas miežu bruto segums parāda vienu konkrētu audzēšanas tehnoloģiju, kas saskaņā ar ekspertu viedokli ir jāpielieto, lai šādos apstākļos iegūtu konkrēto ražību.

Ziemas miežu cena intensīvajā un minimālās augsnes apstrādes variantā ņemta no Eiropas Komisijas cenu apkopojuma.

Bruto segums sastādīts ziemas miežiem, kas audzēti augsnē ar vidēju P un K nodrošinājumu. Augsnes skābums pH 6.5–7.0, trūcvielu saturs augsnē 2.0–2.5%.

Ziemas miežu sēklas izsējas daudzums izvēlēts pēc ekspertu ieteikuma. Mēslojuma daudzums ziemas miežiem izvēlēts tāds, lai sasniegtu optimālo ražas līmeni. Bioloģiskajā audzēšanas variantā drīkst izmantot tikai bioloģiskos mēslošanas (kūtsmēsli, kompostus) un augu aizsardzības līdzekļus.

Visi nepieciešamie pakalpojumi tiek iegādāti no tehnisko pakalpojumu sniedzējiem, un to cenas ņemtas no LLKC apkopotajām vidējām tehnisko pakalpojumu cenām Latvijā 2016. gadā.

Pēc ekspertu atzinuma, ziemas mieži vidēji tiek transportēti 60 km lielā attālumā pa 20 t vienā reizē.

Graudu kaltēšanai izvēlēti 4 t%, jo 2016. gadā bija liels mitrums. Kaltēšanas izmaksas atšķiras atkarībā no saražotā produkcijas apjoma, mitruma un pakalpojuma sniedzēja izcenojuma likmēm.

Katrā saimniecībā saņemtie atbalsta veidi un lielumi attiecīgajam kultūraugam var atšķirties, jo saimniecība konkrēto platību var arī nepieņemt atbalsta saņemšanai. Ja saimniecība atrodas teritorijā, kurā ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi, ir iespējams saņemt arī atbalstu "Maksājumi apgabalos, kuros ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi", kā arī pieejami vēl citi atbalsta veidi.

Piemērojot izstrādāto tehnoloģiju konkrētai saimniecībai, ir jāveic korekcijas atbilstoši konkrētajam saimniecības apstākļiem (augšnes auglība, iekultivēšanas pakāpe, nezāļainība, cenas u. c.).

ZIEMAS MIEŽI (izmantojot saimniecības īpašumā esošo tehniku)

	Mēr- vienība	Intensīvi		Minimālā augsnes apstrāde		Bioloģiski	
		Daudz.	Cena, EUR	Daudz.	Cena, EUR	Daudz.	Cena, EUR
IENĒMUMI							
Graudi	t	4.8	119.00	4.2	119.00	2.9	160.00
KOPĀ (1)			571.20		499.80		464.00
			571.20		499.80		464.00
MAINĪGĀS IZMAKSAS							
IZEJVIELU IZMAKSAS							
Sēkļa	kg	240	0.18	240	0.18	240	0.33
Mēslojums:	kg	N:P2O5:K2O (10:1:50:75)		N:P2O5:K2O (10:1:50:75)		N:P2O5:K2O (52:28:99)	
Rudens:							
NPK 8:20:30	kg	200	0.32	200	0.32	200	0.32
Kūtsmēsli	t	250	0.23	250	0.23	250	0.23
Pavasaris:							
Amonija nitrāts	kg						
Augu aizsardzība:							
Rudens:							
Kodne			7.20		7.20		7.20
Herbīcīdi							5.48
Pavasaris:							
Herbīcīdi			9.17		9.17		9.17
Fungicīdi			24.00		39.34		39.34
Retardanti			5.78		5.78		5.78
Bioloģiskie AAL							55.39
KOPĀ (2)			210.85		231.67		268.59
MĀŠINU UN ROKU DARBA OPERĀCIJAS							
Mīnerālmēsļu izkliešana	reizes	2	6.67	2	6.67	2	13.34
Kūtsmēsļu izkliešana	reizes	1	15.86			1	54.73
Sējumu ecēšana	reizes	1	17.20			2	31.72
Sēšana	reizes	1				2	22.24
Kombinētā augsnes apstrāde + sēja	reizes	1				1	17.20
Smidzināšana	reizes	2	7.10	3	7.10		
Graudu kulišana	reizes	1	49.07	1	49.07	1	49.07
Graudu tīrīšana (pakalpojums)	t	5	5.87	4.2	5.87	2.9	5.87
Graudu kaltēšana (4 %) (pakalpojums)	t	5	5.30	4.2	5.30	2.9	5.30
Transports (20 t/60 km)	t	5	3.72	4.2	3.72	2.9	3.72
Aršana	reizes	1	40.58			1	40.58
KOPĀ (3)			298.04		250.23		304.83
KOPĀ MAINĪGĀS IZMAKSAS (4=2+3)			508.89		481.90		573.42
BRUTO SEGUMS 1 (5=1-2) (ieņēmumi-izejvielu izmaksas)			360.35		268.13		195.41
BRUTO SEGUMS 2 (6=1-4) (ieņēmumi-kopā mainīgās izmaksas)			62.31		17.90		-109.42
ATBALSTS							
Vienotais platības maksājums (VPM)			62.46		62.46		62.46
Zaļināšanas maksājums			36.56		36.56		36.56
Atbalsts PPVA par platībām (APL)			4.27		4.27		4.27
Atbalsts PPVA par lauku augu platībām (ALA)			6.70		6.70		6.70
Bioloģiskās lauksaimniecības atbalsts							117.00
Brīvprātīgs salīdzinātais atbalsts par miežiem (SMI)			36.33		36.33		36.33
KOPĀ atbalsts (7)			146.32		146.32		263.32
BRUTO SEGUMS 3 (8=(1+7)-4) (ieņēmumi+atbalsts)-kopā mainīgās izmaksas)			208.63		164.22		153.90

Bruto seguma sastādīšanai izmantoti LLKC Augkopības nodaljas sniegtie dati.

Izstrādātais ziemas miežu bruto segums parāda vienu konkrētu audzēšanas tehnoloģiju, kas saskaņā ar ekspertu viedokli ir jāpielieto, lai šādos apstākļos iegūtu konkrēto ražību.

Ziemas miežu cena intensīvajā un minimālās augsnes apstrādes variantā ņemta no Eiropas Komisijas cenu apkopojuma.

Bruto segums sastādīts ziemas miežiem, kas audzēti augsnē ar vidēju P un K nodrošinājumu. Augsnes skābums pH 6.5– 7.0, trūdvietu saturs augsnē 2.0–2.5%.

Ziemas miežu sēklas izsējās daudzums izvēlēts pēc ekspertu ieteikuma. Mēslojuma daudzums ziemas miežiem izvēlēts tāds, lai sasniegtu optimālo ražas līmeni. Bioloģiskajā audzēšanas variantā drīkst izmantot tikai bioloģiskos mēslošanas (kūtsmēsli, komposts) un augu aizsardzības līdzekļus.

Graudu tīrīšanas un kaltēšanas pakalpojumi tiek iegādāti no tehnisko pakalpojumu sniedzējiem, un to cenas ņemtas no LLKC apkopotajām tehnisko pakalpojumu vidējām cenām 2016. gadā. Pārējām tehniskajām operācijām piemērotas LLKC inženier tehniskās nodalītas eksperta aprēķinātās izmaksas, kādas tās varētu būt, ja operācijas veic ar saimniecībā pieejamo tehniku (tehniskie parametri tiek pieņemti pēc biežāk lietotajiem). Skaidrojumu par tehnisko izmaksu aprēķinu skatīt levadrakstā. Pēc ekspertu atzinuma, ziemas mieži vidēji tiek transportēti 60 km lielā attālumā pa 20 t vienā reizē. Graudu kaltēšanai izvēlēti 4 t%, jo 2016. gadā bija liels mitrums. Kaltēšanas izmaksas atšķiras atkarībā no sarazotā produkcijas apjoma, mitruma un pakalpojuma sniedzēja izcenojuma likmēm.

Katrā saimniecībā saņemtie atbalsta veidi un lielumi attiecīgajam kultūraugam var atšķirties, jo saimniecība konkrēto platību var arī nepieteikt atbalsta saņemšanai. Ja saimniecība atrodas teritorijā, kurā ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi, ir iespējams saņemt arī atbalstu "Maksājumi apgabalos, kuros ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi", kā arī pieejami vēl citi atbalsta veidi.

Piemērojot izstrādāto tehnoloģiju konkrētai saimniecībai, ir jāveic korekcijas atbilstoši konkrētajiem saimniecības apstākļiem (augšanas auglība, iekultivētības pakāpe, nezaļājamība, cenas u. c.).

ZIRŅI

	Mēr- viensība	Intensīvi		Bioloģiski	
		Daudz.	Cena, EUR	Daudz.	Cena, EUR
IEŅĒMUMI					
Graudi	t	3.4	260.00	3.0	310.00
KOPĀ (1)			884.00		930.00
MAINĪGĀS IZMAKSAS			884.00		930.00
IZEJVIELU IZMAKSAS					
Sēkla	kg	250	0.30	250	0.29
Mēslojums:	kg				
Tīrvielā	kg				
NPK 15:15:15+11S	kg	200	N:P ₂ O ₅ :K ₂ O (30:30:30)		
Bors	l	2	0.20		
Kūtsmēsli	l		2.62		
Augu aizsardzība:	t			20	3.35
Herbicīdi					
Insekticīdi					
Desikanti					
Bioloģiskie AAL					
KOPĀ (2)			315.26		38.80
MAŠĪNU UN ROKU DARBA OPERĀCIJAS					178.30
Minerālmēsļu izkliedēšana	reizes	1	17.70		
Kūtsmēsļu izkliedēšana	t			20	2.71
Kultivēšana	reizes	1	30.74	2	30.74
Sēšana	reizes	1	29.44	1	29.44
Smidzināšana	reizes	4	20.33		
Graudu kuišana	reizes	1	62.95	1	62.95
Graudu tīršana	t	3.4	5.87	3.0	5.87
Graudu tīršana (4 t%)	t	3.4	5.30	3.0	5.30
Transports (20 t/60 km)	tkm	204	0.045	180	0.045
Ecēšana	reizes			2	36.84
Pļevēšana	reizes	1	50.01	1	20.75
Aršana	reizes	1	50.01	1	50.01
KOPĀ (3)			373.38		404.98
KOPĀ MAINĪGĀS IZMAKSAS (4=2+3)			688.64		583.28
BRUTO SEGUMS 1 (5=1-2) (ieņēmumi-izejvielu izmaksas)			568.75		751.70
BRUTO SEGUMS 2 (6=1-4) (ieņēmumi-kopā mainīgās izmaksas)			195.37		346.72
ATBALSTS					
Vienotais platības maksājums (VPM)			62.46		62.46
Zaļināšanas maksājums			36.56		36.56
Atbalsts PPVA par platībām (APL)			4.27		4.27
Atbalsts PPVA par laukaugu platībām (ALA)			6.70		6.70
Bioloģiskās lauksaimniecības atbalsts			97.00		97.00
Brīvprātīgais saistītais atbalsts par proteīnaugiem (SAP)			72.39		72.39
KOPĀ atbalsts (7)			182.38		279.38
BRUTO SEGUMS 3 (8=(1+7)-5) ((ieņēmumi+atbalsts)-kopā mainīgās izmaksas)			377.75		626.10

Izstrādātais zirņu bruto segums parāda vienu konkrētu audzēšanas tehnoloģiju, kas saskaņā ar ekspertu viedokli ir jāpielieto, lai šādos apstākļos iegūtu konkrēto ražību.

Bruto segums sastādīts zirņiem, kas audzēti augsnē ar vidēju P un K nodrošinājumu. Augsnes skābums pH 6.5–7.0, trūdvielu saturs augsnē 2.0–2.5%.

Zirņu sēklas izsējas daudzums izvēlēts pēc ekspertu ieteikuma. Mēslojuma daudzums zirņiem izvēlēts tāds, lai sasniegtu optimālo ražas līmeni. Bioloģiskajā audzēšanas variantā drīkst izmantot tikai bioloģiskos mēslošanas (kūtsmēsli, komposts) un augu aizsardzības līdzekļus.

Visi nepieciešamie pakalpojumi tiek iegādāti no tehnisko pakalpojumu sniedzējiem, un to cenas ņemtas no LLKC apkopotajām vidējām tehnisko pakalpojumu cenām Latvijā 2016. gadā. Pēc ekspertu atzinuma, zirņi vidēji tiek transportēti 60 km lielā attālumā pa 20t vienā reizē. Kaitēšanai izvēlēti 4 t%, jo 2016. gadā bija liels mitrums. Kaitēšanas izmaksas atšķiras atkarībā no sarāžotā produkcijas apjoma, mitruma un pakalpojuma sniedzēja izcenojuma likmēm.

Katrā saimniecībā saņemtie atbalsta veidi un lielumi attiecīgajam kultūraugam var atšķirties, jo saimniecība konkrēto platību var arī nepieteikt atbalsta saņemšanai. Ja saimniecība atrodas teritorijā, kurā ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi, ir iespējams saņemt arī atbalstu "Maksājumi apgabalos, kuros ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi", kā arī pieejami vēl citi atbalsta veidi.

Piemērojot izstrādāto tehnoloģiju konkrētai saimniecībai, ir jāveic korekcijas atbilstoši konkrētajiem saimniekošanas apstākļiem (augšnes auglība, iekultivēšanas pakāpe, nezaļainība, cenas u. c.).

Bruto seguma sastādīšanai izmantoti LLKC Augkopības nodaļas sniegtie dati.

ZIRŅI (izmantojot saimniecības īpašumā esošo tehniku)

	Mēr- vienība	Intensīvi		Bioloģiski	
		Daudz.	Cena, EUR	Daudz.	Cena, EUR
IEŅĒMUMI	t	3.4	260.00	3.0	310.00
Graudi			884.00		930.00
KOPĀ (1)			884.00		930.00
MAIŅĪGĀS IZMAKSAS					
IZEJVIELU IZMAKSAS					
Sēkla	kg	250	0.30	250	0.29
Mēslojums:					
Tīrvielā	kg		N:P ₂ O ₅ :K ₂ O (30:30:30)		N:P ₂ O ₅ :K ₂ O (26:14:50)
NPK 15:15:15+11S	kg	200	0.20		
Bors	l	2	2.62		
Kūtsmēsli	t			20	3.35
Augu aizsardzība:					
Herbicīdi			42.15		67.00
Insekticīdi			17.87		
Desikanti			135.00		
Bioloģiskie AAL					
KOPĀ (2)			315.26		38.80
MAŠĪNU UN ROKU DARBA OPERĀCIJAS					178.30
Minerālmēsļu izkliedēšana	reizes	1	6.67		27.49
Kūtsmēsļu izkliedēšana	reizes	1	15.86		15.86
Kultivēšana	reizes	1	17.20		17.20
Sēšana	reizes	4	7.10		
Smidzināšana	reizes	1	49.07		49.07
Graudu kūtšana	t	3.4	5.87		17.61
Graudu tīršana (pakalpojums)	t	3.4	19.96		5.30
Graudu kaltēšana (4 t%) (pakalpojums)	t	3.4	72.08		63.60
Transports (20 t/60 km)	t	3.4	12.65		11.16
Ecēšana	reizes			2	11.12
Pieveļšana	reizes			1	15.83
Aršana	reizes	1	40.58		40.58
KOPĀ (3)			262.47		296.50
KOPĀ MAIŅĪGĀS IZMAKSAS (4=2+3)			577.73		474.80
BRUTO SEGUMS 1 (5=1-2) (ieņēmumi-izejvielu izmaksas)			568.75		751.70
BRUTO SEGUMS 2 (6=1-4) (ieņēmumi-kopā mainīgās izmaksas)			306.28		455.20
ATBALSTS					
Vienotais platības maksājums (VPM)			62.46		62.46
Zaļināšanas maksājums			36.56		36.56
Ataļļātais PPVA par platībām (APL)			4.27		4.27
Ataļļātais PPVA par laukaugu platībām (ALA)			6.70		6.70
Bioloģiskās lauksaimniecības atbalsts					97.00
Brīvprātīgais saistītais atbalsts par proteīnaugiem (SAP)			72.39		72.39
KOPĀ atbalsts (7)			182.38		279.38
BRUTO SEGUMS 3 (8=(1+7)-5) ((ieņēmumi+atbalsts)-kopā mainīgās izmaksas)			488.66		734.58

Bruto seguma sastādīšanai izmantoti LL.KC. Augkopības nodaļas sniegtie dati.

Izstrādātais zirņu bruto segums parāda vienu konkrētu audzēšanas tehnoloģiju, kas saskaņā ar ekspertu viedokli ir jāpielieto, lai šādos apstākļos iegūtu konkrēto ražību.

Bruto segums sastādīts zirņiem, kas audzēti augsnē ar vidēji P un K nodrošinājumu. Augsnes skābums pH 6.5–7.0, trūdvielu saturs augsnē 2.0–2.5%.

Zirņu sēklas izsējas daudzums izvēlēts pēc ekspertu ieteikuma.
Mēslojuma daudzums zirņiem izvēlēts tāds, lai sasniegtu optimālo ražas līmeni.
Bioloģiskajā audzēšanas variantā drīkst izmantot tikai bioloģiskos mēslošanas (kūtsmēsli, komposts) un augu aizsardzības līdzekļus.

Graudu tīršanas un kaltēšanas pakalpojumi tiek iegādāti no tehnisko pakalpojumu sniedzējiem, un to cenas ņemtas no LLKC apkopotajām tehnisko pakalpojumu vidējām cenām 2016. gadā. Pārējām tehniskajām operācijām piemērotas LLKC Inženiertehniskās nodaļas eksperta aprēķinātās izmaksas, kādas tās varētu būt, ja operācijas veic ar saimniecībā pieejamo tehniku (tehniskie parametri tiek pieņemti pēc biežāk lietotajiem). Skaidrojumu par tehnisko izmaksu aprēķinu skatīt levdrakstā.

Pēc ekspertu atzinuma, zirņi vidēji tiek transportēti 60 km ielā attālumā pa 20 t vienā reizē.
Kaltēšanai izvēlēti 4 t%, jo 2016. gadā bija liels mitrums.
Kaltēšanas izmaksas atšķirās atkarībā no sarazotā kaltēšanas izmaksas atšķirās atkarībā no sarazotā produkcijas apjoma, mitruma un pakalpojuma sniedzēja izcenojuma līmeņiem.

Katrā saimniecībā saņemtie atbalsta veidi un lielumi attiecīgajam kultūraugam var atšķirties, jo saimniecība konkrēto platību var arī nepieteikt atbalsta saņemšanai. Ja saimniecība atrodas teritorijā, kurā ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi, ir iespējams saņemt arī atbalstu "Maksājumi apgabalos, kuros ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi", kā arī pieejami vēl citi atbalsta veidi.

Piemērojot izstrādāto tehnoloģiju konkrētai saimniecībai, ir jāveic korekcijas atbilstoši konkrētajiem saimniekošanas apstākļiem (augšnes auglība, iekultivēšanas pakāpe, nezāļainība, cenas u. c.).

3.1.4. LOPBARĪBAS KULTŪRAS

GANĪBU ZĀLE

NIEL = 6.06 MJ/kg sausas 1 kg zāles = 0.2 kg sausa IEŅĒMUMI	Mēr- vienība	1. gads (ierīkošana)		2.-5.gads (zāle)	
		Daudz.	Cena, EUR	Daudz.	Cena, EUR
Virsaugs (viengadīgā airene)	t	30			
Zaļā masa	t			30	
NEL (neto enerģija laktācijai)	MJ	36360		36360	
MAINĪGĀS IZMAKSAS IZEJVIELU IZMAKSAS					
Sēkla virsaugam (ierīkošanai 15 kg/ha)	kg	15	1.60		24.00
Sēkla (ierīkošanai 25 kg/ha)	kg	25	3.70		92.50
Mēslojums:					
Tīrvielā	kg				
Kūtsmēsli	t	40	3.01		120.40
NPK 16:16:16	kg				
Amonija nitrāts	kg	150	0.23		34.50
KOPĀ uz 1 ha (1)					271.40
MAŠĪNU UN ROKU DARBA OPERĀCIJAS					
Kūtsmēsli izkliešana	t	40	2.71		108.40
Minerālmēsli izkliešana	reizes	1	17.70		17.70
Kultivēšana	reizes	1	30.74		30.74
Sēšana	reizes	1	29.44		29.44
Pieveļšana	reizes	1	20.75		20.75
Zāles applaušana	reizes	2	27.74		55.48
Ecēšana	reizes	1	18.42		18.42
Šķivošana	reizes	1	30.02		30.02
Aršana	reizes	1	50.01		50.01
KOPĀ (2)					360.96
KOPĀ MAINĪGĀS IZMAKSAS (3=1+2)					632.36
MAINĪGĀS IZMAKSAS 1 uz 1 MJ un 1 kg zāles			0.007	0.009	0.003
MAINĪGĀS IZMAKSAS 2 uz 1 MJ un 1 kg zāles			0.010	0.021	0.007
ATBALSTS					
Vienotais platības maksājums (VPM)					62.46
Zaļināšanas maksājums					36.56
KOPĀ					99.02
MAINĪGĀS IZMAKSAS 3 uz 1b.v. un 1kg			0.017	0.018	0.006
					0.004

Izstrādātais ganību zāles bruto segums, virsaugā sējot viengadīgo aireni, parāda vienu konkrētu audzēšanas tehnoloģiju, kas saskaņā ar ekspertu viedokli ir jāpielieto, lai šādos apstākļos iegūtu konkrēto ražību.

Bruto segums sastādīts ganību zālei, kura audzēta augsnē ar vidēju P un K nodrošinājumu. Augsnes skābums pH 6.0–7.0%, trūdvielu saturs augsnē 2.0–2.5%.

Ganību zāles sēklas maisījuma sastāvā ietilpst baltais āboliņš, ganību airene, timotiņš, pļavas auzene un pļavas skarene.

Sēklas maisījuma un virsauga sēklas izsējas daudzums izvēlēts pēc ekspertu ieteikuma.

Mēslojuma daudzums ganību zālei, sējot zem virsauga, izvēlēts tāds, lai sasniegtu optimālo ražas līmeni.

Zālāji tiek ierīkoti ik pa pieciem gadiem.

Visi nepieciešamie pakalpojumi tiek iegādāti no tehnisko pakalpojumu sniedzējiem, un to cenas ņemtas no LLKC apkopotajām tehnisko pakalpojumu vidējām cenām 2016. gadā.

Katrā saimniecībā saņemtie atbalsta veidi un lielumi attiecīgajam kultūraugam var atšķirties, jo saimniecība konkrēto platību var arī nepieteikt atbalsta saņemšanai. Ja saimniecība atrodas teritorijā, kurā ir dabas vai citi specifiski apgabali, kuros ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi, kā arī pieejami vēl citi atbalsta veidi.

Piemērojot izstrādāto tehnoloģiju konkrētai saimniecībai, ir jāveic korekcijas atbilstoši konkrētajiem saimniekošanas apstākļiem (augsnes auglība, iekultivētības pakāpe, nezāļainība, cenas u. c.).

Bruto seguma sastādīšanai izmantoti LLKC Augkopības nodaļas sniegtie dati.

GANĪBU ZĀLE (izmantojot saimniecības īpašumā esošo tehniku)

NEL = 6.06 MJ/kg saunasas 1 kg zāles = 0.2 kg saunasas	Mēr- vienība	1. gads (ierīkošana)		2.-5.gads (zāle)	
		Daudz.	Cena, EUR	Daudz.	Cena, EUR
IEŅĒMUMI					
Virsaugs (viengadīgā aitrene)	t	30		30	
Zaļā masa	t			36360	
NEL (neto enerģija laktācijai)	MJ	36360			
MAINĪGĀS IZMAKSAS					
IZEJVIELU IZMAKSAS					
Sēkļa virsaugam (ierīkošanai 15 kg/ha)	kg	15	1.60	24.00	
Sēkļa (ierīkošanai 25 kg/ha)	kg	25	3.70	92.50	
Mēslojums:					
Tīrvieļā	kg	40	N:P ₂ O ₅ :K ₂ O (103:28:99)	120.40	N:P ₂ O ₅ :K ₂ O (48:48:48)
Kūtsmēsli	t		3.01		
NPk 16:16:16	kg	150	0.23	34.50	81.00
Amonija nitrāts	kg				
KOPĀ uz 1 ha (1)			271.40		81.00
IMAŠĪNU UN ROKU DARBA OPERĀCIJAS					
Kūstmēsļu izkliešana	reizes	1	54.73	54.73	
Minerālmēsļu izkliešana	reizes	1	6.67	6.67	13.34
Kultivēšana	reizes	1	15.86	15.86	
Sēšana	reizes	1	17.20	17.20	
Pļevēšana	reizes	1	15.83	15.83	
Zāles applaušana	reizes	2	23.14	46.28	69.42
Ecēšana	reizes	1	11.12	11.12	11.12
Šķīvošana	reizes	1	22.92	22.92	
Aršana	reizes	1	40.58	40.58	
KOPĀ (2)			231.19		93.88
KOPĀ MAINĪGĀS IZMAKSAS (3=1+2)			502.59		174.88
MAINĪGĀS IZMAKSAS 1 uz 1 MJ un 1 kg zāles			0.007	0.009	0.003
MAINĪGĀS IZMAKSAS 2 uz 1 MJ un 1 kg zāles			0.006	0.017	0.006
ATBALSTS					
Vienotais platības maksājums (VPM)			62.46		62.46
Zaļināšanas maksājums			36.56		36.56
KOPĀ			99.02		99.02
MAINĪGĀS IZMAKSAS 3 uz 1b.v. un 1kg			0.014	0.013	0.003

Izstrādātais ganību zāles bruto segums, virsaugā sākot viengadīgo aitrei, parāda vienu konkrētu audzēšanas tehnoloģiju, kas saskaņā ar ekspertu viedokli ir jāpielieto, lai šādos apstākļos iegūtu konkrēto ražību.

Bruto segums sastādīts ganību zālei, kura audzēta augsnē ar vidēju P un K nodrošinājumu. Augsnes skābums pH 6.0-7.0%, trūdvielu saturs augsnē 2.0-2.5%.

Ganību zāles sēklas maisījuma sastāvā ietilpst baltais āboliņš, ganību aitrene, timotiņš, pļavas auzene un pļavas skarene. Sēklas maisījuma un virsauga sēklas izsējas daudzums izvēlēts pēc ekspertu ieteikuma.

Mēslojuma daudzums ganību zālei, sākot zem virsauga, izvēlēts tāds, lai sasniegtu optimālo ražas līmeni. Zālīti tiek ierīkoti ik pa pieciem gadiem.

Tehniskām operācijām piemērotas LLKC Inženiertehniskās nodalās eksperta aprēķinātās izmaksas, kādas tās varētu būt, ja operācijas veic ar saimniecībā pieejamo tehniku (tehniskie parametri tiek pieņemti pēc biežāk lietotajiem). Skaidrojumu par tehnisko izmaksu aprēķinu skatīt levdzrakstā.

Katrā saimniecībā saņemtie atbalsta veidi un lielumi attiecīgajam kultūraugam var atšķirties, jo saimniecība konkrēto platību var arī nepieteikt atbalsta saņemšanai. Ja saimniecība atrodas teritorijā, kurā ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi, ir iespējams saņemt arī atbalstu "Maksājumi apgabalos, kuros ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi", kā arī pieejami vēl citi atbalsta veidi.

Piemērojot izstrādāto tehnoloģiju konkrētai saimniecībai, ir jāveic korekcijas atbilstoši konkrētajiem saimniekošanas apstākļiem (augsnes auglība, iekultivētības pakāpe, nezāļainība, cenas u. c.).

Bruto seguma sastādīšanai izmantoti LLKC Augkopības nodalās sniegtie dati.

KUKURŪZA

NEL = 6.1 MJ/kg sausas 1 kg kukurūza = 0.4 kg sausna	Mēr- vienība	Cena, EUR		Kopā, EUR
		Daudz.		
IEŅĒMUMI				
Zaļmasa	t	40		
Neto enerģija laktācijai	MJ	97600		
MAINĪGĀS IZMAKSAS IZEJVIELU IZMAKSAS				
Sēkla	vien.	1.8	78.51	141.32
Mēslojums:	kg			
Tirvielā	kg	N:P ₂ O ₅ :K ₂ O (147:45:45)		
NPK 15:15:15+11S	kg	300	0.20	60.00
Amonija nitrāts	kg	300	0.23	69.00
Augu aizsardzība:				
Herbicīdi				53.23
Citas mainīgās izmaksas				
Plēve (8 m plata)	m	4	2.29	9.16
KOPĀ (1)				332.71
MAŠĪNU UN ROKU DARBA OPERĀCIJAS				
Minerālmēslu izkliešana	reizes	3	17.70	53.10
Kultivēšana	reizes	1	30.74	30.74
Sēšana	reizes	1	29.44	29.44
Smidzināšana	reizes	2	20.33	40.66
Plaušana – smalcināšana	reizes	1	60.00	60.00
Transports no lauka uz tranšeju (10 t)	h	1.5	16.77	25.16
Masas blietēšana	h	1.8	27.78	50.00
Aršana	reizes	1	50.01	50.01
KOPĀ (2)				339.11
KOPĀ MAINĪGĀS IZMAKSAS (3=1+2)				671.82
MAINĪGĀS IZMAKSAS 1 uz 1 b.v. un 1 kg			0.003	0.0083
MAINĪGĀS IZMAKSAS 2 uz 1 b.v. un 1 kg			0.003	0.0168
ATBALSTS				
Vienotais platības maksājums (VPM)				62.46
Zaļināšanas maksājums				36.56
KOPĀ				99.02
MAINĪGĀS IZMAKSAS 3 uz 1 b.v. un 1 kg			0.007	0.0143

Bruto seguma sastādīšanai izmantoti LLJKC Augkopības nodaļas sniegtie dati.

Izstrādātais kukurūzas bruto segums parāda vienu konkrētu audzēšanas tehnoloģiju, kas saskaņā ar ekspertu viedokli ir jāpielieto, lai šādos apstākļos iegūtu konkrēto ražību.

Lai iegūtu lielāku barības vērtību, kukurūzas masu nekavējoši novāc, kad tā ir apsalusi saulā.

Ja kukurūzu nav iespējams novākt uzreiz pēc saulā, barības vielas lietū var izskaloties, kā arī uz augiem var savairoties pelējums, kas izdala kaitīgus toksīnus.

Aprēķinot plēves daudzumu, tiek pieņemts, ka 500 t tranšejas noseģšanai ir nepieciešami 52.5 m plēves ar platumu 8 m.

Aprēķinot masas blietēšanas ilgumu, tiek pieņemts, ka 500 t tranšejas blietēšanai ir nepieciešamas aptuveni 30 stundas.

Visi nepieciešamie pakalpojumi tiek iegādāti no tehnisko pakalpojumu sniedzējiem, un to cenas ņemtas no LLKC apkopotajām tehnisko pakalpojumu vidējām cenām 2016. gadā.

Katrā saimniecībā saņemtie atbalsta veidi un lielumi attiecīgajam kultūraugam var atšķirties, jo saimniecība konkrēto platību var arī nepieteikt atbalsta saņemšanai. Ja saimniecība atrodas teritorijā, kurā ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi, ir iespējams saņemt arī atbalstu "Maksājumi apgabalos, kuros ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi", kā arī pieejami vēl citi atbalsta veidi.

Piemērojot izstrādāto tehnoloģiju konkrētai saimniecībai, ir jāveic korekcijas atbilstoši konkrētajiem saimniekošanas apstākļiem (augšnes auglība, iekultivētības pakāpe, nezāļainība, cenas u. c.).

SIENS

NEL = 5.44 MJ/kg sausnas 1 kg siens = 0.85 kg sausna	Mēr- vienība	1. gads (ierīkošana)		2.-5. gads (siens)	
		Daudz.	Cena, EUR	Daudz.	Cena, EUR
IEŅĒMUMI					
Siens, virsaugs (viengadīgā airenē)	t	4.5		4.2	
Siens	t			19421	
NEL (neto enerģija laktācijai)	MJ	20808			
MAINĪGĀS IZMAKSAS					
IZEJVIELU IZMAKSAS					
Sēkla virsaugam (ierīkošanai 15 kg/ha)	kg	15	1.60		
Sēkla (ierīkošanai 25 kg/ha)	kg	25	3.30		
Mēslojums:	kg				
Tīrvielā	t	40	N:P ₂ O ₅ :K ₂ O (76:52:123)		N:P ₂ O ₅ :K ₂ O (48:48:48)
Kūtsmēsli	kg	150	3.01		
NPK 16:16:16	kg		0.27	300	0.27
KOPĀ uz 1ha (1)			267.40		81.00
MAŠĪNU UN ROKU DARBA OPERĀCIJAS					
Kūtsmēslu izkliešana	t	40	2.71		
Minerālmēslu izkliešana	reizes	1	17.70		
Kultivēšana	reizes	1	30.74	2	17.70
Sēšana	reizes	1	29.44		
Prevelšana	reizes	1	20.75		
Zāles pļaušana	reizes	1	34.89	2	34.89
Siens vālošana-ārdīšana	reizes	1	22.91	2	22.91
Siens presēšana rītuļos	reizes	1	37.64	2	37.64
Ecēšana	reizes	1	18.42	1	18.42
Šķīvošana	reizes	1	30.02		
Aršana	reizes	1	50.01		
KOPĀ (2)			400.92		244.70
KOPĀ MAINĪGĀS IZMAKSAS (3=1+2)			668.32		325.70
MAINĪGĀS IZMAKSAS 1 uz 1 b.v. un 1 kg			0.013		0.004
MAINĪGĀS IZMAKSAS 2 uz 1 b.v. un 1 kg			0.019		0.013
ATBALSTS					
Vienotais platības maksājums (VPM)			62.46		62.46
Zaļināšanas maksājums			36.56		36.56
KOPĀ			99.02		99.02
MAINĪGĀS IZMAKSAS 3 uz 1 b.v. un 1 kg			0.032		0.017
			0.127		0.054

Izstrādātais siens bruto segums parāda vienu konkrētu audzēšanas tehnoloģiju, kas saskaņā ar ekspertu viedokli ir jāpielieto, lai šādos apstākļos iegūtu konkrēto ražību.

Bruto segums sastādīts zālei, kura paredzēta siens sagatavošanai un audzēta augsnē ar vidēju P un K nodrošinājumu. Augsnes skābums pH 6.0-7.0%, tīrvielu saturs augsnē 2.0-2.5%.

Zāļais tiek ierīkots uz pieciem gadiem. Sēklas maisījumā ietilpst sarkanais āboliņš, pļavas airenē, īmotiņš un sarkanā auzene. Kā virsaugs tiek sēta viengadīgā airenē.

Sēklas maisījuma un virsauga sēklas izsējas daudzums izvēlēts pēc ekspertu ieteikuma. Mēslojuma daudzums izvēlēts tāds, lai sasniegtu optimālo ražas līmeni.

Visi nepieciešamie pakalpojumi tiek iegādāti no tehnisko pakalpojumu sniedzējiem, un to cenas ņemtas no LLKC apkopotajam tehnisko pakalpojumu vidējam cenām 2016. gadā. Siens vidēji transportē pa 2 tonnām (mazās piekabēs, t. sk. graudu piekabēs) vai pa 6 tonnām (lielās piekabēs).

Katrā saimniecībā saņemtie atbalsta veidi un lielumi attiecīgajam kultūraugam var atšķirties, jo saimniecība konkrēto platību var arī nepieteikt atbalsta saņemšanai. Ja saimniecība atrodas teritorijā, kurā ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi, ir iespējams saņemt arī atbalstu "Maksājumi apgabalos, kuros ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi", kā arī pieejami vēl citi atbalsta veidi.

Piemērojot izstrādāto tehnoloģiju konkrētai saimniecībai, ir jāveic korekcijas atbilstoši konkrētajam saimniecības apstākļiem (augšnes auglība, rekultivēšanas pakāpe, nezāļainība, cenas u. c.).

Bruto seguma sastādīšanai izmantoti LLKC Augkopības nodaļas sniegtie dati.

SIENS (izmantojot saimniecības īpašumā esošo tehniku)

NEL = 5.44 MJ/kg sausnas 1 kg siens = 0.85 kg sausna	Mēr- vienība	1. gads (ierīkošana)		2.-5. gads (siens)	
		Daudz.	Cena, EUR	Daudz.	Cena, EUR
IEŅĒMUMI					
Siens, virsaugs (viengadīgā aīrene)	t	4.5			
Siens	t			4.2	
NEL (neto enerģija laktācijai)	MJ	20808		19421	
MAIŅĪGĀS IZMAKSAS					
IZEJVIELU IZMAKSAS					
Sēkla virsaugam (ierīkošanai 15 kg/ha)	kg	15	1.60	24.00	
Sēkla (ierīkošanai 25 kg/ha)	kg	25	3.30	82.50	
Mēslojums:					
Trīvielā	kg		N:P ₂ O ₅ :K ₂ O (76:52:123)		N:P ₂ O ₅ :K ₂ O (48:48:48)
Kūtsmēsli	t	40	3.01	120.40	
NPk 16:16:16	kg	40	0.27	10.80	
TKlis	gab.	22.5	0.27	6.08	
KOPĀ uz 1ha (1)			243.78		86.67
MAŠĪNU UN ROKU DARBA OPERĀCIJAS					
Kūtsmēsļu izkliešana	reizes	1	54.73	54.73	
Minerālmēsļu izkliešana	reizes	1	6.67	6.67	
Kultivēšana	reizes	1	15.86	15.86	
Sēšana	reizes	1	17.20	17.20	
Pievešana	reizes	1	15.83	15.83	
Zāles pļaušana	reizes	1	23.14	23.14	
Siena vālošana – ārdīšana	reizes	1	12.35	12.35	
Siena presēšana rituljos	reizes	1	34.19	34.19	
Ecešana	reizes	1	11.12	11.12	
Šķīvošana	reizes	1	22.92	22.92	
Aršana	reizes	1	40.58	40.58	
KOPĀ (2)			254.59	163.82	
KOPĀ MAIŅĪGĀS IZMAKSAS (3=1+2)			498.37	250.49	
MAIŅĪGĀS IZMAKSAS 1 uz 1 b.v. un 1 kg			0.012	0.054	0.004
MAIŅĪGĀS IZMAKSAS 2 uz 1 b.v. un 1 kg			0.012	0.111	0.008
ATBALSTS					
Vienotais platības maksājums (VPM)			62.46	62.46	
Zaļināšanas maksājums			36.56	36.56	
KOPĀ			99.02	99.02	
MAIŅĪGĀS IZMAKSAS 3 uz 1 b.v. un 1 kg			0.024	0.089	0.013

Bruto seguma sastādīšanai izmantoti LLKC Augkopības nodaļas sniegtie dati.

Izstrādātais siena bruto segums parāda vienu konkrētu audzēšanas tehnoloģiju, kas saskaņā ar ekspertu viedokli ir jāpielieto, lai šādos apstākļos iegūtu konkrēto ražību.

Bruto segums sastādīts zālei, kura paredzēta siena sagatavošanai un audzēta augsnē ar vidēju P un K nodrošinājumu. Augsnes skābums pH 6.0–7.0%, trūdvielu saturs augsnē 2.0–2.5%.

Zāļais tiek ierīkots uz pieciem gadiem. Sēklas maisījumā ietilpst sarkanais āboliņš, pļavas aīrene, timotiņš un sarkanā auzene. Kā virsaugs tiek sēta viengadīgā aīrene.

Sēklas maisījuma un virsauga sēklas izsēšanas daudzums izvēlēts pēc ekspertu ieteikuma.

Mēslojuma daudzums izvēlēts tāds, lai sasniegtu optimālo ražas līmeni.

Tehnikām operācijām piemērotas LLKC Inženierietehnikās nodaļas eksperta aprēķinātās izmaksas, kādas tās varētu būt, ja operācijas veic ar saimniecībā pieejamo tehniku (tehniskie parametri tiek pieņemti pēc biežāk lietotajiem). Skaidrojumu par tehnisko izmaksu aprēķinu skatīt Ievadrakstā.

Sienu vidēji transportē pa 2 tonnām (mazās piekabēs, t. sk. graudu piekabēs) vai pa 6 tonnām (lielās piekabēs).

Katrā saimniecībā saņemtie atbalsta veidi un lielumi attiecīgajam kultūraugam var atšķirties, jo saimniecība konkrēto platību var arī nepieteikt atbalsta saņemšanai. Ja saimniecība atrodas teritorijā, kurā ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi, ir iespējams saņemt arī atbalstu "Maksājumi apgabalos, kuros ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi", kā arī pieejami vēl citi atbalsta veidi.

Piemērojot izstrādāto tehnoloģiju konkrētai saimniecībai, ir jāveic korekcijas atbilstoši konkrētajiem saimniekošanas apstākļiem (augsnes augsība, iekultivētības pakāpe, nezāļainība, cenas u. c.).

SKĀBBARĪBA

Mēr- vienība	1. gads (erīkošana)		2.-5. gads (rituļi)		2.-5. gads (sīrupas)	
	Daudz.	Cena, EUR	Daudz.	Cena, EUR	Daudz.	Cena, EUR
NEL = 5.63 MJ/kg sausnas 1 kg skābbarība = 0.32 kg sausna						
IEIŅĒMUMI						
Virsaušs (viengadīgā aīrene)	30		30		30	
Skābbarība (ņemot vērā zudumus)			54048		54048	
NEL (neto enerģija laktācijai)						
MAINĪGĀS IZMAKSAS						
IZEJVIELU IZMAKSAS						
Sēklas virsaugam (erīkošanai 15 kg/ha)	15	1.60				
Sēkla (erīkošanai 25 kg/ha)	25	3.50				
Mēslojums:						
Trīsvielā	40	3.01				
Kūtsmēsļi	150	0.27				
NPK 16:16:16			300	0.27	300	0.27
Pļēve, 8 m					315	2.29
Konservants						
KOPĀ uz 1ha (1)				81.00		139.43
MAŠĪNU UN ROKU DARBA OPERĀCIJAS						
Kūtsmēsļu izkliešana	40	2.71				
Mīnērālēsļu izkliešana	1	17.70	2	17.70	2	17.70
Kultivēšana	1	30.74				
Pļēvēšana	1	20.75				
Sēšana	1	29.44				
Zātes pļaušana	1	34.89	2	34.89	2	34.89
Presēšana rituļos (ieskaitot pļēvi)	1	571.13	2	571.13	2	571.13
Zātes smalcināšana, transports	1	18.42	1	18.42	2	36.96
Ecēšana	1	30.02			1	18.42
Sķīvošana	1	50.01				
Aīšana	1					
Masas biļešana					2.2	27.78
KOPĀ (2)				1265.86		61.12
KOPĀ MAINĪGĀS IZMAKSAS (3=1+2)				1346.86		258.64
MAINĪGĀS IZMAKSAS 1 uz 1 b.v. un 1 kg		0.005		0.001		0.003
MAINĪGĀS IZMAKSAS 2 uz 1 b.v. un 1 kg		0.017		0.023		0.005
ATBALSTS						
Vienotais platības maksājums (VPM)		62.46				62.46
Zāināšanas maksājums		36.56				36.56
KOPĀ		99.02		99.02		99.02
MAINĪGĀS IZMAKSAS 3 uz 1b.v. un 1kg		0.022		0.025		0.007
				0.042		0.010

Izstrādātais skābbarības bruto segums parāda vienu konkrētu audzēšanas tehnoloģiju, kas saskaņā ar ekspertu viedokli ir jāpielieto, lai sātos apstākļos iegūtu konkrētu ražību.

Bruto segums sastādīts zālei, kura paredzēta skābbarības sagatavošanai, kas audzēta augsnē ar videju P un K nodrošinājumu, Augsnes skābums pH 6.0–7.0%, trūdvielu saturs augsnē 2.0–2.5%.

Zāļi tiek ierīkoti uz pļieciem gadiem. Sēklas maisījumā ietilpst sarkanais aboliņš, ganību aīrene, timotiņš un pļavas aīzene. Ja zāli nopļauj savlaicīgi un ir atbilstoši laika apstākļi, tad ir iespējams iegūt 2. un pat 3. pļāvu. Ierīkošanas gadā tiek pierēmts, ka zāli izmanto zāļbarības sagatavošanai.

Aprēķinot pļēves daudzumu, tiek pierēmts, ka 500 t tranšējās noseģšanai ir nepieciešami 52.5 m pļēves ar platumu 8 m.

Sēklas maisījuma un virsauga sēklas tranšējās daudzums izvēlēts pēc ekspertu ieteikuma. Mēslojuma daudzums izvēlēts tāds, lai sasniegtu optimālo ražas līmeni.

Visi nepieciešamie pakalpojumi tiek iegādāti no tehnisko pakalpojumu sniedzējiem, un to cenas nerētas no LLC apkopotajām tehnisko pakalpojumu vidējām cenām 2016. gadā.

Aprēķinot masas biļešanas līgumu, tiek pierēmts, ka 500 t tranšējās biļešanai ir nepieciešamas aptuveni 30 stundas.

Sagatavojot skābbarību rituļos, ir pierēmts, ka atāls tiek nogarēts. Skābbarību videji transportē pa 4.8 t (mazās piekabēs, t.sk. graudu piekabēs) vai pa 14.4 t (lielās piekabēs).

Katrā saimniecībā saņemtie atbalsta veidi un ielūmi attiecīgajam kultūraugam var atšķirties, jo saimniecība konkrēto platību var arī nepieļemt atbalsta saņemšanai, ja saimniecība atrodas teritorijā, kurā ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi, ir iespējams saņemt arī atbalstu "Maksājumi apģabalos, kuros ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi", kā arī pieejami vēl citi atbalsta veidi.

Pierēmjot izstrādāto tehnoloģiju konkrētai saimniecībai, ir jāveic korekcijas atbilstoši konkrētajiem saimniecības apstākļiem (augšanas auglība, iekultivēšanas pakāpe, nezāļainība, cenas u. c.).

Bruto seguma sastādīšanai izmantoti LLC Augkopības nodaļas sniegtie dati.

SKĀBBARĪBA (izmantojot saimniecības īpašumā esošo tehniku)

NEL = 5.63 MJ/kg sausnas 1 kg skābbarība = 0.32 kg sausna	Mēr- vienība	1. gads (ierīkošana)		2.-5. gads (rituļi)		
		Daudz.	Cena, EUR	Daudz.	Cena, EUR	Kopā, EUR
IEŅĒMUMI						
Virsaugs (viengadīgā aīrene)	t	30				
Skābbarība (ņemot vērā zudumus)	t			30		
NEL (neto enerģija laktācijai)	MJ	54048		54048		
MAINĪGĀS IZMAKSAS						
IZEJVIELU IZMAKSAS						
Sēkla virsaugam (ierīkošanai 15 kg/ha)	kg	15	2.13		31.95	
Sēkla (ierīkošanai 25 kg/ha)	kg	25	3.41		85.25	
Mēslojums:						
Tīrvielā	kg		N:P ₂ O ₅ :K ₂ O (76:52:123)		N:P ₂ O ₅ :K ₂ O (48:48:48)	
Kūtmēsli	t	40	3.01		120.40	
NPK 16:16:16	kg	150	0.27		40.50	
Plēve	gab.	50	2.67		133.50	
Tīkls	gab.	50	0.27		13.50	
KOPĀ uz 1ha (1)					425.10	228.00
MAŠĪNU UN ROKU DARBA OPERĀCIJAS						
Kūtmēsļu izkliešana	reizes	1	54.73		54.73	
Minerālmēsļu izkliešana	reizes	1	6.67		6.67	13.34
Kultivēšana	reizes	1	15.86		15.86	
Pieveļšana	reizes	1	15.83		15.83	
Sēšana	reizes	1	17.20		17.20	
Zāles plaušana	reizes	1	23.14		23.14	46.28
Presēšana rituļos	reizes	1	34.19		34.19	68.38
Rituļu ietīšana	reizes	1	22.42		22.42	44.84
Ecēšana	reizes	1	11.12		11.12	11.12
Skīvošana	reizes	1	22.92		22.92	
Aršana	reizes	1	40.58		40.58	
KOPĀ (2)					264.66	183.96
KOPĀ MAINĪGĀS IZMAKSAS (3=1+2)					689.76	411.96
MAINĪGĀS IZMAKSAS 1 uz 1 b.v. un 1 kg			0.008		0.014	0.008
MAINĪGĀS IZMAKSAS 2 uz 1 b.v. un 1 kg			0.005		0.023	0.014
ATBALSTS						
Vienotais platības maksājums (VPM)					62.46	62.46
Zaļmāšanas maksājums					36.56	36.56
KOPĀ					99.02	99.02
MAINĪGĀS IZMAKSAS 3 uz 1b.v. un 1kg			0.013		0.020	0.010

Bruto seguma sastādīšanai izmantoti LLLKC Augkopības nodaļas sniegtie dati.

Izstrādātais skābbarības bruto segums parāda vienu konkrētu audzēšanas tehnoloģiju, kas saskaņā ar ekspertu viedokli ir jāpielieto, lai šādos apstākļos iegūtu konkrētu ražību.

Bruto segums sastādīts zālei, kura paredzēta skābbarības sagatavošanai, kas audzēta augsnē ar vidēju P un K nodrošinājumu. Augsnes skābums pH 6.0-7.0%, trūdvielu saturs augsnē 2.0-2.5%.

Zāļais tiek ierīkots uz pieciem gadiem. Sēklas maisījumā ietilpst sarkanais āboliņš, ganību aīrene, timotiņš un plavas auzene. Ja zāli noplauj savlaicīgi un ir atbilstoši laika apstākļi, tad ir iespējams iegūt 2. un pat 3. plāvumu. Ierīkošanas gadā tiek pieņemts, ka zāli izmanto zaļbarības sagatavošanai.

Sēklas maisījuma un virsauga sēklas izsēšanas daudzums izvēlēts pēc ekspertu ieteikuma. Izmantojuma daudzums izvēlēts tāds, lai sasniegtu optimālo ražas līmeni.

Tehniskām operācijām piemērotas LLLKC Inženiertehniskās nodaļas eksperta aprēķinātās izmaksas, kādas tās varētu būt, ja operācijas veic ar saimniecībā pieejamo tehniku (tehniskie parametri tiek pieņemti pēc biežāk lietotajiem). Skaidrojumu par tehnisko izmaksu aprēķinu skatīt levdarastā.

Sagatavojot skābbarību rituļos, ir pieņemts, ka atāls tiek noganīts. Skābbarību vidēji transportē pa 4.8 t (mazās piekabēs, t.sk. graudu piekabēs) vai pa 14.4 t (lielās piekabēs).

Katrā saimniecībā saņemtie atbalsta veidi un lielumi attiecīgajam kultūraugam var atšķirties, jo saimniecība atrodas teritorijā, kurā ir nepieciešami atbalsta saņemšanai. Ja saimniecība atrodas teritorijā, kurā ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi, ir iespējams saņemt arī atbalstu "Maksājumi apgabalos, kuros ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi", kā arī pieejami vēl citi atbalsta veidi.

Piemērojot izstrādāto tehnoloģiju konkrētai saimniecībai, ir jāveic korekcijas atbilstoši konkrētajiem saimniekošanas apstākļiem (augšnes auglība, iekultivēšanas pakāpe, nezāļainība, cenas u. c.).

4.1.5. NEKTĀRAUGI

FACĒLIJA

	Mēr- vienība	Daudz.	Cena, EUR		Kopā, EUR
IEŅĒMUMI					
Sēklas	kg	230	3.10		713.00
KOPĀ (1)					713.00
MAINĪGĀS IZMAKSAS					
IZEJVIELU IZMAKSAS					
Facēlijas sēkla	kg	12	3.10		37.20
Mēslojums:					
Tīrvielā	kg		N:P ₂ O ₅ :K ₂ O (27:75:75)		
NPK 9:25:25	kg	300	0.36		108.00
KOPĀ (2)					145.20
MAŠĪNU UN ROKU DARBA OPERĀCIJAS					
Aršana	reizes	1	50.01		50.01
Kultivēšana	reizes	2	30.74		61.48
Šūķšana	reizes	1	19.54		19.54
Pieveļšana	reizes	1	20.75		20.75
Minerālmēsļu izkliešana	reizes	1	17.70		17.70
Sēšana	reizes	1	29.44		29.44
Kulšana	reizes	1	62.95		62.95
Sēklas tīršana	t	0.23	5.87		1.35
Sēklas kaltēšana (2 t%)	t	0.23	5.30		2.44
Transports facēlijas sēklai (0.25 t/15 km)	tkm	3.45	0.79		2.73
KOPĀ (3)					268.38
KOPĀ MAINĪGĀS IZMAKSAS (4=2+3)					413.58
BRUTO SEGUMS 1 (5=1-2) (ieņēmumi-izejvielu izmaksas)					567.80
BRUTO SEGUMS 2 (6=1-4) (ieņēmumi-kopā mainīgās izmaksas)					299.42
ATBALSTS					
Vienotais platības maksājums (VPM)					62.46
Zaļināšanas maksājums					36.56
KOPĀ atbalsts (7)					99.02
BRUTO SEGUMS 3 (8=(1+7)-5) (ieņēmumi+atbalsts)-kopā mainīgās izmaksas)					398.44

Izstrādātais facēlijas bruto segums parāda vienu konkrētu audzēšanas tehnoloģiju, kas saskaņā ar ekspertu viedokli ir jāpielieto, lai šādos apstākļos iegūtu konkrēto ražību.

Bruto segums sastādīts facēlijai, kas audzēta augsnē ar vidēju P un K nodrošinājumu. Augsnes skābums pH 5.6–6.5%, trūdvielu saturs augsnē 2.0–2.5%.

Visi nepieciešamie pakalpojumi tiek iegādāti no tehnisko pakalpojumu sniedzējiem, un to cenas ņemtas no LLKC apkopotajām tehnisko pakalpojumu vidējām cenām 2016. gadā. Kaltēšanai visbiežāk izmanto gaisa plūsmas žāvēšanu caur šahitām vai tuneļiem.

Vadoties pēc eksperta viedokļa, tiek plānots, ka no viena hektāra facēlijas, kas audzēta šādā tehnoloģijā, bites ienesīs apmēram 250 kg medus.

Katrā saimniecībā saņemtie atbalsta veidi un lielumi attiecīgajam kultūraugam var atšķirties, jo saimniecība konkrēto platību var arī nepieteikt atbalsta saņemšanai. Ja saimniecība atrodas teritorijā, kurā ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi, ir iespējams saņemt arī atbalstu "Maksājumi apgabalos, kuros ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi", kā arī pieejami vēl citi atbalsta veidi.

Piemērojot izstrādāto tehnoloģiju konkrētai saimniecībai, ir jāveic korekcijas atbilstoši konkrētajiem saimniekošanas apstākļiem (augšnes auglība, iekultivētības pakāpe, nezāļainība, cenas u. c.).

Bruto seguma sastādīšanai izmantoti LLKC biškopības konsultanta Guntara Mēlpa sniegtie dati.

FACĒLĪJA (izmantojot saimniecības īpašumā esošo tehniku)

IENĒMUMI	Mēr- vienība	Daudz.	Cena, EUR		Kopā, EUR
Sēklas	kg	230	3.10		713.00
KOPĀ (1)					
713.00					
MAINĪGĀS IZMAKSAS					
IZEJVIELU IZMAKSAS					
Facēlijas sēkla	kg	12	3.10		37.20
Mēslojums:					
Tirviela	kg		N:P ₂ O ₅ :K ₂ O (27.75:75)		
NPK 9:25:25	kg	300	0.36		108.00
KOPĀ (2)					
145.20					
MAŠĪNU UN ROKU DARBA OPERĀCIJAS					
Aršana	reizes	1	40.58		40.58
Kultivēšana	reizes	2	15.86		31.72
Šūķšana (pakalpojums)	reizes	1	19.54		19.54
Pieveļšana	reizes	1	15.83		15.83
Mīnerālmēsļu izkliedēšana	reizes	1	6.67		6.67
Sēšana	reizes	1	17.20		17.20
Kulšana	reizes	1	49.07		49.07
Sēklas tīrīšana (pakalpojums)	t	0.23	5.87		1.35
Sēklas kaltēšana (2 t%) (pakalpojums)	t	0.23	5.30		2.44
Transports facēlijas sēklai (0.25 t/15 km)	reizes	1	1.44		1.44
KOPĀ (3)					
185.83					
KOPĀ MAINĪGĀS IZMAKSAS (4=2+3)					
331.03					
BRUTO SEGUMS 1 (5=1-2) (ieņēmumi-izejvielu izmaksas)					
567.80					
BRUTO SEGUMS 2 (6=1-4) (ieņēmumi-kopā mainīgās izmaksas)					
381.97					
ATBALSTS					
Vienotais platības maksājums (VPM)					62.46
Zaļināšanas maksājums					36.56
KOPĀ atbalsts (7)					99.02
BRUTO SEGUMS 3 (8=(1+7)-5) ((ieņēmumi+atbalsts)-kopā mainīgās izmaksas)					
480.99					

Izstrādātais facēlijas bruto segums parāda vienu konkrētu audzēšanas tehnoloģiju, kas saskaņā ar ekspertu viedokli ir jāpielieto, lai šādos apstākļos iegūtu konkrēto ražību.

Bruto segums sastādīts facēlijai, kas audzēta augsnē ar vidēju P un K nodrošinājumu. Augsnes skābums pH 5.6–6.5%, trūdvielu saturs augsnē 2.0–2.5%.

Sēklas tīrīšanas un kaltēšanas pakalpojumi tiek iegādāti no tehnisko pakalpojumu sniedzējiem, un to cenas ņemtas no LLKC apkopotajām tehnisko pakalpojumu vidējām cenām 2016. gadā. Kaltēšanai visbiežāk izmanto gaisa plūsmas žāvēšanu caur šahtām vai tuneļiem. Pārējām tehniskajām operācijām piemērotas inženier tehniskās nodaļas eksperta aprēķinātās izmaksas, kādas tās varētu būt, ja operācijas veic ar saimniecībā pieejamo tehniku (tehniskie parametri tiek pieņemti pēc biežāk lietotajiem). Skaidrojumu par tehnisko izmaksu aprēķinu skatīt lelvadrakstā.

Vadoties pēc eksperta viedokļa, tiek plānots, ka no viena hektāra facēlijas, kas audzēta šādā tehnoloģijā, bites ienesīs apmēram 250 kg medus.

Katrā saimniecībā saņemtie atbalsta veidi un lielumi attiecīgajam kultūraugam var atšķirties, jo saimniecība konkrēto platību var arī nepieteikt atbalsta saņemšanai. Ja saimniecība atrodas teritorijā, kurā ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi, ir iespējams saņemt arī atbalstu "Maksājumi apgabalos, kuros ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi", kā arī pieejami vēl citi atbalsta veidi.

Piemērojot izstrādāto tehnoloģiju konkrētai saimniecībai, ir jāveic korekcijas atbilstoši konkrētajiem saimniekošanas apstākļiem (augšnes auglība, iekultivētības pakāpe, nezāļainība, cenas u. c.).

Bruto seguma sastādīšanai izmantoti LLKC biškopības konsultanta Guntara Melņa sniegtie dati.

3.1.6. ZĀLĀJI

ĀBOLIŅŠ, SĒJOT ZEM VIRSAUGA (2 gadi)

	Mēr- vienība	1. gads (mieži + āboliņš)		2. gads (āboliņš)	
		Daudz.	Cena, EUR	Daudz.	Cena, EUR
IEŅĒMUMI					
Graudi	t	2.8	119.00	0.25	2700.00
Āboliņa sēkla	t				675.00
KOPĀ (1)			333.20		675.00
MAIŅĪGĀS IZMAKSAS					
IZEJVIELU IZMAKSAS					
Miežu sēkla	kg	200	0.30		
Āboliņa sēkla	kg	10	3.40		
Mēslojums:					
Tirviela	kg			N:P ₂ O ₅ :K ₂ O (20:50:75)	
NPK 8:20:30	kg	250	0.32	250	0.32
Šķidrāis bora mēslojums	l			1.5	2.62
Augu aizsardzība:					
Kodine			3.15		6.16
Herbicīdi			6.16		4.82
Insekticīdi					
KOPĀ (2)			183.31		94.91
MAŠĪNU UN ROKU DARBA OPERĀCIJAS					
Minerālmēslu izkliešana	reizes	1	17.70	1	17.70
Kultivēšana	reizes	1	30.74		
Pieveļšana	reizes	1	20.75		
Sēšana	reizes	1	29.44		
Smičzināšana	reizes	1	20.33	2	20.33
Miežu kulšana	reizes	1	62.95		
Āboliņa kulšana	reizes	1	37.64		
Salmu presēšana ritujos (t.sk. aukla)	reizes	1	16.44		
Graudu tīrīšana	t	2.8	5.87		
Graudu kaltēšana (4 t%)	t	2.8	5.30		
Āboliņa sēklas kaltēšana (4 t%)	t				
Āboliņa sēklas tīrīšana	t				
Transports miežiem (10 t/60 km)	tkm	168	0.079		
Transports āboliņa sēklai (2 t/60 km)	tkm			15	0.395
Aršana	reizes	1	50.08		
KOPĀ (3)			358.70		134.00
KOPĀ MAIŅĪGĀS IZMAKSAS (4=2+3)			542.01		228.91
BRUTO SEGUMS 1 (5=1-2) (ieņēmumi-izejvielu izmaksas)			149.89		580.09
BRUTO SEGUMS 2 (6=1-4) (ieņēmumi-kopā maiņīgās izmaksas)			-208.81		446.09
KOPĒJAIS BRUTO SEGUMS 2 (1. gada bruto segums 2+2. gada bruto segums 2)					237.28
ATBALSTS					
Vienotais platības maksājums (VPM)			62.46		62.46
Zaļināšanas maksājums			36.56		36.56
Brīvprātīgs saistītais atbalsts par miežiem			36.33		36.33
Brīvprātīgs saistītais atbalsts par sertificētām stiebrzāļu un lopbarības augu sēklām			135.35		116.00
KOPĀ (7)			-73.46		215.02
BRUTO SEGUMS 3 (8=(1+7)-5) (ieņēmumi+atbalsts)-kopā maiņīgās izmaksas)					661.11
KOPĒJAIS BRUTO SEGUMS 3 (1. gada bruto segums 3+2. gada bruto segums 3)					587.65

Izstrādātais āboliņa bruto segums, virsaugā sējot miežus, parāda vienu konkrētu audzēšanas tehnoloģiju, kas saskaņā ar ekspertu viedokli ir jāpielieto, lai konkrētajos apstākļos iegūtu konkrēto ražību.

Bruto segums sastādīts āboliņam, kas audzēts augsnē ar vidēju P un K nodrošinājumu. Augsnes skābums pH 6.0–7.0%, trūsvielu saturs augsnē 2.0–2.5%.

Āboliņa un virsauga sēklas izsējas daudzums izvēlēts pēc ekspertu ieteikuma. Mēslojuma daudzums āboliņam, sējot zem virsauga, izvēlēts tāds, lai sasniegtu optimālo ražas līmeni.

Visi nepieciešamie pakalpojumi tiek iegādāti no tehnisko pakalpojumu sniedzējiem, un to cenas ņemtas no LLKC apkopotajam tehnisko pakalpojumu vidējam cenām 2016. gadā.

Pēc ekspertu atzinuma, āboliņa sēkla vidēji tiek transportēta 60 km lielā attālumā pa 2 t vienā reizē, bet mieži tiek vidēji transportēti 60 km lielā attālumā pa 10 t vienā reizē.

Kaltēšanai izvēlēti 4 t%, jo 2016. gadā bija liels mitrums. Kaltēšanas izmaksas atšķiras atkarībā no sarazotā produkcijas apjoma, mitruma un pakalpojuma sniedzēja izcenojuma likmēm.

Lai sēklas varētu pārdot, pirms tam jāveic sēklu sertificēšana, nosakot sēklu kvalitāti. Sēklaudzētājiem jāreķinās, ka pie bruto segumā iekļautajām izmaksām klāt vēl nāks sertifikācijas izmaksas.

Katrā saimniecībā saņemtie atbalsta veidi un lieldzīvnieku attiecīgajam kultūraugam var atšķirties, jo saimniecība konkrēto platību var arī nepieteikt atbalsta saņemšanai. Ja saimniecība atrodas teritorijā, kurā ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi, ir iespējams saņemt arī atbalstu "Maksājumi apgabatos, kuros ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi", ka arī pieejami vēl citi atbalsta veidi.

Piemērojot izstrādāto tehnoloģiju konkrētai saimniecībai, ir jāveic korekcijas atbilstoši konkrētajiem saimniecības apstākļiem (augsnes auglība, rekultivēšanas pakāpe, nezaļainība, cenas u. c.).

Bruto seguma sastādīšanai izmantoti LLKC Augkopības nodaljas sniegtie dati.

ĀBOLIŅŠ, SĒJOT ZEM VIRSAUGA (2 gadi, izmantojot saimniecības īpašumā esošo tehniku)

IENĒMUMI	Mēr- vienība	1. gads (mieži + āboliņš)		2. gads (āboliņš)	
		Daudz.	Cena, EUR	Daudz.	Cena, EUR
Graudi	t	2.8	119.00		
Āboliņa sēkla	t			0.25	2700.00
KOPĀ (1)			333.20		675.00
MAINĪGĀS IZMAKSAS IZEJVIELU IZMAKSAS					
Miežu sēkla	kg	200	0.30		
Āboliņa sēkla	kg	10	3.40		
Mēslojums:					
Tirvielā	kg	250	0.32		
NPK 8:20:30	kg				
Šķidrās bora mēslojums	l				
Augu aizsardzība:					
Kodne			3.15		6.16
Herbicīdi			6.16		4.82
Insekticīdi					
Tīkls	gab.	15	0.27		
KOPĀ (2)			187.36		94.91
MAŠĪNU UN ROKU DARBA OPERĀCIJAS					
Mīnerālmēslu izkliešana	reizes	1	6.67	1	6.67
Kultivēšana	reizes	1	15.86		
Pievēšana	reizes	1	15.83		
Sēšana	reizes	1	17.20		
Smidzināšana	reizes	1	7.10	2	14.20
Miežu kulisana	reizes	1	49.07	1	49.07
Āboliņa kulisana	reizes				
Salmu presēšana rituljos	reizes	1	34.19		
Graudu tīrīšana (pakalpojums)	t	2.8	5.87		
Graudu kaitēšana (4 t%) (pakalpojums)	t	2.8	5.30		
Āboliņa sēklas kaitēšana (4 t%) (pakalpojums)	t				
Āboliņa sēklas tīrīšana (pakalpojums)	t				
Transportis miežiem (10 t/60 km)	t	2.8	5.74		
Transportis āboliņa sēklai (2 t/60 km)	reizes			1	0.93
Aršana	reizes	1	40.58		
KOPĀ (3)			278.37		77.64
KOPĀ MAINĪGĀS IZMAKSAS (4=2+3)			465.73		172.55
BRUTO SEGUMS 1 (5=1-2) (ieņēmumi-izejvielu izmaksas)			145.84		580.09
BRUTO SEGUMS 2 (6=1-4) (ieņēmumi-kopā mainīgās izmaksas)			-132.53		502.45
KOPĒJAIS BRUTO SEGUMS 2 (1. gada bruto segums 2+2. gada bruto segums 2)					369.92
ATBALSTS					
Vienotais platības maksājums (VPM)			62.46		
Zaļināšanas maksājums			36.56		
Brīvpriekšais saistītais atbalsts par miežiem			36.33		
Brīvpriekšais saistītais atbalsts par sertificētiem stiebrzāļu un lopbarības augu sēklām					
KOPĀ (7)			135.35		116.00
BRUTO SEGUMS 3 (8=(1+7)-5) ((ieņēmumi+atbalsts)-kopā mainīgās izmaksas)			2.82		215.02
KOPĒJAIS BRUTO SEGUMS 3 (1. gada bruto segums 3+2. gada bruto segums 3)					717.47
KOPĒJAIS BRUTO SEGUMS 3 (1. gada bruto segums 3+2. gada bruto segums 3)					720.29

Bruto seguma sastādīšanai izmantoti LL.KC. Augkopības nodaļas sniegtie dati.

Izstrādātais āboliņa bruto segums, virsaudā sējot miežus, parāda vienu konkrētu audzēšanas tehnoloģiju, kas saskaņā ar ekspertu viedokli ir jāpielieto, lai konkrētajos apstākļos iegūtu konkrēto ražību.

Bruto segums sastādīts āboliņam, kas audzēts augsnē ar vidēju P un K nodrošinājumu. Augsnes skābums pH 6.0-7.0%, trūdvielu saturs augsnē 2.0-2.5%.

Āboliņa un virsauda sēklas izsējas daudzums izvēlēts pēc ekspertu ieteikuma. Mēslojuma daudzums āboliņam, sējot zem virsauda, izvēlēts tāds, lai sasniegtu optimālo ražas līmeni.

Graudu un sēklas tīrīšanas, kaitēšanas un transportēšanas pakalpojumi tiek iegādāti no tehnisko pakalpojumu sniedzējiem, un to cenas ņemtas no LL.KC apkopotajām tehnisko pakalpojumu vidējām cenām 2016. gadā. Pārējām tehniskajām operācijām piemērotas LL.KC inženierietniskās nodaļas eksperta aprēķinātās izmaksas, kādas tās varētu būt, ja operācijas veic ar saimniecībā pieejamo tehniku (tehniskie parametri tiek pienēmti). Skaidrojumu par tehnisko izmaksu aprēķinu skatīt levdaraktā. Pēc ekspertu atzinuma, āboliņa sēkla vidēji tiek transportēta 60 km lielā attālumā pa 2 t vienā reizē, bet mieži tiek vidēji transportēti 60 km lielā attālumā pa 10 t vienā reizē. Kaitēšanai izvēlēti 4 t%, jo 2016. gadā bija liels mitrums. Kaitēšanas izmaksas atšķiras atkarībā no sarazotā produkcijas apjoma, mitruma un pakalpojuma sniedzēja izcenojuma līknēm.

Lai sēklas varētu pārdot, pirms tam jāveic sēklu sertificēšana, nosakot sēklu kvalitāti. Sēklaudzētājiem jārēķinās, ka pie bruto segumā iekļautajām izmaksām klāt vēl nāks sertifikācijas izmaksas.

Katrā saimniecībā saņemtie atbalsta veidi un lielumi attiecīgām kultūragam var atšķirties, jo saimniecība konkrēto platību var arī nepieteikt atbalsta saņemšanai. Ja saimniecība atrodas teritorijā, kurā ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi, ir iespējams saņemt arī atbalstu "Maksājumi apgabalos, kuros ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi", kā arī pieejami vēl citi atbalsta veidi.

Piemērojot izstrādāto tehnoloģiju konkrētai saimniecībai, ir jāveic korekcijas atbilstoši konkrētajiem saimniecības apstākļiem (augšnes auglība, iekultivētības pakāpe, nezāļainība, cenas u. c.).

TIMOTIŅŠ, SĒJOT ZEM VIRSAUGA (4 gadi)

	Mēr- vienība	1. gads (mieži + timotiņš)		2. - 4. gads (timotiņš)	
		Daudz.	Cena, EUR	Daudz.	Cena, EUR
IEŅĒMUMI					
Graudi	t	2.8	119.00		
Timotiņa sēkla	t			0.35	2700.00
KOPĀ (1)			333.20		945.00
MAIŅĪGĀS IZMAKSAS					
IZEJVIELU IZMAKSAS					
Miežu sēkla	kg	200	0.30		
Timotiņa sēkla	kg	15	2.25		
Mēslojums:					
Tirviela	kg				
NPK 8:20:30	kg	250	0.32		
Amonija nitrāts	kg	150	0.23		
Augu aizsardzība:					
Kodne			15.74		11.55
Herbicīdi			13.86		4.82
Insekticīds					
KOPĀ (2)			237.85		142.05
MAŠĪNU UN ROKU DARBA OPERĀCIJAS					
Minerālmēslu izkliešana	reizes	2	17.70		
Kultivēšana	reizes	1	30.74		35.40
Plevēšana	reizes	1	20.75		30.74
Sēšana	reizes	1	29.44		20.75
Smidzināšana	reizes	1	20.33		29.44
Miežu kulišana	reizes	1	62.95		20.33
Timotiņa kulišana	reizes	1			62.95
Salmu presēšana rituļos (t. sk. aukla)	reizes	1	37.64		37.64
Graudu tīrīšana	t	2.8	5.87		16.44
Graudu kaltēšana (4 t%)	t	2.8	5.30		59.36
Timotiņa sēklas kaltēšana (4 t%)	t				
Timotiņa sēklas tīrīšana	t				
Transporta miežiem (10 t/60 km)	tkm	168	0.079		13.27
Transporta timotiņa sēklai (2 t/60 km)	tkm				
Aršana	reizes	1	50.08		50.08
KOPĀ (3)			376.40		194.42
KOPĀ MAIŅĪGĀS IZMAKSAS (4=2+3)			614.25		336.47
BRUTO SEGUMS 1 (5=1-2) (ieņēmumi-izejvielu izmaksas)			95.35		802.95
BRUTO SEGUMS 2 (6=1-4) (ieņēmumi-kopā mainīgās izmaksas)			-281.05		608.53
KOPĒJAIS BRUTO SEGUMS 2 (1.gada+2.gada+3.gada+4.gada bruto segums 2)					1544.54
ATBALSTS					
Vienotais platības maksājums (VPM)			62.46		62.46
Zajmāšanas maksājums			36.56		36.56
Brīvprātīgs saistītais atbalsts par miežiem			36.33		116.00
Brīvprātīgs saistītais atbalsts par sertificētiem stiebrzāļu un lopbarības augu sēklām					
KOPĀ (7)			135.35		215.02
BRUTO SEGUMS 3 (8=(1+7)-5) (ieņēmumi+atbalsts)-kopā mainīgās izmaksas)			-145.70		823.55
KOPĒJAIS BRUTO SEGUMS 3 (1.gada+2.gada+3.gada+4.gada bruto segums 3)					2324.95

Bruto seguma sastādīšanai izmantoti LLLKC Augkopības nodaļas sniegtie dati.

TIMOTIŅŠ, SĒJOT ZEM VIRSAUGA (4 gadi, izmantojot saimniecības īpašumā esošo tehniku)

	Mēr- vienība	1. gads (mieži + timotiņš)		2. – 4. gads (timotiņš)	
		Daudz.	Cena, EUR	Kopā, EUR	Daudz.
IENĒMUMI					
Graudi	t	2.8	119.00	333.20	
Timotiņa sēkla	t				2700.00
KOPĀ (1)				333.20	945.00
MAIŅĪGĀS IZMAKSAS					
IZEJVIELU IZMAKSAS					
Miežu sēkla	kg	200	0.30	60.00	
Timotiņa sēkla	kg	15	2.25	33.75	
Mēslajums:	kg				
Tirviela	kg				
NPK 8:20:30	kg	250	0.32	80.00	
Amonija nitrāts	kg	150	0.23	34.50	
Augu aizsardzība:					
Kodne			15.74		
Herbicīdi			13.86		
Insekticīds			4.05		
Tīkls	gab.	15	0.27	4.05	
KOPĀ (2)				241.90	150.15
MAŠĪNU UN ROKU DARBA OPERĀCIJAS					
Mīnerālmēslu izkliedēšana	reizes	2	6.67	13.34	
Kultivēšana	reizes	1	15.86	15.86	
Pļevēšana	reizes	1	15.83	15.83	
Sēšana	reizes	1	17.20	17.20	
Smidzināšana	reizes	1	7.10	7.10	
Miežu kulišana	reizes	1	49.07	49.07	
Timotiņa kulišana	reizes	1	49.07	49.07	
Salmu presēšana ritulos	reizes	1	49.07	49.07	
Graudu tīrīšana (pakalpojums)	t	2.8	5.87	16.44	
Graudu kalīšana (4 t%) (pakalpojums)	t	2.8	5.30	59.36	
Timotiņa sēklas kalīšana (4 t%) (pakalpojums)	t				
Timotiņa sēklas tīrīšana (pakalpojums)	t				
Transportis miežiem (10 t/60 km)	t	2.8	5.74	16.07	
Transportis timotiņa sēklai (2 t/60 km)	reizes				
Atšana	reizes	1	40.58	40.58	
KOPĀ (3)				299.92	138.87
KOPĀ MAIŅĪGĀS IZMAKSAS (4=2+3)				541.82	289.02
BRUTO SEGUMS 1 (5=1-2) (ieņēmumi-izejvielu izmaksas)				91.30	794.85
BRUTO SEGUMS 2 (6=1-4) (ieņēmumi-kopā mainīgās izmaksas)				-208.62	655.98
KOPĒJAIS BRUTO SEGUMS 2 (1.gada+2.gada+3.gada+4.gada bruto segums 2)					1759.31
ATBALSTS					
Vienotais platības maksājums (VPM)				62.46	
Zaļināšanas maksājums				36.56	
Brīvprātīgs saistītais atbalsts par miežiem				36.33	
Brīvprātīgs saistītais atbalsts par sertificētām stiebrzālū un lopbarības atugu sēklām					116.00
KOPĀ (7)				135.35	215.02
BRUTO SEGUMS 3 (8=(1+7)-5) (ieņēmumi+atbalsts)-kopā mainīgās izmaksas)				-73.27	871.00
KOPĒJAIS BRUTO SEGUMS 3 (1.gada+2.gada+3.gada+4.gada bruto segums 3)					2539.72

Bruto seguma sastādīšanai izmantoti LL.KC. Augkopības nodaļas sniegtie dati.

Izstrādātais timotiņa bruto segums, virsaudā sējot miežus, parāda vienu konkrētu audzēšanas tehnoloģiju, kas saskaņā ar ekspertu viedokli ir jāpielieto, lai konkrētos apstākļos iegūtu konkrēto ražību.

Bruto segums sastādīts timotiņam, kas audzēts augsnē ar vidēju P un K nodrošinājumu. Augsnes skābums pH 6.0–7.0%, trūdvielu saturs augsnē 2.0–2.5%.

Timotiņa un virsauga sēklas izsejas daudzums izvēlēts pēc ekspertu ieteikuma. Mēslojuma daudzums timotiņam, sējot zem virsauga, izvēlēts tāds, lai sasniegtu optimālo ražas līmeni.

Graudu un sēklas tīrīšanas, kalīšanas un transportēšanas pakalpojumi tiek iegādāti no tehnisko pakalpojumu sniedzējiem, un to cenas ņemtas no LL.KC apkopotajām tehnisko pakalpojumu vidējām cenām 2016. gadā. Pārējām tehniskajām operācijām piemērotas LL.KC inženierietniskās nodaļas eksperta aprēķinātās izmaksas, kādas tās varētu būt, ja operācijas veic ar saimniecībā pieejamo tehniku (tehniskie parametri tiek pieņemti pēc biežāk lietotajiem). Skaidrojumu par tehnisko izmaksu aprēķinu skatīt levdzrakstā. Pēc ekspertu atzinuma, timotiņa sēkla vidēji tiek transportēta 60 km lielā attālumā pa 2 t vienā reizē, bet mieži tiek vidēji transportēti 60 km lielā attālumā pa 10 t vienā reizē. Kalīšanai izvēlēti 4 t%, jo 2016. gadā bija liels mitrums. Kalīšanas izmaksas atšķiras atkarībā no sarazotā produkcijas apjoma, mitruma un pakalpojuma sniedzēja izcenojuma līkēm.

Lai sēklas varētu pārdot, pirms tam jāveic sēklu sertificēšana, nosakot sēklu kvalitāti. Sēklauzdeļājiem jāreķinās, ka pie bruto seguma iekļautajām izmaksām klāt vēl nāks sertifikācijas izmaksas.

Katrā saimniecībā saņemtie atbalsta veidi un lielumi attiecīgajam kultūraugam var atšķirties, jo saimniecība konkrēto platību var arī nepieteikt atbalsta saņemšanai. Ja saimniecība atrodas teritorijā, kurā ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi, ir iespējams saņemt arī atbalstu "Maksājumi apgabalos, kuros ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi", kā arī piesējami vēl citi atbalsta veidi.

Piemērojot izstrādāto tehnoloģiju konkrētai saimniecībai, ir jāveic korekcijas atbilstoši konkrētajiem saimniecības apstākļiem (augšnes auglība, iekultivētības pakāpe, nezāļainība, cenas u. c.).

3.2. LOPKOPĪBA

3.2.1. AITKOPĪBA

Aitkopības nozares apskats par 2016. gadu

Aitkopības nozare 2016. gadā turpināja attīstīties. Pēc Lauksaimniecības datu centra datiem, dzīvnieku skaits salīdzinoši ar 2015. gadu pieauga par 4353 dzīvniekiem jeb 4,1%. No visiem 119 Latvijas novadiem un pilsētām tikai 30 novados vērojams dzīvnieku skaita samazinājums.

Visos pārējos novados dzīvnieku skaits palielinājās līdz pat 29%. Kuldīgas novadā aitu skaits pieauga pat par 1441 gab. Joprojām ir vērojama tendence dzīvnieku skaitam palielināties tajos novados, kur ir problemātiski izmantot lauksaimniecības zemes augkopības produkcijas ražošanai.

Kā Eiropā, tā arī Latvijā 2016. gadā aitu gaļas cenas svārstījās visu gadu (Eiropas Savienības dalībvalstīs vidēji 4,7–5,3 eiro par liemeņa kg) un bija nedaudz zemākas, salīdzinot ar 2015. gadu. Tiek prognozēts, ka pasaules tirgos aitu gaļas cenas turpinās palielināties līdz 2024. gadam. Šī prognoze vieš cerības par aitkopības nozares attīstību arī Latvijā.

Ar ES valstīs kopumā saražoto aitu gaļu spēj nodrošināt tikai 70% ES gaļas patērētāju. Pārējais pieprasītais aitu gaļas daudzums joprojām tiek importēts galvenokārt no Austrālijas un Jaunzēlandes.

2016. gadā izejvielu tirgu (papildbarības, minerālbarības, graudaugu un to blakusproduktu) cenu kāpums netika novērsts, un cenas palika 2015. gada līmenī. Atsevišķos gadījumos tika pat novērots cenu samazinājums.

Klimatiskie apstākļi pavasarī zālāju attīstībai un barības sagatavošanai bija labvēlīgi, taču biežās lietavas jūlijā sagādāja problēmas ar kvalitatīvas rupjās lopbarības sagatavošanas darbiem. Salīdzinoši sauss un agrs rudens sekmēja ātrāku dzīvnieku piebarošanu ar rupjo lopbarību, samazinot rupjās lopbarības krājumus 2016./2017. gada ziemas periodā.

Neskatoties uz visām problēmām, aitkopības nozares nākotne tiek prognozēta pozitīva. Tikai mūsu saimniekiem ir jāprot vēl efektīvāk izmantot Latvijas dabas apstākļus un visas tās iespējas, ko var iegūt, izmantojot ES struktūrfondus.

Ilmārs GRUDULS,
LLKC Lopkopības nodaļas konsultants

AITU MĀTES (šķirnes aitu audzēšanas saimniecība)

Krišana – 1%	Mēr- vienība	Daudz.		Cena, EUR	Kopā, EUR
IEŅĒMUMI					
Jēri (pēc atšķiršanas 3–4 mēn. vec.)	kg/gab.	25	1.5	2.50	93.75
Brāķētās aitu mātes	kg/gab.	70	0.25	1.25	21.88
Ganāmpulka atjaunošana	kg/gab.	50	-0.25	2.50	-31.25
Vilna	kg	5		0.50	2.50
Kūtsmēsli	t	0.80		7.75	6.20
KOPĀ (1)					93.08
MAINĪGĀS IZMAKSAS					
IZEJVIELU IZMAKSAS					
Siens	kg	200		0.078	15.60
Spēkbarība	kg	100		0.119	11.90
Skābbarība	kg	800		0.013	10.40
Ganību zāle	kg	1550		0.007	10.85
Minerālbarība	kg	4		0.854	3.42
Veterinārās un pārraudzības izmaksas					10.00
Pakaiši	kg	100		0.03	3.00
KOPĀ (2)					65.17
MAŠĪNU UN ROKU DARBA OPERĀCIJAS					
Algotais darbs	h	15		3.36	50.40
KOPĀ (3)					50.40
KOPĀ MAINĪGĀS IZMAKSAS (4=2+3)					115.57
BRUTO SEGUMS 1 (5=1-2) (ieņēmumi-izejvielu izmaksas)					27.91
BRUTO SEGUMS 2 (6=1-4) (ieņēmumi-kopā mainīgās izmaksas)					-22.49
ATBALSTS					
Valsts subsīdijas					23.00
PPVA aitu mātēm					3.69
Brīvprātīgs saistītais atbalsts par aitu mātēm (SAI)					18.00
KOPĀ (7)					44.69
BRUTO SEGUMS 3 (8=(1+7)-4) ((ieņēmumi+atbalsts)-kopā mainīgās izmaksas)					22.20

Izstrādātais bruto segums aitu mātēm parāda vienu konkrētu audzēšanas tehnoloģiju, kas saskaņā ar ekspertu viedokli ir jāpielieto, lai noteiktos apstākļos un periodā iegūtu konkrēto rezultātu.

Plānotais vasaras periods aitu mātēm ir 155, bet ziemоšanas periods – 210 dienas.

Vasaras periodā aitu mātēm kā pamatbarība tiek plānota ganību zāle vai zaļbarība ar nelielām spēkbarības devām, kuras ir atkarīgas no ganību zāles botāniskā sastāva.

Ziemоšanas periodā tiek izbarota tradicionālā barības deva –siens, skābbarība un spēkbarība.

Siens, skābbarības, ganību zāles cenas tiek ņemtas no attiecīgo lopbarības kultūraugu bruto segumu mainīgo izmaksu aprēķiniem. Kā spēkbarība tiek izbarots graudu maisījums.

Valsts subsīdijas piešķir par šķirnes saimniecībā esošas vaislas aitu mātes ģenētiskās kvalitātes noteikšanu un produktivitātes izvērtēšanu (atbalsts 23.00 eiro – I klases aitu mātei). Brīvprātīgo saistīto atbalstu par aitu mātēm lauksaimnieks var saņemt, ja pēc stāvokļa kārtējā gada 1. jūlijā ganāmpulkā ir vismaz desmit aitu mātes, kas ir vecākas par gadu vai vismaz vienu reizi atnesušas. Atbalsta likmes ir uzrādītas atbilstoši 2016. gada spēkā esošajām likmēm. Atbalsta saņemšanas prasības un likmes mainās katru gadu, tāpēc plānojot ir jāseko līdzi informācijai par izmaiņām.

Algotā darbaspēka izmaksu aprēķinā piemērota Valsts ieņēmumu dienesta apkopotā bruto vidējā stundu tarifa likme aitkopjiem 2016. gadā.

Piemērojot izstrādāto tehnoloģiju konkrētai saimniecībai, ir jāveic korekcijas atbilstoši konkrētajiem saimniekošanas apstākļiem (barības devas un sastāvs, kvalitāte).

Bruto seguma sastādīšanai izmantoti LLKC Lopkopības nodaļas konsultanta piena kvalitātes jautājumos Ilmāra Grudulja sniegtie dati.

AUDZĒJAMĀS AITAS (šķirnes aitu audzēšanas saimniecība)

Krišana – 3%	Mēr- vienība	Cena, EUR		Kopā, EUR
		Daudz.		
IEŅĒMUMI				
Dzīvmasa	kg/gab.	55	2.50	137.50
Jērs	kg/gab.	20	2.50	-50.00
Vilna	kg	2.5	0.50	1.25
Kūtsmēsli	t	0.5	7.75	3.88
KOPĀ (1)				92.63
MAINĪGĀS IZMAKSAS				
IZEJVIELU IZMAKSAS				
Siens	kg	150	0.078	11.70
Spēkbarība	kg	120	0.119	14.28
Skābbarība	kg	500	0.013	6.50
Ganību zāle	kg	1200	0.007	8.40
Minerālbarība	kg	3	0.854	2.56
Veterinārās un pārraudzības izmaksas				10.00
Pakaiši	kg	70	0.03	2.10
KOPĀ (2)				55.54
MAŠĪNU UN ROKU DARBA OPERĀCIJAS				
Algotais darbs	h	10	3.36	33.60
KOPĀ (3)				33.60
KOPĀ MAINĪGĀS IZMAKSAS (4=2+3)				89.14
BRUTO SEGUMS 1 (5=1-2) (ieņēmumi-izejvielu izmaksas)				37.08
BRUTO SEGUMS 2 (6=1-4) (ieņēmumi-kopā mainīgās izmaksas)				3.48
ATBALSTS				
Valsts subsīdijas				13.00
KOPĀ (7)				13.00
BRUTO SEGUMS 3 (8=(1+7)-5) ((ieņēmumi+atbalsts)-kopā mainīgās izmaksas)				16.48

Bruto seguma sastādīšanai izmantoti LLKC Lopkopības nodalnes konsultanta piena kvalitātes jautājumos Ilmāra Gruduļa sniegtie dati.

Izstrādātais audzējamo aitu bruto segums parāda vienu konkrētu audzēšanas tehnoloģiju, kas saskaņā ar ekspertu viedokli ir jāpielieto, lai noteiktos apstākļos un periodā iegūtu konkrēto rezultātu.

Plānotais vasaras periods audzējamām aitām ir 155, bet ziemošanas periods – 210 dienas.

Vasaras periodā audzējamām aitām kā pamatbarība tiek plānota ganību zāle vai zaļbarība ar nelielām spēkbarības devām, kuras ir atkarīgas no ganību zāles botāniskā sastāva.

Ziemošanas periodā tiek izbarota tradicionālā barības deva - siens, saknes un spēkbarība.

Siens, skābbarības, ganību zāles cenas tiek ņemtas no attiecīgo lopbarības kultūraugu bruto segumu mainīgo izmaksu aprēķiniem. Kā spēkbarība tiek izbarots graudu maisījums.

Algotā darbaspēka izmaksu aprēķinā piemērota Valsts ieņēmumu dienesta apkopotā bruto vidējā stundu tarifa likme aitkopjiem 2016. gadā.

Valsts subsīdijas piešķir par vaislai ataudzējamās aitas un teļa (no 1-1,5 gadu vecumam) ģenētiskās kvalitātes novērtēšanu. Subsīdijas ir uzrādītas atbilstoši 2016. gadā spēkā esošajām likmēm. Likmes mainās katru gadu, tāpēc plānojamā ir jāseko līdzi informācijai par izmaiņām.

Piemērojot izstrādāto tehnoloģiju konkrētai saimniecībai, ir jāveic korekcijas atbilstoši konkrētajiem saimniekošanas apstākļiem (barības devas un sastāvs, kvalitāte).

JĒRI ŠĶIRNEI (izaudzēšanas periodā līdz 7 mēnešu vecumam)

Krišana-5%	Mēr- vienība	Cena, EUR		Kopā, EUR
		Daudz.		
IEŅĒMUMI				
Dzīvmasa realizējot	kg/gab.	45	1.00	112.50
Jērs	kg/gab.	20	-1.00	-50.00
Kūtsmēsli	t	0.2	7.75	1.55
KOPĀ (1)				64.05
MAINĪGĀS IZMAKSAS				
IZEJVIELU IZMAKSAS				
Siens	kg	80	0.078	6.24
Spēkbarība	kg	90	0.119	10.71
Ganību zāle	kg	300	0.007	2.10
Skābarība	kg	100	0.013	1.30
Minerālbarība	kg	1	0.854	0.85
Veterinārās un pārraudzības izmaksas				7.00
Pakaiši	kg	10	0.03	0.30
KOPĀ (2)				28.50
MAŠĪNU UN ROKU DARBA OPERĀCIJAS				
Algotais darbs	h	2	3.36	6.72
KOPĀ (3)				6.72
KOPĀ MAINĪGĀS IZMAKSAS (4=2+3)				35.22
BRUTO SEGUMS 1 (5=1-2) (ieņēmumi-izejvielu izmaksas)				35.55
BRUTO SEGUMS 2 (6=1-4) (ieņēmumi-kopā mainīgās izmaksas)				28.83

Iztrādātais jēru šķirnei bruto segums parāda vienu konkrētu audzēšanas tehnoloģiju, kas saskaņā ar ekspertu viedokli ir jāpielieto, lai noteiktos apstākļos un periodā iegūtu konkrēto rezultātu.

Jērus šķirnei nevar pārdot ātrāk kā 7 mēnešu vecumā, jo veterināro izmeklējumu uz *Maedi Visna* slimību var veikt no 6 mēnešu vecuma.

Lai pārdotu jērus ar šķirnes dzīvnieka sertifikātu (vaislai), saimniecībai jāiegūst šķirnes aitū audzēšanas saimniecības statuss.

Siena, skābarības, ganību zāles cenas tiek ņemtas no attiecīgo lopbarības kultūraugu bruto segumu mainīgo izmaksu aprēķiniem. Kā spēkbarība tiek izbarots graudu maisījums.

Algotā darbaspēka izmaksu aprēķinā piemērota Valsts ieņēmumu dienesta apkopotā bruto vidējā stundu tarifa likme aitkopjiem 2016. gadā.

Piemērojot izstrādāto tehnoloģiju konkrētai saimniecībai, ir jāveic korekcijas atbilstoši konkrētajiem saimniekošanas apstākļiem (barības devas un sastāvs, kvalitāte).

Bruto seguma sastādīšanai izmantoti LLKC Lopkopības nodaļas konsultanta piena kvalitātes ietaujumos Ilmāra Gruduļa sniegtie dati.

NOBAROJAMIE JĒRI (nobarošanas periodā)

Krišana – 5%	Mēr- vienība	Cena, EUR		Kopā, EUR
		Daudz.		
IEŅĒMUMI				
Dzīvmasa realizējot	kg/gab.	45	1.60	72.00
Jērs	kg/gab.	20	2.00	-40.00
Vilna	kg	2	0.50	1.00
Kūtsmēsli	t	0.2	7.75	1.55
KOPĀ (1)				34.55
MAINĪGĀS IZMAKSAS				
IZEJVIELU IZMAKSAS				
Siens	kg	80	0.078	6.24
Spēkbarība	kg	90	0.119	10.71
Ganību zāle	kg	300	0.007	2.10
Skābbarība	kg	100	0.013	1.30
Minerālbarība	kg	1	0.854	0.85
Veterinārās un pārraudzības izmaksas				5.00
Pakaiši	kg	10	0.03	0.30
KOPĀ (2)				26.50
MAŠĪNU UN ROKU DARBA OPERĀCIJAS				
Algotais darbs	h	2	3.36	6.72
KOPĀ (3)				6.72
KOPĀ MAINĪGĀS IZMAKSAS (4=2+3)				33.22
BRUTO SEGUMS 1 (5=1-2) (ieņēmumi-izejvielu izmaksas)				8.05
BRUTO SEGUMS 2 (6=1-4) (ieņēmumi-kopā mainīgās izmaksas)				1.33

Izstrādātais nobarojamo jēru bruto segums parāda vienu konkrētu audzēšanas tehnoloģiju, kas saskaņā ar ekspertu viedokli ir jāpielieto, lai noteiktos apstākļos un periodā iegūtu konkrēto rezultātu.

Jērus galai realizē ar 40 – 50 kg dzīvmasu. Nobarojamo jēru plānotais realizācijas vecums ir 4 – 8 mēneši.

Aitu gaļas ražošanas saimniecībās visi krustošanas rezultātā iegūtie jēri, neatkarīgi no dzimuma ir jārealizē gaļai.

Pirms nodošanas var cirpt vilnu, kuras iznākums ir aptuveni 2 kg no jēra.

Siens, skābbarības, ganību zāles cenas tiek ņemtas no attiecīgo lopbarības kultūraugu bruto segumu mainīgo izmaksu aprēķiniem. Kā spēkbarība tiek izbarots graudu maisījums.

Algotā darbaspēka izmaksu aprēķinā piemērota Valsts ieņēmumu dienesta apkopotā bruto vidējā stundu tarifa likme atkopjiem 2016. gadā.

Piemērojot izstrādāto tehnoloģiju konkrētai saimniecībai, ir jāveic korekcijas atbilstoši konkrētajiem saimniekošanas apstākļiem (barības devas un sastāvs, kvalitāte).

Bruto seguma sastādīšanai izmantoti LL.KC Lopkopības nodaļas konsultanta piena kvalitātes jautājumos Ilmāra Gruđuļa sniegtie dati.

VAISLAS TEĶI

	Mēr- vienība	Daudz.	Cena, EUR		Kopā, EUR
IEŅĒMUMI					
Brāķētie dzīvnieki (50% gadā)	kg/gab.	100	1.25		62.50
Ganāmpulka atjaunošana (50% gadā)	kg/gab.	80	4.00		-160.00
Vilna	kg/gab.	6	0.50		3.00
Kūtsmēsli	t	1	7.75		6.20
KOPĀ (1)					-88.30
MAINĪGĀS IZMAKSAS					
IZEJVIELU IZMAKSAS					
Siens	kg	250	0.078		19.50
Spēkbarība	kg	150	0.119		17.85
Skābbarība	kg	1000	0.013		13.00
Ganību zāle	kg	1800	0.007		12.60
Minerālbarība	kg	5	0.854		4.27
Veterinārās un pārraudzības izmaksas					15.00
Pakaiši	kg	100	0.03		3.00
KOPĀ (2)					85.22
MAŠĪNU UN ROKU DARBA OPERĀCIJAS					
Algotais darbs	h	10	3.36		33.60
KOPĀ (3)					33.60
KOPĀ MAINĪGĀS IZMAKSAS (4=2+3)					118.82
BRUTO SEGUMS 1 (5=1-2) (ieņēmumi-izejvielu izmaksas)					-173.52
BRUTO SEGUMS 2 (6=1-4) (ieņēmumi-kopā mainīgās izmaksas)					-207.12
ATBALSTS					
Valsts subsīdijas					50.00
KOPĀ (7)					50.00
BRUTO SEGUMS 3 (8=(1+7)-4) (ieņēmumi+atbalsts)-kopā mainīgās izmaksas)					-157.12

Bruto seguma sastādīšanai izmantoti LL.KC.Lopkopības nodaļas konsultanta piena kvalitātes ietaujumos Ilmāra Gruduļa sniegtie dati.

Izstrādātais vaislas teķu bruto segums parāda vienu konkrētu audzēšanas tehnoloģiju, kas saskaņā ar ekspertu viedokli ir jāpieleto, lai noteiktos apstākļos un periodā iegūtu konkrēto rezultātu.

Plānotais vasaras periods vaislas teķiem ir 155, bet ziemošanas periods – 210 dienas.

Vasaras periodā vaislas teķiem kā pamatbarība tiek plānota ganību zāle vai zaļbarība ar nelielām spēkbarības devām, kuras ir atkarīgas no ganību zāles botāniskā sastāva.

Ziemošanas periodā tiek izbarota tradicionālā barības deva – siens, skābbarība un spēkbarība.

Siens, skābbarības, ganību zāles cenas tiek ņemtas no attiecīgo lopbarības kultūraugu bruto segumu mainīgo izmaksu aprēķiniem. Kā spēkbarība tiek izbarots graudu maisījums.

Algotā darbspēka izmaksu aprēķinā piemērota Valsts ieņēmumu dienesta apkopotā bruto vidējā stundu tarifa likme aitkopjiem 2016. gadā.

Valsts subsīdijas piešķir par sertificēta augstvērtīga šķirnes vaislas teķa ģenētiskās kvalitātes noteikšanu pēc pēcnācēju kvalitātes. Subsīdijas ir uzrādītas atbilstoši 2016. gadā spēkā esošajām likmēm. Likmes mainās katru gadu, tāpēc plānojot ir jāseko līdzi informācijai par izmaiņām.

Piemērojot izstrādāto tehnoloģiju konkrētai saimniecībai, ir jāveic korekcijas atbilstoši konkrētajiem saimniekošanas apstākļiem (barības devas un sastāvs, kvalitāte).

3.2.2. BIŠKOPIĀBA

Biškopības nozares apskats par 2016. gadu

Latvijā 2016. gads raksturīgs ar ļoti zemām medus ražām. To izjuta ne tikai biškopji, bet arī medus patērētāji, kuru pieprasījums pārsniedza piedāvājumu. Vasaras beigās ievērojami palielinājās Latvijas medus cenas un pietuvojās vidējai Eiropas medus cenai mazumtirdzniecībā (6,94 eiro/kg)¹.

Bišu ziemošana 2016. gadā noritēja veiksmīgi, jo laika apstākļi bitēm bija piemēroti. Garš un silts rudens, kā arī samērīgi silta ziema bez krasiem atkušņiem ļāva bišu saimēm pārziemot, nepatērējot daudz enerģijas un pārmērīgi nenolietojoties. Savlaicīgi tika sākta aktīvā sezona, un ziemojošās bites nomainījās no marta beigām līdz aprīļa vidum. Aprīļa beigās biškopji jau aktīvi darbojās bišu saimēs, un kļavu ziedēšanas sākumā (29. aprīlis) varēja paplašināt ligzdas ar dažiem rāmīšiem medus telpā. Maija sākums bija vēsāks, nekā cerēts, tomēr saimes audzēja pirmos tranus un gatavojās spietošanai. Pirmie spieti tika konstatēti pēc 10. maija. Maijs bija intensīvs mēnesis, jo viss ziedēja, nokrišņu nebija, temperatūras turējās labvēlīgā amplitūdā, un bites čakli strādāja. Rezultātā pirmo aizvākto medu varēja sākt noņemt pēc 20. maija. Diemžēl tas bija pirmais un vienīgais 2016. gada lielā ienesuma mēnesis.

Jūnija sākumā laiks vēl bija labvēlīgs, bet, sākot ar otro jūnija dekādi, bieži bija lietains laiks. Un tāds tas saglabājās līdz pat augusta beigām. Biškopji, kuri vasaras sākumā saudzēja tikai bišu saimes, ieguva zemas medus ražas. Savukārt tie, kuri prata apieties ar bitēm un darbus veica savlaicīgi, spēja ievākt gan pavasara ziedu, gan rapšu ziedu ienesumu. Tādējādi, noņemot medu, tika turpināta veiksmīga dravošana šajā nelabvēlīgajā sezonā.

Jau jūlijā bišu saimes samazināja perošanu, īpaši vecās mātes, kas pat pārstāja dēt. Bišu saimēs iestājās stagnācija un, ja biškopis tam nepievērsa uzmanību (nepiebaroja), saimes ievērojami saruka. Ja neņem vērā viršu ienesumu, visu medu varēja noņemt jau jūlija vidū un sākt ar ziemošanu saistītos darbus. Daudzām saimniecībām palīdzēja tas, ka bija iesēti nektāraugi: griķi, bišu amoliņš, vēlā facēlija, ežzieme u. c. Tas ļāva saimēm ne tikai attīstīties, bet arī iedeva atņemamo medu.

Rudens atkal bija garš un pietiekami silts, lai biškopji savas saimes varētu pietiekami labi sagatavot ziemei. Ja savlaicīgi tika sagatavotas saimju ligzdas ziemošanai, veikti varatozi ierobežojošie pasākumi un saimes pareizi piebarotas, tad ziemošana nekādas raizes nesagādāja.

¹ Avots: <https://www.honey.com/honey-industry/honey-industry-statistics/unit-honey-prices-by-month-retail/>

Guntars MELNIS,
LLKC konsultants biškopībā

BĪTES

	Mēr- vienība	Ekstensīvi		Intensīvi		
		Daudz.	Cena, EUR	Daudz.	Cena, EUR	Kopā, EUR
IEŅĒMUMI						
Medus	kg	12.00	3.80	38.00	3.50	133.00
Vasks	kg	0.50	8.00	1.00	10.00	10.00
Ziedputekšņi	kg	0.10	28.00	3.00	12.42	37.26
Propoliss	kg	0.20	22.00	0.10	28.00	2.80
Bišu maize	kg	0.20	22.00	0.60	25.00	15.00
KOPĀ (1)			56.80			198.06
MAINĪGĀS IZMAKSAS						
IZEJVIELU IZMAKSAS						
Cukurs (invertsīrups)	kg	15.00	1.00	15.00	0.95	14.25
Dravošanas inventārs						16.40
Bišu mātes	gab.	0.20	15.00	0.50	5.00	2.50
Veterinārās izmaksas						10.00
Transports						55.00
Realizācijas izmaksas						27.00
KOPĀ (2)			57.80			125.15
IMASIŅU UN ROKU DARBA OPERĀCIJAS						
Algotais darbs	h	14	3.79	8	3.79	30.32
KOPĀ (3)			53.06			30.32
KOPĀ MAINĪGĀS IZMAKSAS (4=2+3)			110.86			155.47
BRUTO SEGUMS 1 (5=1-2) (ieņēmumi-izejvielu izmaksas)			-1.00			72.91
BRUTO SEGUMS 2 (6=1-4) (ieņēmumi-kopā mainīgās izmaksas)			-54.06			42.59
ATBALSTS						
Valsts subsidijas						17.07
KOPĀ (7)						17.07
BRUTO SEGUMS 3 (8=(1+7)-4) ((ieņēmumi+atbalsts)-kopā mainīgās izmaksas)			-54.06			59.66

Bruto seguma sastādīšanai ir izmantoti LLKC biškopības konsultanta Guntara Mēlņa sniegtie dati.

Izstrādātais bišu bruto segums parāda konkrētas audzēšanas tehnoloģijas, kas saskaņā ar ekspertu viedokli ir jāpieņem lai noteiktos apstākļos un periodā iegūtu konkrēto rezultātu.

Intensīvā ražošanas variantā produkcijas apjoma pieaugumu iegūst, palielinot bišu saimju produktivitāti.
Ekstensīvā ražošanas variantā produkcijas apjoma pieaugums tiek panākts, palielinot bišu saimju skaitu.

Jāņem vērā, ka medus ienesums var būt ļoti mainīgs, jo liela nozīme ir laika apstākļiem.

Intensīvajā ražošanas variantā tiek izmantoti daudzkorpusu stropi, un dravū ved uz nektāraugu ganībām, bet ekstensīvajā – Latvijas stāvstropi, un dravū stacionāri.

Veterinārjās izmaksas ietilpst medus analīzes, inventāra dezinficēšanas un bišu saimju ārstēšanas izdevumi.

Algotā darbaspēka izmaksu aprēķinā piemērota Valsts ieņēmumu dienesta apkopotā bruto vidējā stundu tarifa likme biškopjiem 2016. gadā.

Valsts subsidijas piešķir, ja pretendents ir reģistrējies kā nodokļu maksātājs, reģistrējies bišu saimes, un to skaits uz kārtējā gada 1. janvāri ir lielāks par 29. Subsidijas ir uzrādītas atbilstoši 2016. gadā spēkā esošajām likmēm. Atbalsta saņemšanas prasības un likmes mainās katru gadu, tāpēc jāplāno arī jāseko līdzi informācijai par izmaiņām.

Piemērojot izstrādāto tehnoloģiju konkrētai saimniecībai, ir jāveic korekcijas atbilstoši konkrētajiem saimniekošanas apstākļiem. Palielinoties saimju skaitam, samazinās izmaksas uz vienu saimi.

3.2.3. CŪKKOPĪBA

Cūkkopības nozares apskats par 2016. gadu

Cūkkopības nozare Latvijā kopš 2014. gada izjūt Āfrikas cūku mēra (ĀCM) apdraudējumu, kas šo gadu laikā ir aptvēris gandrīz visu Latvijas teritoriju. Nopietni nozari apdraud ĀCM mežacūku populācijā.

Pēc Pārtikas un veterinārā dienesta (PVD) sniegtās informācijas, 2016. gadā saslimšana ir konstatēta 311 mājās cūkām trīs saimniecībās. Savukārt meža cūku populācijā ĀCM izplatība ir vērojama straujāk – 2015. gadā infekcija konstatēta 1048 cūkām, 2016. gadā – 1144 cūkām. Mežacūku populācijā 2016. gadā ĀCM ir izplatījies 74 novados, kas aptver 245 pagastu teritorijas. 2016. gadā pirmo reizi beigtas un ar ĀCM inficētas mežacūkas ir atrastas trīs Latvijas pilsētās, tādēļ šī apdraudējuma dēļ cūku turētājiem ir lūgums ievērot PVD noteiktos biodrošības pasākumus mājās cūku novietnēs ar mērķi pasargāt mājās cūkas no bīstamās cūku infekcijas slimības.

Neskatoties uz ārējiem riska faktoriem, cūkkopības nozarē ir vērojamas pozitīvas tendences. Lauksaimniecības datu centra mājaslapā www ldc.gov.lv publiski pieejamā informācija liecina, ka situācija nozarē ir stabila, – cūku skaits nesamazinās. Cūku skaita statistika un izmaiņu dinamika 2016. gadā ir apkopota 1. tabulā

1. tabula

Cūku skaita izmaiņas 2016. gadā¹

Cūku vecuma grupa	Periods		
	1.01.2016.	1.07.2016.	1.01.2017
Sivēnmātes	24 547	24 805	26 684
Vaislas kuļi	613	642	627
Vaislas jauncūkas	20 187	19 329	15381
Nobarojamās cūkas	185 790	155 485	152 682
Piena sivēni	50 447	53 246	54 604
Atšķirtie sivēni	46 110	52 014	84 104
Cūkas kopā	327 694	305 521	334 082

Analizējot publiski pieejamos datus, jāsecina, ka situācija cūkkopības nozarē nav kritiska, taču tuvākajos gados ir iespējams cūku kopējā skaita ievērojams samazinājums. Neskatoties uz to, ka 2016. gada beigās ir palielinājies sivēnmāšu skaits, ievērojami samazinājies ir vaislas jauncūku skaits (līdz 4806), kas liecina, ka 2017. gadā šī iemesla dēļ netiks iegūti 80 līdz 100 tūkstoši sivēnu.

Neskatoties uz būtiskām cūku skaita izmaiņām nozarē, ir arī pozitīvas attīstības tendences. Atsevišķām cūku šķirnēm gadā saglabāti tiek 26 sivēni, taču dažādu šķirņu krustojumu rezultātā sivēnu saglabāšana gadā sasniedz pat rādītāju 27,1. Šķirnes saimniecībās ievērojami samazinājies cūku nobarošanas dienu skaits līdz 100 kg dzīvmasas sasniegšanai. Tas variē atkarībā no cūku šķirnes. Landrases šķirnei nobarošanas periods ir ~155 dienas. Savukārt Jorkšīras šķirņu cūkas 100 kg dzīvmasu sasniedz 161 dienā. Ievērojami palielinājies dzīvmasas pieaugums diennaktī. Landrases šķirnes nobarojamām cūkām vidējais diennakts dzīvmasas pieaugums šķirnes saimniecībās pēc 35 kg dzīvmasas sasniegšanas ir fiksēts 822 g/diennaktī, Jorkšīras – 854 g/diennaktī.

Šie panākumi nebūtu iespējami, ja ik gadu cūkkopības nozarei netiktu piešķirts atbalsts ciltsdarbam. Kopējais atbalsta apjoms 2016. gadā cūku ciltsdarbam bija 783 tūkst. eiro apmērā, savukārt biodrošības pasākumu nodrošināšanai pēc biodrošības pasākumu plāna apstiprināšanas PVD – apmēram 500 tūkst. eiro apmērā. Saimniecībām, kurās konstatēts ĀCM, seku likvidēšanas novēršanai valsts izmaksā kompensāciju no līdzekļiem neparedzētiem gadījumiem, ievērojot Ministru kabineta noteikumus Nr.177 "Kārtība, kādā piešķir un dzīvnieku īpašnieks saņem kompensāciju par zaudējumiem, kas radušies valsts uzraudzībā esošās dzīvnieku infekcijas slimības vai epizootijas uzliesmojuma laikā", kas ir spēkā esoši un pieņemti 15.03.2005.

¹Avots: http://pub ldc.gov.lv/pub_stat.php?lang=lv

Dainis ARBIDĀNS,
LLKC Lopkopības nodaļas
konsultants – eksperts veterinārmedicinā

NOBAROJAMĀS CŪKAS (nobarošanas periodā)

Krišana (intensīvā variantā) – 3,00% Krišana (ekstensīvā variantā) – 0,42%	Mēr- vienība	Ekstensīvi			Intensīvi		
		Daudz.	Cena, EUR	Kopā, EUR	Daudz.	Cena, EUR	Kopā, EUR
IEŅĒMUMI							
Dzīvmasa	kg/gab.	110	0.88	96.80	110	0.88	94.86
Sivēns	kg/gab.	16	4.38	-70.08	7.5	3.00	-22.50
Kūtsmēsli	t	3	4.96	14.88	3	4.17	12.51
KOPĀ (1)				41.60			84.87
MAINĪGĀS IZMAKSAS							
IZEJVIELU IZMAKSAS							
Barība							
Starterbarība no 42.–60. dienai (18 dienas x 0.8 kg)	kg	14.40	0.335	4.82			
Spēkbarības maisījums (mieži, kvieši, auzas, rudzi, tritikāle) (vidēji dienā 3.06 kg)	kg	380.00	0.117	44.46			
Proteīna koncentrāts cūkām (12% no kopējās spēkbarības devas dienā)	kg	45.60	0.540	9.36			
Minerālā barība (baro 189 dienas pa 30 g dienā)	kg	5.67	0.700	0.90			
Nobarošanas dienas – 189							
Barība							
Prestarteris 28.–35. dienai (7 dienas x 0.25 kg)	kg				1.75	0.452	0.79
Starteris 35.–65. dienai (30 dienas x 1.20 kg)	kg				36.00	0.339	12.20
Groveris 65.–115. dienai (50 dienas x 1.7 kg)	kg				85.00	0.242	20.57
Finisher 115.–168. dienai (53 dienas x 2.98 kg)	kg				157.94	0.283	44.70
Nobarošanas dienas –140							
Veterinārās izmaksas	kg	80.00	0.03	3.56			5.34
Pakalši – salmi	kg			2.40			0.64
Pakalši – zāģu skaidas	m ³			5.66	0.08	8.00	20.06
Citas mainīgās izmaksas							
KOPĀ (2)				71.16			104.30
MAŠĪNU UN ROKU DARBA OPERĀCIJAS							
Algotais darbs	h	40.00	6.67	266.80	5.00	6.67	33.35
KOPĀ (3)				266.80			33.35
KOPĀ MAINĪGĀS IZMAKSAS (4=2+3)				337.96			137.65
BRUTO SEGUMS 1 (5=1-2) (ieņēmumi-izejvielu izmaksas)				-29.56			-19.43
BRUTO SEGUMS 2 (6=1-4) (ieņēmumi-kopā mainīgās izmaksas)				-296.36			-52.78

Izstrādātais nobarojamo cūku bruto segums parāda vienu konkrētu audzēšanas tehnoloģiju, kas saskaņā ar ekspertu viedokli ir jāpielieto, lai noteiktos apstākļos un periodā iegūtu konkrēto rezultātu.

Ekstensīvajā audzēšanas variantā sivēni tiek atšķirti 52 dienu vecumā. Sivēnu svars, uzsākot nobarošanu, ir 16 kg.
Ekstensīvajā audzēšanas variantā nobarošanas periods ir 189 dienas, ar vidējo diennakts pieaugumu 415 g.

Intensīvajā audzēšanas variantā sivēni tiek atšķirti 28 dienu vecumā. Sivēnu svars, uzsākot nobarošanu, ir 7.5 kg.
Intensīvajā audzēšanas variantā nobarošanas periods ir 140 dienas, ar vidējo diennakts pieaugumu 664 g.

Citas mainīgās izmaksas ietver mazvērtīgā inventāra iepirkšanas izmaksas u. tml.

Algotā darbaspēka izmaksu aprēķinā piemērota Valsts ieņēmumu dienesta apkopotā bruto vidējā stundu tarifa likme cūkkopjiem 2016. gadā.

Piemērojot izstrādāto tehnoloģiju konkrētai saimniecībai, ir jāveic korekcijas atbilstoši konkrētajiem saimniecības apstākļiem (barības devas un sastāvs, kvalitāte).

Bruto seguma sastādīšanai izmantoti L.L.KC Lopkopības nodāļas konsultanta - eksperta veterinārmedicīnā Daina Arbidāna sniegtie dati.

SIVĒNMĀTES (intensīvi)

IENĒMUMI	Mēr- vienība	Intensīvi		Kopā, EUR
		Daudz.	Cena, EUR	
Krišana sivēniem līdz 8,0 kg – 10%				
Sivēni (pārdošanai 28 dienu vecumā, 2,2 metieni)	kg/gab.	7.50	10.08	498.96
Brāķētās sivēnmātes	kg/gab.	250	0.33	36.30
Remontcūkas	kg/gab.	150	-0.33	-21.78
Kūtsmēslī (t)	t	3	4.17	12.51
KOPĀ (1)				525.99
MAINĪGĀS IZMAKSAS				
IZEJVIELU IZMAKSAS				
Barība sivēnmātēm:				
Kombinētā barība grūsnām sivēnmātēm 4.–26. grūsnības dienai (22 dienas x 1.8 kg)	kg	39.60	0.235	9.31
Kombinētā barība sivēnmātēm servisa periodā (5 dienas x 5kg)	kg	25.00	0.285	7.13
Kombinētā barība grūsnības periodā 26.–90. dienai (64 dienas x 2.3 kg)	kg	147.20	0.285	41.95
Kombinētā barība grūsnības periodā 90.–115. dienai (25 dienas x 4.0 kg)	kg	100.00	0.235	23.50
Kombinētā barība zīdīšanas periodā līdz 28. dienai (28 dienas x 8.0 kg)	kg	224.00	0.285	63.84
Barība sivēniem 18 dienas 2.2 metieniem				
Preslartēris 10.–28.dienai (18 dienas 0.12 kg/dienā)	kg	47.90	0.452	21.65
Mākslīgās apsēklošanas izmaksas				9.96
Veterinārās izmaksas gadā				10.87
Pakaisī (zaģu skaidas)	m ³	0.06	8.00	0.48
Citas mainīgās izmaksas				18.64
KOPĀ (2)				207.32
MAŠĪNU UN ROKU DARBA OPERĀCIJAS				
Algotais darbs	h	180	6.67	1200.60
KOPĀ (3)				1200.60
KOPĀ MAINĪGĀS IZMAKSAS (4=2+3)				1407.92
BRUTO SEGUMS 1 (5=1-2) (ieņēmumi-izejvielu izmaksas)				318.67
BRUTO SEGUMS 2 (6=1-4) (ieņēmumi-kopā mainīgās izmaksas)				-881.93

Izstrādātais sivēnmāšu bruto segums parāda vienu konkrētu audzēšanas tehnoloģiju, kas saskaņā ar ekspertu viedokli ir jāpielieto, lai noteiktos apstākļos un periodā iegūtu konkrēto rezultātu.

Remontcūku un brāķēto sivēnmāšu skaits 0,33 nozīmē, ka gadā no 100 sivēnmātēm tiek nomainītas 33. Pēdējo gadu tendence cūkkopības sektorā liecina, ka brāķēto sivēnmāšu dzīvmasa varē nelieļā svāra diapazonā no 220 līdz 250 kg. Nereti ielaidos cūku ganāmpulkos sivēnmāšu un remontcūku brāķēšana var sasniegt 40% (šo rādītāju par labu atzīst vadošie nozares eksperti).

Gadā tiek iegūti 2,2 metieni. Vidēji sivēnu skaits pie dzimšanas ir 10,8 gab., taču skaits vienā metienā mēdz būt dažāds, tas ir atkarīgs no sivēnmātes un vaislinieka ražības, kā arī no iecīmšanas laika. Atsevišķām sivēnmātēm mēdz būt 2 līdz 3 sivēni metienā, lielākie metieni 2. līdz 3. laktācijas sivēnmātēm, un to lielums mēdz būt no 18 līdz 21 sivēnam.

Metienā krišana sivēniem ir 10%. Sivēnu atšķiršanas dzīvmasa varē no 7–8 kg, taču industriālajās cūku fermās sivēnu atšķiršanas svars ir variabls 6–9 kg, tas galvenokārt ir atkarīgs no sivēnu atšķiršanas laika (vecuma), sivēnmātes plienīguma un zīdīšanas periodā apēstā prestatēra daudzuma.

Barības deva sivēnmātei aprēķināta pēc sekojošiem datiem:

* servisa periods – 5 dienas;
* grūsnības periods – 115 dienas; lai gan, ņemot vērā pedējās tendences, cūkkopībā grūsnības periods mēdz būt variabls, un tas ir robežās no 114 līdz 119 dienām;
* zīdīšanas periods – 28 dienas, taču atkarībā no konkrētās situācijas saimniecībā, infekcijas slimību fona un sivēnmāšu veselības stāvokļa sivēnu zīdīšanas periods varē no 21 līdz 30 dienām.

Citas mainīgās izmaksas ietver mazvērtīgā inventāra iepirkšanas izmaksas u. tml.

Algotā darbspēka izmaksu aprēķinā piemērota Valsts ieņēmumu dienesta apkopotā bruto vidējā stundu tarifa likme cūkkopjiem 2016. gadā.

Piemērojot izstrādāto tehnoloģiju konkrētai saimniecībai, ir jāveic korekcijas atbilstoši konkrētiem saimniecības apstākļiem (barības devas un sastāvs, kvalitāte).

Bruto seguma sastādīšanai izmantoti L.L.KC Lopkopības nodāļas konsultanta - eksperta veterinārmedicinā Daiņa Arbidāna sniegtie dati.

3.2.4. GAĻAS LOPKOPIĀBA

Gaļas liellopu audzēšanas nozares apskats par 2016. gadu

Gaļas liellopu audzēšana pēdējos gados arvien paplašinās, par ko liecina publiski pieejamā informācija Lauksaimniecības datu centrā. Zīdītājgovju skaits palielinājies par 5816 govīm – no 38 501 (2016. gada 1. janvāris) līdz 44 317 (2017. gada 1. janvāris). Liellopu skaita palielināšanās notikusi vairāku iemeslu dēļ.

Liellopu skaita izmaiņas ietekmējusi piena iepirkuma cenas samazināšanās, kā rezultātā daļa piensaimniecību pārorientējas uz gaļas ražošanu. Pēc kvalitatīviem teļiem izsoļu namā ir stabils pieprasījums, kā arī iegūtā samaksa zemniekus apmierina. Pēc izsoļu nama datiem, atšķirto teļu iepirkuma cena 2015. gadā vidēji bija 2,32 eiro/kg, bet 2016. gadā vērojama nedaudz labāka situācija, cenai sasniedzot 2,51 eiro/kg. Tika aprēķināta vidējā cena neatkarīgi no šķirnes vai krustojumiem un to dzīvmasas. Protams, par kvalitatīviem tīršķirnes liellopiem cena var pārsniegt 3,00 eiro/kg.

Vēl arvien Latvijā visvairāk audzētie ir Šarolē šķirnes liellopi, otrajā vietā ir dažādi krustojumi, tad seko Limuzīnas, Herefordas, Anguss šķirnes dzīvnieki. Neatkarīgi no šķirnes un audzēšanas veida vēl joprojām aktuāls ir jautājums par iegūto un saglabāto teļu skaitu. Lauksaimniecības datu centra informācija rāda, ka 2015. gadā vidēji pārraudzības saimniecībās izdevās iegūt 88% teļu no zīdītājgovīm.

Nodrošinot pēc iespējas īsāku starpatnešanās intervālu (SAI), saimniecības spēš nodrošināt lielāku teļu ieguvu. Saglabāt pēc iespējas vairāk teļu ir svarīgi, jo tādā veidā tiek gūti ieņēmumi no ganāmpulka, realizējot teļus gaļā vai iegūstot vaislas materiālu. Realizēto liellopu vecums un dzīvsvars ietekmē saimniecības vidēji uz vienu zīdītājgovi realizēto gaļas apjomu, kas atstāj ietekmi arī uz realizētā gaļas kilograma pašizmaksu. Dzīvnieki, kas saimniecībā ir nobaroti, veido vidēji uz vienu zīdītājgovi lielāku iegūtās gaļas apjomu, kad saimniecība ar tām pašām vai nedaudz lielākām pastāvīgajām izmaksām spēj saražot lielāku gaļas apjomu.

Nemot vērā, ka teļu ieguve un saglabāšana ir galvenais gaļas liellopu ganāmpulku ieņēmumu nodrošināšanas avots, jāpievērš uzmanība, lai šis rādītājs optimālā variantā būtu 0,95 vai vairāk, jo pretējā gadījumā samazinās saimniecības darbības efektivitāte.

Dažkārt saimniecībās negatīvu ietekmi uz teļa iegūšanu un saglabāšanu atstāj kļūdas zīdītājgovju ēdināšanā grūsnības laikā, līdz ar to palielinās risks sasniegt optimālo govju kondīciju pirms dzemdībām. Tāpat uzmanība jāvērs uz govju dzemdību norisi, lai nerastos sarežģījumi un jaundzimušais teļš saņemtu vitamīnu un selēna injekcijas. Atsevišķos gadījumos problēmas var radīt nepiemērots vaislas materiāls.

Lai izvairītos no nosaukto faktoru ietekmes, katrā saimniecībā ir rūpīgi jāpārdomā un jāpilnveido ganāmpulka pārvaldības sistēma.

Lai iegūtu jaunas un papildinātu jau esošās zināšanas gaļas liellopu audzēšanā, aicinu apmeklēt seminārus vai citus izglītojošus pasākumus, kā arī konsultēties ar nozares speciālistiem.

Daiga BALTĪNA,
LLKC Lopkopības nodaļas
speciāliste lopkopībā

NOBAROJAMIE JAUNLOPI 16 MĒNEŠU VECUMĀ (no atšķiršanas 7 mēnešu vecumā līdz realizācijai 16 mēnešu vecumā)

IENĒMUMI	Mēr- vienība		Ekstensīvi		Intensīvi	
	Daudz.	Cena, EUR	Daudz.	Cena, EUR	Daudz.	Cena, EUR
Jaunlops	375	1	580	1	1.65	957.00
Teļš	-1	441.76	-1	677.70	-0.6	-677.70
Kūtsmēsli	6.0	3.39	8.0	3.39		27.12
KOPĀ (1)						306.42
MAINĪGĀS IZMAKSAS						
IZEJVIELU IZMAKSAS						
Lopbarības graudi	120	0.119	240	0.119		28.56
Siens	300	0.078	300	0.078		23.40
Skābarība	1500	0.013	2500	0.013		32.50
Ganību zāle	9000	0.007	6300	0.007		44.10
Sāls	5	0.33	5	0.33		1.65
Minerālbarība	27	1.015	50	1.015		50.75
Pakalši	700	0.03	700	0.03		21.00
Veterinārie pakalpojumi						22.00
Citas mainīgās izmaksas						18.50
KOPĀ (2)						242.46
MAŠĪNU UN ROKU DARBA OPERĀCIJAS						
Algotais darbs	22	4.80	22	4.80		105.60
KOPĀ (3)						105.60
KOPĀ MAINĪGĀS IZMAKSAS (4=2+3)						348.06
BRUTO SEGUMS 1 (5=1-2) (ieņēmumi-izejvielu izmaksas)						-13.41
BRUTO SEGUMS 2 (6=1-4) (ieņēmumi-kopā mainīgās izmaksas)						-119.01
ATBALSTS						
Brīvprātīgs saistītais atbalsts par liellopiem (SLM)						95.00
KOPĀ (7)						95.00
BRUTO SEGUMS 3 (8=(1+7)-4) ((ieņēmumi+atbalsts)-kopā mainīgās izmaksas)						-24.01

Bruto seguma sastādīšanai izmantoti L.L.KC Lopkopības nodalnes speciālistes lopkopībā Daigas Baltiņas sniegtie dati.

VAISLAS BULLĪJ (ganāmpulkā bulļi izmanto 2 gadus)

IENĒMUMI	Mēr- vienība	Cena, EUR		
		Daudz.	Kopā, EUR	Kopā, EUR
Vaislas bullis	kg/gab.	1000	0.90	450.00
Nopirkts vaislinieks	kg/gab.	700	-0.5	-812.00
Aplecinātas govīs	EUR/gab.	25.0	28.46	711.50
Kūtsmēslī	t	7	3.77	26.39
KOPĀ (1)				375.89
MAINĪGĀS IZMAKSAS				
IZEJVIELU IZMAKSAS				
Lopbarības graudi	kg	540	0.119	64.26
Siens	kg	500	0.078	39.00
Skābbarība	kg	5100	0.013	66.30
Ganību zāle	kg	10000	0.007	70.00
Sāļš	kg	20	0.33	6.60
Minerālbarība	kg	25	1.015	25.38
Pakaiši	kg	420	0.03	12.60
Veterinārie pakalpojumi				42.69
Citas mainīgās izmaksas				28.46
KOPĀ (2)				355.29
MAŠĪNU UN ROKU DARBA OPERĀCIJAS				
Algotais darbs	h	20	4.80	96.00
KOPĀ (3)				96.00
KOPĀ MAINĪGĀS IZMAKSAS (4=2+3)				451.29
BRUTO SEGUMS 1 (5=1-2) (ieņēmumi-izejvielu izmaksas)				20.61
BRUTO SEGUMS 2 (6=1-4) (ieņēmumi-kopā mainīgās izmaksas)				-75.40
ATBALSTS				
Valsts subsīdijas				462.43
Brīvprātīgs saistītais atbalsts par liellopiem (SLM)				95.00
KOPĀ (7)				557.43
BRUTO SEGUMS 3 (8=(1+7)-4) ((ieņēmumi+atbalsts)-kopā mainīgās izmaksas)				482.04

Izstrādātais vaislas bulļa bruto segums parāda vienu konkrētu audzēšanas tehnoloģiju, kas saskaņā ar ekspertu viedokli ir jāpielieto, lai noteiktos apstākļos un periodā iegūtu konkrēto rezultātu.

Lopu realizācijas cena norādīta atbilstoši vidējām uzpirkšanas cenām lopu kautuvēs.

Vaislas bullis tiek iegādāts ar mērķi apliecināt ganāmpulkā esošās govīs un teles. Pēc divu gadu darbības to realizē, visbiežāk – pārdodot citām saimniecībām.

Tiek pieņemts, ka vidēji ganāmpulkā ir 25 lecināmas govīs un teles. Kā ieņēmumi ir ņemta vērā samaksa par katru sēkļojumu (EUR 28.46). Jo lielāks govju skaits, jo lielāks vaislas bulļu bruto segums.

Aprēķinā paredzēta pakaišu kūtsmēslu ieguve (lopu turēšana uz vienlaidus grīdas).

Vaislinieka vidējais dzīvības pieaugums ir 400 g diennaktī.

Siens, skābbarības, ganību zāles cenas tiek ņemtas no attiecīgo lopbarības kultūraugu bruto segumu mainīgo izmaksu aprēķiniem.

Saņemtais atbalsta apjoms par vaislas bulļi katrā saimniecībā var būt atšķirīgs. Valsts subsīdijas piešķirta sertificētam tīršķīmes vaislas bulļim, kas novērtēts pēc pēcnācējiem kontrolobarošanā. SLM var saņemt par bulļi vai vērsi, kas kārtējā gada laikā saimniecībā sasniedzis 16 mēnešu vecumu un turēts vairāk nekā sešus mēnešus īgu turēšanas periodu, kas noslēdzas 16 mēnešu vecuma sasniegšanas dienā. Atbalsti ir uzraudzīti atbilstoši 2016. gadā spēkā esošajām likmēm. Atbalsta saņemšanas prasības un likmes mainās katru gadu, tāpēc plānojot ir jāseko līdzi informācijai par izmaiņām.

Algotā darbspēka izmaksu aprēķinā piemērota Valsts ieņēmumu dienesta apkopotā bruto vidējā stundu tarifa likme liellopu lopkopjiem 2016. gadā.

Piemērojot izstrādāto tehnoloģiju konkrētai saimniecībai, ir jāveic korekcijas atbilstoši konkrētajiem saimniekošanas apstākļiem (barības devas un sastāvs, kvalitāte).

Bruto seguma sastādīšanai izmantoti L.L.KC Lopkopības nodaļas speciālistes lopkopībā Daigas Baltiņas sniegtie dati.

VAISLAI AUDZĒJAMĀS TELES (no atšķiršanas 7 mēnešu vecumā līdz atnešanās brīdim 26–30 mēnešu vecumā)

IENĒMUMI	Mēr- vienība	Daudz.	Cena, EUR	
			Kopā, EUR	Kopā, EUR
Jaunlops	kg	600	1.05	630.00
Teļš	gab.	-1	677.70	-677.70
Kūtsmēsli	t	7	3.77	26.39
KOPĀ (1) -21.31				
MAINĪGĀS IZMAKSAS				
IZEJVIELU IZMAKSAS				
Lopbarības graudi	kg	1000	0.119	119.00
Siens	kg	3600	0.078	280.80
Skābarība	kg	5470	0.013	71.11
Ganību zāle	kg	18200	0.007	127.40
Sāls	kg	40	0.33	13.20
Minerālbarība	kg	40	1.015	40.60
Pakaiši	kg	420	0.03	12.60
Veterinārie pakalpojumi				42.69
Citas mainīgās izmaksas				28.46
KOPĀ (2) 735.86				
MAŠĪNU UN ROKU DARBA OPERĀCIJAS				
Algotais darbs	h	20	4.80	96.00
KOPĀ (3) 96.00				
KOPĀ MAINĪGĀS IZMAKSAS (4=2+3) 831.86				
BRUTO SEGUMS 1 (5=1-2) (ieņēmumi-izejvielu izmaksas)				
BRUTO SEGUMS 2 (6=1-4) (ieņēmumi-kopā mainīgās izmaksas)				
ATBALSTS				
Valsts subsīdijas				29.56
PPVA par zīdītājovi				50.00
Brīvprātīgs saistītais atbalsts par liellopiem (SLM)				95.00
KOPĀ (7) 174.56				
BRUTO SEGUMS 3 (8=(1+7)-4) ((ieņēmumi+ atbalsts)-kopā mainīgās izmaksas)				
-678.61				

Bruto seguma sastādīšanai izmantoti L.L.KC Lopkopības nodāļas speciālistes lopkopībā Daigas Baltiņas sniegtie dati.

Izstrādātais vaislas teles bruto segums parāda konkrētas audzēšanas tehnoloģijas, kas saskaņā ar ekspertu viedokli ir jāpielieto, lai noteiktos apstākļos un periodā iegūtu konkrēto rezultātu.

Lopu realizācijas cena norādīta atbilstoši vidējām iepirkuma cenām lopu kautuvēs.

Aprēķinā paredzēta pakaišu kūtsmēsļu ieguve (lopu turēšana uz vienlaidus grīdas).

Siens, skābarības, ganību zāles cenas tiek ņemtas no attiecīgo lopbarības kultūraugu bruto segumu mainīgo izmaksu aprēķiniem.

Saņemtais atbalsta apjoms katrā saimniecībā var būt atšķirīgs. Valsts subsīdijas piešķir par ģenētiskās kvalitātes un produktivitātes izvērtēšanu vismaz 2. pakāpes krustojuma gaļas šķirņu zīdītājovij un telei, ja tā ir vecāka par 18 mēnešiem. PPVA var saņemt par telēm, kuras nav atnesušas un ir sasniegušas 8 mēnešu vecumu. SLM var saņemt par telēm, kuras nav atnesušas un ir sasniegušas 16 mēnešu vecumu un kuras tiek turētas saimniecībā vismaz 6 mēnešus pēc kārtas, sākot ar kārtējā gada 15. maiju.

Atbalsts ir uzrādīts atbilstoši 2016. gadā spēkā esošajām likmēm. Atbalsta saņemšanas prasības un likmes mainās katru gadu, tāpēc plānojot ir jāseko līdzi informācijai par izmaiņām.

Algotā darbaspēka izmaksu aprēķinā piemērota Valsts ieņēmumu dienesta apkopotā bruto vidējā stundu tarifa likme liellopu lopkojiem 2016. gadā.

Piemērojot izstrādāto tehnoloģiju konkrētai saimniecībai, ir jāveic korekcijas atbilstoši konkrētajiem saimniekošanas apstākļiem (barības devas un sastāvs, kvalitāte).

GAJAS ŠĶIRNES ZĪDĪTĀJGOVIS (kopā ar telļiem līdz atšķiršanai 7 mēnešu vecumā)

IEŅĒMUMI	Mēr- vienība	Ekstensīvi		Intensīvi		Kopā, EUR
		Daudz.	Cena, EUR	Daudz.	Cena, EUR	
Zīdītājovs	kg/gab.	600	0.95	700	0.2	133.00
Teljs, atšķīrot	kg	220	2.51	300	0.9	677.70
Teles	gab.	-0.2	711.44	-0.2	711.44	-142.29
Kūtsmēsli	t	4	3.35	5	3.35	16.75
KOPĀ (1)			426.87			685.16
MAINĪGĀS IZMAKSAS						
IZEJVIELU IZMAKSAS						
Lopbarības graudi	kg	800	0.078	570	0.119	67.83
Siens	kg	4050	0.013	4350	0.078	78.00
Skābbarība	kg	300	0.03		0.013	56.55
Salmi	kg	8000	0.007	10090	0.007	70.63
Ganību zāle	kg	10	0.33	20	0.33	6.60
Sāls	kg	10	1.015	20	1.015	20.30
Minerālbarība	kg	750	0.03	750	0.03	22.50
Pakalši			35.00			35.00
Veterinārie pakalpojumi			37.00			37.00
Citas mainīgās izmaksas			288.00			394.41
KOPĀ (2)			288.00			394.41
MAŠĪNU UN ROKU DARBA OPERĀCIJAS						
Algotais darbs	h	18	4.80	18	4.80	86.40
KOPĀ (3)			86.40			86.40
KOPĀ MAINĪGĀS IZMAKSAS (4=2+3)			374.40			480.81
BRUTO SEGUMS 1 (5=1-2) (ieņēmumi-izejvielu izmaksas)			138.87			290.75
BRUTO SEGUMS 2 (6=1-4) (ieņēmumi-kopā mainīgās izmaksas)			52.47			204.35
ATBALSTS						
Vaisls subsīdijas			29.56			29.56
PPVA par zīdītājovi			50.00			50.00
Brīvprātīgs saistītais atbalsts par liellopiem (SLM)			95.00			95.00
KOPĀ (7)			174.56			174.56
BRUTO SEGUMS 3 (8=(1+7)-4) ((ieņēmumi+atbalsts)-kopā mainīgās izmaksas)			227.03			378.91

Bruto seguma sastādīšanai izmantoti L.L.KC Lopkopības nodaļas speciālistes lopkopībā Daigas Baltiņas sniegtie dati.

Izstrādātais gaļas šķirnes zīdītājovs bruto segums parāda konkrētas audzēšanas tehnoloģijas, kas saskaņā ar ekspertu viedokli ir jāpielieto, lai noteiktos apstākļos un periodā iegūtu konkrēto rezultātu.

Lopu realizācijas cena norādīta atbilstoši vidējām iepirkuma cenām liellopu izsolu namos un lopu kaituvēs. Audzējojam intensīvās šķirnes liellopus (Sārolē, Limuzīnas) un realizējot tos liellopu izsolēs, vidējā cena ir apmēram 3.00 EUR/kg.

Vaislas govys ganāmpulkā tiek izmantota vidēji 5 gadus.

Aprēķinā paredzēta pakaišu kūtsmēsļu ieguve.

Siens, skābbarības, ganību zāles cenas tiek ņemtas no attiecīgo lopbarības kultūru bruto segumu mainīgo izmaksu aprēķiniem.

Citas mainīgās izmaksas ietver sevī dzīvnieku reģistrācijas, pārraudzības un citas ar organizēšanu saistītās izmaksas.

Vaislas govys ganāmpulkā tiek izmantota vidēji 5 gadus.

Saņemtais atbalsta aploms katrā saimniecībā var būt atšķirīgs. Vaisls subsīdijas EUR 29.56 apmērā piešķir par ģenētiskās kvalitātes un produktivitātes izvērtēšanu vismaz 2. pakāpes krustojuma gaļas šķirņu zīdītājovi un teļi, ja tā ir vecāka par 18 mēnešiem. SLM var saņemt par zīdītājovīm, kuras tiek turētas saimniecībā vismaz 6 mēnešus pēc kārtas, sākot ar kārtējā gada 15. maiju.

Atbalsta maksājumi ir uzrādīti atbilstoši 2016. gada spēkā esošajām likmēm. Atbalsta saņemšanas prasības un likmes mainās katru gadu, tāpēc plānot ir jāseko līdzi informācijai par izmaiņām. PPVA var saņemt par gaļas šķirnes zīdītājovi vai zīdītājovi, kas iegūta krustojumā ar gaļas šķirnes dzīvnieku. Atbalsts ir uzrādīts atbilstoši 2016. gada spēkā esošajām likmēm. Atbalsta saņemšanas prasības un likmes mainās katru gadu, tāpēc plānot ir jāseko līdzi informācijai par izmaiņām.

Algotā darbspēka izmaksu aprēķinā piemērota Vaisls ieņēmumu diensēta apkopotā bruto vidējā stundu tarifa likme liellopu lopkojiem 2016. gadā.

Piemērojot izstrādāto tehnoloģiju konkrētai saimniecībai, ir jāveic korekcijas atbilstoši konkrētajiem saimniekošanas apstākļiem (barības devas un sastāvs, kvalitāte).

3.2.5. KAZKOPIĀ

KAZAS

	Mēr- vienība	Daudz.	Cena, EUR		Kopā, EUR
Krišana – 10%					
IEŅĒMUMI					
Piens	kg	450	0.40		180.00
Ganāmpulka atjaunošana (25%)	kg/gab.	40	2.75		-27.50
Kazlēni (2 mēn. vec.)	gab.	2	55.00		110.00
Kūtsmēsli	t	1.5	7.75		11.63
KOPĀ (1)					274.1
MAIŅĪGĀS IZMAKSAS					
IZEJVIELU IZMAKSAS					
Piens kazlēniem	l	240	0.30		72.00
Piena aizstājējs	kg	2	2.20		4.40
Graudi	kg	145	0.119		17.26
Siens	kg	750	0.078		58.50
Ganību zāle	kg	900	0.007		6.30
Zaļbarība (ganību zāle)	kg	500	0.007		3.50
Laizāmā sāls	kg	2	0.33		0.66
Minerālvielas	kg	2.4	0.96		2.30
Pakaīši (salmi)	kg	140	0.03		4.20
Pārraudzība					17.07
Veterinārie pakalpojumi					13.09
KOPĀ (2)					199.28
MAŠĪNU UN ROKU DARBA OPERĀCIJAS					
Algotais darbs	h	40	3.62		144.80
KOPĀ (3)					144.80
KOPĀ MAIŅĪGĀS IZMAKSAS (4=2+3)					344.08
BRUTO SEGUMS 1 (5=1-2) (ieņēmumi-izejvielu izmaksas)					74.85
BRUTO SEGUMS 2 (6=1-4) (ieņēmumi-kopā mainīgās izmaksas)					-69.95
ATBALSTS					
Valsts substātijas					88.70
Brīvprātīgs saistītais atbalsts par kazām					23.00
KOPĀ (7)					111.70
BRUTO SEGUMS 3 (8=(1+7)-4) ((ieņēmumi+atbalsts)-kopā mainīgās izmaksas)					41.75

Izstrādātais kazu bruto segums parāda vienu konkrētu audzēšanas tehnoloģiju, kas saskaņā ar ekspertu viedokli ir jāpielieto, lai noteiktos apstākļos un periodā iegūtu konkrēto rezultātu.

Kazas tiek brāķētas reizi 4 gados. Brāķētās kazas netiek realizētas.

Kazas ganāmpulka atražošanai tiek izaudzētas saimniecībā, un to vērtība ir EUR 110.00
Ganāmpulka atjaunošanas izmaksas tiek sadalītas uz 4 gadiem – vienā gadā atražošanai ir paredzēti EUR 27.50 (1/4 daļa no EUR 110.00).

Siens, ganību zāles cenas tiek ņemtas no attiecīgo lopbarības kultūragu bruto segumu mainīgo izmaksu aprēķiniem. Graudu cena pielīdzināta miežu iepirkuma cenai.

Pārējās ar piena pārstrādi saistītās izmaksas tiek iekļautas pastāvīgo izmaksu sastāvā.

Algotā darbaspēka izmaksu aprēķinā piemērota Valsts ieņēmumu dienesta apkopotā bruto vidējā stundu tarifa likme lauku strādniekiem lopkopībā 2016. gadā.

Valsts substātijas tiek piešķirtas par pārraudzības ganāmpulkā esošas piena šķirņu slaucamās kazas (izslaukums vismaz 400 kg) ģenētiskās kvalitātes noteikšanu un produktivitātes novērtēšanu. Brīvprātīgo saistīto atbalstu par kazām lauksaimnieks var saņemt, ja laika posmā no iepriekšējā gada 1. oktobra līdz kārtējā gada 30. septembrim ir vismaz trīs atbalstīstīgas kazas. Atbalsta maksājumi ir uzrādīti atbilstoši 2016. gadā spēkā esošajām likmēm. Atbalsta saņemšanas prasības un likmes mainās katru gadu, tāpēc plānojot ir jāseko līdzi informācijai par izmaiņām.

Piemērojot izstrādāto tehnoloģiju konkrētai saimniecībai, ir jāveic korekcijas atbilstoši konkrētajam saimniekošanas apstākļiem (barības devas un sastāvs, kvalitāte).

Bruto seguma sastādīšanai izmantoti L.L.K.C Lopkopības nodaļas un Raimonda Meldera (z/s "Livi") sniegtie dati.

3.2.6. PIENA LOPKOPIĀBA

Piena lopkopības nozares apskats par 2016. gadu

Latvijā piena ražotājiem 2016. gads bija smaga pārbaudījuma gads, jo piena cenas līdz jūlijam turpināja 2015. gadā sākušos cenu lejupslīdi, jūlijā sasniedzot absolūto minimumu – 17,71 centi/kg. Tik zema piena iepirkuma cena Latvijā bija tikai pirms valsts iestāšanās Eiropas Savienībā.

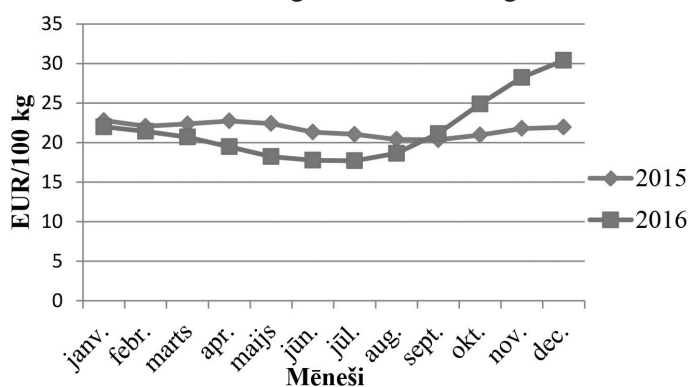
Piemēram, 2004. gada maijā piena ražotājiem Latvijā par pienu maksāja 17,87 centus/kg. Taču, salīdzinot naudas vērtību 2004. gadā un 2016. gadā, 2004. gadā piena cena bija daudz labāka. To pierāda fakts, ka, vadoties pēc Centrālās statistikas pārvaldes inflācijas kalkulatora rādījumiem, kopš 2004. gada maija kopējā inflācija Latvijā sasniegusi 60%. Tas nozīmē, ka 2016. gadā par vienu eiro bija iespējams nopirkt vien 40% to preču vai pakalpojumu daudzumu, kas būtu nopērkams pirms 12 gadiem.

Piena cenas 2016. gada pēdējā ceturksnī strauji palielinājās, ļaujot Ziemassvētkus piena ražotājiem svinēt priecīgākā noskaņā. Vidējā piena cena Latvijā sasniedza 30,41 centus/kg (skatīt 1. attēlu).

1. attēls

Piena cenas izmaiņas pa mēnešiem 2015. un 2016. gadā, eiro/100 kg

Neskatoties uz to, ka piena cenas vidēji 2016. gadā bija ļoti zemas, vidējais izslaukuma no govīm rādītājs pagājušajā pārraudzības gadā palielinājās par 218 kg, sasniedzot 7296 kg uz 1 govīm. Kāpēc, neskatoties uz zemajām cenām un naudas trūkumu saimniecībās, izslaukumi tomēr palielinājās? Vienas atbildes nav, bet ir divi atbilžu varianti. Pirmkārt, cenu dēļ samazinoties naudas ieņēmumiem par pienu, tika ražots iespējami vairāk piena, lai kaut cik kompensētu naudas ieņēmumu daļu. Otrkārt, uzmanīgāk un precīzāk tika sekots līdz tam, cik daudz un cik precīzi govīm apēd to, kas tām tika paredzēts barības devā.

Pārstrādei realizētais piens 2016. gada laikā praktiski saglabājās 2015. gada līmenī. Palielinājums bija vien par 6244 tonnām jeb 0,70%.

Analizējot ganāmpulku un govju skaitu, tiek secināts, ka abi rādītāji samazinās. Ja 2016. gada sākumā piens tika realizēts no 7791 ganāmpulkiem, tad decembrī vairs tikai no 7354 ganāmpulkiem. Tātad ganāmpulku skaits samazinājās par 437 ganāmpulkiem jeb 5,6%. Slaucamo govju skaits no 2016. gada janvāra līdz decembrim samazinājās par 2605 govīm jeb 1,85, sasniedzot kopējo govju skaitu 139 095.

Neskatoties uz to, ka ganāmpulku un govju skaits samazinājās, vidējais ganāmpulka lielums piena ražošanas saimniecībās palielinājās. Ja 2015. gada decembrī ganāmpulkā vidēji bija 17,6 slaucamās govīm, tad 2016. gada decembrī jau 18,9 govīm. Pārraudzības ganāmpulkos vidējais slaucamo govju skaits 2016. gadā bija 26,8 govīm. Lai arī šķiet, ka saimniecībās ir bijusi izaugsme, neskatoties uz zemajām cenām, tomēr ir jāsaprot, ka ganāmpulku vidējais lielums pieauga uz mazo saimniecību rēķina. Tām cena par pienu samazinājās līdz pat 10 centiem/kg. Neskatoties uz to, mazās saimniecības praktiski nesaņēma nekādu atbalstu no valsts vai Eiropas Savienības. Rezultātā šīs mazās saimniecības savus piena ganāmpulkus likvidēja.

Tā kā piena iepirkuma cenas samazinājās, kopumā samazinājās arī pirktais lopbarības īpatsvars. Bet, kā jau iepriekš minēts, izslaukumus tas nesamazināja. Tas nozīmē, ka ekonomiski ir jāizvērtē katra lopbarības piedeva, ko saimniecībās iegādājas.

Saimniecībās, strādājot ar govīm, nedrīkst taupīt uz govju veselības rēķina, bet pirkt dažādus “brīnumlīdzekļus” arī nav vajadzības.

Ir svarīgi turpināt strādāt pie tā, lai pēc iespējas vairāk piena izslaucam, izmantojot rupjo lopbarību un saglabājot govju veselību. Šis ir pozīcijas, kas ļaus saglabāt zemas piena ražošanas izmaksas un dos resursus attīstībai.

Silvijs DREIJERE,
LLKC Lopkopības nodaļas vadītāja

AUDZĒJAMĀS TELES (no 3 līdz 12 mēnešu vecumam)

	Mēr- vienība	Ekstenzīvi		Intenzīvi	
		Daudz.	Cena, EUR	Daudz.	Cena, EUR
IEŅĒMUMI					
Teles	kg/gab.	250	1.00	300	1.00
Teles	gab.	-1	161.40	-1	179.98
Kūtsmēsli	t	1.5	3.77	3	3.77
KOPĀ (1)			94.26		131.33
MAINĪGĀS IZMAKSAS					
IZEJVIELU IZMAKSAS					
Skābbarība	kg	1100	0.013	3300	0.013
Siens	kg	390	0.078	220	0.078
Ganību zāle	kg	2450	0.007		
Proteīnbarība	kg	110	0.20	200	0.20
Graudi	kg	56	0.119	130	0.119
Minerālbarība	kg	17.5	1.015	17.6	1.015
Pakaiši (salmi)	kg	550	0.03	900	0.03
Veterinārās izmaksas			7.11		7.11
KOPĀ (2)			131.91		167.50
MAŠĪNU UN ROKU DARBA OPERĀCIJAS					
Algotais darbs	h	13	4.80	13	4.80
KOPĀ (3)			62.40		62.40
KOPĀ MAINĪGĀS IZMAKSAS (4=2+3)			194.31		229.90
BRUTO SEGUMS 1 (5=1-2) (ieņēmumi-izejvielu izmaksas)			-37.65		-36.17
BRUTO SEGUMS 2 (6=1-4) (ieņēmumi-kopā mainīgās izmaksas)			-100.05		-98.57

Izstrādātais audzējamo teļu bruto segums parāda vienu konkrētu audzēšanas tehnoloģiju, kas saskaņā ar ekspertu viedokli ir jāpielieto, lai noteiktos apstākļos un periodā iegūtu konkrēto rezultātu.

Aprēķinā ir paredzēta pakaišu kūtsmēsļu ieguve (teles tiek turētas piesietā veidā uz vieniādas grīdas).

Līdz 6 mēnešu vecumam teļiem devā jānodrošina 20–22% proteīna, 7–12 mēnešu vecuma periodā teļiem barības devā ir jānodrošina 16% proteīna. Atkarībā no proteīna sastāva pamatbarībā nepieciešams papildus izēdināt proteīnbarību.

Intenzīvā saimniekošanas sistēmā teles līdz apsēklošanai plānots ēdināt ar skābbarību.

Pēc tam, kad teļus beidz barot ar pienu, paredzēts izēdināt 2 kg starteri dienā. Ekstenzīvajā variantā tiek dots proteīnbarības un graudu maisījums.

Siens, skābbarības, ganību zāles cenas tiek ņemtas no attiecīgo lopbarības kultūraugu bruto segumu mainīgo izmaksu aprēķiniem. Graudiem piemērota mīežu iepirkuma cena.

Algotā darbaspēka izmaksu aprēķinā piemērota Valsts ieņēmumu dienesta apkopotā bruto vidējā stundu tarifa likme lielopu lopkopjiem 2016. gadā.

Piemērojot izstrādāto tehnoloģiju konkrētai saimniecībai, ir jāveic korekcijas atbilstoši konkrētajiem saimniekošanas apstākļiem (barības devas un sastāvs, kvalitāte).

Bruto seguma sastādīšanai izmantoti LLKC Lopkopības konsultantes Aijas Galejas sniegtie dati.

AUDZĒJAMĀS TELES (no 13 līdz 24 mēnešu vecumam (1. atnešanās))

IENĒMUMI	Mēr- vienība	Ekstensīvi			Intensīvi		
		Daudz.	Cena, EUR	Kopā, EUR	Daudz.	Cena, EUR	Kopā, EUR
Teles	kg/gab.	400	1.00	400.00	480	1.00	480.00
Teles	gab.	-1	355.71	-355.71	-1	409.88	-409.88
Kūtsmēsli	t	6	3.77	22.62	7	2.46	17.22
KOPĀ (1)				66.91			87.34
MAINĪGĀS IZMAKSAS							
IZEJVIELU IZMAKSAS							
Skābbarība	kg	4000	0.013	52.00	6000	0.013	78.00
Siens	kg	100	0.078	7.80	200	0.078	15.60
Salmi (kā barība)	kg	100	0.03	3.00	200	0.03	6.00
Ganību zāle	kg	3500	0.007	24.50	70	0.20	14.00
Proteīnbarība	kg	100	0.119	11.90	100	0.119	11.90
Graudi	kg	28.8	1.015	29.23	28.8	1.015	29.23
Minerālbarība	kg	3.6	0.26	0.94	3.6	0.26	0.94
Sāls	reizes	1.1	21.343	23.48	1.1	21.343	23.48
Apsēklošana (reizes)	kg	720	0.03	21.60	1000	0.03	30.00
Pakaiši (salmi)				7.11			7.11
Veterinārās izmaksas				21.34			35.57
Citas mainīgās izmaksas							
KOPĀ (2)				202.90			251.83
IMAŠĪNU UN ROKU DARBA OPERĀCIJAS							
Algotais darbs	h	35	4.80	168.00	35	4.80	168.00
KOPĀ (3)				168.00			168.00
KOPĀ MAINĪGĀS IZMAKSAS (4=2+3)				370.90			419.83
BRUTO SEGUMS 1 (5=1-2) (ieņēmumi-izejvielu izmaksas)				-135.98			-164.49
BRUTO SEGUMS 2 (6=1-4) (ieņēmumi-kopā mainīgās izmaksas)				-303.98			-332.49

Izstrādātais audzējamo teļu bruto segums parāda vienu konkrētu audzēšanas tehnoloģiju, kas saskaņā ar ekspertu viedokli ir jāpielieto, lai noteiktos apstākļos un periodā iegūtu konkrēto rezultātu.

Ekstensīvajā audzēšanas variantā ir paredzēta pakaišu kūtsmēslu ieguve (teles tiek turētas piesietas uz vienlaidus grīdas), bet intensīvajā – šķidrmēsli.

Barības devā atkarībā no pamatbarības kvalitātes mēnesi pirms plānotās sēklošanas palielina proteīnbarības un graudu barības daļu. Pēc apstiprinātas grūsnības devā atstāj rupjo barību un minerālbarību. Divas nedēļas pirms atnešanās devā iekļauj barības līdzekļus, kas tiek izēdināti slaucamajām govīm.

Siens, skābbarības, ganību zāles cenas tiek ņemtas no attiecīgo lopbarības kultūraugu bruto segumu mainīgo izmaksu aprēķiniem. Graudiem piemērota miežu iepirkuma cena.

Algotā darbaspēka izmaksu aprēķinā piemērota Valsts ieņēmumu dienesta apkopotā bruto vidējā stundu tarifa likme liellopu lopkopjiem 2016. gadā.

Piemērojot izstrādāto tehnoloģiju konkrētai saimniecībai, ir jāveic korekcijas atbilstoši konkrētiem saimniekošanas apstākļiem (barības devas un sastāvs, kvalitāte).

Bruto seguma sastādīšanai izmantoti LLKC Lopkopības konsultantes Aijas Galejas sniegtie dati.

AUDZĒJAMIE TEJI (līdz 2 mēnešu vecumam)

	Mēr- vienība	Ekstensīvi			Intensīvi		
		Daudz.	Cena, EUR	Kopā, EUR	Daudz.	Cena, EUR	Kopā, EUR
IEŅĒMUMI							
Teji	kg/gab.	65	1.20	78.00	75	1.20	90.00
Teji	gab.	-1	35.57	-35.57	-1	35.57	-35.57
Kūtsmēsli	t	0.3	3.77	1.13	0.3	3.77	1.13
KOPĀ (1)				43.56			55.56
MAIŅĪGĀS IZMAKSAS							
IZEJVIELU IZMAKSAS							
Piens	kg	360	0.216	77.76	30	0.235	7.05
Piena aizvietotājs	kg				40	1.50	60.00
Starterbarība	kg	15	0.30	4.50	60	0.65	39.00
Proteīna piedevas (saulespuķu spraukumi)	kg						
Graudi	kg	45	0.119	5.36	20	0.078	1.56
Siens	kg	20	0.078	1.56			
Minerālbarība	kg	0.3	1.015	0.30			
Veterinārās izmaksas	kg						
Pakaiši (salmi)	kg	250	0.03	9.96	250	0.03	12.81
Reģistrācija	kg			7.50			7.50
Citas mainīgās izmaksas	kg			2.18			2.18
KOPĀ (2)				116.23			137.21
MAŠĪNU UN ROKU DARBA OPERĀCIJAS							
Algotais darbs	h	2	4.80	9.60	1.5	4.80	7.20
KOPĀ (3)				9.60			7.20
KOPĀ MAIŅĪGĀS IZMAKSAS (4=2+3)				125.83			144.41
BRUTO SEGUMS 1 (5=1-2) (ieņēmumi-izejvielu izmaksas)				-72.67			-81.65
BRUTO SEGUMS 2 (6=1-4) (ieņēmumi-kopā mainīgās izmaksas)				-82.27			-88.85

Izstrādātais audzējamo teju bruto segums parāda vienu konkrētu audzēšanas tehnoloģiju, kas saskaņā ar ekspertu viedokli ir jāpielieto, lai noteiktos apstākļos un periodā iegūtu konkrēto rezultātu.

Teju audzēšanas periods ir 60 dienas.

Tejam dienā izēdina vidēji 6 litrus piena. Intensīvā audzēšanas metodē pienu dod 7 dienas, pēc tam pārīet uz piena aizstājēju. Viena piena litra sagatavošanai ir nepieciešami 125 g aizvietotāja.

Starteri sāk dot no 3.–4. dienas. Ekstensīvajā variantā tiek dots proteīnbarības un graudu maisījums.

Siena cena tiek ņemta no attiecīgā lopbarības kultūrauga bruto segumu mainīgo izmaksu aprēķiniem. Graudiem piemērota miežu iepirkuma cena.

Algotā darbaspēka izmaksu aprēķinā piemērota Valsts ieņēmumu dienesta apkopotā bruto vidējā stundu tarifa likme lieldzīvnieku lopkopjiem 2016. gadā.

Piemērojot izstrādāto tehnoloģiju konkrētai saimniecībai, ir jāveic korekcijas atbilstoši konkrētajiem saimniecības apstākļiem (barības devas un sastāvs, kvalitāte).

Bruto seguma sastādīšanai izmantoti L.L.KC Lopkopības konsultantes Aijas Galejas sniegtie dati.

SLAUCAMĀS GOVIS (ganāmpulka atjaunošana ar pašaudzētu teli)

	Mēr- vienība	Ekstensīvi			Intensīvi		
		Daudz.	Cena, EUR	Kopā, EUR	Daudz.	Cena, EUR	Kopā, EUR
IEŅĒMUMI							
Piens	kg	5000	0,216	1080,00	8500	0,235	1997,50
Brāķētās govīs	kg/gab.	500	1,00	165,00	680	1,00	238,00
Teles	gab.	-0,33	726,60	-239,78	-0,35	829,71	-290,40
Teļi	gab.	0,85	35,57	30,23	0,85	35,57	30,23
Kūtsmēsli	t	12	3,35	40,20	17	3,39	57,63
KOPĀ (1)			1075,66				2032,97
MAIŅĪGĀS IZMAKSAS							
IZEJVIELU IZMAKSAS							
Skābbarība	kg	6000	0,013	78,00	12000	0,013	156,00
Siens	kg	470	0,078	36,66	130	0,078	10,14
Ganību zāle	kg	9300	0,007	65,10			
Salmi	kg	1500	0,119	178,50			
Kukurūzas graudi	kg	300	0,25	75,00			
Rapša raudi	kg	300	0,20	60,00			
Sojas spraukumi	kg	300	0,18	54,00			
Lauka pupas	kg	100	0,33	33,00			
Propilēnglikols	kg	19,2	0,102	1,96			
Melase	kg	10	0,68	6,80			
Sāls	kg	36	21,34	768,24			
Kritis	kg	1,5	0,071	0,11			
Apsēkošana (reizes)	reizes	500					
Pakaīsi (skaņas)	kg						
Veterinārās izmaksas							
Piena higiēna							
Citas maiņīgās izmaksas							
KOPĀ (2)			722,94				1083,08
MAŠĪNU UN ROKU DARBA OPERĀCIJAS							
Algots darbs	h	180	4,99	898,20	180	4,99	898,20
KOPĀ (3)				898,20			898,20
KOPĀ MAIŅĪGĀS IZMAKSAS (4=2+3)				1621,14			1981,28
BRUTO SEGUMS 1 (5=1-2) (ieņēmumi-izejvielu izmaksas)				352,72			949,89
BRUTO SEGUMS 2 (6=1-4) (ieņēmumi-kopā maiņīgās izmaksas)				-545,48			51,69
ATBALSTS							
Brīvprātīgs saistītais atbalsts par slaucamām govīm (SSG)				76,74			141,72
Valsts subsidijas par pārraudzībā esošu slaucamo govīm				56,23			94,39
ES atbalsts par pienu				40,98			95,58
Valsts papildu atbalsts par pienu				173,94			69,66
KOPĀ (7)				-371,54			401,36
BRUTO SEGUMS 3 (8=(1+7)-5) (ieņēmumi-atbalsts)-kopā maiņīgās izmaksas)							453,05

Bruto summa sastādīšanai izmantoti LLKC Lopkopības konsultantes Aijas Galejas sniegtie dati.

izstrādātais slaucamo govju bruto segums parāda vienu konkrētu audzēšanas tehnoloģiju, kas saskaņā ar ekspertu viedokli ir jāpielieto, lai noteiktos apstākļos un periodā iegūtu konkrēto rezultātu.
Teles vērtība tiek iegūta no audzējamo teļu bruto seguma.
Intensīvajā saimniekošanā govju brāķēšana atbilst 33%, t. i. 3 pilniem ražošanas gadiem, bet ekstensīvajā saimniekošanā variantā 22%, t. i. 4-5 ražošanas gadiem.
Aprēķina ekstensīvajā variantā ir paredzēta kūtsmēslu ieguve (teles tiek turētas piesietas uz vienlatiņu grīdas), bet intensīvajā – šķīdmēsli.
Piena cena ekstensīvajā saimniekošanas variantā iegūta no Eiropas Komisijas datiem. Zāles lopbarības cenas tiek iegūtas no attiecīgo lopbarības kultūru maiņīgo izmaksu aprēķiniem.
Proteīnbarību izmanto barības vielu balansam, vadoties pēc rupjās lopbarības kvalitātes. Intensīvajā audzēšanas variantā ir būtiski nepieciešams t.s. tranzitproteīna balanss, kā arī pirmās 50 slaukšanas dienās tiek iekļauti barības līdzekļi ar augstu enerģijas saturu. Intensīvajā saimniekošanā glicerols un propilēnglikols tiek dots pirmajās 50 slaukšanas dienās.
Intensīvajā audzēšanas variantā netiek paredzēta zaļbarības izēdināšana. Siens iekļauts barības devā 0,5 kg dienā intensīvajā ražošanas periodā. Cietstāves periodā barības devā tiek iekļauti salmi atkarībā no barības vielu koncentrācijas skābbarībā.
Siens, skābbarības, ganību zāles cenas tiek ņemtas no attiecīgo lopbarības kultūru raugu bruto segumu maiņīgo izmaksu aprēķiniem. Graudiem piemērota mizu iepirkuma cena.
Mazos ganāmpulkos pārraudzības izmaksas vienam lopam ir lielākas.
Algots darbspēka izmaksu aprēķinā piemērota Valsts ieņēmumu dienesta apkopotā bruto vidēja stundu tarifa likme mehanizētās slaukšanas operatoriem 2016. gadā.
Veterinārās izmaksas ir atkarīgas no samaksas par veterinārajiem pakalpojumiem un saimniecībā esošo dzīvnieku infekcijas slimībām.
Saņemta atbalsta apjoms par slaucamām govīm katrā saimniecībā var būt atšķirīgs. SSG piešķir pārraudzībā esošai govij, kurai izslauktais saimniecībā 1. oktobra līdz kartējā gada 30. septembrim ir vismaz 5500 kg (bioloģiskajās saimniecībās – 4500 kg). Valsts subsidijas piešķir par pārraudzībā esošu slaucamo govju ģenētiskās kvalitātes noteikšanu un produktivitātes izvērtēšanu. ES ārkārtas atbalstu par pienu piešķir par piena daudzumu, kas laikposmā no 1. marta līdz 31. augustam piegādāts atbilstošam pircējam (sīkāk skatīt MK noteikumos Nr. 688). Valsts papildu maksājumu maksā par piena daudzumu tonnās, kas piegādāts pircējam no 2015. gada 1. oktobra līdz 2016. gada 30. aprīlim, ja piena ražošanas pēc stāvokļa 2016. gada 1. maijā ir reģistrētas slaucamas govīs vai teles, kas vecākas par 18 mēnešiem. Atbalsti ir uzrādīti atbilstoši 2016. gada spēkā esošajam likmēm. Likmes maiņas katru gadu, tāpēc plānots ir jāseko līdzi informācijai par izmaiņām.
Piemērojot izstrādāto tehnoloģiju konkrētā saimniecībā, ir jāveic korekcijas atbilstoši konkrētajiem saimniekošanas apstākļiem (barības devas un sastāvs, kvalitāte).

SLAUCAMĀS GOVIS (ganāmpulka atjaunošana, pērkot grūsnu teli)

	Mēr- vienība	Ekstensīvi			Intensīvi		
		Daudz.	Cena, EUR	Kopā, EUR	Daudz.	Cena, EUR	Kopā, EUR
IEŅĒMUMI							
Piens	kg	5000	0.216	1080.00	8500	0.235	1997.50
Brāķētās govīs	kg/gab.	500	0.22	110.00	680	1.00	224.40
Teļa	gab.		-0.22	-219.12		-0.33	-422.40
Teļi	gab.		35.57	30.23		35.57	30.23
Kūtsmēsli	t	12	3.35	40.20	17	3.39	57.63
KOPĀ (1)				1,041.31			1887.36
MAIŅĪGĀS IZMAKSAS							
IZEJVIELU IZMAKSAS							
Skābbarība	kg	6000	0.013	78.00	12000	0.013	156.00
Siens	kg	470	0.078	36.66	130	0.078	10.14
Ganību zāle	kg	9300	0.007	65.10			
Salmi	kg				80	0.03	2.40
Graudi	kg	1500	0.119	178.50	2150	0.119	255.85
Kukurūzas graudi	kg				150	0.23	34.50
Rapša raudi	kg	300	0.25	75.00	700	0.25	175.00
Sojas spraukumi	kg				150	0.439	65.85
Lauka pupas	kg	300	0.20	60.00	200	0.20	40.00
Propilēnglīkols	kg				7.5	2.366	17.75
Melase	kg	100	0.18	18.00	125	0.18	22.50
Sāļš	kg	19.2	0.33	6.34	23.8	0.33	7.85
Krītis	kg	10	0.036	0.36	20.0	0.036	0.72
Minerālbarība	kg	36	0.68	24.48	43.7	0.92	40.20
Apsēkšana (reizes)	reizes	1.5	21.34	32.01	1.8	38.40	69.12
Pakalši (skaidas)	kg	500	0.071	35.50	600	0.071	42.60
Veterinārās izmaksas				26.64			45.52
Piena higiēna				43.00			48.00
Citas maiņīgās izmaksas				42.69			42.69
KOPĀ (2)				722.28			1076.69
MAŠĪNU UN ROKU DARBA OPERĀCIJAS							
Aļgotais darbs	h	180	4.99	898.20	180	4.99	898.20
KOPĀ (3)				898.20			898.20
KOPĀ MAIŅĪGĀS IZMAKSAS (4=2+3)				1620.48			1974.89
BRUTO SEGUMS 1 (5=1-2) (ieņēmumi- izejvielu izmaksas)				319.04			810.67
BRUTO SEGUMS 2 (6=1-4) (ieņēmumi- kopā maiņīgās izmaksas)				-579.16			-87.53
ATBALSTS							
Brīvprātīgs saistītais atbalsts par slaucamām govīm (SSG)							141.72
Valsts subsīdijas par pārraudzībā esošu slaucamo govī				76.74			94.39
ES atbalsts par pienu				56.23			95.58
Valsts papildu atbalsts par pienu				40.98			69.66
KOPĀ (7)				173.94			401.36
BRUTO SEGUMS 3 (8=(1+7)-4) (ieņēmumi+ atbalsts) - kopā maiņīgās izmaksas)				-405.22			313.83

Bruto seguma sastādīšanai izmantoti LLLKC Lopotības konsultantes Aijas Galejas sniegtie dati.

Izstrādātais slaucamo govju bruto segums parāda vienu konkrētu audzēšanas tehnoloģiju, kas saskaņā ar ekspertu viedokli ir jāpielieto, lai noteiktos apstākļos un periodā iegūtu konkrēto rezultātu.
Bruto segumā ir iekļauta teļa tīrība.
Intensīvā saimniecībā govju brāķēšana atbilst 33%, t. i., 3 pilniem ražošanas gadiem, bet ekstensīvā saimniecībā variantā 22%, t. i., 4.5 ražošanas gadiem.
Aprēķina ekstensīvā variantā ir paredzēta kūtsmēsļu ieguve (teļi tiek turēti piesietas uz vieniadius grīdas), bet intensīvā – šķidrmēsli.
Piena cena ekstensīvā saimniecībā variantā iegūta no Eiropas Komisijas datiem. Zāles lopbarības cenas tiek iegūtas no attiecīgo lopbarības kultūru mainīgo izmaksu aprēķiniem.
Proteināribo izmanto barības vielu balansam, vadoties pēc rupjās lopbarības kvalitātes. Intensīvā audzēšanas variantā ir būtiski nepieciešams t. s. tranzitproteīna balanss, kā arī pirmās 50 slaukšanas dienās tiek iekļauti barības līdzekļi ar augstu enerģijas saturu. Intensīvā saimniecībā glicerols un propilēnglīkols tiek dots pirmajās 50 slaukšanas dienās.
Intensīvā audzēšanas variantā netiek paredzēta zālbarības izēdināšana. Siens iekļauts barības devā 0.5 kg dienā intensīvā ražošanas periodā. Cietslāves periodā barības devā tiek iekļauti salmi atkarībā no barības vielu koncentrācijas skābbarībā.
Aļgotā darbaspēka izmaksu aprēķinā piemērota Valsts ieņēmumu dienesta apkopotā bruto vidējā stundu tarifa likme mehānizētās slaukšanas operatoriem 2016. gadā.
Mazos ganāmpulkos pārraudzības izmaksas uz vienu dzīvnieku ir lielākas.
Veterinārās izmaksas ir atkarīgas no samaksas par veterinārajām pakalpojumiem un saimniecībā esošo dzīvnieku infekcijas slimībām.
Aļgotā darbaspēka izmaksu aprēķinā izmantota Centralās statistikas pārvaldes apkopotā bruto vidējā darba samaksa aļgotībā un lopotībā 2016. gadā.
Saņemtā atbalsta apjoms par slaucamām govīm katrā saimniecībā var būt atšķirīgs. SSG piešķir pārraudzībā esošajai govij, kurai izslaukums no iepriekšējā gada 1. oktobra līdz kārtējā gada 30. septembrim ir vismaz 5500 kg (bioloģiskajās saimniecībās – 4500 kg). Valsts subsīdijas piešķir par pārraudzībā esošu slaucamo govju ģenētiskās kvalitātes noteikšanu un produktivitātes izvērtēšanu. ES atbalsts atbilstoši tam piešķir par piena daudzumu, kas laikposmā no 1. marta līdz 31. augustam piegādāts atbilstošam pircējam (sīkāk skatīt MK noteikumu Nr. 688). Valsts papildu maksājumu maksā ja piena ražošanas periodā ir veikta pircēja reģistrācija 2015. gada 1. oktobra līdz 2016. gada 30. aprīlim, par 18 mēnešiem. Atbalsti ir uzrādīti atbilstoši 2016. gadā spēkā esošajām likmēm. Likmes mainās katru gadu, tāpēc plānot, ir jāseko līdzi informācijai par izmaiņām.
Piemērojot izstrādāto tehnoloģiju konkrētai saimniecībai, ir jāveic korekcijas atbilstoši konkrētajam saimniecības apstākļiem (barības devas un sastāvs, kvalitāte).

3.2.7. TRUŠKOPIĀ

TRUŠI

	Mēr- vientība	Ekstensīvi		Kopā, EUR
		Daudz.	Cena, EUR	
IEŅĒMUMI		gab.		
Truši galai	kg	13	7.50	185.25
Truši vaislai	gab.	7	25.00	175.00
Ādas	gab.	5	15.00	75.00
Trušu māte	gab.	-0.5	25.00	-12.50
KOPĀ (1)				422.75
MAIŅĀS IZMAKSAS				
IZEJVIELU IZMAKSAS		gab.	kg	
Barība trušu mātei:				
Mieži	kg	1	9	0.119
Spēkbarība	kg	1	45	0.34
Siens	kg	1	67	0.078
Sulīgā barība	kg	1	13	0.20
Veterinārās izmaksas trušu mātei	gab.	1		2.80
Barība trušiem:				
Mieži	kg	20	10	0.119
Spēkbarība	kg	20	9	0.34
Siens	kg	20	20	0.078
Sulīgā barība	kg	20	5	0.20
Veterinārās izmaksas trušiem	gab.	20		1.60
Barība trušu tēvām:				
Mieži	kg	0.2	5	0.119
Spēkbarība	kg	0.2	9	0.34
Siens	kg	0.2	13	0.078
Sulīgā barība	kg	0.2	10	0.20
Veterinārās izmaksas trušu tēvām	gab.	0.2		2.80
Citas mainīgās izmaksas:				
Sprosti trušiem (izņemto 10 gadus)	gab.	0.2		35.00
Sprosti trušu mātei (izņemto 10 gadus)	gab.	0.1		40.00
Sprosti trušu tēvām (izņemto 10 gadus)	gab.	0.01		35.00
KOPĀ (2)				208.44
MAŠĪNU UN ROKU DARBA OPERĀCIJAS				
Algotais darbs	h	40	3.62	144.80
KOPĀ (3)				144.80
KOPĀ MAIŅĀS IZMAKSAS (4=2+3)				353.24
BRŪTO SEGUMS 1 (5=1-2) (ieņēmumi- izejvielu izmaksas)				214.31
BRŪTO SEGUMS 2 (6=1-4) (ieņēmumi- kopā mainīgās izmaksas)				69.51

Aprēķinātais trušu bruto segums parāda vienu konkrētu audzēšanas tehnoloģiju, kas saskaņā ar ekspertu viedokli ir jāpielieto, lai noteiktos apstākļos un periodā iegūtu konkrēto rezultātu.

Bruto segums ir rēķināts uz vienu trušu māti gadā.

Trušus nobaro 5 mēnešus un nokauj, kad tie sasnieguši apmēram 4 kg dzīvmasu (1.9–2.0 kg kautmasa).

Gērētu trušu ādu var pārdot par EUR 15, bet ne visas ādas ir pietiekami augstas kvalitātes.

Trušu māti izņemto 2 gadus. Gadā trušu mātei ir 3 metieni, un katrā metienā vidēji 6.2 trušēni. Trusēni no mātes tiek atšķirti, kad tie sasnieguši 2 mēnešu vecumu.

Trušu mātei grūsnības periods ir 1 mēnesis.

Siena cena tiek ņemta no attiecīgo lopbarības kultūrauga bruto segumu mainīgo izmaksu aprēķina.

Sprosti tiek izņemti 10 gadus.

Veterinārās izmaksas ietilpst trušu vakcinācija, būru dezinficēšanas līdzekļi.

Ziemas periodā sulīgā barība ir bietes, burkāni, kāposti, arī skujuļas, vasarā – zāle.

Algotā darbspēka izmaksu aprēķinā piemērota Vaisls ieņēmumu dienesta apkopotā bruto vidējā stundu tarifa likme lauku strādniekiem loppoptība 2016. gadā.

Piemērojot šo tehnoloģiju konkrētai saimniecībai, ir jāveic korekcijas atbilstoši konkrētajiem saimniekošanas apstākļiem (barības devas un sastāvs, kvalitāte).

3.2.8. VISTKOPIĀ

DĒJĒJVISTAS

Krišana – 5%	Mēr- vienība	Ekstensīvi		
		Daudz.	Cena, EUR	Kopā, EUR
IEŅĒMUMI				
Olas	gab.	260	0.18	46.80
Brāķētie putni	gab./kg	0.25	5.00	1.88
Jaunputna (cāļa) izaudzēšana	gab.	-0.25	4.50	-1.13
Kūtsmēsli	t	0.05	15.72	0.79
KOPĀ (1)				48.34
MAINĪGĀS IZMAKSAS				
IZEJVIELU IZMAKSAS				
Kvieši	kg	9.90	0.126	1.25
Auzas	kg	8.00	0.119	0.95
Mieži	kg	7.00	0.119	0.83
Ķirbji	kg	3.00	0.22	0.66
Kabači	kg	3.00	0.13	0.39
Svaigi kāposti	kg	0.80	0.17	0.14
Vārīti burkāni	kg	4.00	0.32	1.28
Vārīti kartupeļi	kg	4.00	0.03	0.12
Lopbarības pupas	kg	3.00	0.20	0.60
Jūras kaļķis	ml	0.10	0.42	0.40
Minerāļpiedevas				0.04
Čaumalu pulveris				0.42
Elektrība	Kw/h	0.60	0.14	0.08
Pakaiši (salmi)				0.24
Kūdra				0.20
Veterinārās izmaksas				1.14
KOPĀ (2)				8.74
MAŠĪNU UN ROKU DARBA OPERĀCIJAS				
Algotais darbs	h	6	7.22	43.32
KOPĀ (3)				43.32
KOPĀ MAINĪGĀS IZMAKSAS (4=2+3)				52.06
BRUTO SEGUMS 1 (5=1-2) (ieņēmumi-izejvielu izmaksas)				39.59
BRUTO SEGUMS 2 (6=1-4) (ieņēmumi-kopā mainīgās izmaksas)				-3.73

Izstrādātais vistu bruto segums parāda vienu konkrētu audzēšanas tehnoloģiju, kas saskaņā ar ekspertu viedokli ir jāpielieto, lai noteiktos apstākļos un periodā iegūtu konkrēto rezultātu.

Saimniecībā iegūtā produkcija tiek realizēta ar tiešās tirzniecības palīdzību.

Ganāmpulks tiek atjaunots reizi trīs – četros gados. Lielākoties izmanto kvalitatīvu gaļas šķirnes vaislas materiālu.

Vistas ziemā tiek turētas kūlī uz pakaišu grīdas, bet vasarā – aplokā.

Vasarā vistas neierobežotā daudzumā patērē ganību zāli, tāpēc ir svarīga regulāra aploku maiņa. Dezinfekcijai un slimību profilaksei tiek lietoti pelni un zāļu tējas, kā arī ķiploki (kā dabiskā antibiotika) un dzēstie kaļķi. Divas reizes mēnesī lieto mākslīgo dezinfekcijas līdzekli.

Kviešiem, auzām, miežiem un lopbarības pupām piemērotas cenas no Eiropas Komisijas cenu apkopojuma.

Algotā darbaspēka izmaksu aprēķinā piemērota Valsts ieņēmumu dienesta apkopotā bruto vidējā stundu tarifa likme putnkopjiem 2016. gadā.

Piemērojot izstrādāto tehnoloģiju konkrētai saimniecībai, ir jāveic korekcijas atbilstoši konkrētajiem saimniekošanas apstākļiem (barības devas un sastāvs, kvalitāte).

3.2.9. ZIRGKOPIĀ

JAUNZIRGS (no atšķiršanas 7 mēnešu vecumā līdz 36 mēnešu vecumam)

	Mēr- vienība	Daudz.	Cena, EUR	Kopā, EUR
IEŅĒMUMI				
Jaunzirgs 36 mēnešu vecumā	gab.	1	3300.00	3300.00
Kumeļš pēc atšķiršanas	gab.	-1	700.00	-700.00
Kūtsmēsli (pēc uzglabāšanas)	t	5	5.61	28.05
KOPĀ (1)				2628.05
MAINĪGĀS IZMAKSAS				
IZEJVIELU IZMAKSAS				
Auzas	kg	1200	0.119	142.80
Speciālā barība	kg	720	1.50	1080.00
Siens	kg	2400	0.078	187.20
Ganību zāle	kg	4000	0.007	28.00
Minerālbarība	kg	16	2.50	40.00
Pakaiši (skaidas)	m ³	50	8.00	400.00
Veterinārās izmaksas				45.00
Nagu apstrāde, apgriešana, kailsana	reizes	12	10.00	120.00
Citas mainīgās izmaksas				140.00
KOPĀ (2)				2183.00
MAŠĪNU UN ROKU DARBA OPERĀCIJAS				
Algotais darbs	h	100	5.45	545.00
KOPĀ (3)				545.00
KOPĀ MAINĪGĀS IZMAKSAS (4=2+3)				2728.00
BRUTO SEGUMS 1 (5=1-2) (ieņēmumi-izejvielu izmaksas)				445.05
BRUTO SEGUMS 2 (6=1-4) (ieņēmumi-kopā mainīgās izmaksas)				-99.95
ATBALSTS				
Valsts subsīdijas par pārraudzībā esošu un novērtētu jaunzirgu				133.00
KOPĀ (7)				133.00
BRUTO SEGUMS 3 (8=(1+7)-5) ((ieņēmumi+atbalsts)-kopā mainīgās izmaksas)				33.05

Izstrādātais jaunzirga izaudzēšanas bruto segums parāda vienu konkrētu audzēšanas tehnoloģiju, kas saskaņā ar ekspertu viedokli ir jāpielieto, lai noteiktos apstākļos un periodā iegūtu konkrēto rezultātu.

Barība aprēķināta pēc jaunzirga diennakts sausnas vajadzības atkarībā no vecuma un dzīvmasas. Sausnas patēriņš tiek rēķināts vidēji 2-2.5% apjomā no dzīvmasas. Jaunzirga augšanas periodā barības sadalījums tiek pieņemts sekojošs: 60% rupjā barība un 40% spēkbarība, kas tiek veidota kā maisījums ar atbilstošu uzturvērtību, vai arī tiek izmantotas speciālās barības. Barības daļu attiecību regulē atkarībā no jaunzirga audzēšanas mērķa.

Izmaksas rēķinātas jaunzirgam, neņemot vērā pastāvīgās izmaksas. Tās būs atšķirīgas, ja zirgs tiks izmantots vaisla, kā arī tad, ja tas tiks intensīvi trenēts izmantotošanai sportā.

Siena un ganību zāles cenas tiek ņemtas no attiecīgo lopbarības kultūraugu bruto segumu mainīgo izmaksu aprēķiniem. Auzām piemērota vidējā tirgus cena.

Pie citām mainīgajām izmaksām ir pieskaitīta inventāra iegāde un apkope.

Algotā darbaspēka izmaksu aprēķinā piemērota Valsts ieņēmumu dienesta apkopotā bruto vidējā stundu tarifa likme zirgkopjiem 2016. gadā.

Atbalstu var saņemt par firšķirnes jaunzirga sagatavošanu vērtēšanai un novērtēšanu, ja tas ir iegūts no sertificēta vaislas ērzeļa atbilstoši ciltsdarba programmai.

Piemērojot izstrādāto tehnoloģiju konkrētai saimniecībai, ir jāveic korekcijas atbilstoši konkrētajiem saimniekošanas apstākļiem (barības devas un sastāvs, kvalitāte).

Bruto seguma sastādīšanai izmantoti L.L.KC lopkopības konsultantes Aijas Galejas sniegtie dati.

PIEAUDZIS, NODARBINĀTS ZIRGS (gada uzturēšanas izmaksas)

IENĒMUMI	Mēr- vienība	Daudz.	Cena, EUR		Kopā, EUR
Zirga izmantošana izjādēs	h	175	15.00		2625.00
Kūtsmēši (pēc uzglabāšanas)	t	8	5.61		44.88
KOPĀ (1)					2669.88
MAINĪGĀS IZMAKSAS					
IZEJVIELU IZMAKSAS					
Auzas	kg	1095	0.119		130.31
Speciālā barība	kg	256	1.20		307.20
Siens	kg	2700	0.078		210.60
Ganību zāle	kg	8530	0.007		59.71
Minerālbarība	kg	20	2.50		50.00
Pakaiši (skaidas)	m ³	50	8.00		400.00
Veterinārās izmaksas					64.03
Nagu apstrāde, apgriešana, kalšana	reizes	5	36.00		180.00
Citas mainīgās izmaksas					140.00
KOPĀ (2)					1541.85
MAŠĪNU UN ROKU DARBA OPERĀCIJAS					
Algotais darbs	h	200	5.45		1090.00
KOPĀ (3)					1090.00
KOPĀ MAINĪGĀS IZMAKSAS (4=2+3)					2631.85
BRUTO SEGUMS 1 (5=1-2) (ieņēmumi-izejvielu izmaksas)					1128.04
BRUTO SEGUMS 2 (6=1-4) (ieņēmumi-kopā mainīgās izmaksas)					38.03

Bruto seguma sastādīšanai izmantoti LL.KC lopkopības konsultantes Aijas Galejas sniegtie dati.

Izstrādātais pieauguša, nodarbināta zirga bruto segums parāda vienu konkrētu audzēšanas tehnoloģiju, kas saskaņā ar ekspertu viedokli ir jāpielieto, lai noteiktos apstākļos un periodā iegūtu konkrēto rezultātu.

Ieņēmumi, kurus dod pieaudzis zirgs, ir atkarīgi no zirga izmantošanas veida.

Izstrādātajā bruto segumā ir uzrādīti ieņēmumi no zirga izmantošanas izjādēs. Ieņēmumus var dot arī kūtsmēslu pārdošana, zirga izmantošana vaislā, kā arī izmantošana izjādēs, aizjūgā u.c. izklaides pasākumos.

Izmaksas rēķinātas vienam nodarbinātam pieaugušam zirgam gadā, neņemot vērā pastāvīgās izmaksas. Tās būs atšķirīgas, ja zirgs tiks izmantots vaislā, kā arī tad, ja tas tiks intensīvi izmantots sporta sacensībās.

Siena un ganību zāles cenas tiek ņemtas no attiecīgo lopbarības kultūraugu bruto segumu mainīgo izmaksu aprēķiniem. Auzām piemērota vidējā tirgus cena.

Pie citām mainīgajām izmaksām ir pieskaitīta inventāra iegāde un apkope.

Algotā darbaspēka izmaksu aprēķinā piemērota Valsts ieņēmumu dienesta apkopotā bruto vidējā stundu tarifa likme zirgkopjiem 2016. gadā.

Piemērojot izstrādāto tehnoloģiju konkrētai saimniecībai, ir jāveic korekcijas atbilstoši konkrētajiem saimniekošanas apstākļiem (barības devas un sastāvs, kvalitāte).

3.3. AKVAKULTŪRA

Dīķa ierīkošanas izmaksas (1 ha)

	Mēr- vienība	Cena, EUR		Kopā, EUR
		Daudz.		
Izmaksas pirms dīķa izbūves				
Būvprojekts	gab.	1	2500.00	2500.00
Būvatļauja	gab.	1	6.00	6.00
Ūdens analīzes	reize	1	16.51	16.51
KOPĀ (1)				2522.51
Dīķa izbūves izmaksas				
Rakšana ar ekskavatoru (pakalpojums)	m ³	1500	1.50	2250.00
Stumšana ar buldozeru (pakalpojums)	m ³	2500	1.50	3750.00
Meņiķis	gab.	1	400.00	400.00
KOPĀ (2)				6400.00
Dīķa sagatavošanas izmaksas				
Kalķis	kg	200	0.25	50.00
KOPĀ (3)				50.00
Aprīkojuma izmaksas				
Svari	gab.	1	413.00	413.00
Aerators	gab.	1	150.00	150.00
Oksimetrs	gab.	1	410.00	410.00
Ūdens sūkņi (250 W)	gab.	3	50.00	150.00
Uztveršanas tīkli	gab.	2	50.00	100.00
Laiva	gab.	1	350.00	350.00
Zivju pārvadāšanas konteiners	gab.	1	1200.00	1200.00
KOPĀ (4)				2773.00
KOPĀ IZMAKSAS (5) (5=1+2+3+4)				11745.51

Būvniecības projekta izstrādes cena ir no 1000 eiro līdz 2500 eiro (topogrāfija, grunts izpēte).

Ūdens analīzēs nosaka sekojošus rādītājus: pH, sārmainību, izšķīdušo skābekli, cietību, fosfora un dzelzs daudzumu.

Intensīvai audzēšanai optimālie rādītāji: pH 6.5-8.2, sārmainības minimums 20 mg/l, izšķīdušais skābeklis 6mg/l, cietība optimāli 100 mg/l, fosfors nedrīkst pārsniegt 0.5-1 mg/l, dzelzs nedrīkst pārsniegt 1-2 mg/l.

Dīķis paredzēts vidēji 1,5 m dziļš (lielākā dīķa platība 70–100 cm, dīķa malas 25 cm, zivju savākšanas bedre pie meniķa – 3 m). Šajā paraugā tiek apskatīts viens dīķis, kurā notiek zivju audzēšana, uz ziemošanu zivis ir jāpārvieto uz speciāli tam paredzētu dīķi vai jārealizē. Ja zivis tiek audzētas saimniecībā, kurā ziemošanai nav paredzēts atsevišķs dīķis, tad dīķa parametri būs savādāki.

Rakšanas ar ekskavatoru un stumšanas ar buldozeru izmaksas tirgū vidēji ir EUR 1.00 līdz EUR 2.00 par m³.

Vasarā meniķa ūdens caurplūde jānodrošina 0.8–1.5 litri/sekundē.

Ūdens temperatūra nosaka visu ūdens organismu augšanu, ražīgumu un reproduktīvo aktivitāti. Katrai zivju sugai ir savs optimālais augšanas ūdens temperatūras diapazons. Ziemā, kad ūdens temperatūra ir zema, zivis (šajā piemērā – karpas) pārtrauc baroties, uzsāk ziemošanu un šajā stāvoklī uzturas pie dīķa grunts.

Bruto seguma sastādīšanai izmantoti LL.KC. Zivsaimniecības nodaļas eksperta Raiņa Apsīša dati.

KARPAS (uz 1 ha)

	Mēr- vienība	Vienvasaras		Divvasaru			
		Daudz.	Cena, EUR	Kopā, EUR	Daudz.	Cena, EUR	Kopā, EUR
IENĒMUMI							
Karpas	kg	2000	4.00	8000.00	2000	2.50	5000.00
KOPĀ (1)				8000.00			5000.00
MAINĪGĀS IZMAKSAS							
IZEJVIELU IZMAKSAS							
Karpu kāpurī	gab.	80000	0.003	240.00	6500	0.20	1300.00
Vienvasaras mazuļi	gab.	4000	0.35	1400.00			
Kombinētā barība	kg				8000	0.126	1008.00
Graudi (lopbarības kvieši)	kg	360	0.11	39.60	360	0.11	39.60
Elektroenerģija	kw	100	1.10	110.00	100	1.10	110.00
Degviela	litri	1.5	3.35	5.03	2	3.35	6.70
Kūtsmēsli	t	200	0.25	50.00	100	0.25	25.00
Kalkšis	kg			50.00			50.00
Dīķa kopšanas mazvērīgais inventārs	eiro			50.00			50.00
KOPĀ (2)				1894.63			2539.30
MAŠĪNU UN ROKU DARBA OPERĀCIJAS							
Algotāis darbs	h	70	3.84	268.80	70	3.84	268.80
KOPĀ (3)				268.80			268.80
KOPĀ MAINĪGĀS IZMAKSAS (4=2+3)				2163.43			2808.10
BRUTO SEGUMS 1 (5=1-2) (ieņēmumi-izejvielu izmaksas)				6105.37			2460.70
BRUTO SEGUMS 2 (6=1-4) (ieņēmumi-kopā mainīgās izmaksas)				5836.57			2191.90

Bruto seguma sastādīšanai izmantoti L.L.KC Zivsaimniecības nodaļas eksperta Raiņa Apsīša dati.

Izstrādātais karpu bruto segums parāda vienu konkrētu audzēšanas tehnoloģiju, kas saskaņā ar ekspertu viedokli ir jāpielieto, lai noteiktos apstākļos un periodā iegūtu konkrēto rezultātu.

Lai sasniegtu 1. gadā aprēķinos redzamo rezultātu, nepieciešams ielaist karpu kāpurus 80 000 gab. (krišana 50%). Rudenī vienvasaras karpu svars sasnies 50 gramus.

Lai sasniegtu 2. gadā aprēķinos redzamo rezultātu, nepieciešams ielaist karpu vienvasaras mazuļus 6500 gab. (krišana 30%), kuru svars ir 50 grami. Rudenī divvasaru karpu svars sasnies 400 gramus. Divvasaru karpu mazuļu pārdošanas cena 2.50 –3.00 EUR/kg.

Karpu barības koeficients, izmantojot speciālo kombinēto karpu barību, 2 –2.5 un ar kviešu graudiem 4-5. Barošana šajā piemērā tiek veikta pirmajā vasarā, izmantojot speciālo kombinēto karpu barību, bet otrajā vasarā –kviešu graudus (izmērcēti). Par papildu barību tiek izmantota dabiskā dīķa barības bāze. Lai paaugstinātu dīķa dabiskās barības bāzes līmeni, tiek izmantoti kūtsmēsli dīķa mēsošanai. Pie +20 C° karpu barības deva ir vidēji 2% no tās ķermeņa svara, bet, temperatūrai pazeminoties līdz +16 C°, tikai 1%.

Būtiskākās pastāvīgās izmaksas karpu audzēšanā ir dīķu, inventāra (svari, ūdens sūkņi, oksimētrs u. c.) nolietojums, tehnikas remontizdevumi un administratīvās izmaksas.

Algotā darbaaspēka izmaksu aprēķinā piemērota Valsts ieņēmumu dienesta apkopotā bruto vidējā stundu tarifa likme akvakultūras zivkopjiem 2016. gadā.

Piemērojot izstrādāto tehnoloģiju konkrētai saimniecībai, ir jāveic korekcijas atbilstoši konkrētajiem saimniekošanas apstākļiem (barības devas un sastāvs, kvalitāte).

LLKC EKONOMIKAS NODAĻA PIEDĀVĀ

- Projektu izstrādi ES fondu atbalsta saņemšanai, kas sevī ietver:
  - konsultācijas par ES fondu atbalsta saņemšanas nosacījumiem;
  - uzņēmuma atbilstības fondu nosacījumiem izvērtēšanai;
  - ES fondu līdzekļu pieprasīšanas pieteikumu – biznesa plānu/projektu sagatavošanu;
  - cenu aptauju tehnisko specifikāciju sastādīšanu;
  - cenu piedāvājumu atbilstības LAD prasībām izvērtēšanu un to apkopošanu;
  - konsultācijas ES fondu pieteikumu pavaddokumentu sakārtošanā;
  - uzņēmumu interešu pārstāvēšanu administrējošajā institūcijā projekta izskatīšanas gaitā;
  - projekta izstrādes izmaksas ES fondu atbalsta saņemšanai sastāda 2% no projekta attiecināmajām izmaksām.
- Biznesa plānu izstrāde veidojot jaunu uzņēmumu vai plānojot esošā attīstību.
- Kredītpieteikumi aizņēmumu saņemšanai no bankām.

EKONOMIKAS NODAĻAS SNIEGTIE PAKALPOJUMI APTVER ŠĀDAS NOZARES:

- lauksaimniecība;
- lauksaimniecības produktu pārstrāde;
- lauku tūrisms;
- netradicionālā lauksaimniecība;
- infrastruktūras modernizācija;
- zivju produktu apstrāde un akvakultūras attīstība.

Ekonomikas nodaļas vadītāja
Santa Pāvila,
tālr.: 63007560,
e-pasts: santa.pavila@llkc.lv

LLKC AUGKOPĪBAS NODAĻA PIEDĀVĀ

Augkopības nodaļas speciālisti nodrošina lauku konsultāciju birojus ar informāciju augkopības jautājumos, kvalitatīvas konsultācijas, kā arī apmācību un datorprogrammu darbību.

Apkopo jaunāko informāciju par profesionālām novitātēm, valsts atbalsta programmu un datorprogrammu jautājumiem, kā arī izstrādā un apmāca biroju speciālistus sagatavot kultūraugu mēslošanas un augu aizsardzības plānus, kā arī bruto segumu kultūraugiem, kas dod iespēju plānveidīgi organizēt saimniecības ekonomisko attīstību.

- Konsultācijas un plānu izstrāde saimniecībām:
  - konsultācijas un ieteikumu sniegšana kultūraugu audzēšanā, lauku apsekošana,
  - kultūraugu mēslošanas un augu aizsardzības plānu sastādīšana,
  - augu maiņas plāna un lauku vēstures sastādīšana,
  - bruto seguma sastādīšana kultūraugiem,
  - platībmaksājumu pieteikumu sagatavošana ES atbalsta saņemšanai,
  - lauka robežu precizēšana ar GPS mērītāju „Trimble GeoXT”,
  - slāpekļa satura noteikšana augos ar ekspresmetodi.
- Bioloģiskā lauksaimniecība;
- Projektu vadība;
- Publikācijas un izdevumu materiāli;
- Ražas prognozēšana.

Augkopības nodaļas vadītājs
Oskars Balodis,
tālr.: 63007557,
e-pasts: oskars.balodis@llkc.lv

LLKC ZIVSAIMNIECĪBAS NODAĻA PIEDĀVĀ

- Projektu rakstīšana akvakultūrā;
- Konsultācijas akvakultūrā;
- Konsultācijas zivsaimniecības uzņēmējdarbības attīstībā piekrastes teritorijā;
- Pētījumi un demonstrējumi;
- Konsultācijas ES un LV likumdošanā saistībā ar nozari.

Zivsaimniecības nodaļas vadītāja p.i.
Kristaps Gramanis,
tālrs.: 63050220
e-pasts: kristaps.gramanis@llkc.lv

LLKC GRĀMATVEDĪBAS UN FINANŠU NODAĻA PIEDĀVĀ

Grāmatvedības kārtošana

- Pastāvīga grāmatvedības kārtošana saskaņā ar noslēgto līgumu;
- Nodokļu deklarāciju un gada pārskatu sastādīšana.

Konsultācijas grāmatvedības un nodokļu jautājumos

- Konsultācijas aktuālajos grāmatvedības jautājumos;
- Ieteikumi grāmatvedības uzskaites sistēmu ieviešanā;
- Grāmatvedības organizācijas dokumentu izstrāde.

Grāmatvedības un finanšu
nodaļas vadītāja p.i.
Jeļena Saliniece,
tālrs.: 63007561,
e-pasts: jelena.saliniece@llkc.lv

LLKC LOPKOPĪBAS NODAĻA PIEDĀVĀ

Lopkopības nodaļas speciālisti nodrošina rajonu konsultāciju birojus ar informāciju lopkopības jautājumos, sniedzot konsultācijas un veicot speciālistu apmācību:

- Piena lopu ēdināšanā. Ēdināšanas plānošana govju grupām un/ vai atsevišķām govīm:

- lopbarības analīžu noņemšana un izvērtēšana;
- ēdināšanas plānošana;
- ķermeņa kondīcijas vērtējums govju grupām un/vai atsevišķām govīm;
- vidējās dzīvmasas noteikšana govju grupai ar mērķi sakārtot ēdināšanu;
- rupjās lopbarības sausas uzņemšanas spējas noteikšana;
- ēdināšanas optimizācija, balstoties uz rupjās lopbarības ēdamības noteikšanu (mēslu noteikšana);
- gremošanas novērtējums.

- Piena un gaļas lopu ģenētikā.
- Veterinārmedicīnā.
- Lopkopības mītņošanā.
- Piena kvalitātē.
- ES un Latvijas likumdošanā saistībā ar nozari.

Nodrošina:

- Jaunu datorprogrammu iepirkšanu, kas vērstas uz pakalpojuma izstrādi saimniecībām.
- Datorprogrammu darbību.

Lopkopības nodaļas vadītāja, konsultante
Silvija Dreijere,
tālrs.: 63050220,
e-pasts: silvija.dreijere@llkc.lv

Profesionālie zināšanu kursi lauksaimniekiem:

- dzīvnieku pārvadāšana ES teritorijā;
- augu aizsardzības līdzekļu tirdzniecības konsultantu apmācības;
- dzīvnieku ciltsdarba speciālistu apmācības (gaļas šķirnes lopkopība, piena šķirnes, aitas, kazas, brieži B tipa apliecība);
- piena paraugu noņemšanas speciālistu apmācības;
- profesionālās pilnveides izglītības programmas «Lauksaimniecības pamati», «Bioloģiskā lauksaimniecība»;
- kaušanai paredzēto dzīvnieku labturības prasības (ES sertifikāts visiem kautuvēs strādājošajiem).

Valsts Lauku tīkla pasākumi:

- prakšu vietas lauksaimniecības nozares studentiem;
- tālmācības programmas lauksaimniekiem;
- konsultantu izglītība un sertifikācija;
- bezmaksas izglītības aktivitātes visā Latvijas teritorijā.

ZM pārraudzībā un pakļautībā esošo iestāžu kvalifikācijas celšana un speciālistu sertifikācija.

Izglītība visiem interesentiem:

- sociālo zināšanu bloks (saskarsme, klientorientēta darbība, laika menedžments utt.);
- informācijas un komunikāciju tehnoloģiju bloks (MS Word, MS Excel, MS PowerPoint u.c.);
- apmācību organizēšana pēc klienta pasūtījuma;
- projektu vadība;
- menedžmenta prasmes;
- izglītības starptautiskie projekti.

Tiešsaistes semināri un apmācību pasākumu organizēšana interneta vidē.

LLKC pieder atbilstoši sagatavota un aprīkota semināru ierakstu un tiešraides telpa. Tiek organizētas nozīmīgu pasākumu tiešraides LLKC mājaslapā. Video ieraksti atrodami LLKC youtube kanālā – <http://www.youtube.com/user/LLKCchannel>.

Tālākizglītības nodaļas vadītājs
Andis Kursītis,
tālr.: 63007562;
e-pasts: andis.kursitis@llkc.lv

LATVIJAS LAUKU
KONSULTĀCIJU UN
IZGLĪTĪBAS CENTRS

“Lauksaimniecības bruto segumu aprēķini par 2016. gadu”

Izdevējs: SIA “Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs”

Sagatavots publicēšanai LLKC Apgādā

Atbildīgais par izdevumu: LLKC Ekonomikas nodaļa

Sastādītāja: Liene Dabiņa

Literārā redaktore: Dace Millere

Dizains: Liega Ozola

Foto: Iveta Tomšone, Dainis Arbidāns, Ilze Skudra, Ieva Rudzutaka

Tirāža: 500 eks.

Iespiests: SIA “Dardedze hologrāfija”

Ozolnieki, 2017

LATVIJAS LAUKU
KONSULTĀCIJU UN
IZGLĪTĪBAS CENTRS

LLKC KONSULTĀCIJU BIROJI REĢIONOS

TALSI
Kr. Valdemāra iela 21a, Talsi
Talsu novads, LV-3201
Tālr.: 63291908; 63291906
talsi@llkc.lv

VENTSPILS
Pils iela 14,
Ventspils LV-3601
Tālr.: 63662721

KULDĪGA
Pilsētas laukums
4-106, Kuldīga,
Kuldīgas nov.,
LV-3301,
Tālr.: 63323519
kuldiga@llkc.lv

LIEPĀJA
Bārņu iela 15, Liepāja,
LV-3401
Tālr.: 63481216
liepaja@llkc.lv

TUKUMS
Ed. Veidenbauma iela
9, Tukums, Tukuma
novads, LV-3101
Tālr./Fakss: 63123452
tukums@llkc.lv

SALDUS
Striķu iela 2, 2.stāvs
(ieeja no Kalpaika laukuma
puses), Saldus, LV-3801
Tālr.: 63822480
saldus@llkc.lv

DOBELE
Muldavas iela 16,
Dobele,
LV-3701,
Tālr. 63721218
dobelev@llkc.lv

LIMBAŽI
Jūras iela 58,
Limbaži, Limbažu
novads, LV-4001
Tālr.: 64023774
limbazi@llkc.lv

OGRE
Skolas iela 19a,
Ogre, Ogres novads,
LV-5001
Tālr./Fakss: 65022792
ogre@llkc.lv

SIGULDA
Dārza iela 2a,
Sigulda, Siguldas
novads, LV-2150
Tālr./Fakss:
67973491
sigulda@llkc.lv

JELGAVA
Dobeles iela 41a, Jelgava, LV-3001
Tālr.: 63050555
jelgava@llkc.lv

**LATVIJASLAUKUKONSULTĀCIJU
UN IZGLĪTĪBAS CENTRS**
Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pagasts,
Ozolnieku novads, LV-3018, Latvija
Tālr.: +371 63050220
Fakss: +371 63022264
E-pasts: admin@llkc.lv
Mājaslapa: <http://www.llkc.lv>

CĒSIS
Dārza iela 12, Priekulu
pagasts, Priekulu
novads, LV-4126
Tālr./Fakss: 64130022
cesis@llkc.lv

LIMBAŽI
Jūras iela 58,
Limbaži, Limbažu
novads, LV-4001
Tālr.: 64023774
limbazi@llkc.lv

SIGULDA
Dārza iela 2a,
Sigulda, Siguldas
novads, LV-2150
Tālr./Fakss:
67973491
sigulda@llkc.lv

JELGAVA
Dobeles iela 41a, Jelgava, LV-3001
Tālr.: 63050555
jelgava@llkc.lv

BAUSKA
Uzvaras iela 1, Bauska,
Bauskas novads, LV-3901
Tālr./Fakss: 63927211
bauska@llkc.lv

VALMIERA
Liliņas iela 4,
Valmiera,
LV-4201
64207459

LIMBAŽI
Jūras iela 58,
Limbaži, Limbažu
novads, LV-4001
Tālr.: 64023774
limbazi@llkc.lv

SIGULDA
Dārza iela 2a,
Sigulda, Siguldas
novads, LV-2150
Tālr./Fakss:
67973491
sigulda@llkc.lv

JELGAVA
Dobeles iela 41a, Jelgava, LV-3001
Tālr.: 63050555
jelgava@llkc.lv

JĒKABPILS
Behru iela 108,
Jēkabpils, LV-5201
Tālr.: 65207070
jekabpils@llkc.lv

VALKA
Rīgas iela 13, Valka,
Valkas novads, LV-4701
Tālr.: 64725958
valka@llkc.lv

GULBENE
Ozolu iela 1, Gulbene,
Gulbenes novads,
LV-4401
Tālr./Fakss: 64473852
gulbene@llkc.lv

SIGULDA
Dārza iela 2a,
Sigulda, Siguldas
novads, LV-2150
Tālr./Fakss:
67973491
sigulda@llkc.lv

JELGAVA
Dobeles iela 41a, Jelgava, LV-3001
Tālr.: 63050555
jelgava@llkc.lv

DAUGAVPILS
Sēlijas iela 25,
Daugavpils, LV-5415
Tālr.: 65423736
daugavpils@llkc.lv

ALŪKSNE
Dārza iela 11, Alūksne,
Alūksnes novads, LV-4301
Tālr./Fakss: 64307013
aluksne@llkc.lv

MADONA
Poruka iela 2,
Madona, Madonas
novads, LV-4801
Tālr.: 64807465
madona@llkc.lv

BALVI
Brīvības iela 46a,
Balvi, Balvu novads,
LV-4501
Tālr.: 64507250
balvi@llkc.lv

JELGAVA
Dobeles iela 41a, Jelgava, LV-3001
Tālr.: 63050555
jelgava@llkc.lv

PREIĻI
Raņa bulv. 21b, Preiļi, Preiļu
novads, LV-5301
Tālr./Fakss: 65381263
preili@llkc.lv

LUDZA
Raņa iela 16
(20. kab.), Ludza,
Ludzas novads,
LV-5701
Tālr.: 65707200
ludza@llkc.lv

RĒZEKNE
Dārzu iela 7a,
Rēzekne, LV-4601
Tālr.: 64625255
rezekne@llkc.lv

KRĀSLAVA
Skolas iela 9,
Krāslava, Krāslavas
novads, LV-5601
Tālr./Fakss:
65681104
kraslava@llkc.lv

PREIĻI
Raņa bulv. 21b, Preiļi, Preiļu
novads, LV-5301
Tālr./Fakss: 65381263
preili@llkc.lv